

TARTALOMJEGYZÉK

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

1928.

I. FÉLÉV

Január 1.-től — június 30.-ig

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal		Oldal		Oldal
NOVELLÁK		KOSZTOLÁNYI DEZSŐ		SZ. SZIGETHY VILMOS	
BAEDEKER		Alakok (Ékszerész)	19	Bisztrai né idomítása	23
A morál vidékéről I.	53	Alakok (Asztalos)	55	Mese a szerelemről	113
A morál vidékéről II. (Ember és kutya)	93	Alakok (Diplomata)	80	Beszélgünk a kutyáról	169
Amerikai párbaj	249	Alakok (Primadonna)	99	Amikor a hugomat temettük	256
A királynő bucsuzik I.	271	Alakok (Diák)	115	Csábrádi bácsi békit	307
A királynő bucsuzik II.	305	Alakok (Rendő)	137	Vadkacsajárás	365
A királynő bucsuzik III.	327	Alakok (Mentő)	197	Emlémem Martutára	414
Apa és fiu	191	Eszi már megint jót tesz	391	Pájó az élet állomásain	468
Flört és irodalom	347			Streitmann Antal a meandroszokkal	512
Levelesládából I.	1	KÖVESI ELEK		SZINI GYULA	
Levelesládából II.	17	Vénasszonyok padja	515	Afrikai nap	20
Levelesládából III.	33			TAMÁS ISTVÁN	
Két férfi	77	KRISTÁLY ISTVÁN		Menjünk vidékre	73
Ketten	109	Élünk éldegélünk	22	Erős Mátyás mestersége	97
Ketten	130	Föld és mag	58	Xantippe férjhez megy	135
Ketten	149	Aranyhal	276	A párisi nő	191
Két életsors	445	Fecskefészek a falu szélén	119	Töhötöm a vérszagu, avagy nem jó elkárhozni	250
		A föld felel a szóra	132	Édesanya a fellegekben	271
		Kristóf	326	Jaroszláv	387
		Dal a tulsó partról	433	Katharoi, a boldog ország	345
BÉRÉNYI JÁNOS				TÁBORY PÁL	
Féltékenység	488	LÁSZLÓ FERENC		Cafat Péter	369
BERDA MÁRIA		Szerelem szárnyán az óceán felett	429	TERECSENYI GYÖRGY	
Boldogság	494			A pipiske	346
BLAZSEK FERENC		LUCCIA		TORONTÁL	
Ankica	111	A soffór	291	Utítársolyonból	62
Fázik a nap	37	LUKINICH VINCE		QUASIMODO	
Jégvirág	60	A kereszt je'ében	269	A sztrájk	156
Falusi házasságok	490			Egyetlen téli nap	234
BOB		MARKOVICS MIHÁLY		A bolond	349
Harag	80	Árnyék megy az uton	408	Pünkösdi randevu	430
Bajnokságom története	495	Broadkasting	255	Rendes jó feleség	490
BORSODI LAJOS		Kurgartenstrasse 41.	154	ISMERETTERJESZTŐ ÉS EGYÉB CIKKEK	
Szakítás	96	Petro heggedüs szerelme	310	Amerikában nincsen vidéki leány	136
CSERMÉLY GYULA		MARKOVICS RODION		A költő királyné	193
Száll a korom száll	393	Dr. Forgács halad az élen és cigarettázik	308	A német-orosz konfliktus	229
A művész nő könnyei	138	MILLE		A tükör életrajza	236
CSUKA ZOLTÁN		Panoráma	63	A klu-klux-klan I.	349
A földbeásott ember	98	NOVOSZÉL ANDOR		A klu-klux-klan II.	374
Májusi vihar	56	Az igazság bicskája	38	Az angol világpolitika és a mai Egyiptom	236
DEBRECZENI JÓZSEF		A csufnév	370	Az orosz nép a válaszuton áll	409
Bocaccio öregsége	155	A tudományos bál	99	A noviszadi dunahíd megnyitása	410
A Fonyóék zsurja	409	Körvadászat	27	A kisebbségi kongresszusok elnöksége semleges egyént kíván a Népszövetség kisebbségi szekciójának vezetésére	475
Holdfogyatkozás	271	Szegénynek, szegény a szerencséje	60	A futball-népszövetsége	476
Jó otthoni csend	451	ORBÓK ATTILA		A lelkek már alkalmasak a kisebbségekkel való kultúrközösségre	488
Játék az orvossal	373	Tízezer dollár	266	BAEDEKER	
Mese az eldobott cigarettáról	431	Párisi diákbünök	496	Egészség, Betegség	172
A nagy fuzió	471	Hü barát	516	A tárcá	209
EOS		ÖREG RIPORTER		Irodalmi levél	229
Jetti	36	Csika Néca a tizforintossal	97	Irodalmi levél (Tehetséges jellem)	365
ERMO		POPOVICS JOVÁN		Férfi sorsa a nő	385
Fedora hercegnő	198	A felébredt halott	312	Régi újságok	405
FÖLDESDI JÓZSEF		RADÓ IMRE		Régi könyvesboltok	425
Utítársak	113	Mencküés	447	Régi újságok — régi újságírók	467
FÖLDI ILONKA		Nyári vasárnap délelőtt	413	Régi szerkesztők — régi újságok	487
Egy kisasszony halálára	210	ŠMARA C. FRYED		Régi újságírók	507
Mindennapi történetek	491	A császár és az örült	334	B. K.	
GÁL OTTÓ		SOMLYÓ ZOLTÁN		Világbéke diplomáciája	136
Gorilla kisasszony	333	A vezérigazgató pénze	427	Bányászfiuból lett költő	82
GOVORKOVICH JÁNOS		A gallérdoboz	447	BENEDEK KÁROLY	
Heloise és Abelárd sirján	215	Finnie	111	Az államférfi, a közigazdász és a költő utjai a világegység felé	420
Nehéz idők	335	A fiatalok	305	Mestrino	509
Ágról-ágra	512	Uj mese hamupipókeről	232	BOB	
GRÓB IMRE		SZÁSZ MÁRTON		A hivatalviselés szenvedéseiről	332
Az ezredparancsnok ur megőrül	152	A betyár asszonyt keres	411	BORAH	
GYÖRGYI I.		Jégverés	446	A legjobb haderő a boldog és gazdag polgárság	407
Szerelem	291	A halál legyőzete	273		
H. ELLA		SZENTELEKY KORNÉL			
A herceg	40	Felnyilik a mecset ajtaja	432		
		Kis kávéház	22		
		Gáláns kaland	272		

DEBRECZENI JÓZSEF

Pünkösöd	425
DÍOSZEGHY TIBOR	
A balszerencse ikreket szül	55
Összehasonlító nyelvészet	452
Jakubovszki	469
DR. DOHÁNY GYULA	
Öreg népek, fiatal népek	9
EOS	
Cigányprimást temettek Bécsben	3
Ezerszemű ember	177
A meztelen gróf majmai	213
FARKAS GEJZA	
Jézus és a zsidóság I.	233
Jézus és a zsidóság II.	250
DR. FISCHER JÁKO	
Az új adóködex I.	4
Az új adóködex II.	21
Lakodalom és temetés	175
Alaki jogszabályok az új adóködexben I. ..	194
Alaki jogszabályok az új adóködexben II. ..	216
Anyagi jogi rendelkezések az új adóködexben	292
Az új adótörvény, új adóbiblia	313
Anyagi jogi rendelkezések az új adóködexben	328
Anyagi jogi rendelkezések az új adóködexben	351
Anyagi jogi rendelkezések az új adóködexben	372
Anyagi jogi rendelkezések az új adóködexben	390
DR. FISCHER ÁRPAD	
A Krisztus hívő zsidók mozgalma	114
Názáreti Jézus a zsidók királya	153
A szektákról	474
FÖLDESSY JÓZSEF	
Féltékeny-e a férj a felesége táncpartnerére?	62
FÖLDI ILMA	
Szombori anizsz.. .. .	257
GERGELY BORISKA	
Halló Becskerek	3
Nádi hegedű	456
GOVORKOVICS JÁNOS	
Akbár kán	470
G. D.	
Hatvány Lajos az emigrációban	129
G. Ö.	
Balkánpolitika	9
Balkánpolitika.. .. .	35
Balkánpolitika	65
HAL	
1928. sztaribecseji egyesületek jubileumi esz-	
rendeje	475
Hatóságilag engedélyezett háziasszony iskola ..	63
Hogyan lehet vasalóval fertőtleníteni?	83
HARSÁNYI ZSOLT	
A tragikus alkony	171
Szórakozottság	472
HEGEDŰS LORÁNT	
Jézus és Judás pünkösdi világa	430
HOLLÓ MAGDA	
Nagy nők férjei	236
DR. HUBAI IMRE	
Különlegesség.. .. .	290
Híres emberek dolgai	151
KASSÁK LAJOS	
Éljünk a mi időnkben	405
DR. KEMÉNY ISTVÁN	
Magyar irodalom határon innen és túl	63
Szovjetország kulturája	170
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ	
Tinta	75
Tinta (Ember a vízben)	150
Tinta	290
Tinta	350
Tinta (Emléksorok)	388
Tinta (Ismerőseim)	414
Állatportrék (Oroszlán)	427
Virágok beszéde	65
Virágok beszéde	470
Fák beszéde	521
KOTZIG KÁROLY	
Ahol kisebbségi konjunktura van	
KRISTÁLY ISTVÁN	
A vérző falu.. .. .	189
Krónikás történetek	36
DR. KOSZICS MIRKO	
Szemlélődés a Vajdaság nemzeti jellege kö-	
rül I.	450
Szemlélődés a Vajdaság nemzeti jellege kö-	
rül II.	492

LUCIA

Asszonyokról olvasok.. .. .	76
Vasárnapi iskola	109
Karin Michaelis	133
Revue	174
Rárátonga	193
Mai anyák és mai lányok.. .. .	231
Pálcsi képek	472
LUN.	
Az ablakból	212
MAYOR JÓZSEF	
Hogy igazgatták a városokat a tizennyolca-	
dik században?	54
Tamara Karsavina vágyódik a cári Orosz-	
ország után	209
MAGISTER	
Keleti kérdés, Disraeli és a nők.... ..	430
MÁK ALADÁR	
Scherer Izidor	133
NOVOSZEL ANDOR	
Pothumus írásai	326
Posthumus írásai	351
Nacionalizmus és imperializmus	507
Nyári divatlevél Párisból	515
ORBÓK ATTILA	
Ötven év előtt	76
Köszönések	467
ÖREG RIPORTER	
A deputációzás eseteiből	352
A Demeter-féle család	432
Praktikus utmutató az érvényben levő adók-	
ról és illetekekről I.	57
Praktikus utmutató az érvényben levő adókról	
és illetekekről II.. .. .	79
PÁRVÁNY ANDRÁS	
Női becsület a büntetőjogban	211
Petár király Szófiában	332
PAAL JÓB	
Badeni fürdőlevél	428
Régi emberek a régi Szabadkáról	8
S. K.	
Noteszhulladékok	169
Noteszhulladékok	215
Noteszhulladékok	235
Cugszfírer ur Ófelsége	509
DR. SELTMANN REZSŐ	
Háboru vagy népszövetség	18
Az ember és farkas és a vámpírhít	24
A kínai forradalom	33
A háboru kiküszöbölése	53
Franciaországi választások jelentősége ..	93
Egy diplomata feljegyzései	118
Pánamerika	149
SCHNEIDER LULU	
Rachel.. .. .	516
SOKSICS JÓZSEF	
Külpolitikai események 1927-ben	61
SZÁSZ MÁRTON	
Egy ó-héber írás margójára	487
SZÉNTÉLEKY KORNÉL	
Ady nagysága	131
Utitarisznya	170
Utitarisznya	211
Utitarisznya	255
A holt város	232
SZ. SZIGETI VILMOS	
Mikszát és a Jancsikája	274
TAMÁS ISTVÁN	
Elkárhozott fiatalság.. .. .	325
TORONTALI	
A megájtott álom	231
Történetek Ibsenről	353
DR. VARRÓ JÁNOSNÉ	
Beszéljünk a macskáról	238
DR. VÉCSEI JENŐ	
Házasság vagy szabadszerelm	41
DR. VIDOR IMRE	
Nyugati szemmel Keleten.. .. .	392
WINTERRY A.	
Tenyérjósások, telepátiairól és jósokról ..	22
A n. é. közönség.. .. .	38
Egy grafológus noteszből	196
Codabogár gyűjteményéből	311
Vándorművészek nappal	493
Zrinjski és Frankopan	370

HUMORESZK

dió vicclopja	25
D. T.	
A nászut	153
EOS	
A halottaiból feltámadt Schubert-hajfűrt ..	393
Sok műhó semmiért	77
Önagysága bundája	196
Werther, maga ne beszéljen nekem szerelem-	
ről	158
HARSÁNYI ZSOLT	
A theátrum-beli VIII-féle szomszédoknak	
sommájok	59
Joe Parady	82
Három konflis-történet	134
Pocok	181
Kölcsönkérők	119
MAGYARY DOMOKOS	
Miegymás és a tennisz	367
SZEGEDI EMIL	
Esetem Piculával	197
Ilonka, a tapintatlan	350
Rendőri riport öngyilkosságomról	40
VERSEK	
ADA NEGRÍ-SZENTELEKY	
Örült	409
A világ lírája (Frányó Zoltán műfordításai)	285
BABITS MIHÁLY	
Jobb és bal	94
BARNA KLÁRI	
Vers a hegyekből	193
BÁCSKAI LILI	
Három vers	333
BERÉNYI JÁNOS	
Vándorok a nagyuton	448
Harc után	510
BLAZSEK FERENC	
Megfakult remények	154
Egy kisleány emlékkönyvébe	516
BRÓDI LÁSZLÓ	
Vadrózsa	515
CSUKA ZOLTÁN	
Ének a forgalomról	35
Hivogató	81
Az egyékapcsoló kenyértelenség.. .. .	136
Kérdőjelek	150
Megátkozott fiatalság	172
Vers az üvegről és vasbetonról	232
Ditiramb-gyarak tavaszáról	271
Északi szélesség 80° 30°	511
DEBRECZENI JÓZSEF	
Üdvözlét	136
Régi kabala	234
DÍOSZEGHY TIBOR	
Téli tájkép	77
DRÁVA KÁLMÁN	
De Profundis	171
Vers a szivemről	196
A tavasz elé	306
Gyilkos fényű csillagok alatt	325
FÖLDI ILONKA	
Két vers	23
A léghajó	115
Az éjszakák dalából	133
Testvéreimhez!	155
Nocturnó	177
Éltre ébredés	195
Tudok szeretni	236
Dalolnak a szívek	291
Az óra jár	332
GALAMBOS MARGIT	
Szép voltál tenger	116
Két vers	212
Élet	231
Csoda	292
Mint titkos üzenet	475
GÁL OTTÓ	
Kakofonia	215
GERGELY BORISKA	
Visszhang	178
Vágy	293
HARSÁNYI ZSOLT	
Egy marék Heine-fordítás.. .. .	75
KARLOCAI ETELKA	
Tavaszi	254
KASSÁK LAJOS	
86	1

Oldal	Oldal	Oldal
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ	WIDEGÁRD ANTON	MAJOR JÓZSEF
A vándor elcsendesül... .. 193	Pán 98	Báró Maltényi 1872-ben felfüggesztette Miletics Szvetozárt az újvidéki polgármesteri állástól 389
Az élet fele 193	Ead 470	A gettótól a héber költészet reneszánszáig 428
Verssorok 290	ZSILNIK JÁNOSNÉ	MARKOVICS MIHÁLY
Mab királyné 352	Bucszuzni mennék 112	Marchall Lyatter 373
Három badar vers 372	Öntudatlanul 292	Miletics Szvetozár elkeseredett harca a noviszadi főgimnázium patronátusáért I. 252
KOVÁCS ANTAL	QUASIMODO	Miletics Szvetozár elkeseredett harca a noviszadi főgimnázium patronátusáért II. 305
Szédítő taposó malomban járunk 26	Szerény újévi könyörgés 9	Nagy Kató óriási sikert aratott új filmjének főszerepében 3
Legtökéletesebb az ember 274	Napló 78	Oroszországi levelek 230
MANOJLOVICS-SZENTELEKY	RIPORTOK	" " 240
Jövőben 408	A gépzene 357	" " 275
MARKOVICS MIHÁLY	A lángban álló román petroleumtelepeken 410	" " 348
Elátkozlak 112	Az elnök ur milliomos fia kétszeres rablógyilkos 251	RATKOVICS RISZTÓ
Asszonyrak mondok 193	BENEDEK KÁROLY	Bánati impressziók 370
MOLNÁR SÁNDOR	Két trónszék a Notre Dame-ban 19	R. S.
Milfó ember cipeli testét 22	A világdíva egy napja 26	Oppel a rakéta repülőgépen egy év múlva fél nap a'att repül körül a földet és hat év múlva elindul a holdba 453
Rossz a Te szived 175	Kommunista »Éden-kert« a Kaukázusban 95	SZEGEDI EMIL
MOROUUD PAUL-KOSZTOLÁNYI	A királynő mennybemenetele 156	Három inspekció 6
Amerikai versek 151	Az afgán király demokratizálja birodalmát 173	Öcskapiac 371
ROSENFELD MORITZ	Az ezernyelvű szinpad 196	SZILASI FÜLÖP
Az én dalom 196	Bizom benned kis Bleriot 413	Szuboticaí lány a Nobel-díjas Zsigmondy professzor titkárnője 414
Hová? 211	Német Mária és Jeritza harca 469	Szobrot kap az első bankrabló 174
A műfej 327	Az aszmerest kutyatemető 469	TAMÁS ISTVÁN
SIMÁN ERZSÉBET	Beograd az öngyilkosok városa 210	Mezők liljomai 542
Csak a gondolatára 347	D. T.	Amikor a dubrovnikaiak tüntetnek 445
Nekem mindennap másszinü az ég 491	A csillagkeresztés templom, avagy a császár nem tévedhet el 34	A fekete hegyek országában 475
SOMLYÓ ZOLTÁN	Berlini anizx 81	Titulescu nyilatkozata 129
Meztelen férfi 17	Berlini anizx 514	TORONTÁLI
Strofák a levegőbe 34	Első interju Európa leggazdagabb emberével 389	Torontáli esetek 388
Rabok 56	DEBRECZENI JÓZSEF	Tököl emlékünnepe Ujvidéken 18
Nem hiszem el 82	(Mindennap) Egy tucat lopott zsebkendő 98	VÉR GYÖRGY
A kakas és a gyöngyszem 95	» Károly 116	Két rajzoló a stadionban, színek a tribünön és egy óceánjáró a házak felett 449
Budai Ilike 131	» Valami a futballról 171	A frankhamisító Jankovics ezredes augusztusra várja a szabadulását 477
Feketén 152	» Lukács a husvétot várja 192	WEIDINGER DEZSŐ
Ti csitri lányok 170	» Láttá-e már Szuboticaí éjjel? 235	A villanyos nő élete, karrierje és halála 114
Kiváncsi hold 229	» A gépember 255	Párisban bealkonyult a stároknak 212
Új versek 257	» Mesék a varrógépről 309	Sztár-kosztüm és csilim-kiállítás Párisban 233
Rövid — hosszú? 273	» Fantóm az uccasarkon 329	S. F. WOLFF
Április 345	» A becsületes megtaláló 385	Látogatás a sennusi rend titokzatos kolostorában a Sahara mélyén 75
Az élet asztala 370	EOS	Y.
Levél 385	Elárverezték Lasalle Ferdinánd párbajpistolyát 110	A francia Hinkermann 155
Május 425	Schwarzgelb lobogó alatt 329	Két jubiláns 307
Fecske 474	Mormon hittörítők körében 406	REGÉNYEK
Gépek 490	Haydn két koponyája 489	CONAN DOYLE
A részegekhez 513	FERENCZY GYÖRGY	Sussexi vámpir 287
SZABÓ FERENC	»Itt ölte meg Rózsa Sándor barátját, Huszka Mihály községi bírót« 94	DIÓSZEGHY TIBOR
Várakozás 238	Huszezer ember farsangi ünnepe Béla-erkvén 157	III. Albert uralkodásának kulisszatitkai 139, 159
SZÉP ERNŐ	A pesti ucca 1928-ban 213	ELVESTAD SWEN
Sajnálom a tengert 3	GARA LÁSZLÓ	A kaviáros vacsora 331, 353, 375, 395
Olyan csendet szeretnék 413	Párisi pletykázkodás 81	GÁL OTTÓ
SZEMZŐ FRANCISKA	G. D.	Madárfioka a viharban 192, 217, 237, 258
György kisasszony 488	Egy beogradi jós azt állítja, hogy Nungesser és Colli élnek 234	LEBLANC MAURICE
SZENTELEKY KORNÉL	Látogatás a beogradi Bicsérdinél 177	Az ellopott ágy 517
Éjjeli menekvés 58	Ford premier Beogradban 178	MARKOVICS MIHÁLY
Szerencse kereke 193	És ha egyszer elejti? 407	Mocsár 39, 64, 84, 100, 117
Könnyü este 213	GOVORKOVICS JÁNOS	ROSENHAYN PAUL
TAMÁS ISTVÁN	Régi emberek a régi városról 112	A Pym-ügy 435, 455, 478, 479
Szilveszter-est a redakcióban 8	Utszéli levelek 309	TÖRTÉNELEM KIS TÖRTÉNETEKBEN 192, 213, 235, 257, 293, 330, 354, 368, 386, 408, 433, 451, 477, 491, 508.
Három vers 211	H. J.	TERE-FERE 28, 44, 65, 83, 138, 157, 178, 195, 256, 335, 355, 394, 415, 454, 476, 495.
Szanatóriumi szép napok 311	Giovanni szerzetes és Mária Terézia szerelmi regénye 190	
Két vers a tenger mellől 489	HAL	
TARKÓI ZOLTÁN	Magyar kulturélet Sztaribecsejen 2	
Vizió 472	IGALI IGALICS SZVETOZÁR	
URFAHRT HERBERT	Levél Susákról 330	
Elégia 111	KRISTÁLY ISTVÁN	
Új olasz költők 252	Beograd 173	
Új olasz költők 270	LESZKOVÁC MLADEN	
Új olasz költők 307	Egy nap a százesztendő Maticában 35	
Új francia költők 387	MAGYARY DOMOKOS	
VÉRTES V. KÁROLY	Jeges felvágott 471	
Este 173		
W. B. JEAST		
Két vers 59		
WILDE OSZKÁR		
Rózsák és Ruta 38		
Athanasia 61		

Gyűjtse össze a Bácsmegeyi Napló vasárnap-i mellékleteit. - A lappéldányok összegyűjtésére és megőrzésére diszes bekötési táblák szolgálnak

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szobotica, 1928. VASÁRNAP, január 1.

1. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és kétán is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szobotica

Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

1928

Ismét előbbre rukkolt egy számmal mulandóságunk óramutatója. Öregebbek lettünk egy évvel, de megfiatalodott illuziókkal állunk meg a múlt és jövő határmegyéjén és a lefolyt év alatt sziklává keményedett családásainkból új energiaforrásokat fakaszt hitünk varázsvesszeje. Ami volt, az emlékek kriptájába zárjuk és főlhajnalodó bizakodással nézünk elébe annak, ami jönni fog. A kimúlt év koporsója bölcsővé válik, amelyben a reményeink tündérálmoba ringatóznak.

Ujév jókívánságokkal fellobogóztott napján számonkérőszéket tartunk, mérleget készítünk és rovincsolunk. Elgondolkozunk végzett munkánk fogatkozásain, összevetjük terveink aktivitát kiábrándulásaink passzívával és följegyezzük a hiányokat, amelyeket a várakozásainkat elsikkasztó realitások okoztak. Vágyaink és törekvéseink jórészt kell átvinünk a következő év könyvelésébe, de mondhatjuk-e azért, hogy hiába küzdöttünk és hogy dőreség az évenként megújuló, fokozott erőfeszítésekre lendülő optimizmusunk? A fejlődés kerekait a meg nem valósult célkitűzésekből eredő elégedetlenség olajozza és nekünk be kell érünk azokkal az eredménymorzskákkal, amelyeket a sors kedvezése elhullat.

A régi év, mint annyi elődje, a gazdasági válság jegyében állott. Nem lehet mondani, hogy gondjaink enyhültek és megélhetési nehézségeink kisebbek lettek. Az adóterhek változatlanul nyomasztók és a közgazdaság szanálásához szükséges beruházások még mindig nem jutottak messzire a jámbor óhaj stádiumától. A kereskedelem és ipar a fogyasztóképeség általános dekadenciája folytán pang, a mezőgazdaság amugy is kritikus helyzetét az árvizek és a szárazság által előidézett károk súlyosbították. Mutatkoztak azonban bizató körülmények is, amelyek a viszonyok javulásával kecsigetnek. Az adókérdés egységes törvény alapján való szabályozása folyamatban van és egy igazságtalan adónemet: a jövedelmi adót a közvélemény nyomása alatt máris elejtette a kormány. A pénzügyminiszter külföldi kölcsöntárgyalásai is sikeresen haladnak előre s mintha kezdenénk kivergődni abból a hínárból, amely a munka tényezőit körülönlja és minden kezdeményezést megbenit.

Lényegesen megereszkedett az a villamos feszültség is, amellyel külpolitikánk atmoszférája az év első felében telítve volt. A jugoszláv-francia szerződés fordulópontot jelent az ország diplomáciájában. Azt a békeakaratot, amely az olasz balkáni aspirációk möhő előretörésével szemben az elszigeteltségre vezető passzivitás benyomását keltette, a francia szerződés a külpolitikai aktivitás kritériumával ruházta fel és a jugoszláv-olasz viszony békérendezésének esélyeit épen ezáltal emelte.

A belpolitika egén még nem bontakozott ki teljesen a békés alkotó munka kékie a pártharcok fellegei mögül, de itt is észrevehető a haladás jelenségei. Éveken át hanyko-

lódtek döntő fontosságú problémák a parlamentarizmus válságának örvényében. Az ellenzék harcikedve most sem hagyott alább, sőt Radics és Pribicevics szövetezése révén szilajabb lett és magának a kormánykaolciónak is vannak bizonyos törései, de annyi tény, hogy a felhalmozódott pénzügyi, gazdasági, közgazgatási, igazságszolgáltatási és kulturális feladatok elvégzésének korszakába léptünk. Vajdasági szempontból epochális jelentőségű a községi autonómia kiépülése, ami ezt az országrészt a konszolidáció útjára terelte.

Általában figyelemreméltó pluszként kell elszámolni a faji többség nacionalizmusának azt az átértékelődését, ami az elmúlt esztendő törté-

netéhez fűződik. Mihelyt a nemzeti érzés konstruktív jelleget ölt, szükségképen barátságosabbá válik a légkör a kisebbségek számára. A Vajdaság magyar népének nevezetes dátum marad 1927. Ekkor sikerült előszőr a magyar kisebbségnek képviselőket küldeni a parlamentbe és ekkor jelent meg a névvegyelemzést eltörlő rendelet. Ezt a két eseményt nem szabad lekicsinyelni, akármennyire ujévi tradíció, hogy a múlt megvadásával festünk hátteret a jövő előtt leboruló hódolatunknak. Sok seb vár még orvoslásra, sok koplaló igényt kell még jóllakítani a valóságos jog kenyerével, de tagadhatatlan, hogy már érlelődnek a magyar kisebbség loyaltásának, böles önmérsékletének és türelmes várako-

zásának gyümölcsei.

A régi év nem volt olyan boldog, amilyenek a tavalyi Szilveszter mámorának rózsaszínű kódében elképzeltük. Sokkal maradt adósunk és mi most hozzálátunk, hogy tartozásait az utódján hajtsuk be. Nem fogunk elcsüggedni, ha csak részlettörlesztést kapunk, hiszen az életnek a küzdés ad tartalmat és harcra tüzelő célok nélkül nincs elégedettség. Amíg hiszünk az igazság erejében és lelkiunket a hétköznapi porából fölmagasító eszmék töltik be, addig magunkban hordozzuk a boldogság forrását és a haladás kurirjával köszöntjük az újévet, amely egy lépéssel közelebb visz a nagy emberi ideálok felé.

Pribicevicsé a vezetőszerp a parasztdemokrata koalícióban

A „tulsó front“ jelszavával harcol az ellenzék a kormány ellen Ujév napján kezd meg a pénzügyi bizottság a külügyi költségvetés tárgyalását

Marinkovics külügyminiszter gyengélkedik

Beogradból jelentik: Szilveszter napja a politikai évet meglehetősen zavaros viszonyok között zárja le. Az általános helyzet, bár a kormány pozíciójában észrevehető változás nem állott be, még mindig a bizonytalanság jegyében áll, miután az erőviszonyok a kormányt alkotó pártokban nem tisztázódtak és a pártok vezető faktorai mindenképp igyekeznek halogatni a belső viszonyok tisztázását. Ez a törekvés érthető, mert *mihelyt politikai kérdéseket kezdenének feszegetni a kormánypárti klubokban, azonnal hiderülne, hogy az alapvető politikai kérdésekben erős ellentétek vannak az egyes pártokon belül.* Emellett személyi kérdések felvetése is könnyen megzavarhatja a kormánypárti klubok nehezen fenntartott egységét.

Ezzel szemben az ellenzék egyre élesebb álláspontot foglal el a kormány ellen. A parasztdemokrata koalíció, amelynek vezetésében a jelek szerint Pribicevics Szvetozár befolyása sokkal erősebb, mint azt előtte feltételezték, igen erős hangot üt meg és az ellenzék tábornak csaknem nyíltan bevallott jelszava a *prekói front kiépítése a szerbiai hegemonisztikus törekvésekkel szemben.* A pénzügyi bizottságban a költségvetés tárgyalásánál az ellenzék szónokai minden egyes kérdésnél hangsúlyozzák a prekói országreszek háttérbeszorítását és emiatt éles összeszóllalkozások keletkeznek a kormánypártok és az ellenzék között.

A prekói front kérdésének felvetése mindenesetre új hangot jelent az ország politikai életében. Hogy azonban milyen praktikus eredményekre fog vezetni ez a haremodor, az nagyon kétséges. Jellemző, hogy az ellenzék most már nyíltan fenyegetőzik a parlamentből való kivonulással is, ami ha valóban megtörténne, visszavetné az országot azokba az állapotokba, amelyekben a Radicspárt többszertendős passzivitása idején volt s a parlament ismét csonka lenne. Miután ezt senki sem kívánja, a felelős tényezők közül, az ellenzék ezt a fegyvert a legjobbnak tartja követelési nyo-

matékosítására.

A »tulsó front« körül nagy sajtóvita is folyik és az ellenzék koalíció azzal vádolja a beogradi politikai köröket hogy intrikákkal akarják megzavarni az ellenzék koalíció egységét. Különösen élesen támadják a *Politika* című lapot amely a Radics-párt egy csoportjának elégedetlenségéről írt. Ugy Pribicevics Szvetozár, mint Radics Pavle éles hangú nyilatkozatokban foglalkoztak ezzel a kérdéssel és azt hangsúlyozták, hogy a koalíció soraiban teljesen egyöntetű fellegős uralkodik.

Marinkovics külügyminiszter gyengélkedik

Marinkovics Voja dr. külügyminiszter már két nap óta nem jelent meg a hivatalában mert erősen meghült.

A pénzügyi bizottság vasárnap veszi tárgyalás alá a külügyi bizottság költségvetését és ezzel kapcsolatban élénk vita várható.

A közoktatásügyi költségvetés a pénzügyi bizottság előtt

A pénzügyi bizottság szombaton délutáni ülésén folytatták a közoktatásügyi költségvetés tárgyalását.

Demetrovics Juraj Pribicevics-párti élesen kritizálta a költségvetést. Szerinte a horvát közoktatásügyi intézményeket soványan dotálja a kormány. Támadta a pénzügyi törvényt, amelynek nem pénzügyi természetű rendelkezései szerinte alkotmányellenesek.

— Kumanudi — mondotta Demetrovics — folytatja a Vukicevics Velja idején megkezdett közoktatásügyi politikát, amelynek egyetlen elve a redukció. Hosszasan beszélt a pénzügyi törvény 44. szakaszáról, amely egyes egyetemi fakultások megszüntetéséről szól. Rámutatott arra, hogy ha az állatorvosi főiskolát megszüntetik, a külföld bizalma meg fog rendülni, az ország állategészségügyi viszonyai iránt. Felszóllította a minisztert, hogy vonja vissza a 44-ik szakaszt.

Beszéde közben éles szóváltások támadtak a kormánypártok és az ellenzék között. Különösen nagy feltűnést keltett az a szóharc, amely Pribicevics Szvetozár és Kujundzics Bogoljub között a prekói front kérdésében keletkezett.

Végül Radics Pavle élesen kritizálta a költségvetést és szintén hangsúlyozta a horvátok háttérbe szorítását.

Vita a színházak szubven-ciójáról

A pénzügyi bizottság többségi tagjai szombaton konferenciát tartottak, amelyen a közoktatási költségvetés redukálásával foglalkoztak. Nagyobb vita fejlődött ki az állami színházak szubven-cionálása körül. Különösen radikális-párti képviselők sokalták a színházak állami dotációját. Végül elfogadták Grol Milán közvetítő javaslatát, hogy redukálják a színházi szubvenciókat és pedig a beogradi és a zagrebi színházat egymillióval, a hat tartományi színházat (Osijek, Noviszad, Szarjevó, Split, Maribor, Szkoplje) ötszázhatvanczerről ötszázezerre szállítják le azzal, hogy csak azokban a városokban tartják meg a színházat, amelyek évi kétszázezer dinárral hajlandók hozzájárulni a színház fenntartásához. Ha az egyes városok ezt nem teszik meg, akkor több színházat egyesíteni fognak nagyobb vándortársulatokká.

Hasonló redukciót követeltek egyes képviselők az egyetemeket illetően is és szintén a városok hozzájárulását javasolták, amit Kumanudi közoktatásügyi miniszter visszautasított. A konferencia ettől el is állott.

Több más kisebb jelentőségű redukciót is elhatározott a konferencia.

A noviszadkerületi demokrata panaszai

A noviszadi kerület demokrata szervezetei állandóan panaszkodnak, hogy a megválasztott demokrata előljáróságokat a beogradi főispán nem iktatja be. Ribar képviselő ebben az ügyben intervencióra készül Vukicevics Velja miniszterelnöknel.

Uj tanácsbeosztás a szubotical bíróságoknál

A szubotical törvényszéken az 1928. évre az alábbi munkabeosztást rendelte el Pavlovics István törvényszéki elnök:

Polgári perek tanácsa: Elnök Pavlovics István, előadó Gyorgyevics Jován, szavazóbíró Lahner Antal, helyettes Gavrics Milán. Jegyző Budák Petar. A tanács minden szerdán tárgyal.

Régi (magyar nyelvű) felelősségi ügyek tanácsa: Elnök Lahner Antal, előadó Pilics Gyorgye, szavazóbíró Sztoljanovics Radován, helyettes dr. Vasziljevics Ljuba. Jegyző dr. Pelikan Iván. A tanács csütörtökön tart üléseket.

Polgári felelősségi tanács (a szubotical bíróságtól felterjesztett ügyekben): Elnök Cărevics Vlahó, előadó dr. Diamant Ernő, szavazóbíró Radovics Szreten, helyettes Taszics Alekszandar. Jegyző Mandrovics Bogdán. Hétfőn, szerdán és szombaton ülésezik.

Polgári felelősségi tanács (a szentai és topolai járásbíróságoktól felterjesztett ügyekben): Elnök Latinovics Milán, előadó dr. Nardini Hrvoje, szavazóbíró dr. Szalvi Jakab, helyettes Pilics Gyorgye. Jegyző Marszenics Novo. Kedden, pénteken és szombaton tart üléseket.

Csőügyi tanács: Elnök Pavlovics István, előadó dr. Vasziljevics Ljuba, szavazóbíró Lahner Antal, helyettes Sztarcsevics Mate.

A fegyelmi tanács a következő bírákból alakul: Elnök Pavlovics István törvényszéki elnök, helyettese Sztarcsevics Mate. Előadó dr. Diamant Ernő, helyettese Radovics Szreten. Szavazóbíró dr. Szalvi Jakab, helyettese Kosztics Jován.

Közjegyzői tanács. Elnök Pavlovics István, helyettese Sztarcsevics Mate. Előadó dr. Vasziljevics Ljuba, szavazóbíró Kosztics Jován, helyettes Pilics Gyorgye.

Bírósági végrehajtókat vizsgáló tanács. Elnök Pavlovics István. A tanács tagjai: a szubotical járásbíróság vezetője és Carevics Vlahó bíró. Helyettes Taszics Alekszandar.

Büntetőtanács. Tárgyalást tart hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton, Pavlovics István elnöklétével. A hétfői tanács tagjai Sztarcsevics Mate és Kosztics Jován, helyettes dr. Nardini Hrvoje. Jegyző Szpaszojevics Jelena. A keddi tanács tagjai: Gyorgyevics Jován és dr. Diamant Ernő, helyettes dr. Vasziljevics Ljuba. Jegyző Kosztics Gyorgye. A csütörtöki tanács tagjai: Sztarcsevics Mate és dr. Nardini Hrvoje, helyettes Kosztics Jován. Jegyző Kosztics Gyorgye. A pénteki tanács tagjai: Radovics Szreten és Kosztics Jován, helyettes Sztarcsevics Mate. Jegyző Nikolicz Milos. A szombati tanács: Sztarcsevics Mate és Kosztics Jován, helyettes Gyorgyevics Jován. Jegyző Vukcsevics Márkó.

Büntetői felelősségi tanács: Elnök dr. Vasziljevics Ljuba, előadó dr. Szalvi Jakab, szavazóbíró Gavrics Milán, helyettes Lahner Antal. Jegyző Szpaszojevics Jelena.

Sajtóügyi tanács. Elnök Sztarcsevics Mate, előadó Kosztics Jován, szavazóbíró Taszics Alekszandar, helyettes Gavrics Milán. Kedden tart ülést.

Fiatalkorúak tanácsa: Elnök Latinovics Milán, előadó Kosztics Jován, szavazóbíró dr. Szalvi Jakab, helyettes Pilics Gyorgye, jegyző Kovacevics Sztankó.

Váditanács: Elnök dr. Vasziljevics Ljuba, előadó Gavrics Milán, szavazóbíró dr. Szalvi Jakab, helyettes Lahner Antal jegyző Szpaszojevics Jelena. A váditanács hétfőn és csütörtökön tart ülést.

Egyesbírók: Hagyatéki ügyekben: Lahner Antal. Házasságielbontási és gondnoksági ügyekben: Gyorgyevics Jován. Kereskedelmi, váltójogi és kötelmi jog: dr. Vasziljevics Ljuba. A magyar nyelvű perekben: Pilics Gyorgye. Megkeresések: Pilics Gyorgye. Válaszó névjegyzékek: Gavrics Milán.

Vizsgálóbíró: Sztoljanovics Radován. Helyettes vizsgálóbíró: Taszics Alekszandar.

Kiskorúak bírója: Kosztics Jován, helyettese Radovics Szreten.

A munkaidő a törvényszéken október 1-től április 30-ig: szombaton félnoyolettól félkettőig, más hétköznapokon félnoyolettól félháromig. Május 1-től szeptember 30-ig: szombaton hét órától egyig,

más hétköznapokon héttől kettőig.

A szubotical járásbíróságon dr. Klunics Martin vezetőjárásbíró a következő munkabeosztást írta elő:

Polgári perek tárgyalnak: dr. Boszki Ivó (12. szoba), Hadzsi-Kosztics Koszta (10. sz.), Mmovics Milán (15. sz.) és dr. Klunics Martin (12. sz.) járásbírók. Büntügyeket: Zvekics Szever (23. sz.), Marinkovics Jován (20. sz.) járásbírók. Perenkívüli ügyeket tárgyal dr. Klunics Martin vezetőjárásbíró. Megkereséseket

Zvekics Szever és Marinkovics Jován járásbírók intéznek el. Rokkantügyeket dr. Boszki Ivó tárgyal.

Szóbeli felelősségeket, bűnvádakat kérvényeket minden csütörtökön Hadzsi-Kosztics Koszta fogad el.

Telekkönyvi ügyeket intéz és a telekkönyv felett felügyeletet gyakorol Berke Viktor táblabíró (24. sz.)

Végrehajtók: Buzás Fülöp, Percsics Balázs, Romanov Vladimir és Nikolicz Milán.

Leütötték és kifosztották a Bácsmegeyi Napló szentai újságárúját A rablók súlyosan megsebesítették áldozatukat, akitől 310 dinárt vettek el

Szentáról jelentik: Pénteken este kilenc óra tájban vakmerő rablótámadás áldozata lett Bózsó Pál, a Bácsmegeyi Napló egyik szentai újságárúja.

Bózsó Pál este kilenc órakor a város külterületén, a Tornyosí-úton haladt, a mikor maga előtt észrevett két ismeretlen férfit, akik az országúton mentek. Bózsó eléjük került és rosszat sejtve, iparkodott, hogy minél távolabb kerüljön a két gyalogostól. Ezek azonban utána szaladtak és amint utolérték, egy vastag vashattal előbb febesújtatták, majd amikor Bózsó eszméletlenül terült el a havon, tovább verték, úgyhogy hom-

lokcsontja összetört és szeme is súlyosan megsérült. Bózsó segélyért kiáltott, de az elhagyott helyen senki sem hallotta meg. A támadók ekkor átkutatták az újságárú külső zsebeit és háromszáz-tíz dinárt elraboltak tőle, míg a belső zsebében levő pénzét, hatszáz dinárt nem vették észre a rablók.

Tíz óra után az arrahaladó zenészek vették észre a vérbefagyott embert, akit beszállítottak a szentai kórházba. Felépüléséhez kevés a remény. A támadókat, akikről személyleírás sem tudott adni Bózsó Pál, keresi a szentai rendőrség.

Szubotics Dusán dr. Szentán Az igazságügyminiszter meglátogatta a betegen fekvő Sztrilics Béla képviselőt

Szentáról jelentik: Szubotics Dusán dr. igazságügyminiszter szombaton tíz órakor érkezett Szuboticáról Szentára Manolovics Dusán főispán, dr. Miladinovics Radivoj közjegyző, a kerületi radikális párt elnöke és dr. Bogdanovics kabinetfőnök kíséretében. A vasúti állomáson Vuics Száva és dr. Ludaics Máté los radikális pártelnökök, Bikár Mikó főszolgabíró és Vongics Szlavkó főkapitány fogadták az igazságügyminisztert.

Az igazságügyminiszter az állomásról Sztrilics Béla, a betegen fekvő képviselő látogatására indult. Egy óra hosszat tartózkodott Sztrilicsnél, akivel meghittent elbeszélgetett. A beteglátogatás után a főszolgabírói hivatalban fogadta az igazságügyminiszter az eléje járuló küldöttségeket, elsősorban a moli radikális

párt kiküldöttjeit, akiknek nevében dr. Petrás Sándor községi orvos üdvözölte Szubotics Dusánt. A városi tisztviselők is megjelentek a miniszter előtt, Brnovacski Steván gazdasági tanácsnok, helyettes polgármester vezetésével. A főszámvevő fölemlítette a miniszternek, hogy az igazságügyminisztérium már három év óta nem fizeti a városnak a lakbért a városházán elhelyezett járásbírói hivatal helyiségei után. Szubotics megígérte, hogy a kérdést nyomban Beogradba érkezése után rendezni fogja.

Szubotics Dusán igazságügyminiszter megkérte a Bácsmegeyi Napló szentai munkatársát, közölje a szentai és a szombori választóival, hogy nemzetiségi, pártpolitikai különbség nélkül minden polgártársának boldog ulvét kíván és köszönti a Bácsmegeyi Naplót.

Megválasztották Becskerekén a régi városi tisztviselőket Az ellenzék távolmaradt a közgyűléstől

Becskerekről jelentik: Pénteken délután három órára hívta össze Alekszics Bogolyub polgármester Becskerek közgyűlését. A közgyűlést megelőző este az ellenzéki pártok képviselői együttes konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy a pénteki közgyűlésen megjelennek és minden lehetséges eszközzel megakadályozzák annak megtartását. A mezvélő épületébe, amelyben a közgyűlést tartani székelték, a rend fenntartására egy szakasz rendőrt vezényeltek. Az épületbe csak a városi képviselőket, újságírókat és a közönség közül azokat bocsátották be, akik jegyet kaptak a karzatra. Mindössze száz jegyet bocsátottak ki. Mikor az ellenzék a nagy rendőri felkészültségről értesült, elhatározta, hogy a közgyűlésen nem vesz részt, mert azt az érdektelenség tekinteli.

Délután három órakor megtelt a közgyűlési terem jobboldala. Ott voltak a radikálisok tizenötén, a magyarpártiak tizenkettőn, a négy zsidó városi képviselő és a városi főtisztviselői kar, összesen ötvenötén. Alekszics Bogolyub polgármester pontban három órakor megnyitotta a közgyűlést, üdvözölte a megjelenteket és felhívta dr. Sztolakovics Bogdán főjegyzőt, hogy olvassa fel a névsort. Azután a polgármester felhívta azokat a képviselőtestületi tagokat, akik a múlt közgyűlésen nem jelentek meg, hogy tegyék le az esküt, ami meg is történt.

Ezután áttértek a különböző bizottsá-

gok megválasztására. A szavazásban a városi tisztviselők is résztvettek. Az állandó választmányba a kisebbségi képviselők közül beválasztották dr. Váradyi Imrét, dr. Mara Jenőt, Tóth Ferencet, dr. Borsodi Lajost, dr. Stern Lázárt, dr. Hubert Zsigmondot, dr. Ellanc Gyulát és dr. Fandler Lázárt, a pénzügyi bizottság tagjai közé pedig dr. Kuszing Jánost, Márton Andort, Tolveth Oszkárt és Maler Aurélt választották meg. Az összes többi bizottságokban is megfelelő számú helyet kaptak a kisebbségi képviselőtestületi tagok.

Ezután dr. Sztolakovics Bogdán főjegyző bejelentette, hogy Ponovics Dusán bizottsági tag, a radikális párt elnöke, 24 órával a közgyűlés előtt irásbeli indítványt terjesztett be, amelyben javasolta, hogy a polgármestert, a főjegyzőt, a tanácsosokat, a rendőrlőtszövetséget és még néhány főtisztviselőt a közgyűlés válassza meg a törvényben előírt hat évi időtartamra illetve ennvi időre erősítse meg őket állásukban.

Alekszics Bogolyub polgármester néma csendben tette fel a kérdést szavazásra, egyidejűleg pedig hangsúlyozta, hogy a tisztviselők ebben a kérdésben nem szavazhatnak. A közgyűlés egyhangúlag megválasztotta az egész régi tisztviselői kart.

Dr. Anics Bózsó ekkor felkiáltott: — Ellen a polgármester! — mire az egész közgyűlés lelkes ellenzésben tört ki. Ezzel véget ért a közgyűlés — amely

mindvégig a legnagyobb csendben és rendben, egyetlen közbeszólás nélkül folyt le.

Az elenzéki városi képviselők elhatározták, hogy szombaton éjjel valamennyien Beogradba utaznak és kihallgatásra jelentkeznek Alekszandar király Őfelségénél, hogy tőle kérjenek védelmet a szerintük rajtuk esett sérelmekért. Őfelségétől Vukicsevics Velja miniszterelnökhöz és Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszterhez, Davidovics Ljubához, Marinkovics Voja külügyminiszterhez és Pribicsevics Szvetozár pártvezérhez szándékoznak elmenni, hogy a többségi jogok érvényesítését és a sérelmek orvoslását kérik.

Tíz évi fegyházra ítélték a gyilkos kiki-dai munkást

Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszék pénteken tárgyalta Ludaics Száva kikindai téglagyári munkás bűnügyét, akit szándékos emberöléssel vádolt a kikindai ügyészség.

November 12-ikén Ludaics Száva munkás több társával, köztük Szuboticski Szvetozárral a Kolarics-féle vendéglőben borozgatott. Éjjel tizenegy óra tájban Ludaics a társaságot meghívta lakására, hogy ott folytassák a mulatozást. A társaság ebbe beleegyezett és elmentek Ludaics lakására, ahol a vendéglátó házigazda bort adott barátainak. Egy-egy pohár bort ittak meg, amikor Ludaics, minden előzetes szóváltás, vagy veszekedés nélkül csizmájából egy éles kést rántott elő és odalépve legjobb barátjához, Szuboticskihez, a társaság szemelátára sziven szurta. Szuboticski lefordult a székről és pár perc múlva meghalt. A gyilkos a csendőrségre futott és önként jelentkezett.

Ezt a bűnügyet tárgyalta pénteken a kikindai törvényszék dr. Gyurgyevics-tanácsa. Szavazóbírák Adamovics Szredoje és Lopusina Péter voltak. A vádat dr. Moszkovita vezető ügyész képviselte, a vádlottat dr. Bojanics Péter ügyvéd védte.

Ludaics az elnök kérdésére elmondotta, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert öntudatlan állapotban követte el tettét. A bíróság kihallgatta Matzinger Dezső, Horváth Miklós és Stefanovics Cséda munkásokat, akik a gyilkosság estjén ott voltak Ludaics lakásán. A tanúk azt vallották, hogy a vádlott ittas volt ugyan, de teljesen ura volt akaratának. Ugyanilyen véleményt adtak a kihallgatott dr. Lázics és dr. Brancsics orvosszakértők.

A bizonyítási eljárás befejezése után az ügyész súlyos büntetés kiszabását, a védő az enyhítő körülmények és az ittaság figyelembe vételét kérte. A törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet. A bíróság szándékos emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek Ludaicsot és ezért tíz évi fegyházra ítélte.

ÓVÁSI

A Vajdaságban több film van forgásban De Janu cím alatt, ami közönség meglepetését okozza. Őjük és kérjük a közönséget, hogy az új meglepetező rekámrükkönek ne üljön fel, mert az egész világon sikert aratott igazi

DON JUAN

film, melynek főszereplője Juh Barrymore a Vajdaságban csak február 1-től kerül forgalomba és Su oticán a Városi Moziában lesz bemutatva. Don Juan cím alatt igyekezett a konkurencia Beogradban, Zagreban, Budapesten, Bécsben különféle más filmeket elhelyezni, hogy a közönséget meglepettessze, de a mi igazi DON JUAN filmünknek ez a fogás sem ártott, mert a közönség mindenütt felismerte és visszautasította a hamis cséger alatt kihuzott filmeket és annál nagyobb sikere volt az igazi Don Juannak 13074

ROSA BOSNA-film, Novisad

Jovanovics Lea halála

A szombori származásu magyar írónő tragédiája

Az egész Vajdaságban, de különösen Szomborban nagy megdöbbenést kelt az a budapesti hír, hogy övegy dr. Dombóvics Sándorné, született Jovanovics Lea, a budapesti Szociális Missziótársulat szervezési osztályának vezetője Budapesten váratlanul meghalt. A szombori származásu urlasszony, aki nagy szerepet játszott Bácska társadalmi életében, három évvel ezelőtt költözött Budapestre, ahol élénk részt vett a Szociális Missziótársulat munkájában, ezenkívül értékes irodalmi munkásságot fejtett ki. Szerkesztője volt a »Keresztény Nő« című folyóiratnak és nemrég jelent meg »Nemesek kenyere« című szociális regénye, amely komoly sikert aratott. Két évvel ezelőtt »Az én zsoldáram« című könyve jelent meg, amely magasszárnyalásu profétai hangjával nagy feltűnést keltett, néhány héttel ezelőtt pedig a Prohászka Ottokár hagyatékát rendező bizottság felkérésére Prohászka-imagyónyi irat. Néhány nappal ezelőtt vakbélbántalmak léptek fel Jovanovics Leánál, akit a János-szanatóriumban megoperáltak, de segíteni már nem lehetett rajta és a fiatal asszony csütörtökre virradó éjszaka meghalt. Halálát fivére, Jovanovics Béla szombori vállalkozó és kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja.

»Vigy el engem innen! Ahol elfeledi szemem a könnyeket, szavam az igazságtalanságot, lépésem a szürke bolyongást, tettem a kérkedést és szándékom a gögőt. Ahol fáradt szemem elfeledi a távolbanlést, életem a küzdelmet, lelkem a szüntelen vágyat. Ahol érzelmeim elérnek, végnélkül és idő nélkül körülölelnek; — oda vigy el engem.« Ezeket írta egy helyen zsoldároknyvében. És fiatalon emberbaráti intézményeknek és a vallásnak szentelt életének legduzsabb eredményei közepette vitte el a halál a tulvilági élet misztikumába, ahová imádságos szavakkal kíváncsolt.

Szűkebb hozzátartozóin kívül a szegények, a gondterheltek, az elesettek, akiket mind családjává fogadott, siratják az őszinte fájdalom könnyeivel.

Tisztviselői pályázatok a bácskai tartományban

Január 13-ikáig lehet beadni a pályázati kérvényeket

Szomborból jelentik: A bácskai tartomány hivatalos lapjában pénteken jelentek meg a községi tisztviselői állásokra a pályázati hirdetmények. A községi jegyzői, orvosi és állatorvosi állásokra kiírt pályázati hirdetményeket Lukács Predrag bácskai főispán ellenjegyezte és a pályázati feltételek szerint a pályázóknak december 30-ikától számított tizenöt napon belül kell a főispáni hivatalhoz benyújtaniuk kérvényüket. A kérvényhez csatolni kell az állampolgársági, születési, iskolai és az eddigi működésükről szóló bizonyítványokat.

Eddig a következő községek írták ki a pályázatokat:

Községi orvosi állásra: Bajmok, Csantavir, Bulkesz, Kolut, Bácskapalánka és Novapalánka (kórorvosi), Sztaramoravica, Sztanisics (két községi orvosi állás), Doroszlovó, Cséb, Torzsa, Odzsaci (állatorvosi állás).

Községi jegyzői állásra: Szvetozár-Miletics, Kolut, Popovac, Bácskapalánka, Gaidobra, Torzsa, Bulkesz, Bajsa, Sztanisics, Odzsaci körjegyzői állásra, Petrovác, Baranya-Petrovoszeló, Torjanci és Novibezdán. Ezenkívül több községben csaknem valamennyi tisztviselői állásra kiírták a pályázatokat, ezek a községek a következők:

Kolut község: egy adóügyi aljegyzői, egy irnoki, egyben községi végrehajtói, négy rendőri, egy községi bába és két községi szolgai állásra írt ki pályázatokat, melynek határideje január 10.

Szilvás község: egy adminisztratív aljegyző, egy adóügyi aljegyző, egy községi végrehajtó (irnok), egy bába, egy rendőrmester, négy rendőri, egy sintéri állásra írt ki pályázatokat január 5-iki határidővel.

Obrovac község: egy adóügyi aljegyző, egy adminisztratív aljegyző, egy irnok, egyben községi végrehajtói állásra írt ki pályázatokat január 10-iki határidővel.

Torzsa község: egy adminisztratív aljegyző, egy községi végrehajtó, egy irnok, két szolga és öt rendőri állás-

ra írt ki pályázatokat január 5-iki határidővel.

Bajsa község: egy községi aljegyző, egy községi végrehajtó, egy irnok, egy községi rendőri állásra írt ki pályázatokat január 10-iki határidővel bezárólag.

Popovac község egy községi aljegyző,

zói, egy irnoki állásra írt ki pályázatokat január 5-iki határidővel.

Bácska-Palánka község: egy aljegyző, egy adóügyi aljegyző, egy könyvelő-irnoki, egy másodirnoki, egy katasztervezetői, egy ideiglenes napidíjas és egy bábaasszonyi állásokra írt ki pályázatokat január 15-iki határidővel.

A világpolitika ujéve

A francia és német választások, az olasz-francia viszony alakulása és az amerikai elnökválasztás döntik el az ujesztendőben a világpolitika helyzetét

Londonból jelentik: Az Újév alkalmából a Times visszaillesztést vet az elmúlt év politikai eseményeire és vázolja a legközelebbi jövő kilátásait.

A nagy nemzetek: a német birodalom, Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok általános választások előtt állnak és ezeknek a választásoknak a kimenetele sorsdöntő lesz az egész világpolitikára nézve.

Megállapítja a Times, hogy a Német Birodalomban és Franciaországban minden kockán forog. Ha a baloldali kartel győz Franciaországban, akkor el fog söpörni mindent, amit Poincaré alkotott és Franciaország pénzügyi helyzetében zűrzavar fog beállni. Ez olyan katasz-

trófát jelentene, amelynek végzetes politikai és szociális és politikai következményei a köztársaság fennmaradását kérdésessé tehetik.

Németországban az általános választások tisztázni fogják, hogy megerősödik-e a köztársaság, vagy felülkerekedik-e a Hohenzollern-arámlat. Ez a nagy küzdelem élénken érdekli az európai béke és biztonság minden barátját.

A továbbiakban rámutat a Times arra, hogy a most következő esztendőben lesz az Egyesült-Államokban az elnökválasztás, amelyen

először a külpolitika iránya és vele együtt sok világprobléma sorsa.

Arról azonban még jóslásba sem lehet bocsátkozni, hogy az elnökválasztás milyen áramlatokat fog felszínre vetni az Egyesült-Államokban.

Az olasz-francia viszonyról úgy vélekedik a Times, hogy

a feszültség Olaszország és Franciaország közt megnyílt és alapos remény van a megegyezésre.

Kedvező előjele ennek a — lap szerint — a lira stabilizálása, amely Olaszország gazdasági fellendülését fogja eredményezni, miután az olasz kereskedelmi és gazdasági élet egészséges alapokra helyezkedhetik. Ez pedig előfeltétele a békének, illetőleg annak, hogy a két ország viszonya javulni fog.

A román nemzeti parasztpárt januárban a kormány engedélye nélkül is megtartja a gyulafehérvári kongresszust

Maniu külföldre küldte pártjának egyik képviselőjét, hogy hírusítsa meg a Bratianu-kormány külföldi kölesönakelőjét

Bukarestből jelentik: Román politikai körökben állandóan foglalkoznak Maniu Gyulának, a Petit Parisien-ben megjelent ismeretes nyilatkozatával.

Maniu még mindig nem erősítette meg forradalmi nyilatkozatát,

és helyette a nemzeti parasztpárt főtájkára, Lugojan képviselő adott hivatalos nyilatkozatot. Ebben elmondja, hogy jelen volt az intervjunál, amely teljes két óra hosszat tartott. A francia újságíró összehavarta cikkében azokat a kijelentéseket, amelyeket Maniu a köztársaságról és Károly hercegről tett — mondja a parasztpárt főtájkára — és csak a rosszakarat vádolhatja meg Maniut gyanus

tervek szövésével.

A hivatalos nyilatkozat sem cáfolja azonban Maniunak azt a kijelentését, hogy a parasztpárt a végső jegyverekhez nyúl a kormánnyal szemben.

A nemzeti parasztpárt ezt az elhatározását máris feltűnő cselekedettel dokumentálja, amennyiben a párt parlament csoportja pénteki ülésén elhatározta hogy

januárban összehívja a gyulafehérvári kongresszust, amelynek megtartására nem kér engedélyt a kormánnytól.

A nemzeti parasztpárt ezzel a kormány

negligálásának politikáját és elhatározásait ezentúl önkényesen hajlja végre. A párt a kongresszuson több százezer résztvevőre számít. A gyulafehérvári kongresszus összehívása azonban csak második láncszem Maniu hadjáratának első feltűnő lépése az volt, hogy a parasztpárt kiküldte külföldre Popovics Mihály képviselőt azzal a kimondott céllal, hogy a liberális kormány külföldi kölesönakelőjét meghírusítsa.

A Bratianu-kormány és a parasztpárt között kitört éles harc minden bizonnyal nem fog súlyos következmények nélkül maradni.

Beismerő vallomást tett a Szuboticán elfogott bolgár diák

A rendőrség keresi az anarchista bűntársait

A szuboticiai határrendőrség, mint jelentettük, a napokban egy veszedelmes bolgár anarchista fogott el a pályaudvaron, akinek az volt a feladata, hogy Beogradban merényletet kövessen el Tomics tábornok a csendőrség főparancsnoka, vagy Lazics Zsika a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának főnöke ellen. A letartóztatás körülményeiről a Bácsmegeyi Napló munkatársa a következőket tudta meg.

Kedden reggel a budapesti gyorsvonattal Szuboticára érkezett egy bolgár egyetemi hallgató, aki szabályszerű bolgár utlevéllel utazott. Az egyetemi hallgatónak a jugoszláv követség átutazó vizumot adott, hogy Beogradon keresztül Bulgáriába utazhasson. Amikor a vonat Szuboticára ért, a bolgár diák, aki harminc éves lehet, a határrendőrségen szabályszerűen láttamoztatta az utlevelét. Az egyik határrendőrségi tisztnek nyomban gyanusnak tűnt fel a bolgár fiatalember, utána ment és figyelni kezdte. A határrendőrségen valamennyi ismert bolgár anarchista nyilvántartásban van és a rendőrtiszt egy anarchista volt a bolgár utashab felismerni.

A rendőrtiszt egy detektívét és egy csendőrt vett maga mellé és közvetlen a vonat indulás előtt igazolásra szólította

fel a fiatalembert, aki éppen a beogradi gyorsvonat egyik másodosztályu kocsi-jába akart felszállni. A bolgár diákot a rendőrségre vezették, ahol megmotozták egy detektív pedig azt a fülkét vizsgálta felül, amelyben a diák utazott. A hatóságok közegek megjelenése a vonatban nagy feltűnést keltett és egy detektív az ülés alatt elrejtve néhány levelet, egy naplót és több verset talált, amelyekről kiderült, hogy azokat a diák írta.

A diák levelezése rengeteg kompromittáló adatot tartalmazott és a naplót amelyben jelentéktelen dolgok és utelírások voltak, nagy halálfej diszitette. A rendőrség a verseket is átolvasta és azok Jugoszlávia elleni gyűlölettel vannak tele és minden második sorban olvasható a bomba szó. Véres forradalmi versek ezek és intelligens ember írásai. Megmotozása alkalmával egy egészen új revolvert találtak nála, amelyről beismerte, hogy elutazása előtt vette Szófiában. A levelek közül az egyiket egy Beogradban tartózkodó bolgár írta az előállított diáknak, aki a levelet bizonyára azért hozta magával, hogy azzal igazolja magát.

A fiatalember állhatatosan tagadott és azt mondta, hogy csupán azért jött Jugoszláviába, hogy meggyőződjék arról,

hogy a szerb nép valóban ellenséges érzeléssel viseltetik-e a bolgár nép iránt mint ahogy azt Bulgáriában mondják. A szuboticiai határrendőrség a bolgár anarchista az első vonattal Beogradba szállította, ahol mint értesülünk, mindent beismert. Elmondotta, hogy a macedón forradalmi szervezet tagja és azért küldtél Jugoszláviába, hogy merényleteket kövessen el. A szuboticiai és a beograd rendőrségen a legszigorúbban titkolják az elfogott bolgár diák nevét, mert a nyomozás még nem nyert befejezést. A rendőrség úgy értesült, hogy a diáknak az országban társai is vannak, akik már régebben itt élnek és a rendőrség most ezek felkutatására is megindította a nyomozást.

akkor maradj ki az accumulátora, mikor a legjobb zenét hallgatja

Töltsd tehát otthon

Tűtőrendőrség általános reklámja

Konrath D. D. Subotica

Jugoszlávia sakkbajnoksága

Kosztics nem vesz részt a zagrebi mesterversenyben, ha azt Jugoszlávia bajnokságáért rendezik

Vrsacról jelentik: A jugoszláv sakk-szövetség — mint a *Bácsmegeyi Napló* jelentette — a jugoszláviai mesterek részére januárban sakkversenyt szándékozik rendezni, amelynek győztese Jugoszlávia bajnoka lesz. A *Bácsmegeyi Napló* munkatársa beszélgetést folytatott Kosztics Borislávvval, a világhírű jugoszláv sakkmeisterrel, aki a készülő sakk-tornáról a következő nyilatkozatot tette:

— Engem is meghívtak a Zagrebban rendezendő sakkversenyre, én azonban válaszómban kijelentettem, hogy abban az esetben, ha a sakk-torna győztese a jugoszláviai bajnoki címet kapja, azon nem veszek részt. Egy ilyen versenynek csak az lehet a célja, hogy a hazai mesterek bemutassák képességeiket a közönségnek és az elsőségért mérkőzzenek, a jugoszláv bajnokságot azonban egyfordulós torna keretében megrendezni nem lehet, mert ezt *csakis egy Vidmár és között megrendezendő meccs döntővel* el. A zagrebi versenynek győztese legfeljebb kvalifikálható lenne, hogy a Vidmár—Kosztics közötti meccs győztesével a bajnoki címért megmérkőzzön. Feltételeimet közöltem a sakk-szövetséggel is és ha a versenyt mégis Jugoszlávia bajnokságáért rendezik, akkor én azon nem veszek részt.

— Az egész verseny rendezése még nem befejezett tény, mert ha nem jelentkeznek a mesterek közül elegendő, akkor a versenyt a szövetségtől nyert értesüléseim szerint, későbbi időpontra fogják elhalasztani.

A városok is tartoznak tartományi pótdadót fizetni

Ivandékics Imre dr. cikke a Radics-párt szubotical lapjában

A bácskai tartománygyűlés költségvetési vitájával kapcsolatban *Ivkovics Ivandékics Imre dr.* tartománygyűlési képviselő, a vajdasági horvát parasztpárt vezére a Nevenben hosszabb cikkben foglalkozik a bácskai városoknak azzal az akciójával, hogy függetlenítsék magukat a tartományi közigazgatástól és ne fizessenek tartományi pótdadót. Dr. *Ivandékics* cikke elején hangsúlyozza, hogy az adófizetők helyzete a Vajdaságban rendkívül súlyos, mert a maximumig megterheltek őket adóval, hiszen a hivatalos statisztika szerint is a Vajdaság fizeti a legtöbb adót. Nem csoda tehát, hogy a városok minden erővel azon vannak, hogy függetlenítsék magukat a tartomány hatáskörétől. A bácskai tartomány 1928. évi költségvetése huszonegy millió dinárt tesz ki, amit a tartományi pótdadóval kell kiegyenlíteni. A tartományi pótdadó előreláthatólag huszonöt százalék lesz, amit a tartománynak feltétlenül be kell hajtani, hogy a szükséges munkálatokat elvégeztethesse.

A vajdasági városok szövetsége legutóbbi értekezletén az alkotmány 96. szakaszára, valamint a közigazgatási törvény 27. szakaszára való hivatkozással úgy határozott, hogy a városok nem tartoznak tartományi pótdadót fizetni, mert a törvény szerint a városokat külön tartománynak kell tekinteni.

Jogi szempontból tárgyilagosan bírálva ezt a kérdést, meg kell állapítani, hogy a vajdasági városok szövetségének ez a határozata törvénytelen. A közigazgatásról szóló törvény 27. szakasza ideiglenesen intézkedik csak és kimondja, hogy a városok az új községi törvény meghozataláig továbbra is gyakorolhatják az elsőfokú közigazgatási hatóság jogait, de ez még nem jelenti azt, hogy a városok külön tartományt képeznek. Ez csupán egy ideiglenes átmeneti intézkedés.

Az 1886. évi XXI. törvények szerint a városok külön törvényhatóságok voltak, amelyeknek élén a főispán állt, de ez a tartományi beosztásról szóló törvény alapján érvénytelen lett. Az ország tartományi beosztásáról szóló törvény első szakasza szerint a bácskai tartomány alkotó részei Baranya, Bácska egy része és Szubotica, Szombor és

Noviszad városok. Ennélfogva e városok nem lehetnek külön tartományok. Ebből világosan látható, hogy a vajdasági városok szövetségének a határozata nem törvényes.

Ennek a jogi állapotnak következményeképpen a városokat a belügyminisztérium annak idején felhívta, hogy a tartománygyűlésbe válasszák meg képviselőjüket. Ez megtörtént és a városok tartománygyűlési képviselői ma is gyakorolják jogukat. Lehetséges, hogy a városoknak kellemetlen a tartományi pótdadót fizetni, de ez semmiesetre sem

változtathat a törvényes jogi állapotot, amit a törvény rendelkezései egészen világosan meghatároznak. *De lege ferenda* lehet arról szó, hogy a városokat kivégyék a tartományok hatásköréből és a belügyminisztérium közvetlen ellenőrzése alá helyezték, ami feltétlenül jobb volna a városokra nézve, de ez ma nyílt kérdés.

Ivandékics Imre dr. végül azt hangsúlyozza, hogy a bácskai tartománygyűlés álláspontja, amely szerint a városok is tartoznak tartományi pótdadót fizetni, helyes.

Végrehajtók pecsételték le Vrsacon az erdélyi fakirály szíllodai szobáját

Nagyiklodi Tischler Mór kalandja egy négyezer dináros adósság miatt

Vrsacról jelentik: Kellemetlen kalandban volt része Vrsacon a közelmúltban nagyiklodi Tischler Mór kolozsvári föld-birtokosnak, aki azért jött Jugoszlávia-ba, hogy Vrsac határában levő kétezer-négy száz holdas birtokát felszabadítsa a szekveszter alól. Nagyiklodi Tischler Mór egyike Kolozsvár leggazdagabb embereinek, akinek hatalmas kiterjedésű erdősegei vannak Erdélyben, tulajdonosa a híres Borszék-fürdőnek és több vállalatnak.

Tischler Mórnak Vrsac elővárosának, Paolisnak határában is volt kétezer-négy száz hold birtoka, amit azonban az impérium változás után szekveszter alá helyeztek. Tischler néhány nap előtt Vrsacra érkezett, ahol jugoszláviai birtokainak felszabadításáról és eladásáról folytatott tárgyalásokat, amikor váratlanul kellemetlen meglepetés érte. A Szerbia-szállodában levő lakásán megjelent a végrehajtó és egy már régen jogerős törvényszéki ítéletre hivatkozva, lefoglalta valamennyi feltalálható ingó értékét és hivatalosan lepecsételte a szobáját.

A forradalom alatt ugyanis Tischler Mór vrsaci birtokát is kifosztották és Tischler a fosztogatók ellen pert indított. Képviselővel megbizta az egyik vrsaci ügyvédet, az ügyvédi költségek-

kel azonban adós maradt. Hiába szólították fel fizetésre, nem is válaszolt a levelekre. Az ügyvéd ekkor beperelte nagyiklodi Tischler Mór-t és a per valamennyi fórumot megjárva, jogerős négyezer dinár perkölttségben marasztalta el az erdélyi fakirályt. Tischler Mór azonban ekkor sem fizetett. A vrsaci ügyvéd a kolozsvári dr. Benedek irodát bizta meg, hogy jogerős követelését érvényesítse, amikor váratlanul megjelent Vrsacon nagyiklodi Tischler Mór.

A végrehajtó megjelenése a szállodában nagy feltűnést keltett, mert Vrsacon is jól ismerik az erdélyi milliomost. Nemsokára előkerült a kávéházban tartózkodó Tischler Mór is, aki először nagyhangon tiltakozott, később azonban egyezkedési tárgyalásokat kezdett a pernyertes ügyvéd képviselőjével.

— A kofferem a negyedrészét sem éri annak az összegnek, amit követelnek — mondotta a milliomos Tischler — azonban hajlandó vagyok kiegyezni és a peresített összeg felét kifizetni.

Hosszas tárgyalás után kétezeröttszáz dinárban kiegyeztek, Tischler fizetett és a végrehajtó eltávozott.

Nagyiklodi Tischler Mór másnap elutazott Jugoszláviából.

Ferenczy György

A novisadi Matica viharos közgyűlése

A kiszámu ellenzék támadta a Matica vezetőségét

Noviszadról jelentik: A Matica centennáriumi ünnepélyének lezajlása után péntek reggel kilenc órára az Odeonmozgó helyiségeiben hívták egybe a Matica évi rendes közgyűlést, amely iránt a szokottnál nagyobb érdeklődés nyilvánult meg. A közgyűlésen mintegy kétszáz tag vett részt és *Vrhovac Radivoj*, a Matica elnöke elnökölt. Az igazgatóság jelentése körül szenvedélyes vita keletkezett, amely gyakran személyes ténre is áterelődött. Dr. *Ilic Raduskó*, *Ljotics Ljubomir*, *Matics Milivoj*, *Prodanovics Nikola* tanár, dr. *Gyiszalovics Veszelin* és *Medulics Szevan* bírálták a Matica évi jelentését. Kifogásolták, hogy a Maticát alapszabályellenesen nem szeptemberben, hanem decemberben hívták össze közgyűlésre, hogy ingatlanokat árverés nélkül adták el, a költségvetést túllépték, hogy a jelentések hézagosak és hogy a Matica elhanyagolja a népelőadásokat. A többség türelmetlenül fogadta ezeket a felszólalásokat és gyakran lehetett hallani közbekiáltásokat, amelyek a szavazás elrendelését sürgették. Végül is a közgyűlés nagy többséggel az igazgatóság jelentését tudomásul vette s az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megadta a felmentvényt.

Dr. *Kosztics Mirkó* egyetemi tanár, kereskedelmi kamarai főtitkár a Matica irodalmi választmányának jelentésével kapcsolatosan magasszínvonalú beszédet mondott, amely kritikai éle ellenére is az egész közgyűlésre mély hatással volt. Kifogásolta, hogy a Matica tiszteletreméltó százéves jubileumi évében megtartott közgyűlésen olyan tónus uralkodott, amely nem méltó a Maticához és annak múltjához. Sajnálja, hogy olyan

rendszer érvényesült, amelyet politikai erőmérkőzésekben szoktak alkalmazni és amely nem válik díszre ennek a kulturintézménynek. A közgyűlésen elhangzott felszólalások és az azokkal kapcsolatos események olyan atmoszférát teremtettek, amely kizárja, hogy nagyfontosságú és nagy horderejű kulturkérdésekről higgadtan lehessen beszélni. Mégis gyakorolni kívánja a kritika jogát a Matica érdekében. Kifogásolja, hogy a Matica működése kizárólag a *Letopisz* kiadására és szerkesztésére szorítkozik, fölöslegesnek tartja, hogy a *Letopisz* az eddigi nagy terjedelemben jelenjen meg, amikor az ország többi részében más nivós irodalmi lap is van. Elegendőnek tartja, ha az eddigi terjedelmet öt-hat ivre redukálják. Az elért megtakarításokkal a népnevelés terén lehetne eredményes munkát kifejtetni. A *Letopisz* irodalmi színvonala sem elégti ki. Elítéli, hogy jobb és bal pártok alakultak és hogy a Maticát jelentéktelen formalizációk támadják. Maga egyik csoporthoz sem tartozik és felszólalásában kizárólag a Matica célkitűzéseit tartotta szem előtt.

Beszédét nagy tetszéssel fogadták. Ezután dr. *Malein Márkó*, a Matica főtitkára, ugyancsak hosszabb beszédben kelt az irodalmi választmány jelentésének védelmére és dr. *Kosztics* polemizálva védte a Matica eljárását. Végül a Matica közgyűlése nagy többséggel tudomásul vette az irodalmi választmány jelentését.

A közgyűlés hét órás vita után áttért a tisztújításra. A sorsolás után kiesett igazgatósági tagok helyébe megválasztották *Vélics György* plébánost, *Malin Ferenc* újságíró, *Miroszavljevics Kosz-*

INGYEN

nem adhat senki Önnek petróleumgázlámpát

MI

azonban szállítunk egy ilyen lámpát eredeti gyári áron reklámként!

Ára: 480 Dinár

Nem sorsjáték!

1 liter petróleum

8 órányi tartama 20 óra!

250 gyertyafény

világító erő!

Szabályozható!

Mint lámpa és fűző

egaránt használható.

Legegyszerűbb kezel-

és! Üzembiztonság

garantálva!

Teljes ár: 480 Dinár, 3000 gyertyafényig!

„PETROLIN” ZAGREB,

Draškovićeva ul. 58

Jugoszlávia legna jobb petróleum-gázlámpa-
gyártója

ta kereskedőt, *Csircs Szevan*, *Ivkovics Nikola* kereskedőt és dr. *Nikics Fedor* egyetemi tanárt. A felügyelőbizottságot *Miroszavljevics Lázárral* és *Vidak István* mérnökkel egészítették ki.

A közgyűlés délután fél öt órakor ért véget.

Hatvany Lajos

budapesti biztatásra tért haza

Elhagyották a fogházban megbetegedett Hatvany Lajos bünpörének tárgyalását

Budapestről jelentik: *Hatvany Lajos* bárót — amint ismeretes — a váratlan hazaérkezését követő napon az ügyészség utasítására letartóztatták, mert az ellene kiadott elfogatói parancs hazaérkezésekor érvényben volt. Budapesten sokat beszélnek arról, hogy *Hatvany* miért szánta rá magát váratlanul a hazatérésre. Budapesti barátai tudták, hogy honvágy kintozta és hogy minden összeköttetést megmozgatott, hogy *salvus conductus* szerzessen és szabadlábon védekezve állhasson a bíróság elé. Tudtak arról is, hogy senki sem tett kötelező ígéretet *Hatvany*nak és így annál nagyobb meglepetést keltett váratlan hazaérkezése.

Most kiderült, hogy *Hatvany Lajos* budapesti biztatásra tért vissza abban a reményben, hogy a cselekmények büntethetősége, melyekkel őt vádolták, elövélték. *Hatvany Párisban* tartózkodott amikor *Budapestről Szabó László*, az ismert publicista, a *Pesti Napló* főmunkatársa levélben tudomására hozta, hogy sikerült egy kuriai döntvényt találnia amely kimondja, hogy mindazok a büntetési cselekmények, amelyekkel *Hatvany* vádolják, elévültek és így már nem büntethetőek. A levél birtokában *Hatvany* telefonon felhívta a *Pesti Napló* szerkesztőségében *Szabó Lászlót*, aki megerősítette a levélben foglaltakat és felszólította *Hatvany*t, hogy az ő felelőségére utazzon azonnal Budapestre és jelentkezzék a rendőrségen, mert semmi kellemetlensége nem lehet, tekintve, hogy a kezében van a kuria döntvénye, amelynek alapján *Hatvany* minden váratlan esemény elől védve van.

Hatvany Lajos báró még családját sem értesítette, hanem *Deutsch Lajos* néven utlevelet váltott és azonnal elindult Budapestre, ahol letartóztatták, miután a hivatkozott kuriai döntvény állítólag nem vonatkozik azokra a büntetési cselekményekre, amelyekkel *Hatvany*t vádolják. Természetesen *Szabó László* megdöbbenése volt a legnagyobb, amikor a letartóztatásról értesült és a letartóztatást követő éjszaka *Hatvany Lajos* feleségével kétségbeesett autóhajzában keresett módot arra, hogy *Hatvany* letartóztatását hatályon kívül helyeztesse, azonban minden kísérlet meddő maradt.

A főtárgyalást — mint ismeretes — *Hatvany Lajos* bünpörében január negyedikére tűzték ki, most azonban a terminus elhalasztották, úgyhogy az ügy tárgyalásának időpontja egyelőre még bizonytalan. *Hatvany Lajos* hozzátartozói most ügyvédjükkel együtt arra törekcsenek, hogy a fogházban megbetegedett *Hatvany* házi őrizetbe helyezését, vagy szanatóriumi kezelését kieszközöljék.

Izgalmas szembesítés anya és fiu között a sztaribecseji gyilkosság szombati főtárgyalásán

Szabó Márton a szemébe mondta anyjának, hogy ő bu'atta fel a gyilkosságra — Szabó Mihályné állhatatosan tagad — Terhelő vallomások a vádlottak ellen

Hétfőn hirdetik ki az ítéletet

Noviszadról jelentik: A sztaribecseji gyilkosság ügyében pénteken megkezdett főtárgyalást szombaton reggel kilenc órakor folytatták.

A meggyilkolt özvegy további kihallgatása kevés eredménnyel járt. Az asszony mindent tagadott, miközben itt-ott ellentmondásokba keveredett. Az elnök rámutatott ezekre az ellentmondásokra, mire Szabó Mihályné így felelt.

— Annyit ettem át, Szdzlizenőt kélő volt a súlyom és most csupa esont és bőr vagyok.

Az anya és fiu izgalmas szembesítése

Dr. Belajdzsics elnök elrendelte a vádlott özvegy szembesítését fiával, Szabó Mártonnal.

Az elnök (Szabó Mártonhoz): Mondja az anyja szemébe, hogy ő és a sógora biztatták fel édes apjuk meggyilkolására.

Szabó Márton: Anyám, maga és a sógorom, Börcsök Mihály beszéltek rá, hogy öljem meg apát.

Szabó Mária: Istenemre esküszöm, hogy ebből egy szó sem igaz. (Rikácsolva és kezeivel hadonászva.) Hazudsz, te kutyul! Sohasem szeretél, akasztólára akarsz juttatni, el akarsz pusztítani, nyomorult, hazug fattyu!

Szabó Márton: December 15-ikén beszélték meg a gyilkosságot és engem és sógoromat szólítottak fel, hogy vigyük keresztül, amit maguk elhatároztak.

Szabó Mária: Hazudsz, egy szó nem igaz.

Szabó Márton (felindulva): A gyilkosság előtti éjszakán még felkeltem, nehogy elaludjak és biztatott, hogy menjek ki az istállóba és pusztítsam el az apát.

Szabó Mária: Hazudsz, hazudsz, egy betű sem igaz.

Szabó Márton: Hisz maga adta nekem a baltát, amellyel az apát agyonvertem és maga mutatta meg, hogy hol temessem el az udvarban.

Szabó Mária: Hazugság, hazugság! Nelem teheinek, amit akarnak, fel is akaszthatnak, egy szó sem igaz, amit ez a fiu mond.

Szabó Márton: Mama mondotta nekem, hogy Mihály jó lesz hozzám és segíteni fog rajtam.

Szabó Mária (ordítva): Hazudik, hazudik!

Szabó Márton (csemet hangon, határozottan): Maga volt az mama, aki a gyilkosság után azt kérdezte tőle: »Végeztek-e már az öreg beivárral?« Mire azt feleltem: igen és azután a maguk segítségével elástuk az udvarban az apa holttestét.

Szabó Mária: Hogy lehet így hazudni, egy betű nem igaz, nem félsz Istentől?

Szabó Márton: Isten a tanum, hogy mindez igaz. Hisz a gyilkosság után maga jelentette a csendőrségnek, hogy az apa eltűnt.

Szabó Mihályné levele

Szabó Mária ezután magából kikelve reprodukálhatatlan kifejezésekkel halhozta el a fiát, aki felindulva nézett az anyja szemébe. Az özvegy öklével verte az asztalt, kiabált, rikácsolt és nem tudott megnyugodni. Az elnök ismételt nyugalomra inti, de Szabóné magából kikelve, tovább ordított és átkozódott.

Dr. Antonjevics Dusan államügyész egy cédulát mutatott fel, amelyet özvegy Szabó Mihályné cellájából fia cellájába akart eljuttatni és amelyen a következő üzenet volt:

— »Kedves fiam! Engem ne vádold semmivel, én semmiről sem tudtam!« A cédulát Szabóné egy darab szalonna köré csavarva, akarta fiához eljuttatni.

Dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnök ezután a negyedik vádlottat, Börcsök Mihálynét, Szabó Máriát, a meggyilkolt leányát szólította elő. Börcsök Mária minden részvételt a nyilvánosságban határozottan tagadott és férjével egyezően adta elő megmúszított vallomását. Amikor az elnök utalt beismert vallomására, amelyet a vizsgálóbírónál megismételt, azt felelte, hogy a csendőrségnél veréssel csikarták ki a vallomást, a vizsgálóbíró pedig azért hagyta helyben beismert vallomását, mert azt mondták neki, hogy ezzel könnyít a helyzetén.

A tanúkihallgatásokra került a sor. Az

elnök első tanúként Dedk Antal sztaribecseji ötvenhét éves földmivest hallgatta ki, aki a vizsgálóbírónál tett vallomással azonosan, mondotta el a történeteket. Dedk Antal Szabóék szomszédja volt és sokszor megfordult Szabóék házában. Szabóné libbanékony és erőszakos asszonynak ismeri, aki urára feltétlen befolyással volt, úgy hogy az mindent úgy csinált, ahogy az asszony parancsolt. Amikor Szabó Mihály eltűnt, az asszony gyakran panaszkodott, hogy az ura őt öreg korára elhagyta. Szabó Mihály sohasem volt igazi férfi — szokta mondani az asszony. — Az özvegy azonban, miután elpanaszolta férje eltűnését, egész nyugodt hangon érdektelen dolgokról beszélt. Börcsök Máriáról egész sztaribecsejen közismert volt, hogy annak ellenére, hogy már két gyermeke van, pénzért eladja magát és hogy a pénzt maga a férj szedi be érte.

Az elnök szembesítette a tanút a vádlottakkal. Özvegy Szabó Mihályné a tanu vallomására kijelentette, hogy férjével szemben erőlyesen kellett fellépni, mert az akaratnélküli ember volt. A tanut megeskették.

Horváth Ignác sztaribecseji gazdálkodó úgy vallott, mint ahogy a vizsgálóbíró előtt elmondotta a dolgokat. Ő is megerősítette, hogy Börcsök felesége, Börcsök Mária pénzért áruba bocsdította magát. A vádlottak a szembesítéskor nem tettek a tanuvallomásra megjegyzést, csak Börcsök Mária kérdezte meg Horváthot, hogy honnan vette a reá vonatkozó állításokat. Horváth kijelentette, hogy ezek közismert tények. A tanut megeskették.

Az asszony volt az ur a házban

A harmadik tanu Szabó András, a meggyilkolt unokaöccse volt, aki a meggyilkolt Szabó Mihályról igen meleg szavakban nyilatkozott: szorgalmas, tákarókos volt. A házban az asszony volt az ur, ő dirigált, ő parancsolt és az ura ennek ellenére sohasem panaszkodott a feleségére. Az asszony szerette Márton fiát, noha az nem igen szeretett dolgozni.

Az elnök: Hallott-e arról, hogy a meggyilkolt ültette a feleségét a fűt?

A tanu: Nem, erről sohasem hallottam. Szabó András még elmondotta, hogy

Börcsök ismételt panaszkodott neki, hogy az apósától nem tud pénzt vagy földet kapni.

A tanu: Börcsöket roppant zsugori, fősvény embernek ismerem, aki, ha csak lehet, még a szomszédjai földjéből, így az enyémből is elszántott. Annyira pénzéhes volt, hogy a feleségét is eladta. Négy-öt nappal a gyilkosság után az özvegy mondta nekem, hogy a férje eltűnt. Egészen ártatlan arccal közölte ezt velem, hogy semmit se gyanítottam. Később egy Balzam Pál nevű ember azt híresztelte, hogy látta Szabó Mihályt.

Az elnök (Szabó Mártonhoz): Igaz-e, hogy sógora pénzt kínált Balzammak, ha azt híreszteli, hogy a gyilkosság napján a tiszaparti nádas közelében látta Szabó Mihályt?

Szabó Márton: Igen a sógor mondta nekem, hogy beszélt Balzammal.

Börcsök tagadta, hogy Balzamat hamis tanúzásra bérelte fel és amikor az elnök szembesítette Szabó Mártonnal, azt mondta:

— Hazudsz, Márton.

Nem hazudok — felelte az apagyilkos legény — hisz te mondtad nekem.

Hazudsz — ismételte Börcsök — mire az özvegy, aki addig reszkette tilt a padon és szinte öntudatlanul emelte karjait, magából kikelve felugrott és rikácsolva kiabálta Börcsök felé:

— Te hazudsz, hazudtok!

Szabó András tanu a továbbiakban elmondotta, hogy Börcsök egy alkalommal közölte vele, hogy az öreg Szabó meg fog szökni az adósságok elől.

Az elnök: Később is találkozott Börcsökkel?

A tanu: Börcsök nagyon gyanusan viselkedett és kerülte a társaságot.

Dr. Szekulics védő: Milyen gazdaszszony volt Szabó Mihály felesége, míg az ura fogságban volt?

A tanu: A föld bérbe volt adva.

A védő: Milyen életet folytatott, míg férje távol volt?

A tanu: Nem tudom, én is távol voltam.

Szabó Andrást a bíróság megeskette vallomására.

Az utolsó tanu Varnyu Viktória volt, aki elmondotta, hogy Szabó Mihályt szerető családapának ismerte, míg fele-

sege indulatos, heves asszony volt.

A délutáni tárgyalás

A délután folytatódó tárgyaláson dr. Lázics Sztankó sztaribecseji orvost, mint orvosszakértőt hallgatta ki a bíróság. Elmondotta, hogy a holttesten talált ütések halálosak voltak.

Az elnök felmutatta a baltát és megkérdezte az orvosszakértőt, hogy ettől származtak-e az ütések.

Dr. Lázics: Igen, ezzel a baltával ütették, mert a fei, a hát és az arc egész szét volt roncsolva.

Börcsök ezekre a szavakra összerdzkódott és fejét tenyerébe temette.

Az orvosszakértők, mint tanúk

Az elnök (dr. Lázicshoz): Ön azt mondja, hogy a meggyilkolt felesége és fia jelen voltak a holttest kiemelésénél.

Dr. Lázics: Mint tanu mondom, hogy Szabóné és fia jelen voltak, mikor a holttestet kiásták. Márton apatikusan viselkedett és nyugodtan, szemrebbenés nélkül nézte, amikor a holttestet kivették. Az özvegy egy széken ült vérfagyasztó nyugugalommal.

Ezután dr. Cseremov György törvényszéki orvosszakértőt hallgatta ki a bíróság. Dr. Cseremov fenntartja szakvéleményét, melyet a vizsgálóbíró előtt jegyzőkönyvbe mondott.

Dr. Cseremov ezután, mint tanut hallgatták ki, mert Cseremov, mint tolmács jelen volt, amikor a vádlottakat a vizsgálóbíró kihallgatta.

Szabóné és fia — mondotta dr. Cseremov — ott voltak a holttest kiadásánál, de az egész jelenetet cinikusan nézték végig és akkor se borzadtak meg, mikor a megsonkított borzalmas holttestet megmutatták nekik. A vizsgálóbíró előtt mind a négy vádlott úgy vallott, mint a csendőrségen.

Az elnök: Részletes kérdéseket adott fel ön a vádlottaknak?

A tanu: Rövid kérdések voltak, de a vádlottak részletesen válaszoltak.

Börcsök Mária itt felállt és dr. Cseremov felé fordulva a következőket mondotta:

— Ön a vizsgálóbíró előtt azt mondta nekem, hogy a többiek beismert vallomást tettek és én is hazamehetek gyerekeimhez, ha mindent beismerek.

Dr. Cseremov: Ez nem igaz. Börcsök Mihály erre közbeszólt, hogy vele is így történt. — Gyerekeimet emlegették, ez engem megbolondított és vallottam, még izzadtam is.

Dr. Cseremov: Az igaz, hogy izzadt. A bíróság az orvosszakértők után Szabó Veronkát, Szabó Mihály legkisebb leányát hallgatta ki, aki jelentéktelen vallomást tett. Ezzel a bizonyítást eljárs befejeződött és az elnök a tárgyalást berekesztette.

A hétfői folytatódó tárgyaláson a perbeszédre kerül a sor és valószínűleg az ítéletet is kihirdetik.

Szombor város közgyűlése viharos jelenetek közt megerősítette állásában a polgármestert és a főkapitányt

Az ellenzék tiltakozása jeléül elhagyta a közgyűlést

Szomborból jelentik: Szombor város képviselőtestülete szombaton délelőtti tartotta első alakuló ülését.

A közgyűlés fél tizenkettőkor kezdődött, de már jóval a megnyitás előtt dr. Radics Lázár volt polgármester, Veszélinovics Milorad nyugalmazott alispán és Mers Ignác vezetésével elhelyezkedett a padsorokban az ellenzék. A radikálisok előzőleg klubülést tartottak, aztán dr. Laloševics Jócó és dr. Radics Szima nemzetgyűlési képviselők vezetésével bevonultak a terembe.

A közgyűlést dr. Makszimovics István polgármester nyitotta meg izgatott hangulaiban és korelnöknek Idjuskí Gavrárt kérte föl. A korelnök még el sem foglalta a helyét, amikor szólásra jelentkezett dr. Radics Lázár, a korelnök azonban nem adta meg a szót, azzal az indoklással, hogy a közgyűlés még nem alakult meg. Radics Lázár nem törődve a korelnök figyelmeztetésével és szömgvonásával, beszélni kezdett, mire a teremben általános zaj támadt. A nagy lármában csak szótöredékeket lehetett hallani Radics beszédéből, aki az ellenzék nevében tiltakozott az ellen, hogy a közgyűlést nem a tanács, hanem a polgármester hívta össze.

A zaj lecsillapultával a képviselők le-tették az esküt, majd Cvelanov György alpolgármester előterjesztette az indemnitásról szóló javaslatot. Zwirsich Károly szerb megszólítás után magyar nyelven pár szóval az indemnitási javaslat elfogadását ajánlotta. Radics Lázár dr. az ellenzék nevében hosszabb beszédet tartott és azt indítványozta, hogy a város gazdálkodását egy huszon-öt tagu bizottsággal vizsgáltsassák fölül. Dr. Radics Szima a radikális párt nevében védelmébe vette az indemnitási javaslatot és kifejtette, hogy azt meg kell szavazni, mert különben a város exlesbe kerül. A közgyűlés összehívását illetőleg hangsúlyozta, hogy a polgármester, mint a tanács fele jogosan hívta össze az alakuló közgyűlést. Dr. Tapavica Szima Pasic-párti, dr. Vukovics Grga Radics-párti, dr. Nikolics György, dr. Radics Lázár felszólalásai után a közgyűlés az indemnitást egyhangulag megszavazta.

A többség nevében dr. Maglic Cvetó azt indítványozta, hogy a közgyűlés erősítse meg állásában Makszimovics István dr. polgármestert, Eremin György főkapitányt, Konovics Antal főszámvé-vőt, Vukicsevics Boskó anyakönyvveze-

zetőt, Ivkov György főmérnököt, Kro-tin Szvetozár mérnököt, dr. Gradics-Csóvics Nada kórházi igazgató-főor-vost, Vikár István főlevéltárost, Skoli-sics István adóügyi és Katyanszki Lázár katonai tanácsnokokat, a főjegyzőt, a kerületi orvosi és egyéb állásokra pedig irjanak ki pályázatot.

Dr. Maglic indítványa nagy vihart idézett elő az ellenzék körében. Veszélinovics Milorad nyugalmazott alispán szólalt fel, aki kijelentette, hogy a szabályrendelet szerint pót-tárgysorozatnak nincs helye és napirendre nem vehető fel, csak ha az ülés napja előtt kézbesítették ki a képviselőknek.

Laloševics Jócó a többség nevében a javaslat mellett beszélt, majd dr. Radics Lázár, dr. Mayer Jenő, Vukovics Grga, Maglic Cvetó, Székely József és Sztójasic Rada szólaltak fel.

Sztójasic felszólalása újabb vihart idézett elő, mert a szónok beszédében az ellenzékkel kapcsolatban ezt a szót használta: »dzsukela«, ami annyit jelent, hogy: »naplopó.« Az ellenzékiek elégtételt követeltek, az elnök rendre is utasította Sztójasicot, de az elnök szavait a nagy lármában nem lehetett hallani és a független demokraták, a demokra-

tdk, a magyarpártiak, a németpártiak, a földművesek és a munkáspártiak kivonultak az ülésteremből.

Az ellenzék kivonulása után a bentmaradt radikálisok és a Radics-pártiak 45 szavazattal egy ellen elfogadták dr. Maglics javaslatát.

A szavazás után az új tisztviselők lefektették az esküt, majd az elnök az ülést bezárta.

Szubotici panoráma

Utolsó ut

Mindig csak temetések és temetések. Elöl a pap, gyalog és a keresztvivők. A halottaskocsi mögött szánkósan a gyásznap. A ropogós havon csikorogva fordulnak a kerekek. Miért nem viszik a halottat is szánon a temetőbe? Legalább utoljára szánkázna egyet, csendes lovakkal a szikrázó havon, amely világit a nap helyett.

Az uton gyerekek hógolyóznak. — Hopplá!

A hógombóc egy hosszú, szikár ur nyakába pottyan és szétmálik izekre. A gyászoló visszafojtja a káromkodást, csak a szeméi villámlanak, ami ilyenkor télen érdekes látvány.

Délután egy kislányt temettek. Élt tizenhét évet.

A gyászokosi mögött az udvarlói és a barátnői bandukolnak. Az édes kis bakfis ma még a saját lábán jár, flörtöl és csacsog, de holnap talán már őt is itt viszik el, zokogó ideáljai sorfala közt, akik bájjait és kellemét magasztalják.

— Mit csináltak Szilveszter este? — kérdi az egyik menet közben.

— Kávéházba megyünk.

Szegény halott, az év utolsó napján költözik el »az élők sorából«, legalább várta volna meg az üjlesztendőt, utoljára még táncolt volna egyet Szilveszter este, megdobogtatta volna a Jóska szívét és ismételtén megpecsételték volna a fogadalmat, hogy ha elvégzi az egyetemet, nyomban összeesküdnek.

(t. i.)

Vasuti karambol Pancsevó közelében

Becskekről jelentik: Csütörtökön egész éjjel nagy szél és hóvihár volt az egész Bánát területén, amely Pancsevó közelében súlyos kimenetelű vasuti szerencsétlenséget okozott.

A Pancsevóról Becskerek felé közlekedő személyvonathoz Pancsevón egy teherkocsit akartak hozzacsatolni. A nagy szélvihár azonban olyan erővel kapaszkodott bele ebbe a tehervonatba, hogy az elindult és egyre fokozódó sebességgel haladt a lejtős pályán Jabuka állomás felé. A vasuti személyzet a sűrű hóesésben nem vette mindjárt észre az elszabadult vasuti kocsit és a személyvonatot, abban a hitben, hogy a tehervonat már rajta van, elindította utjára. A vonat Pancsevó és Jabuka állomások között körülbelül a feleuton utolérte az elmenekült vagon, de az éjszakában a mozdonyvezető nem vette észre és a vonat teljes sebességgel belelökött az előtte haladó teherkocsiba. Az összeütközés következtében a teherkocsi összetört és mintegy tíz méterre teljesen összeroncsolta a síneket. A személyvonat mozdonya kisiklott és használhatatlanná lett.

A karambol nagy pánikot okozott az utasok között. Az utasok felvestetetten menekültek ki a vagonokból, számosan az ablakon keresztül ugráltak ki és az ugrás közben többen könnyebb sérülést szenvedtek.

A vonatvezető és az egyik kalauz gyalog mentek be a jakubai állomásra, ahonnan telefonon kértek segítséget Becskerekről. A segédmozdony csak hat óra eltelté után érkezett meg a szerencsétlenség színhelyére, a pálya helyreállítása is két órát vett igénybe, úgy hogy az utasok nyolc órán át fagyoskodtak a fűtetlen kocsiokban, míg végül a vonat folytathatta útját. A vonat éjjel tizenegy óra helyett csak másnap reggel nyolc órákor érkezett meg Becskerekre.

Repülőgépről élelmezik a nagy havazás következtében a világtól elzárt angol falvakat

Az időjárásban nem várható lényegesebb változás

A meteorológiai intézetek jelentése szerint a nagy légnyomás magva a Skandináv-félsziget fölé vonult, a déli depresszió pedig elsekélyesedett és így a nyomáskülönbségek Középeurópában csökkentek. Északnyugaton egy mélyebb depresszió hatása alatt süllyedt a légnyomás, egyidejűleg azonban délnyugaton az Azori-áramlat körvonalai is megjelentek.

Az idő az európai kontinensen általában hideg, bár a hideg Németországban jelentékenyen enyhült.

A behavazott angol falvakban kifogyott az élelmiszer és tüzelőanyagkészlet

A meteorológiai intézet prognózisa szerint lényegtelen hőváltozás várható sem mi vagy csak kevés csapadékkal.

Londonból jelentik: A *Westminster Gazette* híradása szerint

Anglia számos behavazott falvában

már jóformán egészen kimerültek az élelmiszer- és tüzelőanyagkészletek.

A hatóságok nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy ezekkel a külvilágtól elzárt helységekkel szikratávíró segítségével vagy légi uton összeköttetésbe lépjenek. A belügyminisztérium a légügyi minisztérium közreműködésével,

azokat az élelmiszereket, amelyeket az Údv Hadserege bocsátott rendelkezésre, katonai repülőgépeken fogják eljuttatni a hótomegek által a világtól elzárt falvakba.

Az angol szikratávíró társaság pénteken este rádióüzenetben felhívta azokat a falvakat, amelyek a behavazás következtében élelmezési nehézségekkel küzdenek, hogy figyeljenek a repülőgépekre és a hóba írt jelekkel hívják fel magukra a repülőgépek figyelmét. Az így megjelölt helyeken a repülőgépek élelmiszerzsákot fognak ledobni.

HIREK

— A Bácsmezei Napló legközelebbi száma újév miatt kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

— Zadravetz püspököt érsekké nevezik ki a pápa. Rómából jelentik: A vatikáni körökben elterjedt hírek szerint Zadravetz István volt magyar tábori püspököt, aki a frankhamisítási ügyben való kétes szerepe után lemondott erről a méltóságáról és egy ferenc-rend kolostorba vonult vissza, a pápa legközelebb érsekké nevezik ki és Rómába rendeli.

— Godányi Zoltán előléptetése a budapesti munkásbiztosítónál. Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny szombati száma közli az Országos Munkásbiztosító Intézetnél történt tisztviselői kinevezéseket. Ezek között szerepel Godányi Zoltán előléptetése is. Godányi Zoltán a kitűnő újságíró, aki hosszabb ideig volt a Bácsmezei Napló szerkesztőségének tagja, annak idején tudvaleg a szubotici munkásbiztosító pénztárnak vezető tisztviselője, majd a becskeréki pénztár igazgatója lett. Godányi néhány évvel ezelőtt Budapestre költözött és eddig a budapesti Munkásbiztosító pénztárnál számtanácsosi rangban szolgált míg a mostani kinevezések során a VII. fizetési osztályban titkárrá nevezték ki az érdemes tisztviselőt és kitűnő újságíró.

— Páris katonai kormányzója eltiltotta az újévi üdvözléseket. Párisból jelentik: Szokatlan újításra szánta el magát Gouraud tábornok. Páris katonai kormányzója, aki újév alkalmából nap-párancsot adott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy semmiféle üdvözlést nem fogad és az alája rendelt parancsnokságok tartózkodjanak minden gratulációtól. Más hivatalos helyeken nem talált követésre a tábornok példája és a minisztériumokban erősen készülődnek az újévi üdvözlésekre.

— Grozavescu családja megírta a meggyilkolt operaénekes életrajzát, amelyben súlyos vádakot emelt Grozavescuné ellen. Bécsből jelentik: Grozavescu Traján édesanyja és huga elhatározták, hogy minden követ megmozgatnak és nem nyugosznak addig, míg a férjgyilkos Grozavescu Nelly el nem veszi büntetését. A család kinyomatta Grozavescu Traján életrajzát, amelyben a szerencsétlen végű operaénekes család életét a valóságnak megfelelően van megírva. Ez az életrajz fog alapul szolgálni egy új bűnügyi eljárás megindítására. Az életrajz szerint Grozavescuné, amikor még Caltun román őrnagy felesége volt, pazarló életmódot folytatott és miután nem telt a fényűzésre férje csekély fizetéséből, semlegesempészettel foglalkozott, amiért le is volt tartóztatva.

»PANNONIA«

SZÁLLÓ 12394

Budapest, VIII, Rákóczi út 5

Az előkelő családok régi, jól ismert lakóhelye a város szívében, a két legnagyobb pályaudvar (a hajbálom) sok közlekedő, a villamos közúti vasutak csomópontjánál

kényelmes közlekedés minden irányban

Teljesen újjalakítva

le modernben, minden kényelműn 1 fészkelve, 110 szoba, 180 ágy, központi fűtés.

Lift. Almi telefon

Hűtés és meleg fűtésvezeték az egész szobákban. Szó és fürdőszobaival és toalettel.

Külön fürdőszoba

Kényelmes, lényeg elvásióterem

Fodrász, manikűr és pedikűr

Pompás tálak, fényes éttermek, különtermek

kávéház és konyha magyar és francia konyha

kiváló magyar és külföldi falatok. Figyelmes kiszolgálás. Mérés és árak.

S állatalkalmas: GLÜCK FRIYES

Az étterem és kávéház tulajdonosai:

GLÜCK E. JÁNOS és PELZMANN FERENC

— Gyűjtse össze a Bácsmezei Napló vasárnapi mellékleteit. A Bácsmezei Napló mai számához külön szelvényt mellékelünk, amelynek felhasználásával az olvasók közül azok, akik a Bácsmezei Napló vasárnapi mellékleteit összegyűjtik, bejelenthetik, hogy bekötési táblára respektálnak. Ugyancsak a szelvényt felhasználásával jelenthetik be igényüket azok az olvasók, akik Claude Farrere: Száz aranymillió című regényét meg akarják szerezni. A regényt 10 dínár ellenében fizetve, 15 dínárért pedig kemény kötésben kapják meg olvasóink. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy azok, akik a vasárnapi mellékleteket megörzik, kis könyvtárral telő könyvhöz jutnak, amely az aktuális riportokon kívül, ismeretterjesztő cikkek, regények, novellák, versek tárháza lesz. Itt jelentjük azt is, hogy még január folyamán terjedelemben is kibővítiük a Bácsmezei Naplót, amennyiben külön Könyv — Film — Rádió mellékletet csatolunk a laphoz, amely az irodalmi és filmművészeti híreken kívül teljes és részletes rádió műsrot is közöl.

— Kétszáz ezer dínárt kapott Topola utépítésre. Beogradból jelentik: A radikális képviselő intervenciójára Spaho Mehmed pénzügyminiszter kétszáz ezer dínárt utalt ki Bácska-Topola községnek sürgős utjavítási munkálatokra. Ez az összeg is hozzájárul a topolai munkanélküliség enyhítéséhez.

— Állásában maradt a szááni jegyző. Szájából jelentik: A beogradi tartományi főispán visszavonta azt a rendeletét, amellyel felmentette állásától Schweitzer Ádám községi jegyzőt. A község képviselőtestülete Schweitzer Ádámot megerősítette állásában.

— A beogradi opera bemutatja Szubotican a Borisz Godunov-ot. A beogradi opera-együttese január tizedikén és tizenegyedikén vendégszerepel ismét a szubotici Városi Színházban. A január tizediki előadás művészi eseményszámába megy, mert ezen az estén mutatja be a beogradi opera a »Borisz Godunov« című világhírű operát. Az előadás legnagyobb érdekessége, hogy a címszerepet, Jurenjev fogja énekelni, aki most tért vissza külföldi turnéjáról, amelyen óriási sikert aratott. Barcelonában például egyik este Saljapin, a következő este pedig Jurenjev énekelte a »Borisz Godunov«-ot és Jurenjev sikere frappáns volt. A második este a »Mézeskalács« című új balettet mutatják be a vendégek Szubotican. Ennek a balettnek csak néhány nappal ezelőtt volt Beogradban a bemutatója.

— Adomány. N. N. Szubotica száz dínárt küldött be szerkesztőségünkbe a nyomorgó szubotici családok felsegélyezésére. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

— Egy kolozsvári diák garázdálkodása Bánfiyhunyadon. Kolozsvárról jelentik: Fiore Titusz felsőkereskedelmi iskolai hallgató, aki a karácsonyi vakációra érkezett Bánfiyhunyadon lakó szüleihez, karácsony ünnepén azzal szórakozott, hogy végigjárta a várost és azoknak a házaknak az ablakait, amelyekben zsidók laknak, kivétel nélkül beverte, majd a zsidótemplom kapuját kifeszítette. Ekkor csendőrorjáratot küldtek ki a diák letartóztatására, Fiore azonban Kolozsvárra szökött, ahol elfogták és hír szerint, hadbíróság elé állítják.

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. A hadikórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet a súlyos betegek is szívesen használták, mert ez minden kellemetlenség okozása nélkül biztosan hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

izben szépszerével megmondtam már

hogy a cukor elveszi étvágyotokat. Ha egészségesek és erősek akartok lenni, ha azt akartok, hogy szép, pirosposzgás arcotok legyen, ha hízní és erősödni akartok, ha edződni akartok a regályos betegségek ellen, ha szüleitek sajátmagukat a fejfájás és idegesség ellen védeni akartok, akkor 2-3 kávéskanál OVOMALTINE-t kell mindennap a reggeli és oszonnakavéba tenni. Az

OVOMALTINE

a szervezetnek koncentrált alakban a szervezetet élénkítő és gyarapító szénhidrátokat, fehérje anyagokat, zsír anyagokat, tápsókat és a legfontosabb vitaminokat tartalmazza. Az íz kiváló, az elkészítése pedig a leggyorsabb.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériákban és jobb csmegekerekedésben 18-50 dínáros árában.

Kérien mintapróbát erre a lapra való hivatkozással az alanti cégnél

Dr. A. Wander D. D. Zagreb

— A belacrkvai Vöröskereszt közgyűlése. Belacrkváról jelentik: A belacrkvai Vöröskereszt egyesület Stefanovics Zorka asszony elnökle alatt tartotta meg az évi rendes közgyűlést, amelyen a titkári jelentés után a következő tisztikart választották meg: elnök Stefanovics Zorka, alelnök Becker Ella, titkár Pallek Lajos, pénztárnok Pölte Dénes, ellenőrök dr. Radoszavljevics Bogdan, Latka József és Zonkulov Zsiva. Az eddigi költségvetéselméletét újra megvitatották.

— Uj községi választások Felsőbánánban. Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék hivatalos értesítést kapott a beogradi főispáni hivataltól, amelyben a főispán közli, hogy Kumán, Csesztereg, Jasa Tomics, Crna Bara és Banatszko Arangyelovo felsőbánánati községekben a községi választásokat megsemmisítette és új választásokat rendelt el. Az új választások mindenütt január 15-ikén lesznek. A törvényszékhez Kumán, Csesztereg és Jasa Tomics községekből már több jelölőlista is érkezett be jóváhagyás végett.

Tudja Ön már mi a TUNGSRAM BARIUMCSŐ

— Az »Aranykakas« újévi délután. Szabó Márton együttese január elsőjén délután négy órai kezdettel a Nép körben harmadszor hozza színre olcsóbb helyárrakkal az »Aranykakas« című bohózatot. Az előadásra jegyek a Nép kör pénztáránál egész délelőtt kaphatók. Január 6-ikán este »Az ügyvéd és a férje« című kitérő vígjáték kerül másodszer színre a bemutató szereplőivel.

A TUNGSRAM újévi meglepetése

— A szuboticei fűszerüzletek zárva lesznek újévi napján. A szuboticei fűszerkereskedők szekciója elhatározta, hogy újévi napján valamennyi fűszerüzlet zárva lesz.

— Ujabb kitüntetések a Mat'ca-ünnep alkalmából. Noviszadról jelentik: A Szerpszka Matica centennáriuma alkalmából leplezték le a noviszadi főgimnázium előcsarnokában Safarik Pál József, a noviszadi főgimnázium első igazgatójának emlékére készült emléktáblát. Ezzel kapcsolatban a közoktatásügyi miniszter előterjesztésre öfölsége a következő kitüntéseket adományozta: a Karagyorgye-csillag negyedik osztályát dr. Csirics Irenej püspöknek, a Fehér Sas-rend ötödik osztályát dr. Hadzsi Koszta ügyvédnek, a Szent Száva-rend második osztályát Skultéi Józsefnek, a Szent Száva-rend harmadik osztályát dr. Vrešev Jaroslavnak, Hrnecirzsa Józsefnek, dr. Micsa-tek Lajosnak, dr. Adamovics Istvánnak, dr. Dungserszki Gedeonnak és dr. Velleskovics-Szvinjárev Mihálynak, a Szent Száva-rend negyedik osztályát dr. Krstier Sztevánnak, Milics Györgynek, Monasevics Dusánnak, dr. Mics Sándornak, Popovics Mihálynak, végül a Szent Száva-rend ötödik osztályát Jankovics Dusánnak és Popovics Alimpijének.

VALDA-PASTILLA
meghülés, fűfájás, to okfájás ellen
Kapható minden gyógyszer-tá-ban 12/27

Az aulósok vannak a meghülésnek es a me hülés következményeinek legin ább kitéve. A lebiztosabb vé e.m.c.t nyujti k cackuk is a
Dr. WANDER-féle ANACOT-PASTILLÁK

— A »Szerelmes emberek« bemutatója Banatszki-Karlovácon. Vrsacról jelentik: A banatszki-karlováci német iparos egyesület műkedvelői a »Szerelmes emberek« című három felvonásos operettet adta elő nagy sikerrel. Hefell Emmi az egyik vezető szerepben elsőrangú alakítást nyújtott. Rohr Anna mint kitérő táncosnő aratot sikert. Wagner Gizi pompás játéka hozzájárult a sikerhez. A férfiak közül jók voltak Baumgartner Miklós, Engler Gusztáv, Baumgartner Károly és Ivanica Miklós. A zongorakíséretet Armbruster Anna látta el precizen.

— A szuboticei Miletics Szvetozársorsjegyek húzása. A szuboticei egyetemi hallgatók »Miletics Szvetozár« egyesülete két évvel ezelőtt sorsjegyeket adott ki, amelyeknek a húzását az elmúlt napokban tartották meg Szubotícán. A kihúzott sorsjegyek száma a szuboticei radikális párt klubhelyiségeiben Aleksandrova ucca 15. sz. alatt 5 és 6 óra között lehet megtekinteni, ahol a nyereménytárgyak is átvehetőek. A nyereményeket február elsőjéig lehet átvenni.

VILÁGSZABADALOM

— Az apatini járásban megkezdtek a rokkantság kiutalását. Apatinból jelentik: Az apatini pénzügyigazgatóság már megkezdte a rokkantság kiutalását. Az apatini pénzügyigazgató a rokkantság kiutalásáról a következőket mondotta a Bácsmegeyi Napló munkatársának: Az apatini pénzügyigazgatóság még nem kapta meg az összes jóváhagyott kiutaló végzéseket, de a kerületi pénzügyigazgatóság által jóváhagyott végzések értelmében az új rokkant-törvény alapján már megkezdtek a segély-kiutalást az apatini, bácska-monostori, szontai és sztapári rokkantak részére. A pénzügyigazgatóság gondoskodott arról, hogy a következő költségvetési évre már nyissanak hitelt rokkantságokra.

Legnagyobb választék
ELYMEK BEN
és divatú ruhák legolcsóbb árakon részle fizeté re 1304
„ELIFA“ ovári lerakatnál NOVISAD, Mileticeva 19

Mielőtt beszerezne butorkészletét, tekintse meg Szenté és Virág cég Bene Sudarević ul 54-56. szám alatti butorkészletét. Szolid árak! Kedvező feltételek!

— A beeskereki rendőrség bünyügyi statisztikája 1927. évről. Beeskerekről jelentik: A beeskereki rendőrség bünyügyi osztálya már elkészítette az 1927. év bünyügyi statisztikáját. Eszerint Velkebeeskereken 1927-ben tizenkét öngyilkosság történt amelyek közül nyolc halállal végződött. Az öngyilkosságok oka túlnyomórésztben a szerelem. Szerelmi bánatukban ugyan hatan követtek el öngyilkosságot. A többieket részben gyógyíthatatlan betegség, részben a nyomor vitte rá az öngyilkosságra. Volt Beeskereken 29 lopás, 2 betörés és 4 zsébmetszés. Ezeknek a bűneseteknek 75 százalékában a rendőrség kinyomozta és letartóztatta a tetteseket. Tíz eset 12 volt a múlt évben, baleset történt 11 és négy ember halt meg az uccán. A verekedések gyakoriak voltak, súlyos testi sértés történt nyolc esetben, könnyű testi sértés hatvan esetben volt és egy gyilkosság is történt Beeskereken.

— A közönség figyelmébe! A városi színház igazgatósága értesíti a közönséget, hogy az 1927. évre kiadott helyelőjegyzési blokkok érvényüket veszítették. 1928. évre egy helyre való előjegyzés az összes a színházban tartott előadásokra a következő: Páloly 300 dinár, elsőrangú hely a földszinten vagy balkonon 160 dinár, másodrangú hely 140 dinár, harmadrangú hely 120 dinár, negyedrangú hely 100 dinár, galérija 100 dinár. Helyet rezerválni csak ilyen módon lehet. Az eddigi blokk tulajdonosok részére 1928. évi január 5-ig van fenntartva a régi helyre az előjegyzési jog.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka

— Otthont épít a sztaribecseji Gazdakör. Sztaribecsejéről jelentik: A sztaribecseji gazdakör vezetősége elhatározta, hogy az egyesület részére a város belterületén modern felszerelésű gazdátthont építtet. A felépítéshez szükséges pénzüsszeg kiegészítésére részjegyzéseket az egyesület megbízásából Zsótér Andor földbirtokos fogad el.

— Eljegyzés. Lukics Hercsike (Szombor) és Rittay Sándor (Szubotica) jegyesek.

— Uj államtudományi doktor. Kuntics Márkó szuboticei végzett jogászt a szegedi tudományegyetemen államtudományi doktorrá avatták.

Dr. Szántó Gábor főorvos külföldi tanulmányutjáról megérkezett s rendelését újra megkezdte.

— Január 3-ikán ül össze az apatini képviselőtestület. Apatinból jelentik: Az apatini képviselőtestület alakulo ülést január 3-ikára hívták össze.

Garai Ella divatszalon (Aleksandrova ucca 11.) divattanulmányozás céljából hosszabb időre külföldre utazott. Hazatérkezését e helyen jelezni fogja.

Dr. Schreiber Zoltán szemspecialista, operateur megkezdte rendelését. Rendel 9-12, 2-4-ig. Kralj Aleksandra ucca 15.

— Bácskai katonafiúk üdvözlője. A Délserbiában katonáskodó bácskai katonafiúk a Bácsmegeyi Napló útján üdvözlők hozátartozókat és ismerőseiket újév alkalmából. A levelet a következők irták alá: Kocsics Zoltán (Adorján), Weisz Jenő (Sztaribecsej), Csanov József (Szubotica), Bitó István (Szubotica), Engelmann Károly (Szubotica), Rzsányi János (Szubotica), Györi Imre (Horgos), Schwarz Jenő (B. Topola), Kenderesi József (Szenté), Posa János (Sztarakanizsa), Lakatos Mihály (Maltigyes), Lévay Ágoston (Petrovaszele), Mészáros György, Szabados Ferenc Szabados Péter, Bacs Ferenc, Szpuszenik Lajos, Csuvik Jozsef, Sneider Mátyás, Uracs Pál, Urbán Ferenc, Sui Ferenc, Doszkoics József, Horváth Pál Gyarmath István, Borzoki Pál, Zsetér István, Fekete Péter (adurak), Huszák József, Homolya Vince, Homolya Antal, Fenysszaru András, Fehér Mihály, Surányi Vince, Sándor István, Sarvai Mátyás, Török Pál, Csikos János Kis Bicskei József, Kovács Nándor, Rózsa Sándor, Sztajko Mihály, Jovák József, Tinpineky Lázár, Molnár Gábor János, Kovács Ferenc, Farkas B. Nándor, Mészáros Urbán, Széles Antal, Horti András, Horváth János (szentélek), Almási Kálmán (Sztarakanizsa), Pál Gábor (Feketics).

Boldog újévet kíván összes ismerőseinek-és barátainak
Madacz'i M. Kálmán
a Kerületi Iparfelügyelő hivatalnok a Novi Sad

— Műkedvelő előadások Belacrkván. Belacrkváról jelentik: A német Kulturbund belacrkvai szervezete jól sikerült műkedvelő előadást rendezett. Gertlen János megnyitó beszédében a szövetség működését ismertette és a kisbbségi sorban élő német közönséget kulturális intézményeinek támogatására szólította fel. Kiesel Ottilia, Kulm Péter és Kulm Ferdinánd költeményeket adtak elő, majd a német iskola növendékeinek dalaárdája több dalt énekelt. — A belacrkvai német tornász-egyesület műsoros estélyét a legnagyobb siker jegyében tartották meg. Szatia Margit több verset szavalt el igen ügyesen. Adám Károly pedig egy tornász-dalt énekelt nagy sikerrel. Tetszett Kulm Antal szavaiata és Lochschiend Ferenc alkalmi beszéde.

— Betörték a szuboticei vasuti fűtőházba. A szuboticei vasuti fűtőház raktárába pénteken éjjel ismeretlen tettesek betörték és onnan különböző értékes holmit vittek el. Az esetről jelentést tettek a szuboticei vasuti rendőrségen, amely megindította a nyomozást. A rendőrség már nyomában van a betörőknek.

Akar tökéletes hangerősítést?

— A sztaribecseji szegényház karácsonya. Sztaribecsejéről jelentik: A sztaribecseji szegényház lakói részére karácsonykor Petrányi Ferenc plébános, özvegy Vissy Károlyné, özvegy Klucsik N.-né, egy névtelen adakozó, idősebb Cseszak Sándor, Miló Lajos és Rajslj Andrásné küldtek adományokat. A szegényház vezetősége köszönetet mondott a nemes szívi adakozóknak.

ILYENT CSAK TUNGSRAM BARIUMCSŐ nyujt KINTORNA

A szövetüzletbe bemegy valaki, aki nek meghalt az anyósa és gyászruhához való fekete szövetet akar venni. Amikor meghallja, hogy drágább lett a fekete szövet, felsóhajt:
— Na, ez ugyan szomorú temetés lesz!

Egy optikus mesélte:
— Tegnap bejött hozzám egy idősebb hölgy szemüveget venni. Odatartom neki a próbatáblát, hogy olvasson.
— Tegyen egy szivességet — mondja a hölgy — olvassa el helyettem, mert én borzasztóan rövidlátó vagyok.

A kis Csaba megkérdi édesapjától:
— Papa kérem, milyen idősek kell lenni, hogy az ember zsidóvá legyen?
— Micsoda ostoba kérdés ez? — mondja megbotránkozva az apa.
— De édesapám, csak azért kérdzem, mert én keresztény vagyok, te is keresztény vagy, nagyapa pedig már zsidó.

TŐZSDE

Zürich, dec. 31. (Zárlat.) Beograd 9.1375, Páris 20.3825, London 25.27 és hétnyolcad, Newyork 517.70, Brüsszel 72.45, Milánó 27.355, Amszterdam 209.40, Berlin 123.57, Bécs 73.20, Szófia 3.735, Prága 15.34, Varsó 58.05, Budapest 90.60, Bukarest 3.185.

Noviszdai terménytőzsde, dec. 31.
 Buza bácskai 77—78 kilós, 2%-os 297.50—307.50, bácskai 78—79 kilós, 2%-os 300—310, bácskai Tiszavidék 79—80 kilós, 2%-os 302.50—312.50, bánáti 78—79 kilós, 2%-os 295—305, szerémi 77—78 kilós, 2%-os 297.50—307.50, szlavóniai 77—78 kilós, 2%-os 300—310, Rozs bácskai 72 kilós, 2%-os 285—295, Árpa bácskai 65—66 kilós 245—250, bácskai 68—69 kilós 265—270, szerémi 65—66 kilós 245—250, szerémi 68—69 kilós 265—270, Zab bácskai, szerémi, bánáti 250—260 Tengeri bácskai régi 225—230, bácskai új gar. minőség 215—225, bácskai új I kilós 220—227.50, bácskai új III—IV. kilós 235—245, bácskai fehér 235—245, bánáti új gar. minőség 215—225, bánáti új I. paritás Vrsac 220—227.50, szerémi új I 215—225, bánáti új III—IV. 235—245 bánáti új V. 240—247.50, bácskai új IV—V. 240—247.50. Liszt 0gg és 0g bácskai 425—437.50, 2-es számú bácskai 405—415, 5-ös számú bácskai 385—395, 6-os számú bácskai 317.50—325, 7-es számú bácskai 260—270, 8-as számú bácskai 200—207.50. Korpa bácskai juta zsákokban, szerémi juta zsákokban, szlavóniai juta zsákokban 195—200. Bab bácskai fehér új, 2—3%-os 360—365, szerémi fehér új, 2—3%-os 360—365, bácskai fehér új válogatott 375—380. Forgalmom: változatlan. Irányzat: 36 vagon.

Budapesti gabonatőzsde, dec. 31. A gabonatőzsde irányzata lanya, különösen a határidőpiacon volt nagyobb áresés. Hivatalos árfolyamok pengőértékben a határidőpiacon: Buza márciusra 31.38—31.42, zárlat 31.38—31.40, májusra 31.84—32, zárlat 31.82—31.84, rozs márciusra 30.4—30.52, zárlat 30.42—30.44, júliusra 25.96, zárlat 25.92—25.94. A készárúpiacon: Buza 30.10—31.25, rozs 29.05—29.25, árpa 26.50—27.50, sörárpa 29.50—33, köles 23—24, tengeri 25.75—26, zab 25.25—25.50, repce 48—50, korpa 19.75—20.

Budapesti értéktőzsde, dec. 31. Magyar Hitel 91.4, Kereskedelmi Bank 127.5, Magyar Cukor 211, Georgia 16.3, Rimamurányi 114, Salgó 75, Kőszén 764, Bródi Vagon 2.3, Beocsini Cement

273, Nasici 183, Ganz Danubius 200, Ganz Villamos 182, Roskányi 14, Athenium 28.25, Nova 49.4, Levante 27.5, Pesti Hazai 230. Irányzat: barátságos.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 30 (—22), Apatin 30 (0), Bogojevó 70 (—7), Vukovár 42 (—8 Palánka 26 (—), Noviszdai 44 (—16), Zemun 200 (—46), Pancsevó 222 (—10), Szmederevó 324 (—4), Orsova 280 (—26). Dráva: Osijek 102 (—2). Száva: Mitrovica 546 (—8), Beograd 174 (—12). Tisza: Szenta 20 (—12), Becsej 10 (—25), Títel 125 (—20).

NÁTHA

valamint sok ragályos betegség ellen

fertőtlenítő orrkenőcs

Kapható minden gyógyszerárban

Lerakat: Schützenapothek München

Arko gyógyszerár
ZAGREB

SPORT

A spliti Hajduk újabb győzelme. Splitből jelentik: A Malta-szigetén túrazó Hajduk a harmadik mérkőzésüket az »Artillery« csapata ellen játszották le és heves küzdelem után 5:1 (1:1) arányban győztek. A gólok közül négyet Lemesis, egyet pedig Radics lőtt.

Olaszország—Svájc. A két ország válogatott csapata vasárnap találkozik egymással. A két csapat a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet: Olaszország: De Pra — Rosetta, Calligaris — Pietroboni, Pitto, Ferraris IV. — Rivolta, Schiavio, Libonati, Magnozzi, Levratto. — Svájc: Séchehaye — Ramseyer, Dubouchet — de Lavallaz Werler II., Geeser — Bally, Abegglen II. Jäggi IV., Abegglen III., Tschirren.

KÖZGAZDASÁG

A Közgazdasági Bank r.-t. alaptőkéje tízmillió dinár

A kereskedelmi minisztérium jóváhagyta az alaptőke-emelést — A részvényesek ingyen-részvényt kapnak

A jugoszláv közigazgatási életben jelentős esemény hírére jelentjük. A Vajdaság legnagyobb pénzintézete, a Közgazdasági Bank r.-t. alaptőkéjét az eddigi ötmillió dinárról tízmillió dinárra emelte fel a kereskedelmi minisztérium jóváhagyta az alaptőke emelést, amely ilyen módon véglegessé vált.

A Közgazdasági Bank az alaptőke emelést aként hajtotta végre, hogy az alaptőkeemelés folytán a részvényesek ingyen részvényeket kapnak a banktól.

Az 1926-os ugynevezett valorizációs törvény jogot ad a részvénytársaságoknak, hogy ingatlanok és beruházásaik értékét az értéktelődés figyelembevételével állapítsák meg. A Közgazdasági Bank ezt az értéktelődés figyelembevételével az országban, amelyen a valorizációt a minisztérium már jóváhagyta. A bank az értékek valorizálásánál a legnagyobb rigorozitással járt el, csak a tulajdonban lévő házakat értékelte fel, míg a földet, berendezés tovább is a régi értékben szerepel.

A bank szubotica Aleksandrova-utcai székháza 555.000 korona, a szombori székháza 100.000 korona, szombori bérpalotája 80.500 korona, a szentlőrinc székház és a Royal-szálloda 250.479 korona s a sztaramoravica székház 15.000 korona értékben szerepel a bank könyveiben. Az összes ingatlanok könyvszerű értéke 1.000.979 korona. A felsorolt épületek értékét a bank 4.754.650 dinárra emelte föl.

Ezt a felértékelést a minisztérium szakértő bizottsága is reálisnak találta s a valorizációhoz hozzájárult.

Mint hogy a Szombori takarékpénztár, a Közgazdasági Bank szombori főintézete 1921. évben már ingatlanait felértékelte, e címen 301.512 dinárt leírtak, úgy hogy a hat épület mérlegszerinti értéke most 4.453.138 dinár.

Ennek az összegnek negyedrészt, 1.113.284 dinárt a bank a törvény rendelkezéseinek megfelelően »valuta értékesítésként« tartalékalapra hasította ki. A fennmaradó 3.339.853 dinárt új részvények formájában a részvényeseknek juttatta.

Ezenkívül a már megadózott tartalékokból ezt az összeget ötmillió dinárra egészíti ki, úgy hogy az eddigi ötmillió dinár alaptőke tízmillióra egészült ki, ami által

minden részvény után egy ingyen részvényt adnak a részvényesnek.

Az új részvények kinyomatása már folyamatban van s a közel jövőben a részvényesek megkapják az ingyen részvényt s már a folyó év üzleti eredményében részesülnek.

A tízmillió dináros alaptőke emeléssel a bank az egész ország vezető intézeteinek sorába jutott. A Közgazdasági Bank számára az alaptőkefelemelés s a vajdasági közönség bizalma fokozott mértékben teszi lehetővé, hogy teljesítse azokat a közigazgatási feladatokat, amelyek az okosan kezelt, produktivitást teremtő tőkére várnak.

A belacrkvai mintavásár. Belacrkváról jelentik: A belacrkvai kereskedők és iparosok februárban nagyszabású mintavásárt rendeznek, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A mozgalom élén Micsin Ljubisa áll, aki mindent elkövet, hogy a határszéli bánáti város iparát és kereskedelmét fellelődjön. Kuhn Ferenc tartománygyűlési képviselő, a német párt elnöke terjedelmes memorandumot nyújtott át Krisztics Bozsidar főispánnak Szmederevóban, aki a tartomány legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba. A rendező bizottság ülésén, amelyen Lukics Szevjan földművelésügyi felügyelő is megjelent, elhatározta, hogy kérvénnyel fordulnak a pansevói kerületi

pénzügyigazgatósághoz és kéri, hogy a mintavásár tartalmára engedjék meg a kiállított boroknak és szeszes italoknak kicsinyben való kimérését is. A mintavásárt február 18-ikán nyitják meg és 21-ikén estig fog tartani.

Külföldi munkások gyermekei alkalmazhatók tanoncoknak. Beogradból jelentik: A szociálpolitikai miniszter az idegen állampolgároknak a belföldön segédként és tanoncként való alkalmazásáról új szabályrendeletet bocsátott ki. A rendelet első pontja előírja, hogy a külföldi munkásoknak kiadott foglalkoztatási engedélyek azoknak gyermekeire is vonatkozik, tehát, ha ipari tanoncok, az ő részükre nem kell külön engedélyt kérni. Ha ezek a

CHANG

— A dzsungel filmje —

Az ember és a vadon harcának magasztos éposza

FŐSZEREPLŐK:

A tigris Az őserdő
 A jaguár A rettegés
 A medvék Az elefántok
 A kígyó Az alligátor
 Bim-bó, a majom és

CHANG

a titokzatos dzsungel retentő királya

Ez a budapesti távirat beszéljen helyettünk!

Fanamet, Zagreb

Marovska ul. 10

Datum: / /

PRIMLJENI TELEGRAM

PRIMLJENI ТЕЛЕГРАМ

94

11

fanamet zagreb

IZ	IS	Vreme prijema	Vreme predaje	Stacionar postelj	Vreme prijema	Potpis telegraf. činovnika
Српска	Хрватска	Српска	Хрватска	Српска	Хрватска	№
						16/11 28

budapest 72.-5016 66 16 17

Chang oriasi sikerrel került bemutatásra két hét óta nagy premier színházban sajto egyhangu elismeressel fogadta — filmet stop következő két kritika mindennel lozndet mond stop az újság stop changot az urania ufa es corso mutatta be stop a filmet az egész világon úgy hirdettek mint a dzsungel époszat valóban az stop monumentális ez a film és olyan emlékeztetés hogy évek múlva is gondolni kell majd ra a dzsungel filmben látott királyi vadás es hator benszneloettes világeseménye avatja a darabot es bizonyosat teszner a filmpyartas fejlettserefoel

Fanamet budapest erzsébet ut 9/11 +

Azelőtt: vesződés és gondok — Ma: vidám napok!

Bölcs Kató élvezi az életét! Nem kinlódik rumplival, dörzsöléssel, — Radionra bizza a mosást, az helyette elvégzi a munkát!

Radion egymaga mos!

»Radiont hideg vízben feloldani! Az előzőleg beázott szennyeszt az oldatba tenni, — 20 percig kifőzni, — öblögetni!«

A fehérnemű tiszta, vakítóan fehér lesz! Dörzsölés és rumplizás: haszontalan munka és vesződés! Tönkre teszi úgy a fehérneműt, mint a kezeket! Vagy tán: megszépít?

Radion az ideális mosószer kiméli a ruhát!

BOLCS KATÓ

tanoncok a felszabadulás után alkalmazást akarnak nyerni, mint segédek. a felszabadulás előtt legalább egy hónappal engedélyért tartoznak folyamodni az illetékes szociálpolitikai hatósághoz ép úgy, mint a többi külföldi munkások. A rendelet február elsején lép életbe.

Az októberi adóbevétel felülmulta az előirányzatot. Ez év októberében az összes adóbevétel 215.301.071 dinárt tett ki, 142.187.549 dinár költségvetési elő-

irányzattal szemben, a tényleges bevételek tehát ötven százalékkal haladták meg a remélt összeget. Az év első tíz hónapjának bevétele azonban csak 1.230.422.619 dinár, míg a költségvetési előirányzat 1.457.422.540 dinár, a deficit tehát közel negyedmilliárdot tesz ki.

Uj nagybankot alapítanak Beogradban. Beogradból jelentik: Az utóbbi időben Beogradban mindjobban észlelhető a belga tőke érdeklődése a jugoszláv piac iránt. Legnagyobbbrészt belga

gött is, amelynek alapszabályait péntektőke áll amögött az új bankalapítás mögött hagyta jóvá dr. Spaho Mehmed, a pénzügyminiszter helyettese. A bank címe »Általános jugoszláv bankrésztvénytársaság«, székhelye Beograd, alaptőkéje 400 millió dinár, amelyből 120 millió már be is van fizetve. Az alapítók névsorában található Theunis George volt belga miniszterelnök, néhány bécsi és baseli előkelő pénzügyi kapacitás, továbbá a »Banque Belgique pour l'étranger«, a Wiener Bankverein, a baseli

»Banque Commerciale de Bâle«, valamint több beogradi és zagrebi pénzember. A bank két főintézetet létesít Beogradban és Zagrebben és fiókokat az ország minden nagyobb városában. Az új bankalakulatnak messzemenő tervei vannak a jugoszláv pénzpiacra és már most is komoly kombinációként említenek egy egész sor bankot, amelyek be fog olvadni az új intézetbe. Így állítolag már igen előrehaladott fúziós tárgyalások folynak a zagrebi »Általános horvát hitelbank«-kal is.

A TULSÓ PARTON

Claude Anet regénye (6)

— Sokkal könnyebben, mint gondolja — felelte. — Mások is megkínálják majd azzal, amit én adtam. Persze több körülménnyel és kevésbé őszintén. Én az első voltam, engem nem felejt el. Lehet, hogy találkozunk majd Párisban, mert a tanulmányai odaszólják. Ott nem lesz a viszonyunk olyan, mint itt volt. Vannak kedves, bolondos csábítások, amelyeknek ellent kell állani. Maga vakációs diák volt, én is. Most újra kezdődik a mindennapi élet. Adjak-e elválásunk előtt egy tanácsot magának? A köztünk levő korkülönbség jogot ad erre. A közönséges dolgoktól mindig őrizkedjék a szerelemben, mert ezek gyorsan elrontják a fiataloságot. Maga mindig asszonyok társaságában lesz legszívesebben. Ne gondolja, ahogy némelyek hiszik, hogy őszintének kell lennie velük szemben. Hazudjék nekik akkor is, ha csak szórakoztatni akarja őket. A legtöbb megköveteli, hogy megcsalják és tetszetősebb, ha sok póz és rejtély veszi körül a kalandot. Ez az egyik tanácsom. A másik pedig az, hogy semmit se tartson helyrehozhatatlannak. Kedves barátom, nagyon kevés helyrehozhatatlan dolog történik.

Sohasem beszélt még ennyit. Most, elválásunk pillanatában, osztotta meg velem először a bölcsességét. Elutaztam a fürdőhelyről egy szép elmélkedési témával és egy egészen közelebbi múlt gyönyörűség emlékével.

III.

Volt alkalmam gondolkozni ezeken a dolgokon, több is, mint szerettem volna. Hazautazás előtt a breton partokon töltöttünk el még két hetet. Az orvosok aláírták anyámnak ezt, mielőtt visszatértünk otthonunkba.

Ez kevésbé szomorított el, mint gondolni lehetne. Az első kaland csodálatos varázsa tartott még fogva, s bár vágytam viszontlátni azt, akit szerettem, szükségét éreztem annak, hogy a Madame de Francherettől való elválás és Henriette viszontlátása között, elmúljon egy kis idő... A regényekben szeretik az írók azt fejtegetni, hogy ha elválnak egy nőtől, akit fizikailag szerettek, a válás után felfedezzük, hogy sok más kapcsolat is van köztünk. Én semmi hasonlót nem fedeztem fel. Henriettet szerettem és Madame de Francheret-vel ott találkoztam, ahol Henriettenek sohasem volt szerepe. Őszinte hálával köszöntem a grófnőnek, hogy felfedte előttem a nő és a férfi viszonyának lényegét és annak minden kellemességét. Nem felejtettem el a vele töltött órákat, de, érthetetlen, az egész történet eredményeképp, még többet gondoltam Henriettere, egyedül csak reá és egészen új megvilágításban láttam. Madame de Francheret-nek köszönhetem, hogy Henriette iránt való szerelmem kimozdult abból a fantázia légkörből, ahol eddig volt és érzéki formát öltött. Álmomban Henriettet öleltem és nem Madame de Francheret-t. Kisbarátnőm friss, fiatal testét szorítottam magamhoz, amikor a lázas vágy kéjes képeket varázsolt elém.

Más emlékem nem maradt erről a két hétről. Vajjon valódi, élő emberek voltak akkor körülöttem? Ugy jártak-keltek mint az árnyak. Hosszu sétákat tettem a tengerparton, estefelé, amikor a lenyugvó nap gyöngyházzsínűre festi a nedves homokot. Gyerekek játszadoztak, világos ruhájú fiatal asszonyok suhantak el mellett.

Nem láttam őket, az ezüstös taraju hullámok az alkonyi párában ezer színben ragyogtak és ezekben a hullámokban csak Henriettet láttam — és milyen Henriettet! Nem azt a leánykát, akit édes anyja társaságában ismertem meg a mi kis falunk lombjai alatt, hanem a tenger hullámain alvó fiatal Vénuszt.

Irtunk egymásnak; mit mondhattam volna

levélben egy istennőnek? Nem találtam el a kellő hangot. Ékes szavú és zavaros voltam. Cserébe néhány képeslapot kaptam; az igazat megvallva ezek egészen jelentéktelenek voltak. Henriette szomorúnak látszott, pedig barátai ott vendégeskedtek náluk. A tavalyi vidám társaság ismét összeverődött náluk, csak én hiányoztam.

Szeptember elején utaztunk haza. Nyugtalan-ságom abban a mértékben nőtt, ahogy közeledett az óra, amelyben Henriettet viszontlátom. Égő vágyam siettette a napok mulását és ugyanakkor szívemet fájdalmas aggodalom szoritotta össze. Félttem, hogy ez a találkozás valami előre nem látható csapást, elviselhetetlen bánatot tartogat számomra. És szerettem volna a lázasan várt pillanatot késleltetni.

Reggel érkezünk meg. Estefelé meglátogattam Maureékat. Messziről láttam már Madame Mauret a hársfák alatt. Semmi nem változott meg egy év óta. Henriette sem lehetett messze. Az izgalom, hogy őt ilyen közel tudom, bizonytalanná tette a lépteimet. Megálltam, fuldokoltam a melegtől, de ezt nem annyira a megjárt ut okozta, mint a hevesen rárohánzó érzések. Most hirtelen először ériettem meg egy felvillanásban — mint éjszaka, amikor az utról letért vándornak egy villámlás, mely mezőt, erdőt felvilágít, ismét megmutatja az elvesztett utat, — hogy az a pompás regény, amelyet én múlt ős óta átélttem, csak az én képzeletemben volt meg, az én fantáziámban játszódott le és Henriette ennek a regénynek az első betűjét sem ismeri... Egy pillanatig arra gondoltam, hogy visszafordulok és elhalasztom ezt a kockázatos találkozást. De szégyeltem meghátrálni. Urrá lettem érzéseimen és elindultam Madame Maure felé.

A lehető legszeretettelőbban fogadott. Hosszasan érdeklődött édes anyám egészségéről és így folytatta a beszélgetést:

— Hogy megnőtt Philippe. Valóságos férfi lett. És az a kis bajuszka! Mihez kezd most, mit fog csinálni?

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek

G. B. A kért lap nem jár ide. **Ozveg.** Meleg érzéssel telt, de közlésre nem alkalmas.

B. Márton. Nem közölhető.
Állandó olvasó, Telecska. Sorsjegyet a Noviransko Udruženje-nél, Sarajevóban kaphat.

Szenta előfizető. Az Aeroklub-sorsjegyek huzásáról, sajnos, nem tudunk felvilágosítással szolgálni. Szíveskedjék a sorsjegykibocsátóhoz fordulni.

Sz. J. Debeljacs. Nem ellenőrizhető történelmi legenda szerint X. Benedek pápa állítólag nő volt. Lehet, hogy csak a kortársak gunyiratai folytán került be a történelmi menedonidák közé.

Kiváncsi, Oszljek. A Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályzata azért mellőzi a *cz*-t, mert *c* egyszerűbb, úgyhogy a *cz* használata csak régi szavakban, történelmi és földrajzi nevekben engedhető meg.

Detektiv, Noviszad. Ajánljuk valamely városi rendőrségnek. Ha üresedés van, esetleg felveszik.

J. V. Nova-Kanjiža. Forduljon Zagrebba a következő címre: Glavno Zastupstvo Cunard Line, Jugoslavenska Banka, »B« cesta.

Kiváncsi előfizető, Szubotica. A »Codes« szó jelentése Toussaint Langenscheid szótára szerint: »ficsur«, »gigerli«. Hogy mi az eredeti jelentése és egyáltalában az etimológiája, azt a francia nyelv legteljesebb, lexikális szótárában lehetne megtalálni.

Nyugdíj, Csóka. Az a kérdés, reaktíváltak-e, vagy pedig csak ideiglenesen alkalmazzák. Ha csak az utóbbi eset forog fenn, akkor nem tarthat igényt nyugdíjra.

Magyar vizum ügyben, M. L. Vel-Kikinda. Ha vizumának akadálytalan elintézését kívánja, szükséges, hogy az előírt illetékeket mindenkor az utlevéllel együtt pénzeslevélben megküldje. Az előírt illetékek ezidőszereint a következők: konzuli illeték 133 dinár, kezelési költség 10 dinár és a megfelelő portóköltség az utlevél visszaküldése céljából. Amennyiben utlevélét a beogradi m. kir. Kereskedelmi Képviselő Utagási Osztályához (Beograd, Palata Akademije Nauke) címezi, úgy küldendő s ez esetben az utlevél minden bürokratikusság eljárás mellőzésevel, körülbelül két óra belül elintézik és postára adják.

»Topola«. Forduljon a művész Noviszadon lakó szüleikhez.

A. B. Bačko-Petrovoselo. Beogradban az Upravni Sud (Közigazg. Biróság) megszüntette a másodfokú adófellebbezési bizottság határozatát és az ügyet Noviszadon újból fogják tárgyalni, amely tárgyalásra Ön idezést fog kapni. Az 1888. évi XLIV. t. c. 27. szakasza szerint, amíg valamely adó jogerősen nincs megállapítva, vagy az előző, vagy az utána következő ciklusbeli adóalapon eszközölendő a fizetés.

»Károsult«. A vasuti félárúgy elvesztését az iskolaigazgatóság útján be kell jelenteni a vasutigazgatóságnál, hogy ez a régi jegy érvénytelenítését kimondhassa. Együttal kérvényezni kell az új jegy kidását.

B. M. C. Az orosz emigránsok megválaszthatóságát illetőleg nincs semmiféle rendelet. Tisztviselőnek azonban csak az választható meg, aki állampolgár és bírja az államnyelvet. Tehát ilyen feltételek mellett orosz emigráns is megválasztható tisztviselőnek.

H. J. Starakanjiža. A városi vagy községi tisztviselői állásokra való pályázásnál a kérvény ahhoz a városhoz vagy községhez intézendő, mely az illető pályázatot meghirdette.

C. L. Szobran. A »lično pravo«-ra szükségük van nemcsak a vendéglősöknek, hanem a kereskedőknek is, akiknek italmérésük van. Ezt a »lično pravo«-t a főispán adja meg.

Pesti. Üresen kongó sorok.

V. G. Szubotica. Unalmasan vánszorog ez a vonat.

F. J. Senta. A Zemaljska Herzijska Straža sorsjegyeinek huzásáról nem áll módunkban felvilágosítást adni. Szíveskedjék a sorsjegykibocsátóhoz fordulni.

Rádióamatőr, Sombor. Újév után igyekezni fogunk részletes programot hozni.

Cs. B. Telecska. Meleg érzésű irás, de még nem közölhető.

Uránia, Sombor. Közölje címét, esetleg majd valami kis jóvedelméhez tudjuk a férjét juttatni.

Szerzői jog. Az SHS. királyság nem csatlakozott sem a berni, sem az ezt kiegészítő berlini szerzői jogról szóló egyezményhez. Azonban a volt osztrák-magyar monarchiától jutott területeken, mint a Vajdaságban, Horvátországban és Szlovéniában érvényben van a szerzői jogi egyezmény. Ezenkívül az egész ország területére a kereskedelmi minisztérium megadja a védjegytalimat. Külön szabaddalmi hivatal nincs ugyan, azonban a kereskedelmiügyi minisztériumnak van külön szabaddalmi Ügyosztálya, amely a külföldi szabadalmakra is megadja a védelmet, úgyhogy a bíróság ugy a kölni vizre, mint a rádióra vonatkozó szabadalmak bítorlása esetén megállapította a kártérítési igényt.

»Auto« Bačko Petrovoselo. A teherautó után évenként 200 dinár adót kell fizetni. Természetesen, ha személyautóját teherautóra alakítja át, be kell jelentenie az illetékes hatóságnál mert különben továbbra is kellene fizetnie a luxusadót 2. A kereskedőnek külön engedélyt kell kérnie a szakmájába nem vágó cikk árusítására.

»Sombori hű olvasó«. Verdunt a németek szívósan ostromolták 1916-ban vagy félévén keresztül, de csak egyes részeit tudták elfoglalni. Végül is azonban, óriási áldozatok után abba kellett hagyniok az ostromot.

Cégeszető-főkönyvelő. A felmondási idő hat hónap, tekintet nélkül arra, hogy mennyi időt töltött az illető állásban.

Dr. R. Szombor. Az amerikai törvények értelmében az anya után a leánya az örökös. Tehát az Ön esetében az örökség megszerezhető. Legmegfelelőbb volna, ha az amerikai konzulátus útján (Beograd, Miloša Velika 48.) megtudakolná egy amerikai ügyvéd címét, aki az ügyben eljárna. Vagy esetleg forduljon a zagrebi Iseljenički Komisarijat Kraljevine SHS-hoz, Zagreb, Kamenita ul. 15., ahol szintén lehet ilyen ügyekben utbagazítást kapni.

Kavtar. Azt tanácsoljuk, hogy mondjon le az idegen légióban való belépés kalandos tervéről. Ez nem egyéb, mint az öngyilkosságnak egy neme és csak az élet hajótöröttjei számára való.

H. V. Crvenka. Levélben válaszoltunk. **»Kalábría«.** Apatin. Önnek a kontrát meg kell fizetnie, a beléért járó prémium levonásával.

K. F. Beograd. Kísérletéről **Boschan** Jakab szubotici matematikus azt a szakvéleményt adta: »Az illetőnek halvány sejtelve sincs a matematikai alapfogalmakról, azt meg különösen nem tudja, hogy mi a Fermat-probléma, mert az nem az, amit ő itt bizonyítani vél. Egyébként még az alapműveleteket sem tudja elvégezni (a szorzást, osztást, összeadást stb.) algebrai számokkal.

K. Béla. Nagyon gyenge karácsony.

FILM

Három új film

A „Nantas“ a Városi Moziban — A „Don Juan három éjszakája és „A szóhámos“ a Lifikában

Három új filmet mutattak be ezen a héten a asjtó képviselői előtt. Mind a három más-más irányu, de a maga nemében mindnyik érdekes.

*

A városi Mozi új filmje a »Mantas«. Zola Emil regényei nagyon alkalmasak a megfilmesítésre, különösen, ha jó rendező és scenáriumíró kezébe kerülnek. Mindmennyi kitűnő filmtéma, érdekes, lebilincselő és filmszerű meséjénél és színészi munkára lakalmat adó feladatánál fogva. A »Mantas« különösen hálás filmtéma és a földolgozása egyszerűen sikerült. A *Comédie Française* legjobb színészei játszik a film szere-

peit és a rendezés a leggondosabb. Szép felvételek és különösen melegséges gazdag interieurök váltakoznak a filmben, amely művészi eszközeivel mindvégig a legjobbat nyújtja, meséje pedig az utolsó jelenetig folyton fokozódó érdeklődést kelt.

A főszerepek a legjobb francia színészek kezében vannak. Lucienne Legrand nemcsak az egyik legjobb párisi színésznő, hanem sok híres mozistart is felülmul ezzel az alakításával. Egyszerű, mindig művészi eszközökkel éri el a legnagyobb hatást és finom, szöke nőiessége, valamint nobilis eleganciája dekoratív szempontból is a film közép-

MENYASSZONYI RUHASELYMEK

nagy választékban
a legkülönlegesebb
minőségekben

BÁLI
UJDONSÁGOK
Selyemtűl'ök, fém-
kelmék, selyem-
csipkék, taftok,
crep-satenok, fi gu-
rannok és lamék
olcsó árakban

Székely
divatruházában
Suboticán

Dr. OETKER^{féle}
»BACKIN«
SÜTŐPORRAL SÜT!

Dr. Oetker képes receptkönyve körülbelül 200 elsőrendű receptet tartalmaz 51 illusztrációval. Ára 5 dinár. Kapható mindenütt. Ha valahol nincs raktáron, írjon közvetlenül a következő címre:

Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

pontjába helyezi. *Donatien* a cimszerepben minden legkisebb nüanszban szépen kidolgozott színészi munkát produkál. A nagy komédiásoknak ahhoz a fajtájához tartozik, akiknél a szerep legbensőbb átélése tökéletesen olvad össze a színész mesterségbeli külső eszközeinek alkalmazásával. A többi szereplő, köztük *Desjardins* és *Escande* mind művészetük legjavát adják.

A »Mantas«, amely ismét a legjobb helyre emeli az utóbbi években kissé hanyatlott francia filmipart, hétfőtől kezdve a Városi Moziban kerül színre.

*

A Lifka-mozi kettős műsort mutat be vasárnaptól kezdve. A bemutatásra kerülő »Don Juan három éjszakája« *Biró Lajos* témája után készült. Az öregedő híres zongoraművész, akiért versengenek a nők, élete alkonyán végre rátalál arra a lányra, akit igazán tudna szeretni, de az tuolsó pillanatban visszariad a leány ártatlanságától és inkább kiábrándítja magából a fiatal leányt, ő pedig megvigasztalódik a midne oldalról feléje kínálkozó kevésbé ártatlan, de szép nővel. Ezt a témát, amely nem nélkülözi az irodalmi valórt nem tudja teljes finomságában visszaadni a film, az amerikai rendező azonban a szép felvételeket sok frivolitással fűszerezte és

NOVISAD, ORBAN-PENSIO

Vízvezeték, mosdók, melegvízfűtés.
TELJES PENSIO 70-90 Dinár
Abonenseknek engedmény. Telefon 25-36

olya filmet csinált, amely a közönség többségének bizonyára tetszeni fog. A zongoraművészt *Lesdine Stone* játsza érdekesen, sokszor paródiálva az elkenyveztetett művész alakját, a fiatal lány alakítójában *Skirley Masun*-ban pedig figyelemreméltó új tehetséget ismertünk meg, egy új naivát, akinek a báj és a fiatalság a legnagyobb erénye.

Sokkal jobb »A szélhámos« című kalandor-vígjáték, amely trükkökben és mulatságos ötletekben messze kiemelkedik az ilyen zsánerű filmek sorából. Meséje jobb a szokványos detektívtörténetnél, a felvételek a tengerparton, gyönyörű vidéken készültek, a főszereplő *Luciano Albertini* pedig a csodával határos bravurokat csinál. Úgyesebb és rokonszenvesebb *Douglas Fairbank*-nél, nem pózol, közvetlen és a legszedítőbb akrobata-mutatványokat játszi könnyedséggel csinálja. Nagyon ügyes a többi szereplő is, élőkön a fess *Kivian Gibsonnal* és az ötletes rendező annyi mulatságos helyzetet tud teremteni, hogy a közönség az egyik percben lélegzetfogyva figyeli az izgalmas, szédítő mutatványokat, a következő pillanatban pedig már jóízűen kacag a mulatságos jeleneteken. Kitűnő film »A szélhámos« és nagyrésze lesz a Lifka-mozi vasárnaptól kezdve színrekerülő új kettős műsorának sikerében.

KÖNYVEK

Tolsztoj: A kozákok

Réval kiadás. — Klasszikus regénytár.

Bonkáló Sándornak, a szláv irodalom alapos ismerőjének fordításában jelent meg Tolsztoj: Kozákok című regénye. A »Kozákok«-at még A rajtaütés (Egy önkéntes elbeszélése), Erdel Favágás (Egy tiszthelyettes elbeszélése), Találkozás a csapatnál, A kaukázusi fogoly s A földesur reggele című nagyobb elbeszélések egészítik ki. A kötet tartalmát nemcsak Tolsztoj írásművészete és minden során átlengő nemes emberszeretete teszi egységessé, hanem a tárgykör azonossága is.

Az új magyar Tolsztoj könyv a Klasszikus regénytár már ismert izléses kiadásában jelent meg. Ára 70 dinár s a Minerva könyvosztályában rendelhető meg.

Maupassant: Vizen

Athenaeum kiadás. — Maupassant összes munkái, sorozat.

Maupassant összes munkáinak huszonegyedik kötete jelent már meg az Athenaeum kiadásában. A francia regényíró elbeszélő művészetét az utódok még nem tudják tulszárnyalni s Maupassant ma is friss, modern s az olvasó érdeklődését teljesen leköti.

A magyar Maupassant-sorozat már majdnem teljesen elkészült s minden kötete külön is kapható. Ennek a kötetnek 34 dinár az ára.

Goethe: Életemből

Fordította Turóczi József. — Génus kiadás. Ára 100 dinár.

A magyar olvasó közönség az iskolából emlékszik még, amennyire emlékszik a Wahrheit und Dichtung-ra. Magyarra épügy nem volt lefordítva, mint ahogy a hatalmas Goethe irodalmából alig valamit élvezhet még anyanyelvén a magyar publikum. Jelentős vállalkozás Goethe-nek ezt a nagyszerű, mindig frissen ható, elmés önéletrajzát magyar nyelven kiadni. Goethe a német szellem leggazdagabb és — ha szabad ezt mondani, legfenségesebb megnyilatkozása s ahhoz, hogy teljesen megérthessük, ismerni kell a Wahrheit und Dichtung-ot is, amelyben életét születése órájától (1749) Weimarig beszéli el, úgyhogy történelmi távlatba helyezi a maga sorsát s a történetíró objektivitását mégis a lírikus szubjektivitásával tudja egyesíteni.

A fordítás élvezetes, folyamatos, gördülékeny.

Szép temetésem lesz

Pierre la Minzière regénye, fordította: Beöthy Lidia. Kultura kiadás. Ára 42 D.

Ez a mindvégig érdekes és mulatságos könyv témájában feltűnően hasonlít Radó Imre-nek három év előtt megjelent könyvére, az Akarat szárnyán című regényre. Radó Imre-nél egy bankhivatalnok százézer koronát lop ki a pénztárból, itt csak 50.000 frankos csekket váltat be, ott egy kis hivatalnok ügyessége révén lett pénzkapacitás, itt úgy, hogy lekopirozza az igazgatóinak bürö manőverét, itt is, ott is egy nagy ingatlan tranzakciókkal foglalkozó vállalat vezérigazgatója lesz.

Mindéz természetesen nem vád a francia író ellen, csupán a téma és eszméletalkozás érdekes furcsasága. A regény kedves, vidám olvasmány.

Móricz Zsigmond: Aranyszoknyák

Történelmi melódiák. — Athenaeum kiadás.

A kötetet, amelyben egy-két újabb időben játszó novella is van, Történelmi melódiák gyűjtő név alá foglalja a szerző, nyilván azért, mert javarésze az a néhány dramatizált novella, amely a könyv nagyobb felét teszi ki. Ezek között legkedvesebb a Balassa bucsuja című egyfelvonásos, legtöbb erő van a Fortunatus-ban.

Az egész kötet Móricz Zsigmond-i s ez a legnagyobb dicsérete. Móricz új

könyvét az Athenaeum diszes kiállításban Falus Elek nagyszerű címlapjával adta ki.

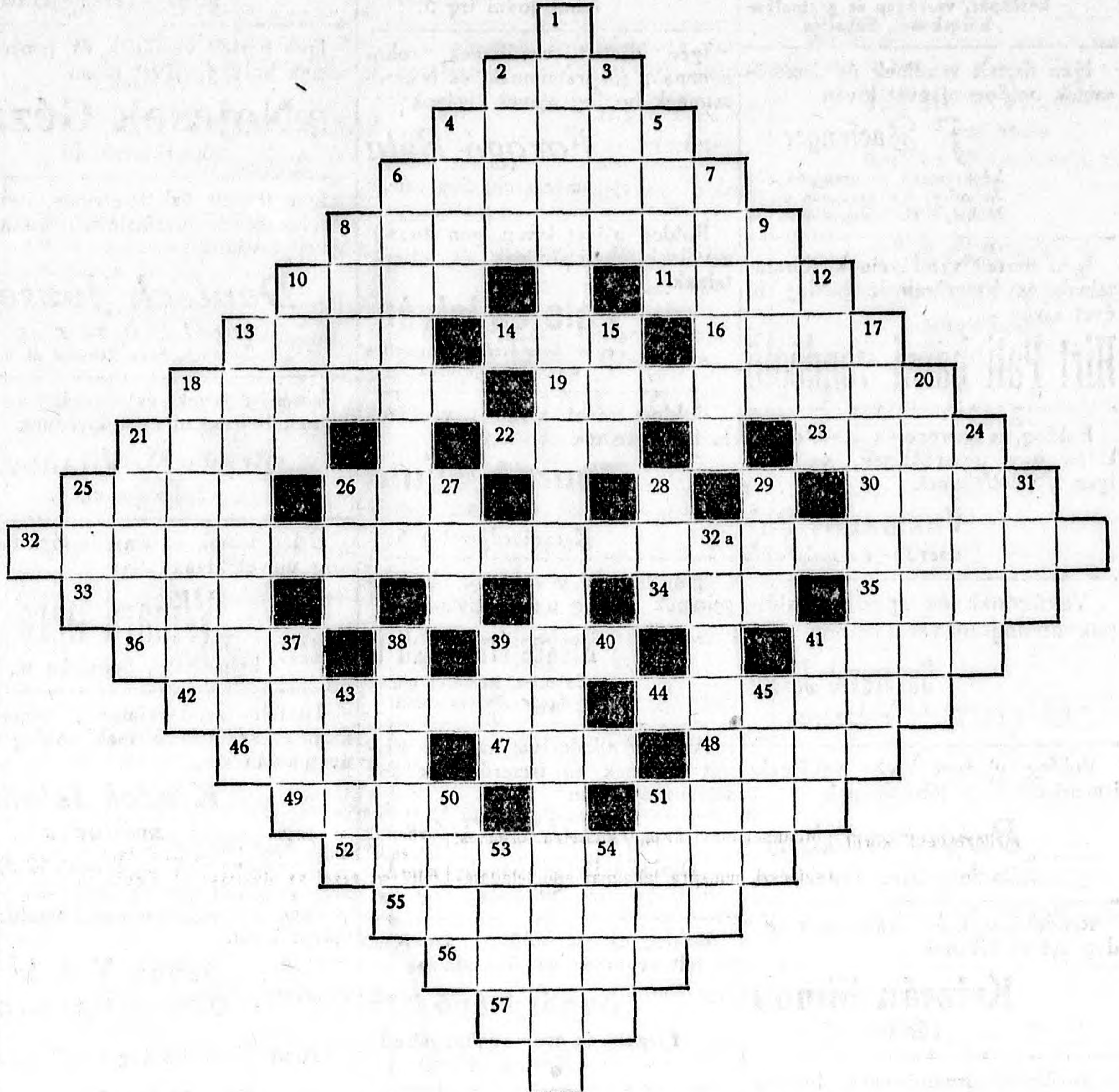
*

Virány Egon: Magyarország útja az Európai Egyesült Államok felé. Igen érdekes kis könyv jelent meg a napokban, amely egészen új uton haladó gaz-

daságpolitikai orientációval Európa politikai balkanizáltságából mutat kiutat. Statisztikai adatokkal jól alátámasztott, meggyőző érveléssel bizonyítja, hogy Magyarországnak a balkáni államokkal együtt hatalmas kiterjedésű vámközösséget kell alakítani ezekkel az államokkal. A szerző szerint Magyarországnak

ezeréves mult után végre le kell mondania a nyugati kultura védőbástyájának di-csőséges, de passzív és áldozatos szerepéről és az életerős Balkánállamok között kell aktívan küzdenie gazdagodása és boldogulása érdekében. A munka 25 dinárért kapható a Minerva könyvosztályában.

Keresztsoros rejtvény

Vízszintes:

2. Hajózási vállalat kezdőbetűl.
4. Pesti szálloda
6. A mikrofon fontos része
8. A ló is jár így néha, pedig négy lába van
10. Atya — idegen nyelven
11. Kenni kell a gépet, ha így tesz
13. A legnépszerűbb szórakozás
14. Fából van, lehet vasból is
16. Szín is, étel is, kenőcs is
18. Erdélyi megye
19. Az egyik Pál ucai fiu
21. Ami a kicsi babának fáj
22. Női név
23. A szem szivárványhártyájának tudományos neve
25. Királynő
26. A biblia szerint az emberiség ősatya
30. Munkateljesítményt kifejező ige
32. Kempis Tamástól származó közmondássá vált idézet
33. Becézőnév, amire egyébként papagájokat keresztelnek
34. Fontos táplálék
35. Ugyanaz, mint 23-ik vízszintes
36. A nóta mondja a nyárfa leveléről
39. Takács teszl
41. A fogadás alapja (névelővel)
42. Női becézőnév
44. A 30-ik vízszintesből képzett főnév
46. Kátyafigura
47. Helyhatározó
48. Elengedhetetlen életfeltétel
49. Közlekedési eszköz
51. Női név
52. Ilyen az ötszörös gyilkosság
55. Ritkaság — latinul
56. A mult században élt világhírű francia teológus és történész
57. Az 1 függőleges 10., 12. és 15-ik betűje

Függőleges sorok:

1. Közmondás
2. Magaslat
3. Igen sok vonatkozásban használatos ige
4. Költött mű
5. Minden dalhoz illő szöveg
6. A földgömböt síkban ábrázoló térkép szerzője
7. Szürke fém
8. Családtag
9. Ilyen kép is van
10. Ilyen a tömegfélelem
12. A budapesti északi kerület egyik országgyűlési képviselője
13. Ebből fonják a menyasszony koszurját
15. Ital
17. Eljárás a függő hidak ellenállóképességének fokozására
18. A bankár, kereskedő teszl
20. Külvárosi kis kocsmá, söntés
21. Vörös színű festék
24. Jóllelkű ember teszl
25. A 1. függ. 13. a 6-ik betűje
26. Tagadószó
27. Női név
28. Nagy edény
29. Ilyen színű ló is van
31. Ige
- 32/a. Jelző testalkatról
37. Mértani test
38. Az ifjabb generációhoz tartozó jónevű magyar festő művész
39. Téli sport
41. Elájul
43. Kedves alkalom egy kis tracesra
45. Kis állat
50. A 13-ik században élt, ma is igen népszerű perzsa költő neve
51. Az »orok« idegen neve (alulról felfelé olvasva).
53. A falevél is ilyen
54. Állam — idegen nyelver

HORNIMAN TEA

100 EVE
A LEGISMERTEBB

Vezérképviselőt:
SCHOSBERGER ADOLF
NOVISAD 12472

Ajándékoknak

alkalmas mörkds
porcellánok, rókészletek,
Goldscheider bronz- és márvány-szobrok,
valamint asztali étkezőkészletek
LEGJUTÁNYOSABBAN
beszerezhetők

Braća Kunetz
Karadjordj. v trg 4. Goblein kápteretesé:

Mélyen tisztelt vevőinknek, jóbarátainknak és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

„Barzel“ D. D. Subotica

Igen tisztelt vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek sok szerencsés és boldog újévet kívánunk

S. Ad. Engl

kerékpár, varrógép és gramofonkereskedés, Subotica

Igen tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog új évet kívánunk

F. Bachinger

képkerepező és aranyozó cég
Subotica, Aleksandrova ul. 11
Műhely: B. Sudarevičeva 34

Igen tisztelt vendégeink, jóbarátainak és ismerőseinek boldog új évet kívánunk

Hirt Pali bácsi vendéglő

Boldog és szerencsés újévet kívánunk úgy ismerőseinek, valamint igen t. üzletfeleinek

Vukmanov Pál
cserep- és palafedő

Vevőimnek és sportbarátainknak boldog újévet kívánunk

Sudarevič József
mészáros

Boldog új évet kíván vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Berger-malom
Subotica, Save Tekelije ul.

Rendelőimnek és barátainknak boldog újévet kívánunk

Krizsán Simon
férfiszabó

Vevőinek, ismerőseinek boldog újévet kívánunk

Sefčić Máttyás
fűszerkereskedő, Palic

Igen tisztelt vevőimnek és ismerőseimnek boldog új évet kívánunk

Miloš Kurteš
fűszer- és csemegékereskedő
Telefon 483.

Üzletfeleinknek, jóbarátainknak és ismerőseinknek boldog új évet kívánunk

Osztrogonac és Kenedic
uriszabók, Szubotica
Cara Du ana 1. Bérpala'a

Boldog újévet kívánunk igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Dudás József
hentes és mészáros

Sok szerencsét kívánunk az újév alkalmából a **Korzó kávéház** igen tisztelt vendégeinek

Eberstärk Béla
fizető

Boldog újévet kívánunk vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

Ergő Jakab és utóda
Fuderer Mihály
sütőmester

Üzletfeleinknek, jóbarátainak és ismerőseinknek boldog új évet kívánunk

Farkas kárpitós
Subotica,
Zmaj Jovin trg 5.

Igen tisztelt vevőimnek, rokonainknak, jóbarátainknak és ismerőseimnek boldog újévet kívánunk

Faragó Béla
mészáros, Szubotica

Boldog újévet kívánunk igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Palotás István
hen'es és mészáros, Szubotica
Save Tekelije ułica

Boldog újévet kívánunk t. vevőinek és ismerőseinek

Thurzó Gyula
cipész
Karadjordjev trg 5

Igen tisztelt vevőimnek, ismerőseimnek boldog újévet kívánunk

Krekus óraspecialista
Subotica, Rudičeva ulica
Aranyművesek során

Az újév alkalmával mélyen tisztelt vevőinek és ismerőseinek sok szerencsét kívánunk

„JEDINSTVO“

Djokić i Drug könyvkereskedés
Subotica

Boldog új esztendőt kívánunk igen tisztelt vevőinek és jóbarátainak

Sugar Manó

fűszer- és csemegékereskedő
Szubotica

Mélyen tisztelt vevőinek, sportbarátainak és ismerőseinek szerencsés és boldog új esztendőt kívánunk

J. Andriška
mechanikus, Szubotica

Az újévet alkalmából mélyen tisztelt üzletfeleinknek sok szerencsét kívánunk

Ha broh & Co. szállítás
Szubotica

Boldog új évet kívánunk t. üzletfeleimnek és jóbarátainknak

Horváth Sándor esztendőmester
Paja Kujundžičeva ul. 97.

Üzletfeleinknek, jóismerőseinknek és barátainknak boldog újévet kívánunk

Gutmann A. szállító
Novisad

Igen tisztelt vevőimnek boldog új esztendőt kívánunk

Međer Rezső

„Mechanik“ elektrotechnikai üzlet
Subotica

Üzletfeleinknek, ismerőseinknek, jóbarátainknak boldog újévet kívánunk

Andrási i Drug
bőrkereskedők
Subotica, Jelačićeva ul.

Boldog új évet kívánunk t. vevőinek és ismerőseinek

Kukić István
fűszer- és csemegéüzlete

Igen tisztelt vevőinek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Nojček Géza
fűszerkereskedő

Igen tisztelt üzletfeleimnek, ismerőseimnek és barátainknak boldog újévet kívánunk

Deutsch József
órás és ékszerész
Subotica, Save Tekelije ul. 4.

Ismerőseinknek és tisztelt vevőinknek boldog új évet kívánunk

Brača M. Vitanović
Soko'ska ul. 4.

Üzletfeleinknek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Wihard Imre
kelmefestő, Sokolska ul. 3.

Tisztelt vendégeimnek, ismerőseimnek és jóakaróimnak boldog új évet kívánunk

Kladek István
szállodás

Étteremben elsőrangú menü 12 din.

Vendégeink, ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Jovan Vučk
az Obilić vendéglő bérője

Üzletfeleinknek boldog újévet kívánunk

Maller Béla
okl. gépészmérnök
Subotica, Petrogradska ul. 8

Üzletfeleinknek, rokonainknak és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Bencze és Harasztó
Subotica

Üzletfeleinknek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Héring asztalos
Szubotica, Duličeva ulica 77

Igen tisztelt vendégeink, ismerőseinknek és jóakaróinknak boldog újévet kívánunk

Horváth Lajos
vendéglős, (Uri Kaszinó épület)

Igen tisztelt vendégeinknek boldog újévet kívánunk

Oszkár
a Spiki Kraj éttermének
főnöke

Boldog újévet kívánunk nagybecsült vendégeinknek és jóakaróinknak

Vas Elemér
a Vas Ádám vendéglő
tulajdonosa, Subotica

Vevőinek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Schlager Henrik
bőröndös

Radio Reklam Jugoslavija
információ- és hirdetőiroda
boldog új évet kívánunk üzletfeleinknek

Mélyen tisztelt megrendelőinknek és jóakaróinknak boldog újévet kívánunk

Konstantin Mirovics
uri és női cipész
Karadžičeva ul. 18. (Báranykőz)

A Városi-Kávéház igen tisztelt vendégeink, ismerőseinknek és jóakaróinknak a legszerencsés és legboldogabb újévet kívánja

Gergics Antal
igazgató

Igen tisztelt vendégeink, ismerőseinknek és jóakaróinknak boldog újévet kívánunk

Hajverth Mihály
vendéglős, Sučićeva ul. 7

Igen tisztelt vendégeink, ismerőseinknek és jóbarátainknak boldog újévet kívánunk

Dózsai István vendéglős
P. Kujundžičeva ul

A „Lloyd“ kávéház és étterem mélyen tisztelt vendégeinknek és jóakaróinknak boldog újévet kívánunk

Vidra Mihály
főpincér

Igen tisztelt összes ügyfeleinknek és leendő ügyfeleinknek boldog újévet kívánunk

„PHÖNIX“
biztosító társaság igazgatósága

Mélyen tisztelt üzletfeleinknek és hirdetőinknek boldog újévet kívánunk

„PALLAS“
reklám- és hirdetőiroda

Boldog újévet kívánunk kedves vendégeinknek, jóakaróinknak

Hotel Amerika szálloda
Szentia

Vevőinknek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Brača Littmann

Az adai kávéház, vendéglősök és korcsmárosok jóbarátainknak, szeretett vendégeinknek, ismerőseinknek s úgy a szerb, mint magyar testvéreinknek további partfogást kérve, boldog újévet kívánunk.

Adai Vendéglősök Egyesülete
Elnöksége

Vukovics Gerő uri divatáruháza

Pulowerek, fehérnemű, divatruha, kiegészítő és sálák a legfinomabb és kiválóbb minőségben. P. & C. Habig-kalapk és L. B. O. női- és férfiharisnyok egyedüli lerakata

Boldog és kellemes újévet kíván mélyen tisztelt vendégeinek, jóbarátainak és ismerőseinek

Tábori József

„Korzó” kávéház tulajdonosa
Subotica

Boldog újévet kívánok mélyen tisztelt vendégeimnek és jó ismerőseimnek

Vidaković Kálmán

„Mir” kávéház, Subotica

Boldog újévet kívánok nb. megrendelőinek és jóakaróinak

Stevan Szabó nasl.

cimfestő, Subotica

Igen tisztelt üzletfeleinknek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Sonnenberg i Drug

készruhakereskedés és uriszabóság, Subotica

Mélyen tisztelt vevőimnek és ismerőseimnek boldog újévet kívánok

Pero Vujković

kézműárkereskedés, Subotica

Szerencsés és boldog újévet kívánok igen tisztelt vevőimnek, barátainak és vadásztársaimnak

Bata Fábián

V. Bata Sin cég tulajdonosa

Igen tisztelt vevőinknek, rokonainknak és jóbarátainknak a legboldogabb újévet kívánjuk

Kovács és Gelányi

fűszer- és csemegekereskedők Subotica

Boldog és szerencsés újévet kívánunk üzletfeleinknek, jóismerőseinknek

Szenti és Virág

butorasztalosok, Subotica

Nagyrabecsült vevőimnek és jóakaróimnak boldog újévet kívánok

Engler Albert

harisnya király, Subotica

Sok szerencsét és boldogságot kíván mélyen tisztelt vevőinek és jóismerőseinek

Joco Stern i drug

varrógép és kerékpárkereskedés, Subotica

Boldog és szerencsés újévet kívánok az összes jóakaróimnak, pincérekollégáimnak, barátainak és ismerőseimnek

Gaál József

rokkant pincér

Boldog újévet kívánok vevőinek, barátainak és ismerőseinek

Cernjaković

malmos

Boldog újévet kívánok vevőinek, jóbarátainak

Kurucz Menyhért

cipész, Szentá

a szubotica kiállítás aranyérmének nyertese

Igen tisztelt megrendelőinek és ismerőseinek boldog újévet kívánok

Perik Jenő

cimfestő, Subotica

Boldog újévet kívánunk mélyen tisztelt vendégeinknek és ismerőseinknek Kazinczy főpincér, Józsi fizető, Gyuri bácsi reggeli fizető Városi Kávéház

Mélyen tisztelt vendégeimnek, jóbarátainknak és ismerőseimnek szerencsés és boldog újévet kívánok. Városi Kávéház

özv. Jurics Béláné

Subotica

Az újév alkalmával sok szerencsét és boldogságot kívánunk összes vevőinknek és jóakaróinknak

Poljaković i Zomborčević

kézműárkereskedők Subotica

Boldog újévet kívánunk összes vevőinknek és jóbarátainknak

Kollár és Gabrics

Nađa drogéria Subotica

Igen tisztelt vendégeimnek, rokonainknak, jóbarátainknak és ismerőseimnek a legboldogabb újévet kívánom

Marko Stipić

vendéglős, Subotica

Igen tisztelt vevőimnek, jóbarátainknak boldog újévet kívánok

Schwarz József

rövidárkereskedő, Subotica

Boldog újévet kívánok mélyen tisztelt vendégeimnek és jóbarátainknak

Sudár József

cukrászda, Subotica

Boldog újévet kívánunk mindenkinek

SINGER varrógéplerakal

Subotica

Boldog újévet kívánok mélyen tisztelt vendégeimnek és jóbarátainknak

Biliczky Aladár főpincér

Vass-étterem.

Boldog újévet kívánunk üzletfeleinknek és jóbarátainknak

Löwinger és Aftergut

Senta

Vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainknak boldog újévet kívánok

Karlo Perles

ko onljalna a eniura, Sombor

Összes vevőimnek és ismerőseimnek B. U. E. K.

PARFÜMERIJA

BRACA MAJER, NOVISAD

Kralja Petra 15.

Igen tisztelt vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek boldog újévet kívánok

Drenkovic János cég

fűszer- és csemegeüzlete

Vevőinek, ismerőseinek boldog újévet kívánok

Tőke asztalos

Mocko i Drug Novisad

Jevrejska ul. 15.

Igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek és barátainak boldog újévet kívánok és egyszersmint ajánlják elsőrangú cipőkészítményeiket. Győződjék meg Ön is.

Vevőimnek, üzletfeleimnek és jóbarátainknak boldog újévet kívánok

Grga Perles

Sombor

Kávéházi vendégeinknek boldog újévet kívánok

Nemes és Társa

Hotel Avala, Ađa

Üzletfeleink, jóismerőseink és barátainak boldog újévet kívánok

Lustig Lajos

bank- és váltóüzlet, Novisad

Üzletfeleink, vevőinek és barátainak boldog újévet kívánok

Fischer J. és Fia

Novisad

Vevőinek, jóismerőseinek és barátainak boldog újévet kívánok

Burghardt Dániel

kötött- és szövöttáru kereskedő Novisad

Vevőinek, jóismerőseinek és barátainak boldog újévet kívánok

Spiller Lenci

csemegeüzlet, Novisad Vasember-palota

Vevőinek és ismerőseinek boldog újévet kívánok

„EXPRESS” J. Horváth

varrógép, kerékpár, gramofon kereskedés Novisad, Pašićeva ulica 19.

Ügyfeleink és ismerőseinek boldog újévet kívánok

KARDOS

hirdetővállalat

Novisad, Vilsonov trg 7. Telefon 23-70.

Boldog újévet kívánok t. vendégeinek és ismerőseinek

Klein és Kmetykó

a „Kafa Nacional” bérlői Vel. Kikinda

Vendégeinek és ismerőseinek boldog újévet kívánok

Drapos József

a „Kada” vendéglő bérlője Vel. Kikinda

Boldog újévet kívánok összes barátainknak és ismerőseimnek

Brados Sándor pincér

„Kada” vendéglő Vel. Kikinda

Boldog újévet kívánok t. vendégeinek és ismerőseinek

Mavro Friedmann

a „Varoška Kafana” bérlője Vel. Kikinda

Igen tisztelt közönségének boldog újévet kívánok

Vlajnić és Todorović

fűszer- és csemegeáru cég Velikibečkerak

Üzletfeleimnek, barátainknak és jóismerőseimnek boldog újévet kívánok

Kóhn Adolf

rövidáru nagykereskedő Szentá

Vevőimnek, rokonainknak és ismerőseimnek boldog újévet kívánok

Vojislav Vasiljević

ur szabó

Subotica, Manojlovićeva ul. 7

Boldog újévet kívánok

Papyrus

könyvkereskedés Novisad

Boldog újévet kívánok

Pera Jančekić

a Lipa étterem bérlője Novisad

Boldog újévet kívánok

BRISTOL sorsjeggyáruda

Novisad

Željeznička ulica 27

Boldog újévet kívánok

Klemm Béla

kárpitos és diszítő

Novisad, Futoški put 40

Boldog újévet kívánok

Bernold Szilveszter

vasszerkezet- és redőnygyára Novisad

Boldog újévet kívánok

Stolz Károly

vendéglős, Novisad

Kraljica Marija épület

Boldog újévet kívánok üzletfeleimnek, jóakaróimnak és utasaimnak

Burány-garázs

Szentá (vasut közelében)

A szentái és Szentá környéki tisztelt vevőimnek és jóakaróimnak boldog újévet kívánok

Drágin G. Radivoj

divatáru kereskedő a Danica-csillaghoz Szentán

Rónai Jenő

szövet- és divatáru kereskedő Szentá

Boldog újévet kívánok vevőinek és ismerőseinek

Boldog újévet kívánok tisztelt vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Kaupert Boldizsár

a szentái Royal és Eugen szálloda tulajdonosa

Boldog újévet kívánok pácienseinek, betegeinek és ismerőseinek

Tooth Kálmán

fogász, Szentá

Tyukplac-tér

Ne mulassza el szerencsésjét! Vegyen vagy rendeljen még ma osztálysorsjegyet!

Az I. osztály 15. sorsjátékának húzása január 11.-én

Az új játékterv szerint
minden sorsjegy nyer!

Szerencseszámok csak nálunk kaphatók!

Kettős egész sorsjegy 200 din. Fél sorsjegy ára . . . 50 din.
Egész sorsjegy ára . 100 din. Negyed sorsjegy ára . 25 din.

Az új játékterv szerint
sok óriási nyeresemény!

Szétküldés vidékre is! Még ma rendeljen sorsjegyet!
Lepedát és Jovanović osztálysorsjegy főelárusító Subotica. Telefon 214

NYILT-TÉR

Fáradhatatlan elnökünk

KLEPP PÉTER

rel. íróesperes

10 éves eredményes olvasókori tevékenysége közepette, hosszú szenvedések után, folyó hó 29-én este fél 10 órakor mindyájunk nagy fájdalmára meghalt. Temetése 1928. évi január 1-én délelőtt 9 órakor lesz Torzsán

Torzsa, 1927. december 31.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

**Torzsa
Polgári Olvasókör**

Boldog újévet kíván vevőinek és a villanyfogyasztó közönségnek a

**Szentai Villangtelep
igazgatósága**

Önkéntes árverés

Birtok bérbeadás miatt eladó gazdasági eszközök és a következő állatok: 2 drb. telivér kanca (1 lipicaner és 1 angol), 2 félvér kanca és egy angol félvér kanca csikó, 25 drb. különböző fajú sertés és 3 drb. üsző borjú. A magánárverés 1928. év január 4-ikén Zsedniken a 61. számú tanyán lesz megtartva.

Blondel és egyéb művészi képek

berámázott Madonnák, portree, gobelin-keretek a legújabb mintákkal **kedvezőn meg-lyen leszállított árban kaphatók!**

F. BACHINGER

képektervező és aranyozó műhelyében
Subotica, Aleksandrova ul. 13. Műhely Sudarevičeva ul. 34

Kész ruhák

férfi, női és gyermek, bluzok, szoknyák, felöltők, házi készletek bécsi divat szerint. Azonkívül pulloverek, svetterek, meli nyak és más sok gyermek kötöttáru, kalapok, fűzők, harisnyák, nyakkendők és az összes divatos tárgyak csodálatosan alacsony áron P. Stermecki nagyruházata

Celje, 27 szám, Slov. Mija. Kérjen mindjárt képes-árjegyzéket több ezer ábrával. 500 dináron felüli rendeléseket bérmentve. Meg nem felelő árut kicserélek vagy a pénzt visszaküldöm.

Molnár István

Subotica,
Sudarevičeva ul. 26. sz.

Borotva-, mű- és homorokos-órátéje és acéláru-raktára

A múlt vasárnapi számban közölt keresztosor rejtvény helyes megfejtése:

Vizsintes: 1. Ezerkilencszázhuszonkilenc 19. Sto. 20. Di, 21. Es, 22. Ze, 23. Ro, 24. Eia, 26. Fröcsköl, 29. Valahonnan, 30. Orhangok, 33. Air, 34. Elmarad, 35. Beadvány, 36. Yli, 37. Loti, 39. Au, 40. Telkes, 44. Im, 45. Efeke (Kefe), 46. Őzi, 48. Láma, 51. Otserp (Presto), 52. Eden, 55. Nur, 56. Böl, 58. Ari, 59. El, 60. H, 62. Eum 63. Izé, 65. A fő, 66. Ems, 68. Gárdonyi Géza, 75. Ága, 77. Gát, 77/a Sozo, 79. Szimatolás, 80. Stok, 81. Ares, 84. Star, 86. Maya, 87. Metz, 89. Liszboa, 91. Lettland, 96. Ali este, 98. Ez, 99. Ir, 100. Szerez, 102. Je, 103. Rendes, 105. Ász, 106. Ir, 107. Ga, 108. Em, 111. Rá, 113. Kh, 114. Nevada, 118. Karnak, 122. Fatalp, 126. Riesenrad, 129. Turkoman, 131. Repülő hal, 133. Vár, 134. Ti, 135. Air, 137. Yak, 139. Oh, 140. Inn, 141. Éva, 143. Tb., 145. Kurdisztán, 150. K S, 151. Hol, 154. Hetes 157. Ében haju, 158. Patkó 160. Eck, 162. Boda, 164. Lehár, 165. Ai, 166. Jo, 167. Harag, 168. Szumum (Mumsz), 169. Ázs, 171. Nos, 177. Pat, 178. Sark, 176. Hoo, 179. Nakszosz, 182. Bak, 184. Be, 185. Lap, 187. Talodnog (Gondolat), 190. Kő, 191. Au, 193. Ve, 194. Ok, 196. Az én országom, 197. R r, 198. Ro, 199. Ré, 200. Dr. 201. Tartalom, 206. Eta, 208. Ti, 210. Lei, 212. Akasztom, 217. Eos, 220. Rönk, 222. Aba, 223. Bei, 224. Rönk, 226. Izkaz, 227. Va, 228. Ei, 230. Kuluk, 232. Szag, 234. Ing, 235. Suark, 236. Timbuktu, 240. Sakál, 242. Elf, 243. Ede, 244. Za, 245. Strassburg, 247. Ka, 248. Öld, 249. Est, 251. Sa, 252. Aki, 253. Orv, 255. Zl, 257. Jel, 259. Leengedni, 263. Gyugárus, 268. Szundikál 272. Gyomor, 274. Briand, 276. Csecse, 277. Iv, 279. Ek (Ké), 281. Ka, 282. B. B., 284. Me, 286. Billeg, 289. Há, 291. Danilo, 294. Át, 295. Ab, 296. Cipő talp, 302. Kemence, 305. Gyér, 306. Élet, 308. Tetu, 310. Rasz, 311. Am de, 312. Kitaszítva, 318. Halt, 320. Uim, 322. Dao, 323. Barátom iránt, 325. Tea, 326. Ygl, 328. Lia, 329. Gol, 331. Pc., 332. Él, 333. Reá, 335. Sat, 336. Lám, 338. Ubul, 339. Efrain, 345. Sors, 346. Kéz, 348. Míke, 350. Ol, 351. Semita, 352. Iv, 354. Tört, 356. Ero, 357. A karima, 360. Temetés, 363. Lel, 364. Rizskása, 366. Történelem, 367. Mészelve, 369. Ave, 370. Áj, 371. Ár, 372. Se, 373. Mr, 374. Élő, 375. István király.

Függőleges. 2. Zsörtölődés, 3. Ete, 4. Rose, 5. Időmulasztás, 6. Lila, 7. Nevada, 8. Csad, 9. Zsaket, 10. Hinter, 11. Szab, 12. Zenede, 13. Nrod (Dorn), 14. Korvin Mátyás, 15. Leány, 16. Ein, 17. Nagy Frigyes, 18. A faluban a legárva én, 25. Akik kétszer halnak meg, 27. Rio, 28. Kja, 31. Hám, 32. Ole, 38. Iz, 40. Toldi, 41. Ls, 42. Ke, 43. Spigl, 45. Eu, 47. Ives, 49. Ár, 50. Mig, 53. Dea, 54. Eu, 55. Nyak, 57. Of, 59. Érzelem, 61. Leander, 64. Zá, 67. Moso, 69. Ás, 70. Omat (Tamo), 71. Na, 72. Yt, 73. Jota, 74. Zs, 76. Goal, 78. Oa, 80. Sa, 82. Riza, 83. Szines, 85. Rue, 86. Méd, 87. Mészelő, 88. Tük, 90. Br, 92. Ez, 93. Ti, 94. Le, 95. Nr, 97. Já, 101. Réz, 104. Nál, 107/a. Lant, 109. Paradeis, 110. Fa mozaik, 112. Ötüh (Hütö), 114. Nereldák, 115. Ve, 116. Drittens, 117. Aa, 118. Ku, 119. R. k., 120. No, 121. Ka, 122. Fe, 123. Apostata, 124. Al, 125. Philemon, 127. Ia, 128. Da, 129. True, 130. Nyau, 131. R. k., 132. An, 136. Ik, 138. An, 142. Ah, 144. Behoz, 146. R b á, 147. In, 148. S h, 149. Tjo (Ojt), 150. Karat, 151. Hó, 153. Eo, 155. El, 156. Sás, 158. Pap, 159. Kg, 161. Cu, 163. A zsinatok, 168. Szó-davizes, 170. Sz, 172. Fa, 173. Ab, 174. Re, 175. Ha, 176. Ho, 180. Aszta, 181. Orrol, 182. Bögre, 183. Kamra, 185. Levél, 186. Poldi, 188. Leona, 189. Oglio, 190. Kar, 192. Uno, 193. Ver, 195. Kár, 201. Toricelli légsúlymérő, 202. Rengeteg, 203. As, 204. Ó az az adó, 205. Makra, 207. Ti, 208. Tő, 209. In, 211. El, 212. Ablak, 213. Kaukazus, 214. Sl, 215. Tizedike, 216. Megfellebbezhetetlen, 219. Lak, 220. Ramazuri, 221. Kék barna, 222. Aus, 225. Ön, 226. In, 227. Vir, 229. Itu (Uti), 231. Ká, 233. Al, 235. Se, 236. Ttig (Gitt), 237. B. S., 238. Us, 239. Uros, 241. Lő, 245. Sk, 246. Gr, 250. Se, 251. Séma, 252. Al, 254. VS, 256. Inez, 258. Eá, 260. Nyomor, 261. Go, 262. Nr., 264. Yl, 265. Gl, 266. Á á, 267. Ud, 269. Zc, 270. D. c. 271. Iszter, 273. Fel, 275. Tan, 278. Vészy, 280. Kecuirp (Princek), 281. Kapával, 282. Bács, 285. En, 286. Boldogulásán, 287. Lat, 288. Gi, 289. Hő, 290. Át, 291. Ol, 292. Itt, 293. Oktatásiterv, 294. Ám, 297. Bérmálkozás, 298. Téma, 300. Plat, 301. Alii, 303. Eule, 304. Nagyszőlős, 307. Ee, E e, 309. Eh, 311. Adám, 312. Ka, 313. Táces, 314. S6, 315. Zsn, 316. Tréma, 317. An, 319. Tank, 321. Li, 323. Blu, 324. Tro (Ort), 327. Ga, 330. Ob, 334. Er, 337. Ae, 340. Lomtár, 341. Fertály, 342. Rm, 343. Al, 344. Ittebe, 345. Szemet, 347. Ét, 349. Iri, 350. Oká, 353. Vés, 355. Rev, 357. Akév (Véka), 358. Rajk, 359. A órá, 360. Test, 361. Emma, 362. Szét, 365. Svt, 368. Elá.

Haláloset miatt minden elfogadható áron eladó!

Komplett tengeri- és árpadarálóüzem 20 HP. nyersolaj-motorral, amerikai automatikus oszvestengeri és sódaráló gép az összes készülékkel. Tizedesmérőgek, bitalesítve, sújlokkal, körfűrész állvány fűrészlapokkal, aszcskavargógép erőmeghajtásra. Bútorok, szényegek, fürdőkánya teljesen felszerelve, minden kifogástalan használható állapotban. Felvilágosítással sziveségű szolgál!

Beck Simon, Subotica

VI., Vukovićeva u. 22.

PLISSÉ GOUVRÉ AJOUR

legdivatosabb kivitelben, olcsón és gyorsan készült

ENGL

varrógépüzletében Rudic u. lica (gyümbölcspiac) 13097

ELADÓ SZÁLLODA

Beogradban, nagyon jó és élénk helyen. A szállodának 32 szobája van, hozzá tartozik azonnali étterem, szép terrassz, kerttel. Kis házban. Teljes berendezés. Kedvező feltételek. Biztos megéhe-tés. Komoly vevők forduljanak "UNIVERSAL" kereskedelmi ü. ynkőség Beograd, Kralja Milana 44, telefon 26-39 embe

Teljes

éipészműhely-felszerelés

kapitálák, vadonatúj Wehler-Wilson-Singer-féle varrógép újatányos áron eladó

További felvilágosítást ad: **M. BERBERSZKY** műszerész, Vellki Bečekerek

Felszámolás alatt álló nagyobb kereskedelmi vállalat cégvezető-írókönyvelője

előbbi belépésre állást keres. — Elmenne salon-orchesterbe hegedülnék is. Szives megkereséseket "Mög a lehetősé" jelző alatt a kiadó felé fordítani

13072

Ügyes előmunkásnőt

női divatszalon részére keresünk 12800

Cím: Szabolka hirdetőirodában Nevisad

Eladó Gőzmotor

2 1/2 HP., „N n plus ultra” üzmképes, műhely és gazdasági célokra nagyon alkalmas. — Ára 6000 D. Milič Todorovičnál, Melceri (Banat)

Tejtermékek

Az újévtől kezdve üzemenk kibővítése folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a teavaj, tejfel, túró, különféle trappista sajtok árait leszállíthatjuk.

I. szabolcival orosz tejcsarakh a főpostával szemben Vukonova ulica 20

Aki fajnemes alma, francia, belga körte

külföldről alkalmas FAKAT

akar venni, szives megrendeléseket alábbi címre feladhatja. 50 válféjű alma és ugyanannyi körte, egyenlőre: 6-8000 drb. kerül eladásra, amit hator vagyok garancia ellenében ajánlani

Gergely J. I. O. MALI 19106 B4616

Széna

Prima minőségű, sámentes, balákban, vagonételekben kapható és azonnal szállítható 13093

Zormann és Tausnitz

Osijek

JUNIPER ZÖLD SÓSBORSZESZ

minden más gyártmánynál hatásosabb Gyöződjön meg róla. Kérjen a fűszerkereskedőjénél egy ingyen minta üveget leírással

Mr. Alfred Blum Subotica

Középiskolai, polgári összevont magánvizsgákra és

ÉRETTSÉGIRE

a legjobb sikerrel készít elő **GALGOCZY TANINTEZET** BUDAPEST Mária Terézia-tér 3

Megbízható ügynököket (nőket)

magánfelek látogatására azonnalra felvesz „ELITA“ gyári lerakat Novisad, Miletićeva ulica 19. sz.

13048

Utazó

urak és hölgyek kerestek, akik állami értékpapírok eladásával foglalkoznak, vagy foglalkozni akarnak, saját érdekük, hogy személyesen keressék fel cégünket. Magas fizetési kedvezmények az utazók részére, amelyet egyetlen egy hazai intézmény sem képes adni, biztos egzisztenciát és magas kereseti lehetőséget nyújt. **Reprezentáció Gradjevinska Banka, Geza Simoa Novi-Vrbas, Kralja Petra 346**

1279

VELIMIR LEDERER

Telefon 628 **SUBOTICA** Táviratcim: Konserv
Képviselet:
Agrár és Kereskedelmi Bank R. T., Brčko
szilva, le. var és dió
A. Gasseau & Cie, Beograd
szalmagyár
„Merima“ Szappangyár R. T. Krusevac
pipere és házi szappanok
Dreher - Maul Csokoládégyár R. T., Budapest
különféle főző- és desszert csokoládék
„Ocean“ Konzerv- és Halárnyaggyár, Budapest
paradicsom, cu' rozott gyümölcs, halak
Latteria Soresnese Soresina, (Italia)
lepi és, deboxos ementáli sajt
U. P. O. S. Sanremo, (Italia)
legfinomabb olajok
Cirio Nápoly, (Italia)
min ementáli főzelék- és gyümölcskonzerv,
olajbogyó (oliva)
Visszatérő adók kériknek ajánlatot!
Alvandi nagy raktár! 11455 Olcsó árak!

F. R. Rotter

gép-, fémáru- és szifonfejgyára
Osijek, I., Pejačević ulica 7

Ajánl saját gyártmányu prima szifonfejeket, szódavizgyártógépeket, sörpumpákat és minden e szakba való más cikket.
Szódavizgyártógépek javítása a törvényes előírások szerint, legolcsóbb árakon.
Cseh szifon- és kracherlis-üvegek állandóan raktáron.
Nem képviselet, hanem saját, Ju osziáviának ebben a szakmában legnagyobb és legrégebb különlegeségi gyára! — Mérésékelt árak!
Szakszerű kivittel!
Kérjen árjegyzéket!

1274

1928 február 1-i belépéssel keresek 20 évnél idősebb, 23 évesnél fiatalabb

kézmű-, divat- és rövidárusegédet,

aki egyúttal ügyes és jó eladó is, beszél és ír szerb-horvátul, németül és magyarul. Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével és a legújabb fényképpel a következő címre küldendők:

Adolf Hirtweil, Vinkovci

13060

3871

Butort

izléses és jó minőségben, méltányos árban, részlete is

Nagy Varjas Rókus

asztalos mesternél
VI. kör, Vukovićevea ul. 38 (Csirkeplac)

Eladó vagy bérbeadó

egy raktárnak, vagy bármely más par vagy kereskedelmi vállalkozásnak kitűnően megfelelő, a város belterületén fekvő volt parttelep felszerelés nélkül
Cím a kiadóban.

12330

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és ünnepek kizárásával számított. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívogott jellegű leveleket továbbítunk. Kérve közzétételükben vállalkozásunk mellékelődik.

LEVELEZÉS

Mindazoknak, kik közvetítésem útján férjhezmentek illetőleg megnősültek, örök-kétartó boldogságot és boldog újévet kíván: „Doktor-né“.
13084

Boldog új évet kívánunk J. Molnár és Társa ékszerészek, Zemun. 20036

Leveleznék komoly uriemberrel. Leveleket „Csunyak előnyben“ jellegre a kiadóba kérek. 20020

Babaklinika

Mindenféle baba javítása törött fej, láb, kéz, törzs kicserélése. Paróka bármely nagyságban és színben. Vidéki megrendelések azonnal elkészítve. — Színházi paróka-
Lagner J.
uri és nőifodrász, Subotica, Pašičeva ul. 6
Tanuló lányok felvételnék

HÁZASSÁG

Házasodni óhajító hölgyek és urak közöljék mielőbb címüket „Eros“ általános ügynökséggel, gyümölcs-piac. 13081

43 éves, csinos özvegy urinó férjhez menne oly 50 körüli korrekt urhoz, ki tisztességes, megértő élet-társat kíván. Bizalommal irt levelet — előzetesen e helyen jelezve a kiadóhivatal „Szimpátia“ jellegével továbbít. 13066

Kereskedő, 25 éves, agilis Budapesten érettségizett csinos külsővel, nagyon szép üzlettel, egészséges, katonai szolgálatának mint önkéntes a zagrebi lovas-ságnál eleget tett, ezután keres hozzáillő, szerényigényű élettársat, megfelelő hozománnyal. Kalandornők vagy névtelenek kimeljenek, csak őszinte érdeklődők leveleit kérem „Becsület“ jellegre a kiadóba kérem. 20034

Huszonkétéves, keresztény érettségizett, gyógyszerészi diplomával rendelkező egyetlen leányomat férjhez adnám korrekt, jólelkű uriemberhez, kire nyugodtan rábízhatnám feltett gyermekemet. Csak disztingvált jólelkű, komoly urak teljes című, esetleg fényképes ajánlatát kérem. Leányom hozománya 2.000.000 és ingatlan. Ajánlatokat „Anyátlan“ jellegre a kiadóba kérek. 13002

Özvegyember, 36 éves, keresztény vallású, nagy ingatlan vagyonnal, keres gyermeke részére szeretnifutó anyát, sajátmagának megértő feleséget. Oly leány vagy özvegy ismeretsége-re vágyom, akinek érzelme van a házias élet iránt. Hozománya nem nézek. — Ajánlatokat „Romantikus vidék“ jellegre a kiadóba kérek. 12586

Házasságot urikörökben úgybel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Nikola Pašičeva ul. 1591. 11944

Nemzetközi házasságközvetítő iroda minden megbízásnak pontosan eleget tesz. „Amor“ házasságközvetítő iroda Temesvár, Romania, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

Magánhirdetés. Férjhez menne 40 éves csinos uriaszony, gazdatiszt leánya. gazdatiszt vagy más biztos egzisztenciájú urhoz. Leveleket a kiadóhivatal továbbít. „Jó gazdatiszony“ jellegével. 13065

Házasság. Apátlan-anyátlan árva vagyok 24 éves, keresztény vallású, háziasan nevelve, tiszta multtal szép külsővel. 200.000 dinár készpénzen kívül nagyobb birtok tulajdonosa vagyok és keresem jobbérzésű uriember ismeretséget. Özvegy is lehet, mert gyermekkedvelő vagyok. — Foglalkozás és vagyon mel lékes. Komoly leveleket „Elhatározás“ jelige alatt a kiadóba kérek. 12534

FOGLALKOZÁS

Elhelyező irodám keres és ajánl szállodai, kávéházi, jobb háztartásbeli személyzetet, főpincért szobaasszonyt, portást, éthordót, kaszímót, pincérleányt, házvezetőnőt, nevelőnőt szakácsnőt stb. Lang agentura, Subotica, Pašičeva 3 I. 13084

Házvezetőnők, társalkodónők, nevelőnők — ajánlkozom. Tóth Márta Senta, postrestante. 12997

Ügyes helyi képviselőket keresünk gummi eszköpecnyeknek privát helyeken való elhelyezésére. Csak privát helyeken bevezetett képviselők jöhetnek számításba. Ajánlatokat a kiadóba kérünk. 12915

Iparvállalatok és kereskedők szakszerű könyvelését olcsón vállalja Létmányi László, Zrinjski trg 2. 13081

Házvezetőnők menne magányos urhoz, vagy ur-nőhöz független nő, csekély fizetésért. Cím a kiadóban 13026

Intelligens, szorgalmas nő házvezetőnők menne mielőbbi belépéssel. Cím a kiadóban. 13090

Suche intelligentes deutsches Fräulein zu 4 und 2 jährigen Töchterchen. Dr Fürst Novivrbas. 20026

Vendégül keresek elszámlásra. Leveleket „Bánáti“ jellegre a kiadóba kérek. 20018

Pikkolónak jó házból való fiut felveszek. Boldog Antal kávé Stará Moravica. 20016

Műköszőrűség kerestetik azonnali belépésre. Molnár István műköszőrűs Subotica, Bene Sudarevićeva ul. 26. 12992

Intelligens Fräulein mit Jahreszeugnissen suche ich zu meiner neunjährigigen Tochter. Dr. Zoltan Székely advokat Subotica. 12991

Megbízható almolnár nagyobb malomba, vagy főmolnárnak kisebb malomba azonnali belépésre állást keres. Beszél három nyelven. Szives megkereséseket kér: Gyetvai könyvkereskedésbe, Bajmok.

Vaskereskedőség, fiatalabb erő, gyakorlott számoló, német és szerb nyelv-ismerttel, kerestetik. Irásbeli ajánlatok fizetési igény megjelölésével 150 sz. alatt Schmolka hirdetőirodába Novisad küldendők. 12848

Mogin Mladen **Autógarázs Novisad**
Tomerinska ul. 49.
Vállal AUTÓJAVÍTÁSOKAT, az összes MŰCHANIKAI MUNKÁKAT, valamint Ducolagózást és sattlemmunkákat. — Precíz autórúgó készítés. — Vállal mindenféle karosszeria készítését mérsékelt árak mellett

Dr. Schaefer-féle Epilepsan
Epilepszia, görcsök, eskor ellen
Naponta érkező köszönőlevelek 12896
Közelebbi felvilágosítás és szétküldés:
APOTeka SV. STJEPAHA M. M. FISTER, OSIJEK III.

Figyelj! Divatos hölgyek Figyelem!
el ne mulasszák saját érdekükben mielőbb megtekinteni
»TESSA«
kalapszalonn estélyi párisi divatkülönlegességeit. Bársony- és filc-modellkalapjaimat minden elfogadható áron kiárusítom

»RASOL«
borotvaport, mely borotva nélkül eltávolítja a legerősebb szakállt is!
Higiénikus és parfümözött. Nagyszámu elismerőlevél a társadalom minden rétegéből. Egy csomag 6-8 borotválkozáshoz 10-15 dinár. Próbakül demény csakis 2 csomagtól (20-15 dinár) felel. Előre való fizetés mellett portómentes, utánvétellel portó külön felszámítva. Kapható az előállítónál:
Ant. Stürmer, Vršac

Zongorák, pianók, hegedők, cse lő, harmonikák, tamburák, fa- és rézfúvó hangszerek, világhírű Columbia gramafonok és lemezek legolcsóbb bevásárlási forrása
Kelemen Antal hangszerkészítőnél
V. Bk.-Kikinda 1278 (Corso)

Metropol Garage
legmodernebb autogarage és javítóműhely
autogaragirozás mosással
havi 200 dinár
Subotica, Oslobođenja ul. (Senta ut) 23.
12910

Nincs többé régi kerékpár, Nincs többé régi irógép
Az eredeti mintának teljesen megfelelő **új zománcot** tesz rá szavatosság mellett
J. Andriška mechanikus,
Subotica, Jelašičeva ul. 9.

ELISMERT, JÓMINŐSÉGŰ BUTOROK
Hölgyek, ebézők, niszolók, teljes akasberendezések, meglepő árak, — különlegesség: dus nagy választékban. Árban és minőségben utólréheletlen
ÉDER KÁLMÁN
műasztalos és orárház Subotica, Vilsonova ul. 40
A PRAVNI FAKULTETTAL SZEMBEN

Értesitem a t. vevőimet és az Igon tisztelt hölgyközönséget, hogy
filc- és bársony-modelljeimet áruaktáram tulzsufoltsága folytán olyan olcsón árusítom, amilyen árban sehol sem vehet csak **„Ezterkánál“** (a egyedül „Ezterkánál“ korzón) Legnagyobb választék. Le különlegesebb modellek Tekintse meg kirakataimat!

KORZO MOZI

Ujév napján utoljára
BEATRICE CENCE
Híres méregkeverés regénye
VIII. Clement pápa idejéből.
Tiber áradásai Róma vis ajatli
Az Angyalvár vesztőhelyén!

HARRY PIEL
Kisértetek

Szilveszter este mindkét moziban szerezesszalások sorozásai
Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4. és fél 9 órakor.

LIFKA-MOZI

Szilveszterkor utoljára
Gloria Swanson
SZONYA

Ujév napján
Vivian Gibson és Lucretia
Albertini ezidre egyetlen világ-
hírnője

Széhhámások
Maróss tárgyú, modern mű-
ben lejárta a detektívfilm
DON JUAN S ÉJSZAKÁJA
Báró Lajos regénye

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnaponként és éjszakai
közvetlenül számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felhívásig tartó felhívásokat fogadjunk.
Kérdésfeltevésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

EUFOSIL PARAFFIN THERAPIA
(Lifka mozi épület)
(Orvosi felügyelő Dr. VÉCSEY JENŐ)

**REUMATIZMUS, KÖSZVÉNY, CSUZ,
ISIAS, FAGYÁS, MEREV TAG IAS-
SU VÉRKERINGÉS** következtében
állnak elő. Csak az élénk vér-
keringés képes arra, hogy a le-
rakódásokat, betegségszirá-
kat urinsavakat és felesleges
zsírt a testből kiválassza.
Mindenki tudja, hogy Eufozil
paraffin burkolással ennek
meggátlását előidézhetheti
**Fogyasztókurák a test bármely
részén**

Kérjen díjtalan brosúrát!

VÁROSI MOZI

Vasárnap utoljára Vasárnap utoljára

A kémnő

Nagy katonadráma
Hétlőtől szerdáig
NANTAS

Zola Emil örökbecsű regénye Főszereplők
a Comédie Française Paris tagjai

Nantas : Donatien
Monsieur de Fondettes : Escandotte
Bern de Danvilliers : Des ardens
Flavia, leánya : Lucie de Logrand

APOLLO, NOVISAD

Dec. 30, 31 és Jan. 1.

A legújabb és legsikerül-
tebb Sascha film

A gorlicci hadbíróság
(DER FELDKURAT)
Érdekes történet a
nagy háborúból 7 felv.
Főszereplők:
IGO SYM, Dagny Servaes,
Karl Noll, Robert Volberg

Magánjárógarnitúra, Hof-
herr, 6 HP, olcsón eladó
Horváth Ferenc, Bačka Pe-
trovoselo. 12945

Tejgazdasági gépek! Alfa-
Separator. Szeles Sándor
Szombor. 20029

Bélyeggyűjtemény, értékes,
kedvező áron eladó. Cim
a kiadóban. 20019

Szokhás, 624 □ állomás
mellett, vállalatához, gaz-
dálkodáshoz eladó. Zem-
ko Antal, Bačka Topola.
20015

Ön állást keres? Tanuljon
ki sofförnek. Folytatódó
előadás szerb, német, ma-
gyar nyelven. Belépés bár-
mikor. Eredményért garan-
tálunk. Sofföriskola (keresik
és ipari miniszteri eng.) No-
visad, Kralja Aleksandra 7.
az udvarban.

**Két ügyes rövidaru szak-
mában** teljesen jártas ki-
szolgálóleány jó fizetéssel
azonnal belépésre keres-
tetik. Jelentkezni kizáró-
lag csakis szakmabelieknek
lehet. Cim a kiadóban. —
Ugyanott a szakmában jár-
tas kirakatrendező felvéte-
lik. 12961

VÉTEL-ELADÁS

Kisebb jobb lakások, gar-
zon szobák, irodák, családi
házak, antik butorok,
Wertheim-kassza, kemény
háló eladók. Kérjük az
Üres lakások bejelentését
Lang agentura, Pašičeva 3.
I. 18084

Frakk, teljesen új, közép-
termetre, eladó. Megtekint-
hető: III. Prčićeva 6. Té-
besz szobánál. 18086

Egyenárama dinamót 4-6
amp. 30-60 Voltost meg-
vételre keresek. Lehet
autódinamó is. Kiss János
Mali-Idjós. 19034

Hat lánco jöminőségű föld
Palicson dr. Vass ügyvéd
és Sarčević (Kudera) Iván
szomszédságában eladó.
Érdeklődni dr. Soti Inre
nyug. városi főügyésznél
Stara Kanjiža. 12926

**Jókarban lévő rőfös, rövid-
és fűszerkereskedés üzlet-
berendezés, egy kirakat-
ablakkal** jutányos áron
eladó. Cim. Stanojlović,
Csenta, Banat. 12912

Jófogalmu nagyvendéglő
kedvező fizetési feltételek
mellett eladó, azonnal át-
vehető. Olomi Pál, Teleceka
13092

Elsőrendű új bor, 600 liter,
6 dinárért literenként el-
adó. VII., Hadžićeva ul. 4
Szerb templomnál. 20089

Rádiókészülék, 5 lámpás
lantsprecherrel, áron alul
eladó. Huth mézáros, Baj-
mok. 13071

**Trienrtelep, Seck-gyárt-
mány,** 2 henger 1 állvány-
ba beépítve, 600 kg órán-
kinti teljesítménnyel, csak-
nem új nagyobb telep fel-
állítás miatt eladó. Paull
Sándor hengeralma, Ko-
vin. 13068

Eladó 16 HP Cormick-
gyártmányu gyári magán-
járó szívógázmotor és egy
Hofherr elevátor, esetleg
elcserélném 1 Magyar Álla-
mi szívógáz garnitúrát
megvizsgálás szerint. Meg-
vételre keresek 23-3 ton-
nás teherautót fűvott gum-
mikkal. Aman Antal, Tem-
merin. 13001

**Jó patkányfogó kutyát ven-
nek.** Bedó mérnök, Senoe
ul. 19. 12992

**Szánkó három ülésű el-
adó.** Erdei Bálint, Subotica
12947

Mindenes szakácsnő, aki
jól főz felvétetik. Cim a
kiadóban. 12944

**Minden háztartásban szük-
séges cikk (szabadalom) el-
adásával** foglalkozók írja
nak Braća Lejpnik Suboti-
ca címre. 12931

80 hektó kelebiai rizling és
kövidinka bor eladó. Pro-
kes, Wilsonova 43. 12921

Hat és fél lánco martonosi
prima szántóföld, Suplyák-
csárda mellett, eladó. —
Csiszár, Szubotica, VI., Vu-
kovičeva 28. 12927

Legszebb karácsonyi és
ujévi ajándék pénztárcák
és ridikülök olcsón kap-
hatók Andrásy és Fazekas-
nál, csirkepiac. 12460

Fiatall 6 és 8 HP cséplőgép-
garnitúrák eladók. Biliczki
Károlyné, Senta. 12822

Gumi- és combiné-fűzők
fehér és színes, a legjobb
hiytelben. Gutai Ferencné
VIII., Ostojičeva ul. 29. 9164

**Házlebotás miatt az ősz-
szes raktáron levő konyha
és háztartási cikkek** min-
den elfogadható áron kap-
hatók: edények, alpacca-
evőeszközök, korsók, gyer-
mekszékék, lábtörők, fo-
gasok kályhatálcák stb
Ehrenfeld Géza üzletében
Rudič ul. 1. (Gyümölcs-
piac.) 9256

Gyári magánjáró, Astra szí-
vógázmotor magánosan vagy
cséplővel, külön 6-os MÁV
új cséplők eladók. Vadóc
Károlynál Bačka Topola.
11522

Eladó vendéglők házzal
és ház nélkül, Osijeken és
a vidéken. Bővebbet: Özv.
Kramerné ügynősközi iro-
dájában, Osijek I. Óva-
kodjék a nem hivatásos
ügynököktől. 12867

Apraja-nagyja

örömet talál ebben az ajándékban:
ZEISS-IKON FÉNYKÉPEZŐGÉP 6/9
TELJES FOTO-FELSZERELÉSSEL

2 tekercs film, 20 lap cell, papír 1 üveg előhívó, 1 doboz színer,
1 doboz aranyárnyékoló, 1 másoló keret, 2 tá, 1 filmhenger, 2
filmfogó, az egész díszes dobozban csak

400 Din. TENNER OPTIKUSNÁL Subotica
Körösi 11.

Részletfizetésre
adunk mindenfajta szü-
vet- és vászonárut

Manufakturno skladište
Kézműárakereskedés
Subotica, Pašičeva (Gőzfürdő) ul. 7

Megjelent a legmodernebb és
stílusos butorterveket tartalmazó
BUTORALBUM
SIPOS FIAI

lakásberendezők kiadásában
Kapható:
SUBOTICA, Zentai ut 3.
E szakmába vágó munkák
a rendelők teljes megelége-
désére készülnek

Assisi Szt.-Ferenc
(A szeretet himnusza)

A keresztis háborúk
monumentális felvételei

ASSISI OSTROMA
A pápai hatalom
fénykora

A jelen legnagyobb filmjel
Végtelen tömegek felvonulása!
Felejthetetlen látványosság!
(HOSINGER FILM)

SLAVEKS-PAKRÁCI
BÜKKHASÁB
TESLIČI GŐZFÜRÉSZ
TESLIČI RETORTA
FASZÉN

LUDWIG HUBERT I SIN
NOVISAD Postafiók 25
Cara Dušana 33 964

Gyári áron alul vásárol,
ha ruháját Földes Samu
ruhaárúházában. Gyü-
mölcs piac vásárolja. Férfi
öltöny 500. Raglan 700.
bőr kabát 850, gummikö-
peny 225, gyermekruhák
225, flu vagy leánykö-
peny 350. Női divatkabát
575 dinár. Vidékre után-
vételt, meg nem felelés
esetén kicserélem, vagy
a pénzt visszaadom. Tes-
sék meggyőződni, ügyvel-
len a cégre! 8424

Eladó ujonnan fényezett,
új gumikkal Ford Coupe,
továbbá ujonnan fényezett
4 ülésű és egy kis Ford
teherautó. Roder Dezső,
Szombor. 11397

Elsőrendű író, számoló,
címző és sokszorosító gépe-
ket és azok kellekeit a leg-
előnyösebben vásárolhatja
csak Paul cégnél, Noviszad
Wilson-tér 7. 9583

Százezer dináron felüli ol-
csókamatos és amortizá-
ciós kölcsönök kaphatók.
Cim a kiadóban. 19016

Üzletfelosztása miatt
összes raktáron levő árut
olcsón kiárúsítom. Ifjúsági
iratok regények, elbeszélé-
sek. Levélpapírok dobozok-
ban és mappák. Noteszek
füzetek, festékek, ecsetek
füzetek, üzleti könyvek, toll
és selyempapírok, tinták
ceruzák, pulatok, állványok
kirakat. Tisztelettel öv
Székely Simonné, Alek-
sandrova ulica 9 Halbrohr-
ház. 10872

Gépész társszínakkal Aján-
lom lokomobilhoz a szaba-
dalmazott högyűjtőt. Szikra
és tűzszekrény léghuzat-
gátló, husz százalék tüzelő-
anyagtakarítás. Igen olcsó
garantált jó, helyben készít-
hető, nincs ártvány. Vidékre
képviselőt bárkinek. Csonka
Ferenc, Senta. 12087

Alkalmi vétel. Eladó rész-
letfizetésre 200 holdnál na-
gyobb elsőrendű föld, ame-
lyiken fiatal erdő van. Bő-
vebbet: Kramerné ügynő-
sközi irodájában, Osijek I.
Óvakodjék a nem hivatásos
ügynököktől. 12866

KÜLÖNFÉLE

Teljes ellátásra, esetleg
több személyt is, elvállal-
lok. III. Gunduličeva 53.
13037

Legrégibb lábfekelet, só-
mört, kiütést meggyógyít
elismert „Házikenőcsünk”.
Szétküldi: Gyógyszertár
Palics. 20038

**Két vagy háromszobás bel-
téri modern lakást** keresek
Cim a kiadóban. 20037

Butorozott szoba, a vasu-
hoz közel, kiadó. VIII.
Boška Vujića ul. 14. 13067

Butorozott szoba szolid nő
részére, esetleg teljes el-
látással, kiadó. II., Masa-
rikova ul. 32. 13070

Teljes ellátást kaphat in-
telligens leány, vagy ma-
gányos urinő egészséges la-
kásban. Cim a kiadóban
13088

Ujoncok. Forduljanak az
összes szükséges informá-
ciókért a már 1918 óta
fennálló bejegyzett céghez
hol szakember ad utbaiga-
zítást. „Nemzetközi Iroda”
Szubotica, Aleksandrova 9.
7628

Szép szoba különbejárattal
esetleg teljes ellátással
azonnalra kiadó. Haramba-
šičeva ul. 23. jobbra. 13024

Korcsma a Palicsi uton ki-
adó és azonnal átvehető
Burszkiné, Dudova ul. 50.
13086

Vitamin-pótkávét kérjen
minden üzletben. Vitamin
pótkávét megóvja egészségét
20021

Üzlethelyiség berendezés-
sel azonnal kiadó. Štross-
mayerova ul. 22. 20022

Banktisztviselő keres uri
családnál kényelmesen bu-
torozott szobát. Cim a ki-
adóban. 20017

Fűtőren 2 szoba, üresen
azonnal kiadó. Irodának is
alkalmas. Nagy Dezsőné
Hitelbank, II. em. balra.
12951

Korcsmahelyiség, berende-
zéssel együtt, istálló-beszál-
lóval, sertésórákkal kiadó
és azonnal átvehető. —
Ugyanott (Gajeva ul. 10
gabonapiac) pincehelyiség,
raktárnak kiadó. Értekez-
ni Golubova ulica 5. 12939

Ház azonnal kiadó. Érdek-
lődni Horváth Baláznál
VI., Petrogradska 31. 12918

Bačka Topolán Töszegi-
féle 40 év óta fennálló jó-
menetűli vegyeskereskedés,
járás nagy és kis tözsdé-
vel, jófogalmu vendéglő
raktárakkal, pincékkel és
lakással együtt vagy kü-
lön is 1928 január 1-től
bérbeadó. 12280

KINO
VEL. KIKINDA
Január 1-3-ig
CASANOVA

Főszereplő:
IVAN MOŠOUKIN

Legközelebb:
**Ha az ifjú szív megszáll,
A prágai diák**

Kiadó azonnal két szoba
butor nélkül estleg irodá-
nak. Cim a kiadóban.

Butorozott szoba kiadó. Je-
lačićeva ul. 5. 12938

**Beltéren, különbejáratu bu-
torozott szoba,** magányos
uriembernek azonnal ki-
adó. Bővebbet: Interreklam
d. d., Subotica, Vojnovičeva
ulica 7. 12920

A dél- és északamerikai
ve Kanadát is), valamint
tájékoztatót arra nézve,
hogy miként lehet azokba
az államokba utazni, küld
a Nemzetközi Iroda, Subo-
tica, Aleksandrova ulica 9.
A könyvnek ára 25 dinár,
mely előre fizetendő, lehet
beküldeni posta- vagy ok-
mánybélyegeken is. Kér-
jük a megrendeléssel sietni,
mivel csak korlátolt szám-
ban nyomattuk a könyvet.

Ha Pompadur szépségét
akarja elérni, úgy csak a
törvényileg védett egyedüli
árlatmatlan kenőcsöt „Ma-
dame Pompadur”-t hasz-
nálnia. Kapható a feltaláló-
jánál Pappnénál (Paje Ku-
judžić ul. 3.) ki intézeté-
ben a legmodernebbül be-
rendezve biztos eredmén-
nyel arc- és bőrápolást vé-
gez. 12477

Patkanin patkányirtószert
doboz 15 dinár, kapható
minden gyógyszerárban és
drogeriában, továbbá a
Torontali Agrárbanknál Ve-
liki Bocskoron. Szuboti-
cán Hercl drogeria és Kur-
tes Milos kereskedésében.

„Lukutate” fiatalítás. A
Lukutate, ez a korszakal-
kító fiatalítószert, egy in-
dian boggyó, amelynek ered-
ménye Európában a legna-
gyobb sikert ért el, most
már itt nálunk is kapható
A Lukutate eddigi szószólói
ezt a gyümölcsöt, mint a
legtermészetesebb fiatalító-
szert ajánlják félinek, nő-
nek egyaránt, mint olyan
gyümölcsöt, amelyet maga
a természet nyújt nekünk
és amely megszabadítja a
szervezetet a benne lévő
mérgektől, a máj, epe és
vese működését elősegíti,
a belső kiválasztást végző
mirigyeket megfiatalítja és
az ideg- és szív működést
erősíti. A Lukutate egy
fiatalító hatású tápszert.
Lukutate - zselé - gyümölcs.
Lukutate-leveskocka, Luku-
late-velő 60 dináros áron
kapható minden gyógyszer-
árban és drogeriában. Vaj-
dasági főlerakat: Henri H.
Numann, Zagreb, Boškovi-
čeva 42. 10747

Levelesládából

Irta: Baedeker

TOLNAI LAJOS SZABADKAN

Idézzel kezdem.

Böloni György írta a Budapesti Újságírók Egyesületének Almanachjában 1911-ben bizakodva. »Nem fog betelni tiz esztendő sem, megjósolhatjuk ezt előre — és Tolnai Lajos fel fog támadni szellemi halottaiból s egyike lesz a legolvasottabb és legnépszerűbb íróknak.«

Valószínűleg a háború volt az oka — amely épp olyan változásokat idézett elő az irodalmi életben és az esztétikai ízlésben, mint az erkölcsökben — hogy a jóslat nem teljesedhetett be. Legalább időpont tekintetében: nem. A tiz esztendő régen elmúlt és a kitűnő író nem kelt új életre »szellemi halottaiból«, s nem lett egyike a »legolvasottabb és legnépszerűbb íróknak.« Hiszem, hogy a reménykedő kritikus csak az időpontban tévedett s hogy profécijája lényegében valóban fog bizonyulni, — a föltámadás meglesz. További tiz vagy még több év múlva, nem fontos. Csak meglegyen! — mert olyan értékeknek, amikkel ez a pompás emberfestő ajándékozta meg az olvasóit, nem szabad elkallódnia régi könyvtárak és porladó újságok papirostemlékében.

A realizmusnak ez első és erős eszközökkel, pesszimista színekkel dolgozó uttörője nemcsak összeférhetetlen jelleménél és polemikus hajlandóságainál fogva, de művészetének iránya miatt se tudott oly kedveltségre szert tenni, mint nem egy íróvársa, akinek jóval kevesebb volt a mondánivalója és sokkal súlytalanabb az irodalmi podgyása. Illik rá egy német kritikus szava, amellyel egy igen talentumos, de nem kellemes író jellemzett: *népszerűtlen tehetség* volt. Kellemetlenkedése immár a múlté, a temető (több mint negyedszázada hogy meghalt). — zsenijének az értékes termékei ellenben megvannak és tetszhalálhoz hasonló aligéletet élnek elfeledett könyvekben és napról-napra jobban fakuló folyóiratokban. Nem a kegyelet — amely sose valami biztos értékmérő —, de az irodalomtörténeti igazságszolgáltatás fogja sírjából kiásni ez elbeszélő műveket, amelyek a 19. század utolsó évtizedeinek s az azokban szereplő embereknek, különösen a kiváltságos osztálynak (beamtereknek, helyi nagyságoknak és politikusoknak) Balzac-ra emlékeztető, sötét színekkel festett, maróan szatirikus, de igen találó rajzát adják.

Annyira realiztikusak és jellemzők ezek a képek, hogy alig volt az országban város vagy nagyobb község, amelyben egyik-másik korifeus (főtisztviselő, kaszinóelnök, politikus, fiskális, stb.) nem érezte magát általuk »találva«. Nem egy szabadkai urlembert panasolta föl kevésbé az író itteni látogatásai után, hogy egyik regényében »kifigurázott« és »pellengérré állított« bennünket. Am ugyanazt hánytorgatták föl neki az egri civilek, a szegedi pógárok s a marosvásárhelyi székely olvasók is. Mindannyian egyforma okkal-joggal, azaz egyformán ok és alap nélkül... A szatirikus író vidéki típusokat »szerkesztett ki«, típusokat, amelyek se nem bácskaiak, se nem tudunaiak, se nem királyhágóntulak. Beállításuknál a szerző így oly kevésbé gondolt miránk, mint azokra az ősmérsőseire, akiket állítólag egyéb városokból, kaszinókból és olvasókörökből picézett ki. Talán így lehetne formulázni: senkire se gondolt és mindenkire gondolt. A közönség sokszor talál valamely könyv lapjain vagy sorai közt olyan rámutatást, ami a szerzőtől teljesen idegen és érez oly vágást vagy ütést, amelyet csak ő fájtal, de az író mitse tud róla. Még az ugyancsak előkelő eszközökkel dolgozó Babits Mihály is, aki jól ismeri a nyájas olvasó gyanakodó természetét, legújabb nagy koncepciójú regényének az utószavában kénytelen előre is tiltakozni minden olyan magyarázat ellen, amely portréfestéssel vádolható. A tiltakozása persze hiába való lesz, — az olvasó nem fog neki hinni, keresni fogja a »vonatkozá-

sokat« és persze... meg is találja őket. *Jeder liest sich selber gern.* — ahogy Jean Paul mondta s az olvasó saját magát olvassa ki mindenünnen s az olvasmányába egyetmást ő is bele csempész. Arra persze nem gondol, hogy ha az író jól fest, mindig eleven emberek kerülnek ki az ecsetje alól, olyanok, akiket személyileg nem is ismer, de száz olyanból állít össze, akik futólag kerültek az élelen látó szemé elé, míg az olvasó hol örömmel, hol bosszúsággal magára vagy a szomszédjára, a barátjára vagy az ellenségére talál bennük. Emiatt kell védekezni Babitsnak s ez a körülmény vonta Tolnaira a közönség nehezítelését. Igaz, hogy némely alakjában csakugyan félreismerhetetlenül egy-egy közéleti egyéniségnek a gyöngéit leplezte le, de ez egyszerűságra az ő gyöngéje is volt, amelyet meg kell bocsájtani neki azokért az értékekért, amelyekkel elbeszélő irodalmunkat gazdagította.

A városi polgárság mentalitásának, a klegyezés utáni korszak ébredező öntudatának s a »polgári Magyarország« ideológiájának ő az első megszólaltatója a szépirodalomban. Új hang volt ez és merész megszólalás s természetesen, hogy a szalónregényekhez, a romantikus irodalomhoz és a Bajza Lenke-mázolmányokhoz szokott közönségnek ez az irodalom, hogy Hamlet szavával éljek, »kavár« volt. A mai olvasó el se tudja képzelni, mennyire hidegen hagyták ez újszerű, új hangokkal és új gondolatokkal teli írások az olvasókat... A »finomabb« hetilapok és szemlék szerkesztői, bár tisztában voltak az értékükkel, nem adtak nekik helyet, helyesebben: nem merték közbölni őket. Gyulai Pállal, Szász Károlylyal s az Akadémia és Kisfaludy-Társaság többi vezérével rossz lábon állott az »igazságotkereső« és hadakozó természetű író s a konzervatív lapok idegenkedtek a szokatlan hangú és modern elbeszélőtől. Tolnai Lajos regényei és novellái tehát za ártatlan Képes Családi Lapokba szorultak, ahol persze épp oly kevésbé voltak méltó helyen, mint ha például ma a Szabó Dezső regényei az

Alter-ben vagy Kassák Lajos írásai a Tolnai Világlapjában jelennének meg.

Tolnai Lajos irodalmi sorsa legjobban talán a Stendhal-éhoz hasonlít, aki maga jóslta meg, hogy könyveit csak negyven esztendővel a szerzőjük halála után kezdi majd olvasni. Ezt a kitűnő franciát, amíg élt, alig vették észre (s aki tudomást vett róla, dilettáló szalóncevegőnek tartotta), a *Szerelemről* írt nagy tanulmányának csábító címe ellenére tiz esztendő alatt alig husz vevője se akadt s mikor e ma oly híres és minden nyelven igen kelendő könyvnek a szerzője meghalt, Prosper Mérimée harmadmagával kísérte ki a temetőbe. Nos, Tolnainak jóval nagyobb volt a gyászközönsége (nagyobb, mint az olvasópublicuma), mert temetni mindig tudtak Magyarországon. (Európának ez a leghatalmasabb Enerprise des Pompes Funébres-je.) De még a temetése se volt méltó az imponáns tehetségéhez.

Mint ahogy a *Pármái Certosa* írója föltámadt, úgy megéri a reneszánszát előbb-utóbb a *Bároné Ténsasszony* szerzője is s a mostani vagy az eljövendő közönségnek módjában lesz jóvátenni a közönyt és idegenkedést, melyet a jobb sorsa méltó írónak kortársaitól el kellett szenvedni. Szegény Tolnai bizony anyagilag se tudott boldogulni s az életében voltak időszakok, amikor gondokkal küzdött. Ily körülmények között határozta el — most mult negyven éve —, hogy fölolvassó-körutra indul vidéki városokba s irodalmi előadások jövedelmeiből pótolja a hiányokat, amelyek számadásában az olvasóközönség közömbösségéből támadtak. Néhányan a barátai közül különösen Szabó Endre és felesége: a jólelkű Nógáll Janka*) biztatták erre az expedícióra s amint látni fogják, egyengették is ennek utját. A biztatás nem volt alaptalan s a vállalkozás nem rossz kilátások mellett indult. Tolnai a képzelhető legjobb előadó volt. A református papnak, érchanu szónoknak s a tehetséges színésznek minden oratori készségével

*) Ez a nemcsak széptehetségű, de nemcsak írói mindenütt ott volt, ahol jószívre volt szükség. Mikor nem sokkal később Reviczky Gyula, a kitűnő lírikus lefejtődött a Rókusba meghalni, ez az áldott kedélyű nő ápolta a nagybeteg költőt s amikor Tolnai volt hajban, ő támogatta agtációval, közbenjárással, tőle telhető minden segítségével.

áldotta meg a gondviselés. Vigyázott, ne hogy szavaljon s gondja volt rá, hogy színészmódra ne ünnepieskedjen, mégis (s talán éppen azért) oly hatást tudott kelteni mint Bánk bánnak a legjobb ábrázolója, — a beszéde folyamatos, ötletes, lebillincselő volt, s ha gyorsíró lekapta, a kákán csomót kereső kritikus se találhatott benne egyetlen pongyola mondatot.

Az új, szinte kalandos vállalkozás persze nem tette gazdaggá Tolnai Lajost. Anyagi tekintetben az akció még minálunk ment a legjobban, de itt még sajnálatos diszharmonióval ért véget.

Ebből a kampányból (kis darab kulturtörténet!) fejlődött ki az a levélváltás, amely városunkban egy jól beharangozott és szeretettel előkészített, de erkölcsileg igen gyengén sikerült irodalmi estét eredményezett. Az alábbi levelek világot derítenek az akkori irodalmi viszonyokra általában s a szabadkai kulturállapotokra különösen. A mai olvasó e sárgult papírok segítségével bepillant a századvégi irodalom szegényes konyhájába, — s látni fogja, mily küzdelmek közt állt abban az időben még némely elsőrangú író is, főleg ha a tehetségét nem támogatta egyéni szeretetreméltóság és alkalmazkodni tudás. Szerencsére látni fog valami kedvezőt és derültet is: azt, hogy mily kulturérdeklődést tanúsított már negyven év előtt ez a parasztinak kikéltett, de valójában lendületre és áldozatokra is kész város.

Az első levél,*) amely e tárgyra vonatkozik és 1887 nov. 12-én kelt, így szól:

Ma nálunk volt Tolnai Lajos. Nagy terve van. Felolvasásokat akar tartani a nevezetesebb vidéki városokban. Szabadkára is elmenne, miután Egerben (honnan a Zalár**) izgatása folytán igen szép felszólítást kapott és fényes sikerre számíthat) megtartotta majd első felolvasását. Megjegyzendő, hogy nem valami kegyes nőegylet célra, hanem a saját zsebére, mint ez Angol- és Németországban is szokás. Nem szeretne hivatalanul és váratlanul betoppanni, s ez a gondolat vezette hozzá. Ő kissé restelt ilyen ügyben irni Önnek. Az a véleménye, hogy nincs Önnek olyan barátságos és bizalmas viszonyban mint én. Ő is írni fog, de azt akarja, hogy én nyissam ki előtte az ajtót. Nos tehát én kinyitom (ő tőle lehetetlen megtagadni) s Ön nem zárja be a fenti ígéret alapján, — a Tolnai kedvéért. Kérdősködni fog abban a körben, mely képes az olyan élvezetre, mint egy Tolnai-féle felolvasás (s mely Önt és szavait is bizonyosan érdeme szerint megbecsüli), sikerül-e a kíváló író terve? S ha úgy látja, hogy a közönség szívesen hallgatná Tolnait a tél folyamán, talán iratna is egy szíves meghívó levelet valamely városi nagy hatalmasság (talán a polgármester) által neki.

Majd ha Ön szíves lesz nekem válaszolni, ő is írni fog Önnek, s akkor jobban és bővebben megismerteti ezzel a tervvel. S Ön, ki bizonyosan nagybecsüli Tolnai Lajost, szereti is mint íróvársát, szíves lesz befolyásolni, ismeretségeit s nevének hatalmát felhasználni arra, hogy ez a terv sikerüljön.

En is kérném, ha bizonyosan tudnám, hogy ezzel nem rontom el a jó Tolnai ügyét... Így azonban csak szíves üdvözlétemet küldöm Önnek s maradok igaz híve:

Szabóné-Nógáll Janka

E sorok szerete reméltó írónője ugyan csak tulbecsült, mikor a befolyásomat s »nevemnek hatalmát« szólította harcba a Tolnai-kampányban. En bizony nem voltam valami nagy potentát, mindössze is csak árvaszéki úrnők a nemes városnál, s mint ilyennek bizony

*) Ezt a levelet is, a többi is, szórványra közlöm, mint az írók és korukra (s arra, aki kapta őket) egyaránt jellemzőket. Csak némely nagyon személyes vonatkozású részletet hagytam ki belőlük.

**) Zalár József a forradalom után fölépített költők egyik jelesebbje. Közigazgatási pályán működött s abban az időben, amelyről szó van, Heves vármegye főispánja volt.

86

KELJÜNK fel a hajnalban testvérem keljünk fel és lásd a dogok arcát s a történések kezdetét ahogyan én látom

LÁSD hogy a madár csőrében a kerek nappal fölrepül és közben énekel

A MUNKA ritmusát halljad ami megmozgatja tagjainkat a csönd kihull belőlünk akár a megemésztett eledel s rohan velünk a vér a mi teremő nyughatatlan vériünk

FELÉD közeledem a fölrajzolt tereken s az uccák emberhullámai közt érzem a fírdőzők határtalan örömet

A FAL ami tegnap még itt állt közöttünk tiszta párákban száll a horizonton

SZEMED örvényeiből előjönnek a varázslók a körutak selyemboltjai s gyönyörű paripáján a cirkuszlovárnó

NEM FEKETE koporsó hanem katonazene az ami lép-telünk kíséri az ő arca az ami világít az ő tenyereből virágoznak ki gyermekkorunk rózsái

VONATUNK kitárt ablaka ez a hajnal

IGY FORDUL kerekünk az ablakok fényében s az alvó gyerek fölöt arany vitorlákkal elszállnak a méhek

UJJAIM játszanak a testeden akár egy hangszeren s nem kérdezem emlékszel-e még a katonára, aki megölte kedvesét hogy megnyerhesse az ütőzetet

VÉGIG megyek veled az ösvényen kéz a kézben s szíviünk könnyű dobogásával a mellünkben

A HIDAK korlátjairól már leolvadtak az öngyilkosok árnyai

Ó TESTVÉREIM

TENYÉRNVI földön együtt vagyunk valamennyien

BORITSUK le a multat gyászos nehéz kendőkkel.

KASSÁK LAJOS

nem lehetett valami nagy hatalmam. De tudtam lelkesedni és érdeklődtem — jobban mint bármely más árvaszéki ülönök — minden kulturális mozgalom iránt, s szívesen tettem magamévá az ügyet, amelyet a figyelmembe ajánlottak. A levél tartalmát közöltem néhány barátommal, először is a feledhetetlen Békffy Gyulával és a bámulatos frissességben ma is élő Szilasi Fülöppel, akik minden szellemi megmozdulást szívesen láttak és lelkesen támogattak, aztán Blró Károlyval, az akkori urfiatalság egyik vezérével, akivel nagy egyetértésben egy-hivatalban dolgoztam, s végül Pertich Mihállyal, a Kaszinó elnökével. Ők, és még néhányan, akiket a tanácskozásba bevontunk, készséggel járultak hozzá, hogy a jeles író — a Kaszinónak nevében — hívjuk meg felolvasó estélyre, amelynek »szintere« a Pest-szálló (most Beograd) nagyterme lenne. Abban állapotunk meg, hogy összeverbuvalunk ötven embert, akiknek mindegyike öt forint erejéig vállal garanciát (in solidum!) azért, hogy az estély tiszta jövedelme nem lesz kevesebb 250 forintnál. Az aláírásokat hamarosan megszereztem, a fölszólítottak közül senki se tagadta meg a hozzájárulását, — már csak azért sem, mert (gondolták), ha lesz is deficit, az ötvenfelé osztva vajmi keveset tehet ki... Siettem a rebus sic stantibus-ról (ahogy Benedek Aladár szokta volt mondani) értesíteni Nogáll Jankát, aki hamarosan válaszolt s november 17-iki kelettel a következőket írta:

Tisztelt Uram!

Kedves Iróúrnak!

Levelét ma elküldtem Tolnay Lajosnak. A napokban írni fog Önnek, hogy megköszönje szíves buzgalmát. Én is nagyon köszönöm.

Ugy hallottam valakitől, hogy ő egyszer már beszélt ügyentéle tervekről a polgármesterrel. Jó lesz tehát, ha mi nem is bolygatjuk ezt az urat*) s mindenesetre értékesebb lesz a Kaszinó meghívója. Ezt létesítse valahogy, kedves iróúrnak, s igazán boldogá teszi vele Tolnayt. Azt hiszem, hogy a szabadkai művelt közönség nem fog csalódnai szórakozásában. Valóban, Tolnay Lajos majdnem egyetlen az irodalomban, ki igen sok élvezettel tudja elő is adni remekműveit. Nagyon szép estélyök lesz. Szabó Endréné is végelelenül sajnálják, hogy nem élvezhetik. De azért én azt hiszem, fővárosi tisztelői és barátai nem fogják egyedül hagyni ebben a kissé szokatlan helyzetben Tolnay Lajost.**) Hihetőleg többen lekísérik Szabadkára. S igazán nagyon kedves lenne Magdától, ha úgy barátságos módon meghívna Ábrányi Emilt, Reviczkyt, Dalmadyt. Természetesen csak akkor, ha majd kitűzték a programot is.

Még egyszer szíves buzgalmámba ajánlom a Tolnay Lajos ügyét, amelynek egyedüli előmozdítója csakis Ön lehet.**) A legszebb sikert remélve maradok változatlan igaz híve

Sz. Nogáll Janka.

Ezekkel a sorokkal egyidejűleg kaptam Tolnay Lajos levelét is, amely még a mai cikkben elfér. A többi a jövő heti közleményre marad.

Budapest, 1887. nov. 17.

Kedves Jó ősém, Barátom!

Ma találkoztam Szabó Endrével, aki nagy örömmel említette, hogy melegen érdeklődött azon irodalmi fölolvadásokról, amelyeket ha sikerül nyélbe ütvi Egerben, Szegeden, Fehérvárt, talán Szabadkán folytatnák. A három fentebbi városba már kaptam meghívót. Egerbe Zalártól, Szegedre Szabadostól*). Fehérvárra egy Nagyirótlóságu palotahölgytől.

*) Mamuzsich Lázár polgármesterről van szó, aki egyébiránt szintén érdeklődött az ügy iránt.

*) Bizony, hagyták.

**) Kedveskedő tulzás. Igen sokan segítettek s a Kaszinó nem egy tagja buzgólkodott az estély sikere érdekében.

*) Szabados János, kedvelt költő, formás versek írója, a Petőfi-Társaság tagja, akkoriban Szeged sz. kir. város kultúratanácsosa.

Ugy óhajtandó, hogy ez a merőben új pálya — praktikus emberek táncsa és támogatása által — ne valljon hiúságot. Ti engemet a múlt alkalommal oly rendkívül szíveséggel fogadtatok, hogy erre a nehéz chokkisu-utrá egyenesen innen merítettem a bizodalmat. Jazon se tudott volna szemire se menni, ha protekciója nincs: óh Istenem, hát én hogy tudnék!

Kedves Jó ősém! te hiatal vagy, kedves vagy, a te szíved eszeddel még lépést tart, te még nem vagy beírva a sors fekete könyvébe: téged még szeretnek az istenek.

Emeld fel szavadat ez ügyben. Ot-tani jó embereimet, ha el nem felejtettek és méltónak tartanak a szeretetükre: keresd meg. Ki tudja, nem használhatnak-e vele — az én csekély személyem közvetítése által — a magyar

szépirodalomnak? Nem bizdlicnak-e e vándor fölolvadások munkáru egy elrejtett lángész; egy új nagy lírikust; egy szunnyadó epikust; vagy éppen az esztétika nem kap-e oly hatalmas erőt, hogy a bérenc esztétikusok halálra sáppadjanak?

A költészet is, mint a nazaréti Isten Keresztelő Jánosokkal, lefejezett mártirokkal nyitja meg új és felséges korszakait.

Ősém, ha gondolod, szólj, tégy, és előre is vedd legforróbb köszönetét szerető bátyádnak és öreg barátodnak

Tolnai Lajosnak.

A kitéző regényíró »szerzői est«-jére vonatkozó többi leveleket a Bácsmegyei Napló legközelebbi vasárnapi számában fogom ismertetni.

Magyar kulturélet Sztaribecsejen

Magyar dal és magyar szó a Vajdaságban

Sztaribecsejen még elvenen él a szerbesség és magyarság hajdani kulturális együttműködésének emléke. Ez a mélygyökerű tradíció alakította ki azt a légkört, amely tul minden panaszon és politikán, lehetővé tette a sztari-becseji magyar kulturmunka folytatását. Csöndben, minden föltűnést kerülve tizenkét magyar kultúregyesület él, dolgozik Sztaribecsejen, amelyeket egyedül a kultúra szeretete és istápolása hevít. Az egyesületek nemes versengésben egymással, sorra rendezik az ismeretterjesztő, műkedvelő előadásokat és hangversenyeket és ha valamelyiknek különös sikere van — közös örömmünnepet ülnek testvéri együttérzéssel és jószándékkal. A sztari-becseji magyar kultúregyesületek között a vezet őszerep a sztari-becseji magyar Népköré, mely a Vajdaság egyik legrégebb és legjelentősebb magyar kultúregyesülete. A Népkört hatvan évvel ezelőtt alapította néhai Lázár József volt ármentesítő társulati gábiztos. A letűnt hat évtized alatt évről-évre gyarapodott szellemi és anyagi javakban: ma saját házzal rendelkezik. Az egyesület elnöke a fiatal, nagy irodalmi olvasottságu dr. Draskóczy Ede ügyvéd, alelnöke pedig Tihanyi Ernő tanító, akiket dr. Galambos Ferenc ügyvéd, mint titkár és Bottka József, mint igazgató támogatnak az egyesület munkájában. A Népkör kulturális tevékenységének élén Petrányi Ferenc apátplébános, a sztari-becsejiek tudós főpapja áll, akinek nem kis érdeme van abban, hogy a megrendezett kultúrelőadásoknak egyre nagyobb sikere van. Az egyesület a jövő évben üli meg fennállásának hatvan éves jubileumát, amelyre hivatalosak lesznek az összes vajdasági kulturintézmények és a vajdasági magyar irodalom reprezentánsai.

A Népkör mellett fontos kulturmissziót teljesít a Sztaribecseji Polgári Magyar Dalkör, amelynek hatvan tagból álló dalárdája Rácz Imre karnagy vezetése alatt sok művészi szempontból is elsőrangú hangversenyt rendezett. A dalkör elnöke Szmik Gyula gyógyszerész, neki köszönhető elsősorban, hogy a Dalkör Sztaribecsej egyik legtekintélyesebb egyesületévé fejlődött. A kör alelnökei Tihanyi Ernő és Nikolt Ferenc, jegyzője Sárközy László. A jövő évben ez a dalkör is jubilál, fennállásának negyvenéves évfordulóját ünnepli, amely alkalommal megrendezi a második vajdasági magyar dalosversenyt. A dalkör által eddig rendezett hangversenyeken nagy sikerrel működtek közre: Rácz Imréné, Gyarmathy Bariska, Sárközy Lászlóné Miljacski Iruska, Réh Ilona, Müller Sárika, Katona Aranka, Miljacski Elek, Czabaffy Antal, Stréff János, Vecsey Bözsike, Vecsey Károlyné, Varnyu Zsuzsika, Kneht Andor, Feller Imre és mások.

A Sztaribecseji Jótékony Magyar Nőegylet a másik vezető kultúregyesület, amelynek elnöknője a jótékonyágáról messze környéken ismert özvegy Vissy Károlyné urnő. Az egyesület a jótékony-célú előadások rendezésén kívül a szegény gyermekek felruházásával és támogatásával végez humanitárius munkát. Az idei karácsonyi ünnepek alkalmával ötven szegény gyermeket lát el cipővel. Az egyesületben mint alelnöknők Szmik Gyuláné és özvegy Szonomár Elekné

tevékenykednek és nemes munkájukban Rácz Imre és Kiss Mihály titkárok segítkeznek nekik.

A Sztaribecseji Iparos Olvasókör élén mint elnök Janek Vilmos tekintélyes iparos áll, akit munkájában Görbe János egyesületi igazgató, Berna Ferenc alelnök, Czabaffy Antal titkár támogatnak. A több mint fél évszázad óta fennálló egyesület műkedvelő gárdája a sztari-becseji műkedvelők között az első helyen áll. Az olvasókör által rendezett kitéző előadások sikeréért elsősorban a szereplőket illeti az érdem és pedig: Müller Sárikat, Simovics Bözsikét, Pol-lák Ernőt, Simon Károlyt, Deininger Rezsőt, Kocsis Mancuskát, Manhalter Lajost, Major Istvánt, Krakker Mancuskát, Horváth Bözsikét, Weinberger Zoltánt, Gráf Jánost, Görbe Jánosné, ifjabb Knecht Andort, Csányi Ferencet, Győri Gézát, Mizrahi Gézát, Banka Bözsikét, Tóth Bözsikét, Simovics Mancikát, Horváth Ilonkát, Sárvári Ferencet, Bálint Andrást, Kovács Antalt, Ábrahám Jánost, Sági Dezsőt, Ferenc Pált, Bóbán Mihályt, Péntes Nándort, Deák Jánost, Janek Aladárt, Tóth Istvánt, Banka Dezsőt, Koszonov Boskót, Popics Lászlót, Koncsek Tibort és másokat.

A sztari-becseji Katholikus Olvasókör ismeretterjesztő előadások rendezésével veszi ki részét a kulturmunkából. Az olvasókör elnöke Petrányi Ferenc apátplébános, az egyesület alelnökei: Csizofszky István alsóvárosi plébános és Rajsi Lukács Gazdálkodó, jegyzője Czabaffy László tanító. Az egyesület saját házzal és szép könyvtárral rendelkezik.

A sztari-becseji Római Katholikus Iparos Legényegyesület egyházi elnöke Petrányi Ferenc apátplébános, világi elnöke Réh Dezső iparos, jegyzője Tóth István, háznagy Hodik Dávid, dékánok Czabaffy Antal és Juhász Béla. Az egyesület, amelynek szintén saját háza és gazdag könyvtára van, színelőadások rendezésével aratot sok sikert. A műkedvelőgárdája: Antok Margitka, Schmidt Zsófiika, Erdélyi Károly, Csányi Ferenc, Horváth Ilonka, Deák János, Kocsis Mariska, Kovács Rózsika, Tóth István, Róth István, Sárvári Ferenc, Schmidt Ferenc, Knakker Mariska, Gaál-Kovács Terus, Gaál-Kovács Juliska, Sipos Erzsike, Ludman Margit, Deininger Rezső, Zelenay Sándor, Gaál-Kovács József, Erdélyi Károly, Bodor József, Bóbán Mihály, Sipos Jenő, Lukács István, Terék Tibor, Sági Dezső, Halm István, Nagy Dezső.

A Sztaribecseji Gazdakör Sztaribecsej egyik legtekintélyesebb egyesülete, mely értékes szakkönyvtárral rendelkezik. A tagok kulturális nevelése mellett gazdasági szakismereteik fejlesztését is elősegíti. A gazdakör elnöke dr. Balassa Pál tartománygyűlési képviselő, akinek nagy érdeme van az egyesület felvirágoztatása körül. A nyár folyamán nagy sikert elért mezőgazdasági és állattájlítást rendezett az egyesület, amely a magyarság kulturális mozgalmait anyagilag is támogatja. A legutóbb az ujonnan alakult Zsabljai Magyar Olvasókörnek is adományozott könyveket és pénzbeli támogatást. Az egyesület alelnöke Rauh Ferdinánd földbirtokos, titkára Schwandzner Andor tanár.

A Római Katholikus Földműves Ifju-

sági Egyesület egyházi elnöke Petrányi Ferenc, világi elnöke Buday József földműves, jegyzője Czabaffy László tanító, akinek nagy érdeme van a földműves ifjuság kulturális nevelése terén. Az egyesület saját házzal és gazdag könyvtárral rendelkezik. Jól sikerült műkedvelő-előadásokat szokott rendezni. Az egyesület műkedvelői gárdájában helyet foglalnak: Szabó Ilona, Kovács Boriska, Bálint Veronka, Barna Katalin, Kinka János, Károlyi István, Bálint István, Nagy Pál, Boja Veronka, Vidlicska Ferenc, Balaska István és mások.

Sztaribecsej alsóvárosban van az Egyetértés Polgári Olvasókör, melynek elnöke Tancos András, alelnöke Varnyu Miklós, titkára Fetter Imre. Az egyesületnek nagy érdeme van a job-bára földművesektől lakott városrész kulturális fejlődésében. Az egyesület, mely több, mint harminc éve áll fenn, saját házzal és szép könyvtárral rendelkezik. Az alsóvárosban kezdte meg a működését két ujonnan alakult magyar kultúregyesület: a Sztaribecseji Alsóvárosi Katholikus Népkör, melynek elnöke Csizofszky István alsóvárosi plébános, alelnöke Lendvay József, titkára Fetter Imre kántor és a Sztaribecseji Alsóvárosi Polgári Olvasókör, amelynek elnöke Csizofszky István plébános, alelnöke Palotás István, titkára Fetter Imre.

A Sztaribecseji Kiszgazda Kör, amely egy év óta áll fenn, a sztari-becseji kiszgazdák kulturális és szaknevelését igyekszik előmozdítani. Az egyesület mint elnök dr. Galambos Ferenc ügyvéd áll, kinek ismert agilitása garancia arra, hogy ez az egyesület kitéző céljának meg fog felelni.

A sztari-becseji magyarság kulturális nevelése terén, részint mint előadók, részint a hetilapok révén munkásságot fejtene ki. Vecsey Géza, dr. Draskóczy Ede, Petrányi Ferenc, dr. Varró János, dr. Balassa Pál, Rácz Imre, Fetter Imre, Tihanyi Ernő, Galambos Margit, Fár-bás Józse, Plank Ferenc, Nikl Jenő és mások.

Minden remény meg van arra, hogy a sztari-becseji »Kulturmunkások Társaságának« megalakulásával Sztaribecsej intelligenciája hatványozott mértékben közzre fog működni a sztari-becseji magyarság kulturális nevelésének munkájában.

(Hal.)

Nagy Kató óriási sikert aratott új filmjének főszerepében

A szubotical származású berlini filmszínész nő új filmjének bemutatója után férjhez ment a rendezőjéhez

Nincs is olyan régen, hogy Szuboticalról elindult egy fiatal urilány nagyra-törő tervekkel és merész álmokkal, a melyeknek egy végcéljuk volt: híres filmszínésznővé lenni. Sok leányszívben élnek ilyen titkos vágyak, de nagyon kevésnek sikerül a vágyakat olyan gyorsan és teljesen valóra váltani, mint a

hajó» kitérő rendezőjéről Konstantin J. David-ról ír, aki a rendezésben sok újat és egész figyelemreméltó értékeket mu-

Szép Ernő:

Sajnálom a tengert

Sajnálom a tengert, mert nincsen őse,
Nem tudja az a vas tenger, mi ez,
E szőke bánat, búdál, szerelem.
De szép is vón olyan szeptember egyszer
Hogy szállna, szállna a hervadt levél
A vadonat kék vízre végtelen
Honnán, csudából, dlomból, az égből.
Szegény matrózok nem hinnék, hogy élnek,

Ugy ámulnának a korláthoz esve,
Tengerbe hullna a matrózpipa,
Hello! hello! repedne jobb kezök
S még mit szólnának iskolátlannul,
Bolondot, ünnepit, jal, nem tudom
S mit képzelnének a sirdlyok is
Gyávdán sivalkodván, szokatlanul?
Bukdnak, csipkednek a levelet,

lat. A rendező sikerére méltán büszke lehet Nagy Kató is és a fiatal színész-nő teljes beérkezése valószínűleg a rendezőnek is nagy öröme, mert — az új filmnek az életben való folytatásaképpen — »Az égő hajó« december 15-iki bemutatója után néhány nappal, december 21-én Konstantin J. David rendező feleségül vette Nagy Katót. A művész-pár ezután együtt fog filmezni és Nagy Kató most már mint asszony folytatja sokat ígérő művészi pályáját.

mint amikor annak idején Mozart Amadeus urat (szintén zenész) temették, aki nek utolsó útjáról feljegyeztetett, hogy a nagy hóvihar miatt csak a kutyája kísérte a temetőbe. A nagybögös, ahogy a behavazott fehér sírkerezek között feketé nagybögőjét cipelve a temetőből kifelé igyekezett, elkáromkodta magát.
Eos.

Halló Becskerek!

Amikor az ember itt leszáll a vonatról, a gyérszámú utas között olyan tétova érzése támad, mint valami végállomáson. Eddig a világ. De amint autóba ülve egyre beljebb hasítjuk a levegőt, a város szíve felé, friss ütemű eleven lüktetés fog körül. Ezenfelül valami végtelenül lebillincselő megnevezhetetlen romantika lóg a levegőben. Itt egyszerre megérti az ember Szi. Szigeti Vilmos megyebálszagu kedves és kifogyhatatlan históriát, patinás alakjait a vármegye székhelyének. Valóban, aki iróember Becskereken élt valamikor és valamedig, színt, hangulatot, témát egy egész emberi életre válót vihet el magával.

Aki pedig még sohase látta Becskereket, az is ilyenek álmodta talán.

Vasárnap délután. Az ünnep szordinót tett az ucca hangjára. A kirakatok és boltajtók csukott szemmel pihenik ki a hétköznapok körmöntfonságát, ami bizonyára itt is nagy nekigyürkőzéseket kíván a mindennapi kenyérért, kalácsért bundáért, nyári Ostendeért vagy tavaszi Dubrovnikért.

Friss lármás színekbe parádészkodó mindenlányok bukkannak föl a Bega-hidakon a délutáni szabadság üdítő mosolyával csattanó ábrázatokon. Olyanok mint elkejeztően tarka óriási pillangók, amelyek a mozik fénye körül összeverődve estétájt, haláltmegvető bátorsággal gyűrnek be magukat a sötét mozikatulyákba.

Igen: Az ünnepnapok boltjai a mozik és kávéházak itt is jórészt magukba ásitják az emberek zömét, a közönbősöket, a fáradtakat, a kényelmesekeket, az elnyomottakat a táncoskedvűeket, felzsinesekeket, unatkozókat, szerelmeseket, társtalanokat, szokásuk rabjait, a társaság szeretőket és így tovább-tovább a százarou, szásrétű élet individuumait. Hiába, a csordában élők fajtájához tartozunk, kellenek a közös legelők, közös források, kutak, erdők, amelyek az összetartozódásunk biztonosságát érzékelteik velünk. Közös táplálékot és menhelyet adnak, biztos fedezéket az izoláltság rettenetes érzése ellen.

Ez eddig úgy hiszem mindenütt egyformán így van széles-e világban, de a Vajdaság szűk határai között maradván minden tárgyilagosságom mellett van mit Becskerek javára írnom: Ez a kulturmunka megbecsülése és a kultura iránt való őszinte lelkesedése. Itt olyan tapasztalatokkal gazdagsítottam, amelyekről csak a meghatottság hangján tudok szólni. Itt van közönség túl a mozik és kávéházak varázsán arra is, hogy színt megöltönsön egy természet azért, hogy meghallgassa ki volt az a Vajda János költő, száz esztendőnek előtte, mit tudott, hogy élt, kit szeretett és miről álmodott... Aztán rendületlen jóindulattal hallgatja meg az ismeretlen, ma költőt, aki odatévedt és pazarul előlegezi neki bizalmát és szeretetét.

Aki valamikor állt pódiumon és őszinte szándékkal a közös jó felé törekvés-sel mondta el a mondanivalóját, az át tudja érezni teljes szívvel a boldog örömet, ami a hallgatói spontán lelkesedéséből fakadt. Egy ilyen pillanat harcától minden sebért, ami a kultura hárcosainak minden időkben bőven kijár. Erőt ad újabb küzdelemre, bátorít a még szebb és még jobb eredmények kifejlesztésére. A szeretet és hála érzésével kívánom minden társamnak, hogy érezze maga körül, mint én éreztem azt a meleg szeretetteljes szoros gyűrűt, ami engem Becskereken körülölelt. Enek a lelkes és áldozatkész kulturgyűrűnek tiszta fényű ékköve fáradhatatlan őre: Dr. Várad Imre, a magyarság méltó képviselője.

Novakanizsa, 1927 november 30-án.
P. Gergely Boriska

Cigányprimást temettek Bécsben

Nekem már az nem tetszett, hogy a cigányprimás Herr Kapellmeisterré avanzsált. Ott már nagy bajok vannak, a mikor a primásra azt mondják, hogy Kapellmeister. Ez csak halálban történhetik meg itt Bécsben a jóra való magyar cigányprimással, aki már nem tiltakozhatik az előkelő titulus ellen. Akkor egyszerre Kapellmeister, miután olyan nagy Ur kiállított rá: ácsi te! akinek nem lehet nem engedelmességedni ezen a földön. Mert hát hiába is protestált volna, a nagy Ur örök hangfogót tett a hegedűjére, ujjait megmerevitette, fülét megcsikettette, szívét, amely nélkül szintén nem lehet magyar nótát játszani, megállította... A hegedűt beteszik a tokjába. a Kapellmeister urat behelyezik a koporsójába, a pap latin halotti imát énekel föllette: dolores inferni circum dede-runtme, azután lebecsátják a föld alá. Boecsánatot kérek, ott még nem tartunk, mégis kötelességem volna egy kis sorrendet követni és előbb megmondani, hogy Kuppi Józsi cigányprimás barátomat siratom e sorokban és röviden megmagyarázni azoknak, akik nem ismer-ték, hogy tulajdonképpen ki volt ő.

Nagyon kevesen nem ismerhették Bécsben Kuppi Józsit.

Valóban ő volt a híres magyar cigányprimás, amint hirdették. Egy kis cingár legényke, aki bus magyar melódiákat muzsikált a bécsi éjszakába. Ha a nagyerőmű közönség mulatni akart, átsapott vidám dalokba, a párok táncra perdültek a parketten és ha valaki történetesen klasszikus operát kívánt hallani Kuppi Józsi zenekara operára hangolt.

A bécsi közönségnek Nur eine Nacht sollst du mir gehören című műdallal kedveskedett. De természetesen, hogy a szomorú magyar nóták voltak a speciáltságai, ezek a szívből szóltak, a hegedűje sirt, zokogott, ilyenkor a kis hüvelyknyi ember megnőtt, barna szemét tüzben égtek, sárga pergament arca kipirult. Mennyi vigasztalás ömlött a Kuppi hegedűjéből a Bécsbe szakadt magyaroknak, akik közül talán egyesek egyszer-másszor szívesen nem ebédelték csak azért, hogy Kuppi meghallgassák.

Éjszakáról-éjszakára muzsikált a Kuppi hegedűje a tompa világítású, kedves bécsi bárban, szemé előtt színes bárítalok csörgedeztek, gyönyörű estélyi ruhás nők szalmaszálon szívták a mártort, a páholyokban szerelmes párok simultak egymáshoz és bár közepén egy táncoló massza hullámozott, amelynek ritmusát ő diktálta. A gondtalan vidám élet árnyékában pengette hegedűjét, már évek óta a halállal eljegyezve. Mert tudóbajos volt és minden éjszaka lázasan állt vele bandája élére és játszott hajnalig. Az orvos rendeleteit is félreértette. Az orvos azt írta elő, hogy tejet igyék és a tej helyett alkoholt ivott. Ahogy a vonója a gyantát, úgy fogyasztotta ő az alkoholt és a cigarettát. Friss levegőt csak éppen annyit lélegzett magába mint amennyit a bár ventilációja volt szíves

a részére a lokál forró levegőjébe be-csempészni. A fall tükrökből egy halotti maszok nézett vele szembe, amely az állával a hegedűjét szoritotta. A jókedvű mulatózók, az illatos hölgyek, akiknek a primás a fülebe huzta, nem tudtak betelni: még egy nótát és még egy nótát, Kuppi-vonója nem pihenhetett, köhögni is alig hagyták. Józsi tempó! Egy éjszaka aztán utoljára hallotta a bár direktorának vicces zárórai bejelentését:

— Iperstunde bitte schön...

Másnap a banda nélküle játszott. Kuppi Józsi nem bírt többé felkelni az ágyból. Iperstundo bitte schön. Elkezdett haldokolni. Harmincöt éves volt. Az utolsó kívánsága: egy üveg pálinkát és egy szivart tegyenek a zsebébe a nagy utra. Aztán elvesztette eszméletét. Önki-vületében ujjai görcsösen mozogtak, mintha hegedűne. Oh neki még sokat kellett volna játszani, a házból minden krajcár elfogyott, anyjának, feleségének és két gyerekének nincs kenyere... Hegedűt agóniájában, amikor neki már Szent Dávid hegedült.

Rudi a bárnixter lesujtva fogadott, amikor hosszú idő után bevetődtem a bárba:

— Eppen jókor tetszett jönni, holnap temetjük Kuppi Jósikánkat.

Rudi elmondotta, hogy a jeles cigányprimás nagyon kifogyott volt a földi javakból. Egy estélyt akart rendezni a javára, amelyen a legnagyobb művészek szerepeltek volna. A színlap egy bárt mutatott volna, ahol a banda némán állt volna a sarokban. Ekkor színpadra jött volna Anday Piroška a bécsi udvari opera színésznője Dubesz főnök ur kíséretében.

— Mi az, miért nem játszik a Kuppi? — kérdezte volna Anday.

Erre a Dubesz ur oda ment volna a Kuppihoz és ezt mondta volna:

— Na Józsi a művésznő kedvéért játszal valamit...

— Ez lett volna Kuppi Józsi hatyudala — adta elő szép tervét a jó Rudi, akitől Reinhardt tanulhatna rendezést. Mert ugyebár Anday Piroška és Dubesz nem a legrosszabb összeállítás. De Kuppi Józsi kezéből már kiesett a hegedű... Csütörtök délután temették a bécsi Centrál firdhofban.

A Pompes Funebres emberei a koszorúkkal megrakott koporsót úgy kapták vállakra, mint ahogyan egyszer egy berugott társaság emelte a vállaira extázisában Kuppi — hegedűjét. A koporsót a Bécsben levő összes cigánybandák követték, amelyek szomorú magyar dalokat játszottak. A sirál Rudi bucsuztatta el a halottat; az özvegyet ájultan kellett elvinni. A pap imádkozott és a koporsót leeresztették a sírjába.

A cigányok körül álltak a sír száját és atávozó primás után küldték a síró hangjait a »Lehullott a rezgő nyárfa aranyszínű levele« című dalnak. Aztán mindenki egy göröngyöt dobott a sírba, mint ahogy eddig a bankókat dobták oda a tálcára Kuppi bandájának.

A temetőben nagy hóvihar dühöngött.

Az új adókodex

Írta: dr. Fischer Jákó

(Folytatás)

I. A földadó.

Habár az 1875. évi VII. t.-c. is hatályát veszti, annak alapelvei és az annak nyomán kifejlődött gyakorlat továbbra is irányadó lesznek. Eddigél az adóalapot nem a valóságos, hanem a kataszteri tisztajövedelem képezte és a tiszta jövedelem a földek minőségéhez és megművelésének módjához igazodott. Az adókulcs sem a tiszta jövedelem, hanem a kataszteri jövedelem után számítva, 20% volt, ami azt jelentette, hogy a földbirtok a minimális adóval volt megterhelve. Állandóan azzal érveltek, hogy agrárország vagyunk és így az agrártermékeket nem szabad túlságosan megadóztatni, pedig a helyes következtetés szerint nem a többségi és nem a kisebbségi jelleg és foglalkozás szerint kellett volna a közterheket viselni.

A kataszteri tisztajövedelem gondolatát az új törvény továbbra is fenntartja, de többrendbeli korrekcióval.

A földek hét osztályba soroztatnak és pedig:

1. szántó,
2. kert és gyümölcsös,
3. szőlő,
4. kaszáló és legelő,
5. erdők,
6. mocsarak,
7. folyók és tavak. Ezen osztályokban még külön nyolc alosztály készítenő a minőségnek megfelelően.

A városi házhelyek az első osztály legmagasabb fokába kerülnek, amennyiben t. i. földadó alá esnének.

A földadó kérdésnél azonban komplikációt okoz az, hogy az ország egész területén eddig még nem létezik kataszteri felvétel és ahol van, ott is sok változás történt a megfektetése óta. A Vajdaságban, Horvát, Szlavon, Dalmát és Szlovén tartományokban nemcsak a kataszteri birtokleveket fektették meg, hanem a kat. tiszta jövedelem is ki van számítva. Evvel szemben Boszniában és Hercegovinában még csak olyan kataszter létezik, amely csak a földek értékét tünteti fel, míg Szerbiában és Montenegróban egyáltalán nem ismerik a kataszteri felvételt. Abból a célból, hogy a kérdést közös nevezőre hozzák, a javaslat azt tervezi, hogy ott, ahol a kataszter tökéletes, ott az egy korona helyett, mindenütt egy dináregység számítassék és az évtizedek előtt megállapított kat. tiszta jövedelem a mai mezőgazdasági termelvények közép árával összehangzásba hozassék. Ebből a szempontból az 1925. évi július 1. és 1926. július 1. között mutatkozó középárakat kívánja irányadóul venni, ami kézzelfoghatóan óriási adóemelés jelentene.

Boszniában és Hercegovinában, ahol szintén van vagyoni kataszter, ott a kat. tiszta jövedelem igazodjék azokhoz a kat. tiszta jövedelmekhez, amelyek az előbb említett országrészekben megállapítottak.

Szerbiában és Montenegróban provizorikusan a miniszter kap felhatalmazást, hogy a földjévedelmet a többi országrészekéhez viszonyítva megállapíthassa és pedig ugyanolyan bizottság útján, mint amelyik az eddigi kat. tiszta jövedelmeket a többi tartományokban a tényleges mai állapottal relációba hozni lesz hivatva. Mindenestre elrendeltetik, hogy tíz éven belül itt is elkészüljenek a kat. birtoklevelek és egyáltalán új törvény alkottassék a kataszterekről. A törvény elkészültéig a mai kat. törvény marad hatályban.

A megnövekedett tiszta jövedelmet megbecsülő bizottság tizenhat tagból fog állani, melybe nyolc tagot a parlament választ a különböző tartományokból, nyolcat pedig a miniszter az ő szakemberei közül. Székhelye Beograd és a munkálatait a következő sorrendben tartozik elvégezni: Szerémség, Bácska, Bánát, Baranya, Horvát, Szlavonország, aztán Szlovénia, Dalmácia, Bosznia és Hercegovina, végül Szerbia és Montenegró. Az ezen alapon mutatkozó jövedelem csak 1929. évi január elsejétől kezdve lesz a földadó alapja, addig pedig fentartatik a mai állapot, ami azt eredményezi, hogy a földadó ebben az évben általában kisebb lesz azáltal, hogy a reá nehezede 500 %-os rendkívüli állami pótdadó megszűnik. A bizottságok ezt a körülményt eddig nem vették észre, vagy nem akarták észrevenni, habár a múlt évben beterjesztett javaslat úgy gondoskodott arról, hogy a földbirtokosok se részesüljenek adóengedelményben, hogy a kataszteri munkálatok elkészültéig a régi alapon fizetett földadót csak provizorikusan kell tekinteni és az ezután mutatkozó különbözőzettel kiegyenlíteni.

Egyébként a földadó nagysága teljesen annak a bizottságnak a működésétől függ, amely az új kat. tisztajövedelmet fogja megállapítani. Az adókulcs most is 20 %-a lesz a tiszta jövedelemnek, még pedig többrendbeli pótdadótól megszabadítva, de előreláthatóan az adóalap fog emelkedni a kat. tiszta jövedelem emelése folytán.

Az előrelátható eltérés szemléltetővé tétele végett szögezzük le, hogy a békében körülbelül 20 koronára volt becsülve egy kat. hold föld tiszta jövedelme, tehát ez volt az adóalap. Nem többre s nem kevesebbre, mint egy-két mmázsa buza értékére becsülték egy kat. hold tiszta jövedelmét, mely után a 20 %-os adókulcs alapján négy korona egyenes állami adó volt fizetendő. Az új aera alatt a négy koronából négy dinár lett, a melyre 500% vanredni csapott. Ehhez hozzászámítva a négy dináros alap után az állami pótdadót, körülbelül 28 dinár terhelte az 1600 öles ingatlant. A jövedelem és vagyonadó súlyosbította ugyan még ezt a terhet valamennyivel, de az még mindig elviselhető volt. Ha már most egy kat. hold föld tiszta jövedelmét 500 dinárban állapítanák meg, akkor az egyenes állami adó 100 dinárt tenne ki, amihez a rokkant és előfogati adó hozzászámításával kb. 150 dinár adóterhet keletkeznék.

Az egyenes adók vezérigazgatója szerint 14.170.000 hektár olyan földdel kell az országban számítanunk, amely földadó alá esik és ezután körülbelül három milliárd kétszázhatvan ezer dinárra lehet becsülni a kat. tiszta jövedelmet, a mely után 20 %-os adókulcs mellett — a fentartandó pótdadók nélkül — több mint 600 millió egyenes adóra lehet számítani. Miután a földadó eddig is ennyit jövedelmezett, kétségtelen, hogy a 60 %-ot kitevő rokkant és előfogati adóval együtt a földadó összege az adóerősítés után akkor is növekedni fog, ha a kataszteri becslőbizottság túlságosan kiméletesen kezelék az ügyet. A kataszteri tiszta jövedelem tartományonként a következőképpen projektáltatott:

Montenegró hektáronként	20 dinár
Dalmácia	40 dinár
Bosznia és Hercegovina	150 dinár
Szlovénia	175 dinár
Szerbia	180 dinár
Vajdaság	660 dinár

Megemlítendő, hogy az adóztatásnak ez a neve csak a saját kezelésű földbirtokra vonatkozik és nem arra, amelyik haszonbérbe van adva, mert ebben az esetben a többit után járadékadót kell majd a tulajdonosnak fizetnie.

Igen nagy igazságtalanságnak tartom, hogy az adóért nemcsak a föld haszonélvezője, hanem a mestelen tulajdonosa is felelős és a társtulajdonosok felelőssége is nem a tulajdonuk aránya szerint oszlik meg, hanem egyetemleges lesz.

Az adómentesség eseteinek felsorolását mellőzöm, mert ez a minimumra szorítkozik. Kiemelendőnek tartom, hogy házhelyek és udvarok 500 m² területig, ha elkülönítve nincsenek, földadó alól mentesek. A jövedelmiadó tervezett eltörlése esetén az adókulcs emelése várható.

II. Házadó.

Házadó alá esnek mindazok az épületek, melyek lakás céljára, vagy más állandó használatra szolgálnak. Az 1909. évi VI. t. cikk megkülönböztetése a házbér és házosztály tekintetében nagyrészt megszűnnek és ezek helyébe — a drágább — az általános házbéradó lép, melynek adókulcsa általában 20% lesz. Az adóalap az évi bérösszeg. Amennyiben az épület bérbeadva nincs, ugyanannyi, mint amennyiért hasonló helyiség bérbeadatott. Ha nincs hasonló helyiség, akkor becsülés foganatosítandó. Azt, hogy az összehasonlítást és becsülést ki és hogyan fogja végezni, egyelőre nincsen meghatározva, de ha ezt a pénzügyi közegek fogják végezni, akkor ugyanarra a somoru eredményre lehetünk elkészülve, mint a milyent Szubotícán a közelmúltban már dtéltünk.

Míg azonban eddig az adóalapból a fentartási és amortizációs kiadásokat levonni nem lehetett, addig most Beograd, Sarajevo, Ljubljana, Novisad és Zemun városokban ezen a címen 20 %, a többi városokban, fürdőkben és nyaralóhelyeken 25 %, a falvakban pedig 30% levonható lesz.

Házosztály adó alá csak a bérbe nem adott falusi házak, a szolgaszemélyzet lakására szolgáló szállási épületek és az ipartelepeken levő munkásházak tartoznak, amennyiben az utóbbiban két szobánál, az előbbieken 5 szobánál több nincsen. Szobának fog mnóssított minden helyiség, amely lakhatásra alkalmas. Minden szoba után 20 dinár lesz az adó, míg a régi törvény szerint egy szoba után 1 k. 50, a második után 4, a harmadik után 8, a negyedik és ötödik után 16 korona volt fizetendő.

A javaslat adómentesnek nyilvánítja azokat a falusi mezőgazdasági házakat, melyek nincsenek bérbeadva és a tulajdonosoknak 4800 dinárnál több évi bevételük nincsen. A pénzügyi bizottságban ezen kérdés felett igen élénk vita fejlődött ki az agráriusok és a merkantilisták között, mert az előbbieket több kedvezményt kívántak, az utóbbiak

pedig elleneztek, hogy az előnyökben csak a mezőgazdák és nem egyben az ipari munkások is részesüljenek.

Állandó adómentességet élveznek az állam és az önkormányzati testületek az általuk használt épületek után, templomok, kórházak, kulturális és közcélokat szolgáló épületek, gyárak és ipari épületek, mauzoleumok is. Az adómentesség — az eddigi gyakorlattól eltérően — az összes pótlékokra is kiterjed. A p. ii. bizottság állandó adómentességet biztosított azoknak az épületeknek is, melyekben az egyházak és valláslekezeltek irodái vannak elhelyezve, ami a parlamentben is élénk diskusszióra fog alkalmat adni.

Ideiglenes adómentességben részesíthetők az új épületek és pedig

a földszintes házak	5 évre,
az egyemeletesek	10 évre,
a kétemeletesek	15 évre,
a három és több emeletesek	20 évre.

Itt, ellentétben az állandó adómentesség esetétől, a pótlékokra nem terjed ki a mentesség, ami szintén a régi törvény szellemének felel meg.

Az adófizetési kötelezettség — a földadóhoz hasonlóan — nemcsak a haszonélvezőt, hanem a tulajdonosokat is terhelni fogja és az adóvalomások adatainak hamis volta, nemcsak 4—8-szoros bírságot von maga után, hanem azt is, hogy a házbérbe nem vallott részének bírói érvényesítésétől is elesik a háziur. Hogy a lakót is sújtani fogják ezért a jövedéki kihágásért, nem tünik ki a javaslatból, de azt előírja a javaslat, hogy az a lakó, ki a hozzá intézett kérdésre valótlan adatot vall be a kincstár megkárosítására, elveszti a lakástörvényben részére biztosított kedvezményeket. A nem védett személyekről és a lakáskorlátozások megszüntésének ideje után beálló eseményekről szintén nincs intézkedés.

III. Kereseti adó.

Minden olyan vállalat, üzlet, vagy önálló foglalkozás, amely tiszta nyereség elérésére irányul, ezen adó alá fog tartozni. Megfelel a régi III. o. k adónak. A régi ker. adó I., II. és IV. osztálya megszűnik, illetve más adónemekkel helyettesítetik. Hasonlóképp külön szabályozást nyer a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok keresete is, ellenben az eddigi III. oszt. ker. adó most három részre tagozódik. Az elsőbe a különböző vállalkozások, a másodikba az üzletek és foglalkozások, a harmadikba a szellemi, fizikai munkások, amennyiben nem állanak szolgálati viszonyban és nem esnek a munkásadó kategóriájába.

Az adóalap — eltérőleg az 1875. évi 29 t. c. rendelkezéseitől — nem az előző három évi bevételek átlaga, hanem mindig egy-egy előző évi tiszta bevételnek az eredménye. A tiszta nyereség úgy áll elő, ha a bruttó bevételből levonjuk a szükséges kiadásokat, mint amilyenek az üzletberek, tisztviselők és munkások fizetése, idegenektől felvett kölcsönök kamatai, az iparvállalatoknál bizonyos leírások, a gépek amortizációja fejében, a közvetett adók és illetékek, forgalmi adó, biztosítási díjak és az előző egy évi veszteség. Ellenben nem szabad levonni a közvetlen adókat és ezeknek pótlékait, sem az államiakat, sem a községiakat, az üzem nagyobbitására, új gépek beszerzésére fordított kiadásokat, a családtagok munkájának egyenértékét, az alkalmazottaknak szerződési kötelezettség nélkül adott jutalmakat, a háztartás költségeit, az adóalany tőkebetétje után felszámított kamatokat és a tartalékalap dotációját.

Az adókievétést az erre hivatott bizottság becsülés alapján végzi, azonban nincsen becsülésnek helye, ha az adózó a szabályszerűen vezetett könyvei alapján készített mérleget és eredményszámlát csatol. A könyvek szabályszerűségének megbirálását a javaslat a pénzügyi hatóságoknak akarta fenntartani, de a parlament pénzügyi bizottsága ezt a kérdést is az adókievető bizottság elé utalta.

Az adókulcs eddig egységesen 10%-a volt az adóalapnak. Most az adókulcs különböző és pedig annál nagyobb, minél inkább előtérbe jut a tőkének a szerepe a munka felett. Az 1926. évi javaslat 12, 10 és 8%-ban állapította meg az adókulcsot, de a most tárgyalásra kerülő javaslat és a pénzügyi bizottság 14, 12, 10 és 8%-os adókulcsokat különböztet meg, sőt a fizikai munkások egyenes kereseti adója 2%-ban van megállapítva úgy, miként ezt a munkásadóról szóló törvény már korábban szabályozta. Az utazók és utazási ügynökök adója évi 1000 dinár átlagösszegben van meghatározva.

A vállomásadási kötelezettség, mely a jövedelmi, vagyoni és hadinyereség adó behozatalával egyidejűleg jött divatba, most általánosított és minden vállalat és minden foglalkozás köteles a működésének megkezdését nyolc nap alatt bejelenteni, mert különben bírságnak teszi ki magát. A fizetési kötelezettség a vállalat, üzlet és foglalkozás mindenkori tulajdonosát terhelvén, nagyon vigyázni kell az üzletátruházások alkalmával, hogy az átruházó rendezte-e az adótartozásait?

Két pályázó nyerte a közönség problémáját

Fleischmann mérnök és Fejér Adárné (Szubotica) osztoznak az ötszáz dináros jutalomban

A *Bacsmegyei Napló* karácsony előtti pályázata a közönség problémája volt. A kitűzött feladatra, hogy a közönség találjon ki megfontolandó problémákat, igen sokan pályáztak. A pályázatok között ezuttal igen sok érdekes írás akad, amelyek azonban sajnós nem mindig feleltek meg a pályázat feltételeinek. A feltételeket félreem érthetően több ízben is közöltük, mégis nagyon sokan küldtek be olyan pályázatokat, amelyekben nyomuk sincs a problémának, vagy ha igen, a felelet százféle lehet és valóban nem lehet kívánni a pályázóktól, hogy pont épen azt a megoldást találja el, amelyre a probléma feladója gondolt.

Néhányan nem mellékeltek a megoldást és ezeket a feltételek szerint nem vehettük figyelembe és sokan küldtek be még ismert dolgokat is.

Minden tekintetben helyes megoldás csak kettő volt: Fleischmann T. mérnök és Fejér Adárné (Szubotica), akik között egyenlő arányban osztjuk fel az ötszáz dináros jutalmat.

Ezt a két pályázatot valóban ki is lehet tűzni problémának.

A két problémát fel fogjuk használni és így azokat most nem közöljük le, de január és február hónapban mindegyikre sor kerül.

Ezenkívül még három közelítette meg legjobban a helyes megoldást. Ezek ugyan nem annyira jók, hogy problémának feladhatók őket, de érdekesek és kedvesek és ezért teljes terjedelmükkel nyilvánosságra hozzuk őket.

Megemlítjük még *Stark István* és *Gáli Ida*, Szubotica pályázatait, amelyeknek ötletét más feldolgozásban esetleg még felhasználjuk. Végül szintén jó, de problémának fel nem adható pályázatokat küldtek be a következők:

Beer Rezső Kikinda, B. Farkas Lajos Szentá, Hering Bogvi Szentá, Mayer István Szubotica, Fontányi Menyhért Szentá, Serfőző Ferenc Kula, Klein Sári Velikihecskerek, Gerber Matild Szentá, Grün Izor Mol, Wollberger Vilmos Sid, ifi, Föglein János Sztaribecei, Balcz Antal Noviszad, Kelemen György Petrovoszeló, Sáfrány András Veprovác.

A közlésre érdemes három pályázat a következő:

A kártya

I.

Egy kis faluban lakott családjával Hetényi László földbirtokos. Jóravaló, szorgalmas ember volt, csak egy hibája volt, hogy szeretett kártyázni. Többször átment a szomszéd városba, ahol egyik barátjával, egy dusszagdag bankárral kártyázott. Hetényi állandóan vesztett. Családja tudta, hogy szokott a bankárral kártyázni, de nem is sejtették, hogy Hetényi hazárdot játszik. Egy este Hetényi újból szerencsét próbált, de nem sikerült. Állandóan vesztett és amikor már minden pénzét eljátszotta, akkor nem maradt egyéb hátra, mint a ruhájáért kezdeni játszani. Éjjel után néhány perccel Hetényi kabát, kocsi-ló nélkül (mivel azokat is elkártyázta, jött haza.

Családja már aludt és zörgésére fia felkelt, hogy beengedje. Nagyon meglepődött, amidőn apját ilyen állapotban észrevette és megkérdezte:

— Mi van veled apám?
 — Minden oda van — felelte Hetényi — a vagyonunk oda van. Egyedül én vagyok az oka, mert elkártyáztam és ezért meghalok.
 — Talán csak nem lesz öngyilkos — kérde a fia megdöbbenve?
 — De igen — válaszolt Hetényi és a revolvere után kapott.
 Fia nem bírta megakadályozni apja szándékát, mert 10—15 lépésnyire volt tőle, de támadt gyorsan egy gondolata, amit kimondván, eltérítette apját szándékától.

A probléma

Mit mondott a fiú?

Megfejtés

A fiúnak mentő gondolata támadt. A sorsjegyre gondolt és felkiáltott:
 — Apám! megnyertem a főnyereményt, egymillió dinárt. Hetényi épp a revolver ravaszát akarta meghúzni, de a bűvös szóra megtorpant, eldobta a fegyvert. Másnap, amidőn Hetényi megtudta, hogy fia valótlant mondott, megint szomorú lett, de fia és felesége

bebeszéltek neki, hogy többen is mentek már így tönkre, de becsületes munkával néhány év alatt megint felküzdötték magukat. Hetényi megnyugodott sorsában és családjának ünnepélyesen kijelentette, hogy becsületes munkába fog kezdeni és hogy soha többé nem fog kártyázni.

Beküldte: *Berger Tibor*, VI. gimnáziumi tanuló Velika-Kikinda.

A meghusított rablógyilkosság

Zelei Mihály nem rég tért vissza Amerikából vagyont érő kincsekkel és kövér erszénnyel, Sz. városában építette magának közvetlen a Tisza partján egy várhoz hasonló emeletes házat, amelynek udvarára még a nap is létrán járt fel bekukucsálni. Mondogatták is az emberek, mire való ez a nagy elzárkózottság, vagy talán olyan nagyon félti a kincseit. Mert bizony Zelei uram nem adta a rengeteg sok pénzt bankba, hanem odahaza tartotta azért, mert mint ahogy mondani szokta azzal ő is tud dolgozni. Egyébként nem volt fősvény ember, mert ha szegényebb rokonai, vagy barátai hozzáfordultak kisebb-nagyobb kölcsönért, mindig adott mindenkinek és ilyenkor meg szokta mutogatni az ő kincsel telt házát és a gyönyörű szép istállóját, amelyben szebbnél-szebb paripák voltak. Csupa fény és tisztaság uralkodott mindenütt, mert az udvart és az istállót naponta kétszer fel kellett mosni. Erre a célra egy gőzpumpa szolgáltatja a vizet a Tiszából, ilyenkor valóságos vízözön vot az udvaron és az istállóban. Ez a művelet alig tartott félórát, mert az udvar hátsó részén levő csatorna a szennyvizet rögtön elnyelte. Szóval minden elképzelhető kényelemmel a legmodernebbül volt ellátva az egész ház s a biztonság kedvéért a három méteres kőfal kerítésen még egy drótkerítés ékeskedett, amelyben éjjel villamos áram volt. Tehát éjjel, ha Zelei uram megbízható udvarosa a kaput bezárta, oda senki engedély nélkül be nem juthatott.

Volt a ház k még egy nevezetessége, a gyönyörű szép Eszter kisasszony, akit Zeleiek örökbe fogadtak. Egy szép napon Eszter kisasszony azzal lepte meg nevelőatyját, hogy ő már férjhezmenendő sorban van és van neki egy szíveválasztottja, adja beleegyezését az egybekelésükhöz. Azonban Zelei uram, mikor hallotta, hogy az illető egy egyszerű csendőr, kitért a válasz elől és Esztert nagyobb felügyelet alá helyezte, maga pedig sietett a csendőrpáncsokhoz, kihez személyes barátság fűzte és kieszközölte tőle a csendőr azonnali áthelyezését.

Nagy volt a csendőr meglepetése, midőn az örömhír helyett az áthelyezésről értesítették és közölték, hogy a mai éjjeli szolgálata az utolsó Sz. városában. Nehéz szívvel indult neki az éjjeli szolgálatnak és mintha az idő is vele érzett volna, terhes felhők csurgatták könnyeiket a szép tavaszi éjszakán. Nem törődve semmivel, egyenesen Zeleiek palotája elé ment és behúzódva a szemben lévő kápolna ajtajába, löste hogy nem láthatná-e az ő Eszter kiejét.

Zeleieknél aznap éjjel nagy fényrel

ülték meg a házigazda születésnapját és Eszternek nem volt alkalmja a már megszokott módon az ablakán kinézni, pedig tudta, hogy valaki vár reá az esős éjszakában.

Egyszerre a csendőr két erős fiatal férfi beszélgetésére lett figyelmes, akik azt vitatták egymás között, hogy kár volna a kicsikéért. Ez csak fokozta a csendőr elkeseredését, mert az előfogott szavukból úgy értette, hogy az ő szégyenletes kudarcáról beszélgetnek az illetők. A két fiatalember figyelmesen végigszemlélte a házat, ami csak megerősítette a csendőr gyanúját s már látni vélte, hogy Eszter ablakot nyit és őhelyette a kettő közül valamelyiknek int aranyos kis kezével jó éjszakát.

A csendőr elhatározta, hogyha bármibe kerül is, le fog számolni a csabítókkal. Közben a vendégek is el elhagyták Zeleiek házát, azonban ő csak a két fiatal embert figyelte, akik most a Tisza felőli részen sétálgattak, majd egyszerre érthetetlen módon eltűntek a szemel elől. A csendőr visszament a kápolna ajtajába, ott senki nem látta, azonban ő mindent láthatott, ami a házban történik. A vendégek már mind elmentek, a villany is kialudt mindenütt. A csendőr még mindig ott állt a kápolna ajtajában reménykedve, hátha Eszter feltolja az ablak redőnyét és ő bucsut mondhat neki. Hiába várt, sehol semmi nesz nem hallatszott, csak az eső esett nagy cseppekben. Már éppen el akar menni, a midőn az emeleten levő hálószobából két rémes sikoltást hallott.

— Segítség, gyilkosok!

A probléma

A közönség akadályozza meg kiváltóról a gyilkosságot és fogja el nyomban a tetteseket, — kik voltak azok, és hogy jutottak be oda, amikor a körül irt dolgok szerint a házba lehetetlen volt bárkinek bejutni.

Megfejtés

A csendőr a sikoltást hallva, azonnal azonnal a hálószoba ablakára leadott két lövést, ami megtette a hatást, a lövedék nagy robbanó bevérga a vaserdőnyt, az ablaküvegek csörömpölve hullottak be, a támadók megijedtek és elrohantak, a gyilkosság végrehajtása ez által meg volt akadályozva. A csendőr pedig futva a ház Tisza felőli oldalára sietett, ahol a két fiatal embert szem elől tévesztette s valóban azok épen akkor bujtak ki a szennyvizlevezető csatornából — a csendőr nyomban elfogta őket.

Beküldte: *T. J. Vel. Bečkerek*

Kovács András karácsonya

I.

A szent karácsony ünnepe közeledett. Ósi szokás, hogy erre a nagy ünnepre minden idegenben tanuló diák, szegény és gazdag haza utazik, hogy az örömművet családjá körében töltsse el. Kovács Andrásnak is leghőbb vágya volt, hogy az untekek-e haza utazhasson, annál inkább, mert épen levelet kapott szegény édes anyjától, hogy betegem fekszik és nagyon óhajtaná fiát látni.

A mi Andrásnak nagyon szegény diák

Moravetz Album 1928.

43 szennációs zeneművet tartalmaz. Az év legszebb kottagyűjteménye. Nem hiányozhat egyetlen zongoráról sem! 65 dinárért mindenütt kapható 11640

volt. Nehezen tengődve, nélkülözve küzdötte fel magát a gimnázium VIII-ik osztályáig. Szuboticán járt iskolába. Lakása egy szegény mosóné kamrája volt. Jó tanuló volt és így sikerült pár tanítványt kapnia és tisztán a maga erejéből a tanításért kapott pénzből tartotta fenn magát. Elképzelhető, hogy milyen lelki fájdalommal töltötte el a tudat, hogy épen most nincsen pénz és semmi kilátása sincs arra, hogy utkölttséghez jusson. Édes anyja Ujfaluban lakott s az utkölttség odáig 80 dinárba kerül, de ő oly szegény, hogy még ezt az összeget sem volt képes fiának beküldeni.

Vasárnap délután volt. András cél nélkül indult el otthonról s töprengve járkált az uccákon, hogy miképpen szerezhetné meg a szükséges utkölttséget. Utközben elhatározta, hogy meglátogassa egyik szegény kollegáját. El is ment hozzá, elpanaszolta kétségbeesztő helyzetét. Barátja is csak annyit mondhatott, hogy vele sincs különben, neki sincsen egy árva parája sem. De ő optimista s utolsó percig bizik sorsának jobbrafordulásában, mert a szegény édesanyja mindig arra tanította, mikor otthon sokszor nem volt betevő falatjuk sem, hogy a jó Isten megsegíti a szegény embert s ahogy ő mondani szokta: *»Ha az Isten akarja, ablakon is beadja.«*

A bucsuzásnál András arra kérte barátját, adjon neki legalább egy könyvet olvasni, hogy az unalmas estét valamivel éltesse.

— Sajnos, még ezzel sem szolgálhatok, könyvem nincsen.

— Legfeljebb ezt a kiolvasott újságot adhatom neked, amiért ma utolsó négy dináromat adtam oda. Nagyon szeretem a politikát olvasni és sokszor azzal ámitom magam, hogy hátha egyszer miniszter lesz belőlem. Ezen aztán kis-sé elmosolyodtak.

András összehajította az újságot, zsebébe tette és meleg kézzorítással váltak el egymástól.

Lakásába érve korgó nyomorral, fázva hideg szobájában lefeküdt. Majd eszébe jutott, hogy kabátjában van a barátjától kapott újság, ez jó lesz, gondolta magában, talán majd egy kis szórakozást fog nyújtani. Meggyújtotta a kis petroleum lámpát és...

A napok gyorsan teltek. Az iskolában kiadták a karácsonyi szünetet és Kovács András egy rongós 100 dináros nyújtott át a vasuti pénztárnál és megváltotta a jegyet Ujfalug...

A probléma

Miképp szerezte Kovács András az utazáshoz szükséges pénzt? (A következő feltevések mellőzöndök: Nem őt, idegen tulajdont nem sajátított el, nem adott el semmit, a pénzt sem ajándékba, sem kölcsön nem kapta, sem pénzt, sem más értékű tárgyat nem talált, sorsjegye nem volt s így nem huzhatták ki, a tanításért nem vett föl előleget, de kéregetni sem ment, kondíciója sem állt. Egyedül saját ötletességével becsületesen jutott a pénzhez.)

Megfejtés

Meggyújtotta a kis petroleum lámpát és elővette a *Bacsmegyei Napló* vasárnapi számát és molhón olvasni kezdett. Egyszerre szemébe tünt a legújabb 500 dináros »Probléma«, amelyre a közönség pályázhat problémák beküldésével.

Hopp! Megvan! — kiáltotta örömteliesen — ez az egy még segíthetne rajtam. De egyszerre elkomorodott, mert — bár a kilátás jó volt — de hol vegyen ő »Problémát?« Egyszerre villámgyorsan cikázik át agyán egy gondolat s a saját maga szomorú esetét állította be a probléma tárgyául a fenti címmel: »Miképp kovácsolt Kovács András diák pénzt, mikor nem volt neki?«

Másnap sietve bevitte a szerkesztőségbe a pályaművet, amelyet helyesnek találtak és néhány nap múlva a »Probléma« pályadiját boldogan felvette.

Beküldte: *Lengyel Zoltán* butorkereskedő Szombor, Kralja Alekszandra ul. 18. II.

Itt említjük még meg hogy a karácsonyi számban kitűzött hirdetési problémára legkésőbb január 10-ig kell be-pályázatot.

Vérszegénység

sápadt, ingerlékeny, könnyen kifradó, ideges kimerültségben szenvedő embereknek valóságos csodaként hat az orvostudomány legújabb felfedezéseinek: a vitaminoknak az alkalmazása. Ha szervezetünket kellő mennyiségben látjuk ezzel a nélkülözhetetlen életanyaggal, az idegesség, fáradtság, lehangoltság, rövid idő alatt teljesen megzúnik, a kedély felfrissül, a jó étvágy megjelen, az arcszín pirosposzta sássa lesz, az erő, munkaképesség, tetterő visszatér. A szükséges vitaminokat meg onatlanul koncentrálja és hatásukat értékes tápsókai fokozza a pompás csokoládézid

ARNEA VITAMINTAPSZER

mely mindenütt kapható. — Egy doboz ára 22 dinár.

KEMLIKALIJA NOVISAD

bárki kívánságára ingyen küldi dr. Munk Artur szuboticali orvos tollából »Mit kell tudni mindenkinek a vitaminokról« című munkát. 1084

HÁROM INSPEKCIÓ

EGY ÉJSZAKA A RENDŐRSÉGEN

KEDÉLYES GYÓGYSZERTÁRI ESETEK

HALLÓ, MENTŐK, HALLÓ!

A rendőrök, a detektívek, a mentők és a gyógyszerészek éjjel-nappal talpon vannak, és vigyáznak a város lakosságának biztonságára, épségére és egészségére. Mikor este lehullanak a redőnyök és kigyulladnak a gázlámpák, a rendőrségről kiindulnak a fegyveres őrszobák, melyek bejárják a város legelhangyottabb uccáit is. A mentőállomáson ilyenkor már készen állnak a kocsik, tűzoltóknál a fecskendők és a gyógy-

szertár redőnye mögött ott világít a lámpa:

ÉJJELEI INSPEKCIÓ

A város nyugodtan alszik. Az uccák csendesek. A rendőr elcsúsz a házak között. A mentőkocsik száguld a kórház felé, az álmából felriasztott gyógyszerész ásitva keveri a porokat. Az adófitető polgár csicsiskál és álmodik.

Éjszaka a rendőrségi őrszobában

Régóta izgatott az a kérdés vajon mi történik egy éjszaka a rendőrségi ügyeleten? Hogy nappal mi történik azt tudom, mert naponta egyszer-kétszer látogatást teszek dr. Momirovics Veljko főkapitánynál, a bűnügyi osztály főnökénél. De éjjel?

Rááldoztam egy éjszakát és meg kell állapítanom, hogy éjjel csak kis esetek történnek. Rendes és jólnevelt betörő éjjel alszik és nappal dolgozik. Csak kezdő kis tolvajok szoktak az éjszaka leple alatt »melőzni«. Mindamellett az ügyeletes rendőrség éjszakai vendégei a legérdekesebbek. Kezdve a szerelmes háztartási alkalmazottól a kabátoltvajig és a vidám részegekig mindenféle nemű, koru és foglalkozású ember felvetődik ide. Ha nem is jószántukból, de gyöngéd erőszakról kísérve.

Városháza második emelet 108. szoba. Itt bonyolítják le az éjszakai for-

galmat. Turanov Lázár rendőrkapitány szívesen megengedi, hogy vele inspekciózzam, így legalább nem álmosodik el az emebr. Az ügyeletes kapitányon kívül egy rendőrbiztos és egy detektív teljesít éjjeli szolgálatot. Az inspekció déltől-délig tart.

Elmesélem célokat Turanov rendőrkapitánynak és most már csendes beszélgetésben együtt várjuk mi fog történni ezen az éjszakán.

Szurkálás

Cilencet ütött a városháza órája. A város csendes. A kávéházból zümmögve felhallatszott a zene.

Brrr... brrr...

Turanov felkapja a telefonkagylót. Végre — sóhajtottam én, itt az »eset«. De tévedtem. A központ is tévedett és 8-87 helyett idekapcsolt egy édesen csicseregő hölgyet.

Csendesen ábrándozni kezdtem, de negyed óra múlva újból cseng a telefon. Végre — sóhajtottam másodszer is...

— Itt rendőrségi ügyelet — kiabálta a telefonba Turanov kapitány — halló, halló... megszurkáltak... rögtön. Letette a kagylót.

— Itt az első eset — mondta és már rohantunk le a lépcsőn. Az első körü rendőrlaktanya jelentette, hogy a Masarikova-uccában több legény bál után összeverekedett. A helyszínen két rendőr és a biztos várt ránk. Az áldozat egy

husz éves bunyevác legény, egy fának támaszkodva ült a földön. Rémesen jajgatott és a karját szorongatta. Pár perc múlva ott állt a mentőkocsik. Egy-kettőre bekötötték a legény karját. A szúrás nem volt mély. Villanylámpa fényénél Turanov Lázár megnézte a sebet. A legény karján öt-hat forradás látszott.

— Hát ez micsoda? — kérdezte a rendőrkapitány.

— Régi szurdások — felelte Gábrics Jócó a sebesült legény olyan egykedvű cinizmussal, mintha csak a cipőtalpáról lett volna szó.

A mentők Gábricsot a lakására vitték. Mi visszatértünk az ügyeletre. A jelentés elkészítése a körü biztos dolga. A tettesek kinyomozása a jelentés alapján másnap indult meg, de nem vezetett eredményre, mert Gábrics sok haragosa közül nem tudta melyik leste meg a sötét uccában. A verekedés oka: szerelem.

Gyanus nő

Tíz óra tájban egy kóbor nőt kísért fel a rendőr és feszes haptáiban jelentette, hogy a nőt a gimnázium és a Zrinyszkai-tér környékén találta. Egyedül volt és le-fel sétált. Igazolványa nem volt és P. Teréznek nevezte magát.

A »gyanus nő« tizenhét évesnek látszott. Rövid, vastag zöld kötött kabát volt rajta. Fején fekete kendő. Elkezdődött a kihallgatás:

— Hogy hívják?

— Teréz. (Halkan, félénken mondja, mintha félne, hogy leharapják a fejét.)

— Cselédségi alkalmazott vagyok.

— Hajadon?

Terike elpirul.

— Igen, még az.

— Mit kerestett este tíz után az uccán?

— Elfelejtettem elhozni a kapukulcsot és éppen gondolkodtam, mit csináljak, mikor a rendőr ur elfogott. Igazolványom is otthon maradt.

Terézkét azzal a figyelmeztetéssel engedték szabadon, hogy máskor ne ácsorogjon az uccán kapukulcs nélkül.

— Kezít csokolom — mondta és elment.

Kodelkának se keze, se lába

Éjfélt után befut az első részeg. Idősebb földműves ember. Csupa sár. Arcán a részeg emberek bambasága. A szemével csak pislog, kezei lelógnak.

— Totál részeg — állapítja meg a diagnózist a rendőr, aki félórát cipelte fel a lépcsőn a mulató bécist. A jelentés szerint az ur a Matica sarkán a járda szélén ült és üvöltött.

— Hogy hívják? Kérdezi öblös hangon a rendőrkapitány.

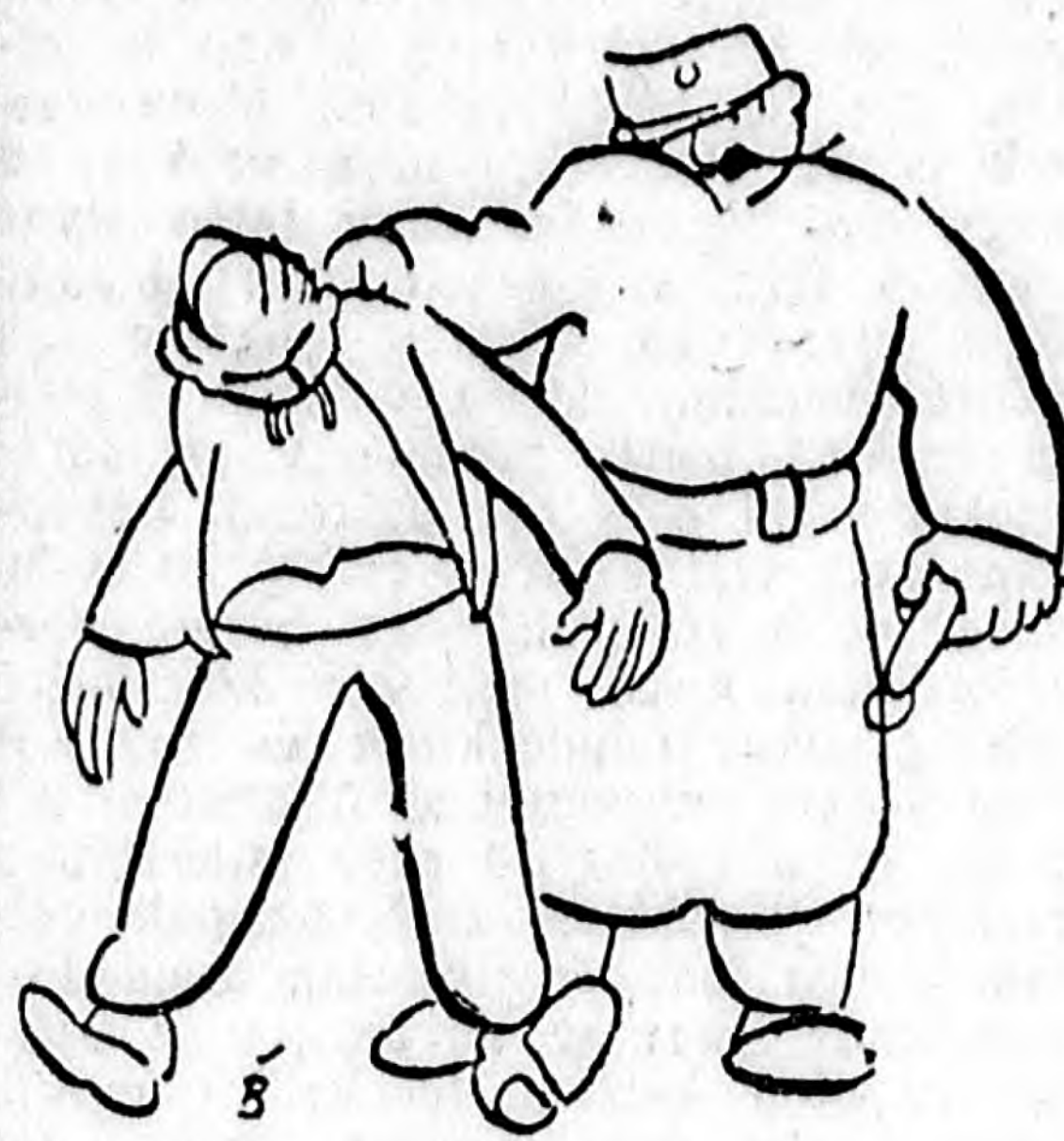
A delikvens fel se néz, feje a mellére lóg és dönyög mint egy kisgyerek. Átkutatják a zsebeit. 17 dinár van nála és egy cigaretta-dózn. Gyufa, újságpapír, kulcs. Megtalálják igazolványát is. Felírják a nevét (én diszkrétből hallgatom el) és felkísérik a fogdába, hogy kialakulja magát.

A lépcsőn felfelé a bácsi énekelni kezdi:

Kodelkának se keze, se lába,
Mégis vígan uszik a Dandba

Aztán újból csend lesz.

Később még két vidám részeg fickót hoznak fel a rendőrszobák. Egyik a Szokolszka-uccában minden ablakot megzörgetett abban a hiedelemben, hogy a lakásán zörget és tele tüdővel kiabálta:

— Hus, nyisd ki a kaput, hej...

A másik csendes részeg, csak éppen nem jut eszébe, hol lak'

— Fel a dutyiba!

A legérdekesebb éjszakai vendégek egy szőrmebundás hölgy és egy micisapkás fiatalember voltak. A rendőr a vasutállomás környékén lett rájuk figyelmes és miután igazolni nem tudták magukat, felkísérte őket az ügyeletes szobára.

A hölgy odabujt a kályha mellé és nagyon otthonosan mozgott, úgyhogy mindinkább megerősödött a gyanum foglalkozását illetőleg. Mikor kissé felmelegedett, kacéran odapillantott Turanov kapitány felé, aki azonban merev és szigorú arccal nézett a bubikopos formás, festett ajku nőre.

Végre megszólalt:

— Hát már megint?

Sejtettem, hogy a dáma ismerőse lesz a rendőrségnek. Jól szemügyre vettem. Lakkcipő. Selyemharisnya. Szőrmebunda. Manikürözött köröm. Csak éppen kalapja nem volt.

A nő, más nem lévén, velem kezdett kokettálni. Összezsúcsorította a száját és ábrándosan lehunyta a szemét. Az ifju reszketve állt a sarokban és nem kellett attól tartanom, hogy rámrohan. Általában itt igen gyávának mutatkozott

Inspekció a gyógyszerertárban

Második inspekciós éjszakát a gyógyszerertárban töltöttem. Ez olyan kedélyes fiatalember társaságában, mint Schadt József direkt élvezet volt. Kényelmesen elhelyezkedtünk a fotelokban és nehogy esetleg unatkozzunk, a gyógyszerész ur gondoskodott borról.

— Nincs borzalmasabb a gyógyszerertári inspekciónál — panaszkodott — a mint kicsit elszunyókál az ember, egyszer csak megszólal a csengő. Kimegyek a nyiláshoz: nincs ott senki. Visszamegyek, de újból csengetnek: ismét senki. Rossz tréfa ez és régi is. Elhatározom, hogy újabb csengetésre, azért se megyek ki. Nemsokára ismét bereg a csengő. Csengess babám, csak csengess — gondolom és meg se mozdulok. A csengő tovább bereg, de én bedugom két kisujjammal a fületem. Egyszerre kint elkezd káromkodni valaki és átkozza a fületem és a gyógyszerészek istenét. Kimegyek, az illető ordít, hogy majd leesik a feje a fájdalomtól, adjak neki egy aszpirint. Szóval sose lehet tudni, hogy vicc vagy nem vicc.

A méla ifju

Nyolc óra tíz perc: ólomvizet két di-

a szerelmes lovag és később »mindent« a kis démonra fogott.

M. Ica egész vidám volt, nem zsenirozta az a tudat, hogy néhány éjszakát a harmadik emeleten fog tölteni.

— Szabad levétnem a kabátomat? — csicseregte a hölgy és be se várva az engedélyt, sikkesen kibontakozott a bundából.

Icuka szombori kislány, de minden félórán elkalandozik szülővárosából és két hetet vendégszerepel a rendőrségi fogdában.

— Nem bírok magammal, kapitány ur — jelenti ki — zárjanak le, de újból kezdem.

A szubotical fiatalember, K. I. már nem ilyen nagy legény. Elmondja, hogy a hölgy csábította.

— Hogy csábította? — kérdezi a rendőrkapitány.

Az ifju szemleslütve hebeg:

— Rámnézett és ..

— És?

— ... mosolygott, olyan hívogatólag mosolygott...

Icuka előugrik.

— Hazudik, aljas gazember, követett és megjegyzéseket tett a lábaimra.

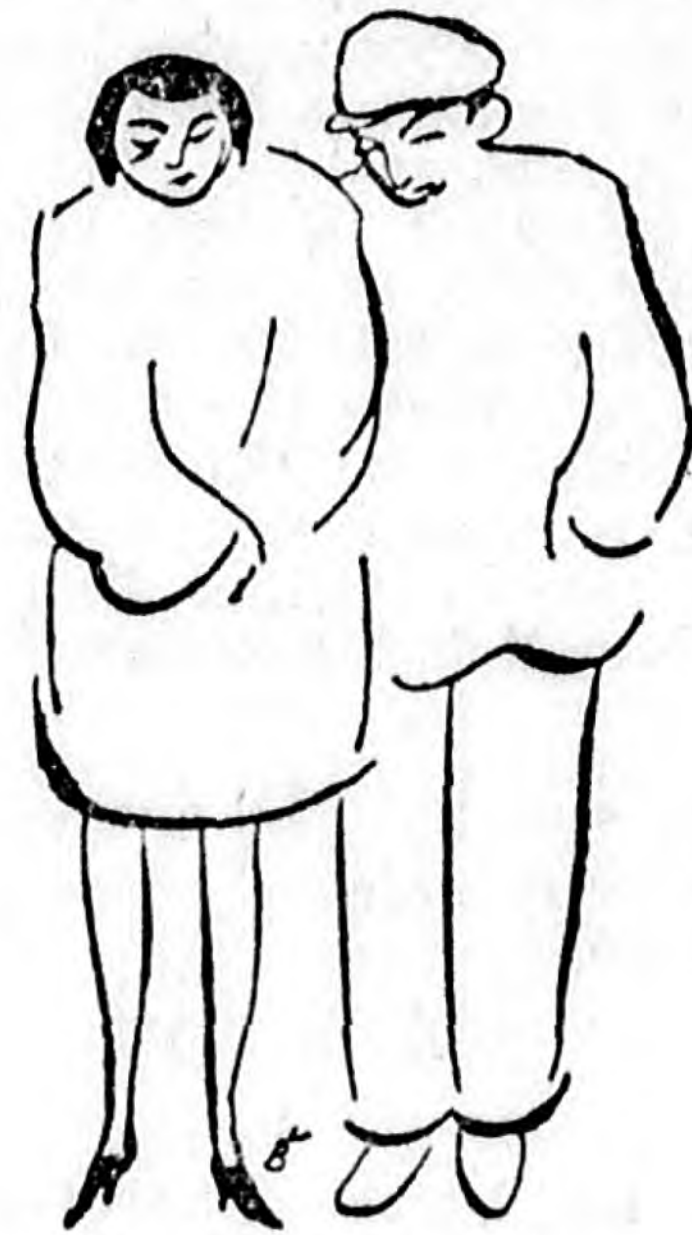
— Én?? — csodálkozik az ifju.

— Igen, azt mondta — kiabál a szombori démon — hogy kár ilyen szép kislánynak kanyarót kapni a hideg uccán, menjek vele.

Az ifju elsápad.

— De ilyet? Hisz ezt maga mondta nekem.

Icuka olyan, mint egy ugrásra kész tigris és látszik rajta, hogy kész tiz lakkozott körmével megvédeni szeplőtelenségét. De mindez nem segít rajta. Turanov rendőrkapitány csenget, az

ügyeletes detektív belép. Innen kezdve gyorsan pereg a film.

Icuka felveszi a kabátját és pukkedlit csinál előttünk. Kezével felém legyint.

— Pá, a viszontlátásig — mondja. aztán mosolyogva kiperdül az ajtón és elegánsan felsétál a fogdába.

A gavallért szólnak eresztik. Az ifju boldogan siet haza a kellemetlen kaland után. Vigyázni kell manapság, hogy kinek a lábát dicséri meg az ember.

narért. Utána rövid időközökben kétszer aszpirin, egyszer trigenin.

Utána poharaztunk egész féltizig, miközben Schadt József arckrémet kevert. Csengettek. A gyógyszerész kisiet a lelyukhoz, majd zemeivel nt, hogy jöjjenek oda. Az uccán egy nyurga ábrándosképű fiatalember áll.

Hetedikes diák lehet. Szőke és pirosképű. — Mi tetszik?

Az ifju zavar- tan és félszegül susog valamit. Nem hallottam mit, de gyógyszerész barátom rámkaesint, odamegy az egyik fiókhoz és diszkrétén becsomagol valamit. Épp ilyen diszkrétén nyújtja ki a nyíláson a csomagocskát.

— Jólétszakát — mondta a nyurga fiatalember és a Valencia divatját mult dal- lamát füttyülve el a bal oldalon.

Puder, szódabikarbóna

Egész éjfélig kanyaró recepteket hoz-

— Jólétszakát — mondta a nyurga fiatalember és a Valencia divatját mult dal- lamát füttyülve el a bal oldalon.

Puder, szódabikarbóna

Egész éjfélig kanyaró recepteket hoz-

nak. Néha kinin, ujból aszpirin és egy ricinus. Tizenegy órákor egy pikkoló egy foboz Cottyt kér. Ugy látszik öngyógyítás odahazafelejtette a pamacsot. Egy államos eselédány kér kenőcsöt égést sebre. Öt perc múlva szódabikarbónát ad a gyógyszerész egy szeplős ügyvédnek. A forgalom fokozatosan élénkül. Az ember el se hinné, hogy mi minden kell egy éjszaka a közönségnek. Éjjel jóval elmúlt, mikor egy fiatal hölgy futott be a lovagiával.

— Pardon — muzsikálta a kis manikűrös lányból arrivált fekete szemű szuboticaí dæmon — kaphatok szájfestéket?

Kapott. Rögtön be is kente a száját és odafordult kísérőjéhez:

— No most pukkadj meg, olyan a szám, mint Putty Liáé... a szerelmedő...

Csendesen veszedkedve eltűntek a Pasicseva-uccában.

Éjjel után már csak aszpirint kerestek. Éppen elszundikáltunk, mikor csengettek. Egy pincér volt és egy *dinárért benzint kért az öngyújtójába*. A szegény gyógyszerész dühbe gurult ekkora embertelenségen.

— Nincs gyufája? — üvöltötte.

— De van — felelte a pincér hidegvérrel.

— Hát akkor minek a benzín?

— Minek? Hát mit csinálók, ha elfogy a gyufám — mondta nevetve és elszaladt.

Éjszaka a mentőállomáson

A szuboticaí mentők Vilsonova-uccai épülete előtt állandóan ott áll egy tüzoltó. Le-fel sétál, nagyokat dobantva vastag csizmáival.

A kapu alatt már megcsap a kötözőállomás pavillonjából kiáramló éther szag. Átmelegnek néhány szabán. Az ágyakon tüzoltók heverésznek. *Bacslia* Balázs inspekción őrparancsnok fogad. Rajta kívül még két őrparancsnok van a mentőknek és a tüzoltóknak, *Tikvicki* András és *Hanák* János.

Bacslia Balázs elmagyarázta a szabályzatot. A laktanyában katonás rend uralkodik. A tüzorség tagjai szolgálati időben csak felöltözve fehetnek le és

mindenki részére kötelező a bőszerű csizma, hogy tűz esetén gyorsan felvehessék. A telefon mellett kis négyzetes tábla van hét fehér gombbal. Ezek a jelzőcsengők gombjai. A telefoninspekción, amint valahonnan tüzet, vagy balesetet jelentenek, azonnal jelt ad. Egy gombnyomásra egyszerre megszólalnak a csengők a legénység szobáiban és az istállóban, ahol a lovak állandóan felszerszámozva állnak.

Megkérdezem Bacslia őrparancsnoktól, hogy mennyi idő alatt készülnek el a kinyúlásra a tüzoltók.

— Egy perc alatt mindenki készen van és tüzelés esetén alig telik el néhány perc. már rohannak a kocsik.

Elmondja, hogy leggyakrabban a toronyőr jelez tüzet.

— Nem alszik el soha a toronyőr?

— Nem. mert az ellenőrző óra mutatja, hogy ébren volt-e. A toronyőr minden negyed órában köteles felhuzni az ellenőrző órát, amely így pontosan mutatja; hogy az ő ébren volt-e.

Riadó!

A mentőállomáson csendesen beszélget néhány inspekción mentő. Disznóvágásról folyik a szó, amikor hirtelen megszólal a jelző csengő. Egyik felugrik és beszalad az inspekciónhoz, a többiek gyorsan befognak a két eleven paripát a sötétzöld kocsiba. Az előbbi ember visszatér és bemondja a címet.

— Harmadik kör, Rókusi temető. Közlebbi címet nem adtak és csak annyit tudunk, hogy verekedés volt.

Sivító szélben robot a kocsi a temető felé. Sötét van és szomszédom foga veresnyit vacog az enyémmel.

Embereket látunk egy helyen. Mihály bácsi, a kocsivezető odaszól:

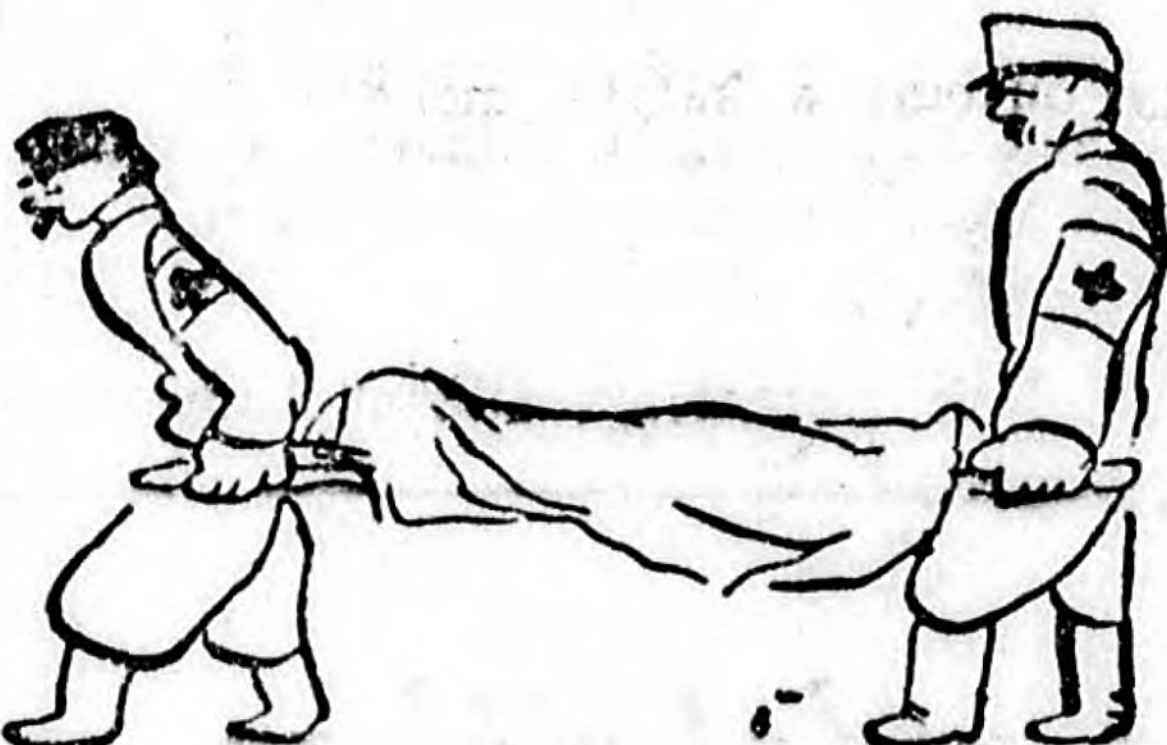
— Hé, emberok, hol volt a verekedés?

Senki se felel. Senki se tudja. Tovább rohogunk, de a kérdezett emberek közül többen szaladnak a kocsi után. Kiváncsiak. A temető kerítése mellett szaladunk. Messziről észreveszik a kocsi lámpáit és felénk szalad egy ember.

— *Erre, erre gyorsan, mert meghal* — lihegi — és felkapaszkodik a lépcsőre.

A jeges földön két ember fekszik. Egyik harminc éves, a másik huszonnégy éves lehet. A hó csupa vér körülötlik. Az idősebbnek nyitva van a szeme és jagat. Kezefeje át van szurva és homlokán le az orráig véres csik.

A mentők villámgyorsan szedik elő a szekrénykét, melyben a kötszerek állnak. Egyik lemossa a vért, a másik gyorsan vattacsomagot nyom a sebre és sietve, pillanat alatt befászlizza a sebesültet.

A hideg égető. A lehelet szinte megfagy a levegőben. Néhány ember és aszszony áll a sebesültek körül. A rendőr kezében notesz és jegyz.

A szemtanúk, a közeli házak lakói elmondják, hogy kilenc óra felé lármát hallottak, majd hörög kiáltásokat.

Kirohantak. A párbaj akkor már befejeződött. A két verekedő embert senki se ismeri. A mentőkocsiból kiemelik a hordágyat, ráteszik a két sebesültet. Az egyik eszméletlen. A másik pár csepp rumot iszik, ami láthatólag felmelegíti.

Beülök melléjük a kocsiba és elindulunk a kórház felé. A rázós uton nagyokat zökken a kocsi.

— Hogy hívják — kérdezem az eszméletlenül levő embert.

— Tumbász Misa — feleli szóttagolva és anélkül, hogy kérdezném, mesélni kezd. Azt hiszi detektív vagyok. Mossa magát:

— Nem én kezdtem... Ittunk, részeg voltam... Fercsi pénzt kért, inni akart, de nem adtam neki, mert nekem se volt... megütött a biciskával.

Elhallgat.

— Fáj?

— Fáj, de csak a tenyerem, emez nem.

Abbahagyom a kérdezést.

Pár perc múlva a kórháznál vagyunk. A két sebesültet beviszik a kapun.

Visszalundulunk a laktanyára. A kocsin a derék mentők tovább folytatják vitájukat a másas hurkáról és a disznótorról.

A laktanyában a mentőcsoport vezetője bejegyzí egy könyvbe az esetet.

— Tumbász Misa 46 éves földmives

verekedésből eredő sebesülés. Kivonulás 8.16. Visszatérés 9.50 óra este.

*

Ezen az éjszakán véletlenül kevés dolgozta akadt a mentőknek, a tüzoltókat pedig egyetlen egyszer sem zavarta fel almukból a vörös kakas kukorékolása.

Így hát én isnyugodtan aludtam át az éjszakát.

Szegedi Emil

A San Paolóban élő bácskaiak karácsonyi és ujévi üdvözlétüket küldik itt élő rokonaiknak és ismerőseiknek

A Sao Paolóba kivándorolt bácskai magyarok, akik még szívesen s talán könnyező szemmel gondolnak vissza elhagyott hazájukra, levelet irtak a *Bácsmegeyi Napló* szerkesztőségének. A levélben ujévi üdvözlétüket küldik itt élő rokonaiknak, ismerőseiknek, akikkel egyben azt is tudatják, hogy a körülményekhez képest jól érzik magukat. A hozzánk érkezett levél teljes szövege a következő:

... Mint a *Bácsmegeyi Napló* hű olvasói kérjük a szerkesztőséget, hogy karácsonyi és ujévi üdvözlétünket tolmácsolja a Bácskában élő rokonaiknak és ismerőseiknek. Kiváló tisztelettel

Jellinek Mihály (Stanisic), Wolkhammer Anton (Stanisic), Ralbovszki Pál (Stanisic), Georg Heberbus (Stanisic), Tarlós Antal (Szombor), Faragó Jenő és fia (Szubotica), Lovcsányi József (Szubotica), Siket István (Noviszd), Beck Filip (Noviszd), Szén Antal (Bezdan), Szakovics Antal (Bezdan), Kidek Károly (Verbász), Majer Franc (Osziyek), Körmöci Anna (Sztarakanizsa), Kolyó János (Turszikkanizsa), Rink Ferenc (Bácstopola), Krizsák Antal (Bácstopola), Antal Rektevald (Vrsac), Sebastian Lieber (Vrsac), Koch Ignác (Novi Vrbász), Hegedüs Ferenc (Alsólendva), Huzián István (Alsólendva).

KOZMETIKA

Rovatvezető: Dr. Vécsei Jenő kozmetikus

Pattanások

Leginkább serdülő leányoknál találjuk; ritka eset, ha a máskülöben fiatal, üde arcot elkerülük. Amennyiben a 16—18 életév között tömegesebben lépnek fel, ugy ez már kóros jelenség, amelyet elhanyagolni nem szabad, mert cilenesetben a bőr szépsége vallja kárát. A fiatalok pattanások előidéző okai lehetnek vérszegénység, sápkór, emésztési zavarok és azonfölül a nemi érettség beállásánál a test erősen nekilendült fejlődése is, amely a szervezetben nagy változásokat hoz létre. A pattanás vagy a szörtüsző, vagy a faggyumirigyek kivezető csöveinek lobosodásából áll. A közönséges pattanásoknak három fajtát ismerjük: mittesszeres pattanásokat, udvaros pattanásokat és a hát vagy a mell seborrhoeás pattanásait. A mittesszeres pattanásokat a bőrtakák hozzák létre. A faggyumirigy kivezető csövének eldugulása folytán az ott levő faggyucsap a környező szövetekre nyomást gyakorol és ha időközben a mittesszert el nem távolítjuk, ugy ott gennyes gyulladás jöhet létre. Ha a bőrtaká környéke lobosodni kezd és genykepződés mutatkozik, akkor azt már *nem szabad* kinyomni, mert ezáltal az izgatott szöveteket még inkább gyulladásba hozzuk. Ekkor tanácsos a készülő pattanást éjjelre közönséges higanykenőccsel bekenni, ami a szövetekre lobellenesen hat. Az elgennyedt pattanásokat fel kell nyitni, alaposan kinyomni és kitisztogatni. Ha a pattanások eltűntek és az arc viszakapja rendes tónusát, ugy hozzá lehet fogni a pattanásra hajlamos bőr kezeléséhez. Kénes, resorcinos kenőcsös kura rendszeren elegendő újabb pattanások kitörésének megelőzésére. Az udvaros pattanások, a mittesszeres pattanásoktól abban különböznek, hogy itt minden pattanásnak éles határu, nagy gyulladáso, vörös kerülete van. A bőr túlérzékeny, oka főként vérszegénység, sápkór. Természetes, hogy elsősorban az alaphántalom eltüntetéséről kell gondoskodni, mert mindaddig a pattanások csak ideig-óráig tüntethetők el. Ha az előidéző okokat beható kezeléssel megszüntettük, hozzá kell fogni a helyi kezeléshez, amely a bőr rendkívüli érzékenysége miatt nagyon nehéz feladat.

vagy kemény állományu pattanások, amelyek rendszerent a bőr nagyfoku zsirosága mellett lépnek fel, előszeretettel a mellon, de főleg a hátton. Az ilyen egyéneknek rendszeren a fej korpázása is jelen van. Az ilyen seborrhoeás pattanások érzéketlenek, ha el lesznek hanyagolva ugy egész mogyorónyi nagyságu daganatokat és gennyes faggyucsomókat hozhatnak létre. A kifejelett pattanásokat higanykenőccsel, vagy pedig kivágással igyekszünk visszafejlesztetni, azután erőteljes hámlasztó kurához fogunk. Tekintve, hogy ez a baj ruhával fedett területen lép fel, a hámlasztó kenőcsöknek nappal való alkalmazása sem ütközik semmi akadályba.

A Napló rajongója Vel. Beékerek. Kívánsága nagyon könnyen teljesíthető és ebben a tekintetben készséggel állok rendelkezésére.

Zita — Önoplya. A hajszál nem a hajgyökérből nő, hanem a hajszemölcsből; ha tehát valamely szál gyökérestől kihullik az csupán azt jelenti, hogy élettartamának vége szakadt. Meg kell néznie, hogy a kihullott szál rövidebb-e mint a többi, mert igenlő esetben már csakugyan kóros állapotról van szó. Az idő előtt való hajhullásnál kétségkívül igen fontos szerepe van az örökleténységnek, és ha ez fennforog fokozottab gondot kell fordítania a rendszeres hajápolásra. Ha a haj repedezett, a végeit gyakran kell vagdosnia és zsirosan tartani, mert a repedésnek a haj részleges szárazsága az oka. A haj töredezésének az okát biztosan nem tudjuk megállapítani, valószínűleg valami gombabetegségről van szó és erre való tekintettel feltétlenül szükséges a fésű és kefének nagyon szigoru tisztántartása.

A beérkezett többi levélre a jövő vasárnapi számban válaszolunk.

Fiatalasszony, Szombor. Hogy az arcfestését miképp vigyék végbe, az függ a bőr eredeti színétől, az alkalomtól, a világítástól, de elsősorban magától az egyéntől. A szépen preparált arc kellemes érzést kelt, mig az elhibázott festés visszatetsző. Ez a pont az, ahol a hölgyeknek önismeretre, finomult ízlésre és nagy esztetikai, sőt művészi érzékre van szükségük. A legkényesebb feladat a piros színezés alkalmazása, mert a pir minden arcon más és más elhelyezést kíván. Gázvilágításhoz intenzivebb, villanyhoz gyengébb vörös szín alkalmas. Barna tónusu arcbőrrel bíró hölgyeknek többet, szőkéknek kevesebbet kell használni. Az évek számával arányban mindig mérsékeltébb pir alkalmazandó. A preparált arcot lefekvés előtt alaposan le kell tisztítani, amire bármimemü zsiranyag megfelelő, és végül forró szappanos vízzel lemosni.

Régi emberek a régi Szabadkáról

A közéleti kitünőségek, lapunk nemes barátai közül, akik megkapták a Bácsme gyei Napló karácsonyi körkérdését, néhányan elkésve, oly időben küldték meg válaszukat, amikor már azok a majdnem kész lapban elhelyezhetők nem voltak. A késés ellenére nem kisebb köszönettel tartozunk nekik, mint a pontosan beérkezetteknek, s reméljük, közönségünk s ugyanazzal a gyönyörűséggel fogja olvasni érdekes írásait, mint azokat, amelyeket karácsonyi számunkban volt szerencsénk közölhetni.

Az új sorozatot Góth Sándor, a budapesti Vigszínház nagynevű művésze nyitja meg, akit kedves emlékek fűznek városunkhoz és meleg sorai szinte elénk varázsolják a régi színházi életet, amely oly színes és eleven volt. Ő is sok öszinte tapsot kapott régi színházunk kopott falai közt, s ennek a tetzésnyilvánításnak az udvarias viszonzása a válasz, amelyet kérdéseinkre küldött.

1) Régen jártam Szabadkán, — talán nem is igaz. A várost kedvesnek, a népet pedig leírhatatlanul rokonszenvesnek, bájosnak és szeretetreméltónak találtam.

2) Emlékeimben forró, szép, felejtethetetlen színházi esték rajzanak, ha Szabadkára gondolok.

3) A jövőjében hiszek.

4) Sajtóját, irodalmát, stb. sajnos, nem ismerem.

Góth Sándor

*

Szeretetreméltó elismerés árad Móra Ferencnek, az illusztris írónak hangulatos, bájos kis írásából, amelyre a Bácsme gyei Napló is büszke lehet. Móra Ferenc a mai Magyarország irodalmának egyik elismert kitünősége, akinek tehetségével csak a termékenysége tart lépést s akinek irodalmi értékével csak a népszerűsége képes versenyezni. Szép sorai itt sorakoznak.

1) Életemben egyszer jártam Szabadkán, ami érthető, mert szegedi ember vagyok és nagyon sötétnek találtam. T. i. este értem oda és éjszaka már vissza is jöttem.

Szabadka népéből csak Milkó Izidort láttam. Nagyon fényes volt, világító ember a sötét városban.

2) Milkó Izidor könyvtára az egyetlen szabadkai emlékem. Olyan benyomást tett rám, hogy ha rajtam állt volna, ma a Milkó-könyvtár a szabadkaiak szegedi emléke volna.

3) Gyakorló újságíró-koromban nagyon sok vezércikket írtam a Szegedi Napló-ban Szabadkáról, azon az alapon, hogy sohse jártam benne. Ha rossz volt a járdánk, a világításunk; ha lusta volt a magisztrátusunk és goromba a rendőrünk; ha üres volt a piacunk és szegény a vásárunk, akkor én mindig azt kiáltottam oda a helybéli nemzetnek: *tessék megnézni Szabadkát!* Meg vagyok róla győződve, hogy a mi szépet és jót én a múltban ráfogtam Szabadkára, azt mind meghozza a jövő.

4) Már régen nem vagyok kiabáló ember. Már régen nem játszom ki Szabadkát Szeged ellenvárosának. Már csak olyan rezignáltan sóhajtom, mikor a szegedi lapokat a kezembe veszem:

— Nézzétek meg a Bácsme gyei Naplót!

Móra Ferenc

*

Dr. Petrovics Elek min. tanácsos, a jeles műtörténeti ró s az Országos Szépművészeti Múzeum kitűnő igazgatója egy régi barátjához írt levelében meleg közvetlenséggel s egy világgi gráciájával ír s jóleső rokonszenvvel idéz föl a múltból neki is, nekünk is kedves emlékeket. Jelentékeny és fő-

lőtte megnyerő egyéniségére nagyra-becsüléssel és szeretettel emlékszik vissza mindenki, aki ismerte. Leveléből a körkérdésre vonatkozó rész itt jön.

A Bácsme gyei Napló kérdései közül csak az első kettőre tudok felelni, azokra ellenben, amelyek a város jövő fejlődését és kulturális intézményeit illetik, alig tudnék illőképpen hozzászólni, mert hiszen több, mint 20 éve már, hogy eljöttem Szabadkáról, s bár szívemben mindig őriztem a várost, mégse ismerem már viszonyait olyan tüzetesen, hogy hozzászólásomnak valamiféle értéke lehetne. A két első kérdésre persze annál könnyebb felelnem.

Én főispáni titkár voltam Szabadkán 1904. őszétől 1905. nyaráig. Nagyon idegen és szokatlan volt számomra ez a hivatal és merőben idegen volt eleinte a város is népével és társadalmával együtt. S mi történt? A szabadkai kedves társaságban annyi melegséget és jóakaratot találtam, magyarok és velük együttérző nem-magyarok annyi barátságot és vendégszeretet mutattak az idegen iránt, hogy csakhamar otthon éreztem magamat és igen megszerettem Szabadka nyílt szívű, nyájas és derűlt, de különösen gazdasági téren mégis igen józan, komoly társadalmát. Még hivatali helyzetem idegenségét is majdnem elfelejtettem, amiben persze nagy része volt főnököm, a most már örökre eltávozott Bezerédy István főispán végtelen jóindulatának. Így aztán csak természetes, hogy sok kedves emlék fűz ma is Szabadkához. Sokan azok közül, akikhez ezek az emlékek kapcsolódnak, fájdalom már elköltöztek, az élőkkel is jobbára megszakadt az összeköttetésem, s annál jobban örülök, hogy a Te kedves barátai szereteted ma is régi frissességében melegít felém. Elkésett és tökéletlen feleletemből — amelyet bátor voltam egyenesen Hozzád intézni — ne következzess, kérlek, érzelmeim lanyhaságára, s légy meggyőződve városod és irántad táplált régi tiszte-

TAMÁS ISTVAN:

Szilveszterest a redakcióban

*A hó már a szívemig ér, jégcsapok lógnak az ereszekről és a toronyóra éjjelt üt,
dicsértessék!
az oceánon most passzátszelek fogócskáznak,
Londonban köd permetez és ezer és ezer rózsaszín malaenah tépik
izekre tüllét-larkát,*

1928,

*ó, minden elmúlik, nemcsak az évek, évszakok, percek,
a sarjadó tüvet lelegeli a téhen,
a pénztárost leültik egy méla szombat estén,
a mosónő fiát elviszik katonának,
szépreményű Juliskából kokott lesz
és mégis mozog a föld!*

*Csak a redakció csendes, akár a kórház-cella, melyből nemrég költözött ki a lázas beteg,
de a verejték illata itt maradt,
az íróasztalok némán szunyókálnak a szögletekben
a hamutartókon hideg, tavalyi hamu
és az írógép mélyen a szemére vágta feketé vászonsüvegét,
micsoda társaság!
az itatóson tollak hevernek szárnyaszegetten,
a telefon, mint kitépott idegcsomó, véresen lóg a falból
és sárga nyelvüket kiöltik rám a kutya-nyelvek.*

*»Boldog újévet!« toppan be a sürgönyhordó, ajkán még az ó-esztendő
lehelletével*

és bizalmasan kezembe nyom egy táviratot.

»Saját kezébe« — mondja és szívből örül az én örö ö...nak.

Ó, talán a messzi kedves gondolt rám?

vagy az anyám küldi csókjait?

vagy biztos Mátyás, a hű barát!

...és feltépek sietős kezekkel:

*»Berlinben kisiklott egy gyorsvonat stop Madridban lázadás stop
Kairóban Kólera husz halottal.«*

letem és szeretetem változatlanúságáról.

Petrovics Elek

Tábori Kornél, a fényestollu zsurnalisztaliszta, valamikor eszményi ügyességű és leleményű riporter, most a Magyar Idegenforgalmi Érdekltségek Szövetségének igazgatója a távoli jóbarát rokonszenvével nézi városunkat s meleg üdvözlöketek küld az alábbi jellemző sorokban mindazoknak, akik mint ő is, szeretik Szabadkát. Szíves köszönettel nyomtatjuk ki barátságos érzéseket sugárzó írását.

I.

Külföldi előadásalmban a vidéki nagyvárosok közül már a háboru előtt Szabadkáról szólt a leghosszabb szöveg. Így hát nemcsak értékes, hanem érdekes, színes és szimpatikus kellett, hogy legyen maga a város egész fölfogásomban.

Talán érdekli egy kicsit a szabadkai hölgyeket, hogy az előadás egyik színesen vetített lemeze után csináltatta Jeritza Mária nehéz tarkaselymű bunyevác menyecske ruháját, amelyben annyira hódító volt.

II.

Szabadkát régesrég nagyon megszerettem. Porával Palics békített ki, ahol éveken át nyaraltam. Baráti, rokoni és írói emlékek egyformán hozzája fűznek. Schol hálásabb, derekabb közönség nem hallgatta előadásaimat. Bizony szeretném, ha a vidék békés régi értelemben mondhatnók el odalent: tout comme chez nous.

III.

Határozott meggyőződés az, hogy Szabadka erősen fejlődni fog s az öreg, csaknem másfél százéves Szent Teréz-templom és az impozáns városháza modern új házsorokra, általában jobb gazdasági és társadalmi viszonyokra, békült lelkek harmóniájára fog letekinteni.

Hunyady János egykori városa, a mely ujjá tudott épülni a török dúlás után: az a ritka város, amelynek kevés híján 95.500 hektáros a határa, állandó biztos evolúciót várhat.

IV.

Nem merem azt állítani, hogy Sza-

badka kulturális intézményeit ma kel-lőkép ismerem; legfőkébb azt, hogy figyelemmel kísérem, elsősorban sajtóját. Kétségtelen, hogy a nagy kon-vulzió után meg tudta állni a helyét s a Bácsme gyei Napló ma a megérdemelten jól elterjedt napilapok kö-zé tartozik. Ha a sajtó csakugyan a közélet szeizmográfiája, a Bácsme gyei Napló arra mutat, hogy Szabadka szellemi élete további komoly emel-kedésre számíthat. Milkó és Kosztolányi meg annyi más szépprózai és költői talentum városa, megérdemli az irodalmi érdeklődést, azt a rokond-éző figyelmet, amely ha nem is műn-dég messiást, de egy-egy apostolt és műépítőt a város kulturájának nyílt és tisztaszándéku architektúrájához.

Tábori Kornél

Dr. Vojnics Ferenc, mielőtt Baja lel-kesedéssel megválasztott polgármestere lett, a mi városunknak volt egyik leg-jelentékenyebb tényezője s a mi kul-turéletünknek kimagasló alakja. Igen természetes, hogy körkérdésünket neki is megküldtük, s nagyon örülünk, hogy arra azzal a komolysággal s szinte ál-lamférfiúi bölcsességgel felelt, amelyre csak a nagy koncepcióknak és a cél-tudatos városfejlesztésnek ez a kitűnő szakértője képes. A följötte érdekes írás itt következik:

Amikor legutóbb (nem legutoljára) láttam Szabadkát, olyannak láttam mint a férfivá serdülő kamaszt. Sok-szor szögletes, nem egyszer tapintatlan, néha durva is, de minden mo-zdulatában volt erő és lendület, a szeméből akarás sugárzott és látszott, hogy napról-napra több mozdulata már nem a gondtalan játéka, hanem a tervszerű felfelé ivelő munkáé.

Bizonyos, hogy a városnak a há-boru előtti fejlődése reális alapokon nyugvó és folyton fokozódó ütemű volt. Nemcsak a városházára állt az, amit róla megteremtője írt, hogy »homokból épült, de nem homokon! A nagy realitás rendkívül ígéretes volt a háboru utánra. A teljesen rend-behozott háztartás és közigazgatás szép perspektivákat nyújtott. De le-gyünk igazságosak, a fejlődés már a békében sem volt pusztán gazdasági.

A nagy »paraszt« város komoly ál-dozatokat tett a tanügy terén. Isko-lán tuli kulturális élete is folyton gazdagodott. Szabad Liceuma, fúharmónikus társasága komoly értéket képviseltek. Már ebben az időben indult meg a sajtó megerősödése és nemcsak számban, de fokozódó tartalmával és súlyával. Ez a kultura nemcsak ten-yésztett kultura volt, de folyton erő-sebb gyökérréteggel terjedt a nép szé-lesebb rétegeibe. Nemcsak a városhá-za szép ornamentikáját láttuk a ta-nyai szobákban is utánozva, de em-lékezzünk arra, hogy pl. Ludason négyszólamu dalárda is működött, a mely nyilvános hangversennyel még a város színházában is bemutatkozott.

De jött a nagy háboru s elkerültem hazulról...

Hogy milyennek látom most a vá-rost? Hát azt igazán nehéz szavak-kal leírni. A kép, amely előttem van, szebb mint a leggyönyörűbb festmény: mert a festő a képre csak uccákat, gyönyörű épületeket, parkokat és a városnak egyéb mindenféle szép kül-sőségét tudja lefesteni. Én azonban azt is látom, ami a falakon belül van. Látom, hogy az én szülővárosom pol-gársága nem vetette el a múlt hagyó-mányait. Célkitűzései vannak a jövő-re, s a múlt és jövő összekötői, össze-tartja őket egy szép, harmonikus, egy-mást segítő, egymást támogató mun-kában.

Dr. Vojnics Ferenc

E nyilatkozatot, amelyet szerzője a lapnak szánt, megtoldotta néhány igen intím sorral, amelyeket mint az írójakra nagyon jellemzőket, abban a reményben, hogy nem haragszik meg érte, szintén közlünk. Levelét egy régi barát-jához intézte, akivel együtt valaha sokat munkálkodott Szabadka kulturájá-nak a kiépítésén, helyesebben: a meg-alapozásán. Szerénysége — amelyet a kiváló tehetsége lépten-nyomon megha-

zudtol — meghatóan kedvesen nyilatkozik meg az alább következőkben:

Hogy ezt a hírtelen összeütközött egy-két sort tudod-e használni? — azt bírád el magad. Talán nem ártok vele senkinek és mégis van benne valami, ami nélkül bajos írások jönnek fölem, akihez annyira hozzá nőtt annak a földnek minden darabja. Ha egy kicsit átdolgozod, akkor talán még élvezhető is lesz valamiképpen, és kérlek, tedd is meg, mert hiszen én nem akartam mást ezzel, mint az újságnak Rajtad keresztül jött kívánságát teljesíteni. Szívesen tettem, mert úgy érzem, hogy ez az újság most fokozottabb feladat szolgálatában áll és ezért támogatni kell. A nevem is szívesen adom oda és hogy a nevem felett legyen valami kis érték, önállósítsd a fentebbi gondolatokat egy kicsit elfogadhatóbb formában. Elvégre nem lesz olyan nagy baj, ha a szabadkaiak azt fogják látni, hogy végre megtanultam írni.

Nem foszthatunk meg magunkat és olvasóinkat attól, hogy a magánlevél e részletét is leközzöljük. Tesszük ezt azzal a megjegyzéssel, hogy kár lett volna a nyilatkozatának egyetlen szavát is megváltoztatni s a benne levő gondolatokat »önállósítani.« A szabadkaiak így is azt fogják látni, hogy Baja város illusztris polgármestere ugyancsak megtanult írni. Egyik-másik »író« tanulhatna tőle.

Balkán-politika

Az utolsó két hétben nevezetesebb külpolitikai esemény nem igen történt. Jugoszlávia a francia-jugoszláv szerződésben öt esztendőre előre meghatározta a külpolitikájának útjait és így ma már a jugoszláv külpolitika történetete szorosan egybefügg azokkal az eseményekkel a melyek a nyugati államok diplomáciai harcáiban zajlanak le.

Már ezelőtt két héttel megírtuk, hogy a francia-olasz megegyezésre nagyon csekélyek a kilátások. Bodrero beográdi olasz követ az utóbbi időben mégis rendkívül sokat járt a beográdi külügyminisztériumba. Bodrero tárgyalásait illetékes helyen úgy magyarázzák, hogy most már Mussolini hajlandónak mutatkozik a tavaly abbahagyott tárgyalásokat újra folytatni.

Jugoszláv ellenzéki körökben lehetlennék tartják, hogy a mai helyzetben Olaszországgal komoly megegyezés jöhessen létre. Az olasz és jugoszláv sajtó az utóbbi időben már nem foglalkozott olyan sokat a két ország belügyeivel és az állandó sajtótámadások mintha most egy kissé felhagytak volna. Egyes optimista olasz lapok azt sem tartották kizártnak, hogy a legközelebbi időben a jugoszláv parlament ismét foglalkozni fog a neptuni konvencióval, azonban ezeket a híreket Beográdban még erősen cáfolják.

A kisantant sajtó az utóbbi időben nagyon sokat írt egy újabb kisantant konferenciának az egybehívásáról. Január hónap második felében a kisantant külügyminiszterek ismét tanácskozási ülésnek össze, még pedig a sorrend szerint most Bukarestben. A bukaresti kisantant konferencián ismét a magyar kérdés és az orosz kérdés a tanácskozási fő anyaga, de sor kerül a Joachimstali konferencián felvetett gondolat megvitatására is: a közép-európai államok gazdasági együttműködésének szorosabbá tételére. Ezek a tárgyalások azért sem lehetnek sikeresek, mert Jugoszlávia, Magyarország, Románia agrár államok, viszont Csehszlovákiában és Ausztriában az ipar van erősebben kifejlődve, ezért nagyon nehéz lesz tehát ezeket az államokat a gazdasági kérdésekben közös nevezőre hozni. Nehezen hihető el tehát, hogy akár Jugoszlávia vagy Románia a kétes értékűvé vált politikai barátság fejében nagyobb arányú gazdasági áldozatokat akarnak majd hozni. Akár Csehszlovákiának akár Ausztriának.

Ami az orosz kérdést illeti, ebben a kérdésben mint már annyiszor ismét eredmény nélkül fognak szétmenni a kisantant államok külügyminiszterei. A bukaresti kisantant konferencián meg fog jelenni Lengyelország képviselője is és

az sincsen kizárva, hogy a kisantant-államok Lengyelország kedvéért egy kisebb arányú oroszellenes demonstrációba is bele fognak menni.

A bukaresti kisantant konferencia a román lapok információja szerint a Rottermeer-akcióval is foglalkozni fog és Magyarországot ismét figyelmeztetni fogják a békeműben meghatározott köte-

lességeire. Olyan határozatok azonban, amelyek a Balkán politikáját más irányba terelnék nem fognak Bukarestben elhangzani és a bukaresti konferenciának azon jelentőségén kívül, hogy formálisan igazolja ismét Jugoszlávia, Románia és Csehszlovákia barátságát, egyéb jelentősége nem igen lesz.

g. ö.

ÖREG NÉPEK — FIATAL NÉPEK

Írta: Dr. DOHANY GYULA

Egy nép életének tartamát nem lehet általános elvek alapján meghatározni. Mi az oka annak, hogy egyik évezredek múlva még fenmaradt, a másik nyomtalanul eltűnt?

Ezzel a kérdéssel együtt szoktak beszélni egy nép gyermekkoráról vagy öregségéről. Mintha már látott volna a világ egy népet agkori gyengeségtől tönkremenni! Mintha nem állana az ugynevezett »öreg népek« fia mögött ugyanaz a 30—40.000 éves fejlődési múltja az emberi fajnak, mint a »fiatal népek« mögött, melyek csak abban különböznek az öreg néptől, hogy a világ színpadán 1000—2000 éve szerepelnek csak, míg amarról 5000—6000 évi történelem beszél már.

Sokan azt mondják, hogy minden népnek megvan a maga habitusa, formája, mint a növénynek, egyszer kell hogy virágot hajtson, hogy megmutassa az ő egyéni, sajátos színét, alakját, az ő virágát. Ezután a virágzás után jön a nép öregsége, ahogy a növénynek is utolsó szava a virág, amikor az elvirágzott, meghal a növény.

Milyen büszkén írják és mondják minduntalan európai országok sajtójában, ma az oroszban, holnap a magyarban, vagy a szerbben vagy németben: »mi fiatal nép vagyunk«. És ahogyan a

fiatal emberek szokták lesajnálni az öregeket, úgy érzik ki ezekből az ítéletekből bizonyos meggyőződés, hogy az a fiatal nép többre van hivatva, mint az ugynevezett öreg népek.

»A világ azonban mindig kisebb lesz.« Népszövetség, pacifizmus, népek önrendelkezési joga ezeket a büszke fiatal népeket most mind sűrűbben hozza érintkezésbe öreg, sőt »elaggott« népekkel. És ezek a vén népek, kínaiak, indusok, zsidók és mások, igen friss hangon beszélnek, új, tiszta csengésű igéket hirdetnek!

Valami hibának kell lennie a kréta körül. Vagy a kriptalevegő tette frissé ezeket az elvirult népeket, vagy fűres frázis a népek aggkoráról és fiatalságáról beszélni.

Melyik az utolsó szava egy népnek melyik az utolsó virág, ami után csak az elhalás jöhet?

Mi európaiak a római és görög történelem hipnozisa alatt állunk. Azért mert a földgolyónak ebben a kis sarkában, Európában egyszer élt két nép, a római és görög, melyek a kulturális gazdasági és politikai virágzás igen magas fokára emelkedvén, a maihoz igen hasonló szociális és gazdasági válságok közepette pusztultak el, mert Rómának bérkaszányái, lázongó munkanélküli

proletáriátusa, agrárforradalmi voltak és mindezek fölébe egy gazdagságban, fényezésben elpuhult felső osztálya, azért ma is minden ilyen felvirágzást követő hasonló társadalmi válságot az illető nép aggkorának, élete lejtőjének gondolunk.

Olyan biztosak ebben az átlagos európai gondolkodók, hogy például a zsidókat, ezt az öreg népet anachronizmusnak tartják, a régi világ egy szabálytalanul itt maradt töredékének. Sőt például egy igen tiszteltreméltó és kitűnő német író tavaly egy magas nívójú folyóiratban írta: »A természetben mindennek meg kell halnia. A halál, kell hogy egy nép lelkivilágában természetes momentum legyen. Ime a német nép, ha eljön az ideje, nyugodtan meg fog halni. A zsidóknak az a legnagyobb bűnük, hogy fellázadtak a természet rendje, a halál ellen és mert ezt megtették, tehát egy állandó abnormalitást jelentenek és ilyenek fogják őket érezni a többi népek, akik úgy látszik sokkal készségebbek a meghalásban.

Minthogy az ujkorban még nem látunk népet meghalni, az ázsiai 6—7000 éves kulturmúltú népek szintén fellázadtak a halál ellen, a népek aggkorának hívői számára nincs hátra más, mint egy kísérlet: fel kell támasztaniok a rómaiakat és kikapcsolva a betörő barbárok pusztító győzelmét, megfigyelni vajjon ezek nélkül a romboló győztes barbárok nélkül életben maradt volna-e a római nemzet.

Az európai sajtó most mindinkább növekvő csodálattal nézi a sokmillió ázsiai néptömegek nemzeti mozgalmait.

A mindössze kétezer év óta fejlődő európai kultúra eddig azt hitte, hogy az ő utja az emberi kultúra egyedüli útja, legmagasabbra felért fejlődési vonala, az egész emberiség kulturális fejlődésének ez a legmagasabb foka, mely felé kapaszkodott és addig fel tudott érni. Amit a kínaiak, indusok, babiloniak, mörök, assyrok, inkák, zsidók a kultúrában elértek, mélyen alatta marad a mi eredményeinknek.

Most azonban kezdjük revideálni ezt az excentrikus európai nézőpontot. Az eksakt tudományokban tudjuk már, hogy a matematika, astronomia, geometria, orvostudomány Spanyolországban virágkorát elért arab tudomány által lerakott alapokon építhetett csak tovább. Tudósok után kiváló írók, mint a német gróf Keyserling teszik népszerűen ismeritve az európaiak előtt a kínai és indus népek erkölcsi és kulturális világának magas, etherikusan tiszta, végtelenül kifinomodott levegőjét. Ha a végtelenül komplikált és nehéz kínai írásművészet miatt a kínai kultúra tulajdonképpen egy vékony rétegnek hirtoka is egyelőre, de ennek az egész kultúrának levegője behatolt mégis az évezredek folyamán a nép életébe, átlengette azt, erkölcsi elveik pedig évezredek folyamán annyira behatoltak generációk hosszú során ezek vérebe, hogy a művelten kínai és a magas kulturájú mandarinok az élet eseményeivel szembe való reakciói módja és modora sokkal kevésbé eltérő, mint az európai felsőbb osztályé az ajsótól.

A művészetek terén India utazól az őserdőben tündérré szépségű lakatlan márványvárosokat találunk, amelyek architektonikus harmóniájukkal, a vonalak és az anyag művészi üde összhangjával úgy hatnak, mintha ezek az ezer-kétezer év előtt épült csodavárosok csak tegnap ürültek volna ki és frissen várnának lakóikra, akik egy időre elköltöztek.

Mezopotámia, Syria, Palesztina homokjában kiszáradt egykori hatalmas folyammedreket találunk és partjaik mentén Krisztus előtt 2—3—4000 év előtti időből hatalmas könyvtárakat, állami levéltárakat, hatalmas törvénykönyvekkel, melyek igen kifejlett városi életéről, állami és tábori postáról, állami uthálózatról tanuskodnak, törvénykönyveket találunk Krisztus előtt 2800 év előtti időből, melyek címükben büszkén hirdetik, hogy »az özvegyek, árvák és gyengék oltalmára« készültek.

Bacon mondja: kevés tudás élvezet az igazságtól, sok tudás visszavisz az igazsághoz.

Ma már tudjuk, hogy az európai kultúra, az egyes európai népek elért eredményei, sem az ugynevezett »arálak« kul-

Quasimodo:

Szerény újévi könyörgés

A neved nem tudom,
de érzem, hogy megfogtad a kezem
és mint egy csöpp gyereket,
vezetsz az Élet szomorú kertjében.

Te tudod:
lettem, mint más
és mint apró poronty
kerestem a porban
a csillogó szemeket,
mert azt hittem, hogy kincs.
És később láttam, hogy
ó, én balga, csak álmokat hajlok látni,
mint ahogy most keresem
a felhők utját...

Aztán jött sok tavasz,
sok nyár,
sok ősz,
sok tél

és ma, husz évemmel,
fekete hajam közt három
gunyos, ezüstös szál kacag
rám a tükörből...

Te tudod, hogy nem kértem semmit!
Most lecsukom a szemem, mert
nem merlek nézni
és halkán, hogy csak mi halljuk
Te, meg Én,
szépen, elázatosan,
most kérni szeretnék:

Egy kis csöndet, egy kis nyugalmat,
mert télek a zajtól
és lleszt az örök nyughatatlanság.
Egy kicsit több vidámságot,
mert... látod...
szeretnék nevetni
és nem enged a szomorúság...

Ez az egész... Nem sok...
És egy szép asszonyt...

Akik elrejtik valahova messze,
hogy soha senki meg ne lássa
és meglátod,
lehér testét fűsvénven, féltőn
selvempórnák bőzé dsom...

És még csak azt, hogy
ndsünk szebb legyen, mint a másé,
más, mint a másé...
és... hogy ne legyen minden csókunk,
mint volt,
az elmúlásé.

turnépeke általában, nem az emberi kultúra utolsó szava és nem ez a legmagasabb csúcs, amelyre fel kellett kapaszkodnia. Az ember kultúra nem egy uton és nem egy irányban halad. Sok parallel ut vezet sokfelé. Az élet végtelen gazdagságában sokfelé hajt a természet ereje, sok fejlődés vezet zsákutcába és tűnik el végleg és csak egy rész marad meg a nagy egyetemes fejlődés széles egyenes országútján, mondja Bergson.

Néha egy sokezer év előtt megkezdett utat egy ponton egyszerre betemet a romboló történeti események sivatag-homokja egy időre vagy örökre, míg a másik uton tovább halad a menet, a kultúra fejlődési menete.

Ugyanakkor, amikor az európaiak vergődve keresik az új ideált, mely őket megnyugtassa, egyesítse, kulturájukat megint előre vigye, Indiában Ghandi milliókat és milliókat tud a szeretet, csak az erőszak nélküli szeretet és igazság jelszavával és hitével egy tűrő, békés, szenvedő szelidséggel harcoló sereget megszervezni. Mi Ázsia koldusai, meg fogjuk mutatni az emberiségnek, hogy a tiszta ember, fegyver nélkül, szeretete és lelke erejével győzni fog. Trónra fogjuk ültetni a lelket. Ezt mondja Ghandi mozgalmáról Tagore.

Íme, az emberi kultúra nem egy irányban, nem egy uton halad ma sem. — Melyik hát a kultúra hadak útja?

Az európai emberiség lángoló nacionalista gyűlöletet közepette keresi a béke és megértés útját. Amilyen közhely az ellentét a fegyverkezési láz és a világhéke áhitása közt, olyan ismert az ellentét a népek növekvő nacionalizmusa és növekvő szükséglete közt egymást megérteni.

Hogy van az, hogy ebben a kaoszban az öreg népek indusok, kínaiak, zsidók, a szeretet, a szellem és a lélek fegyvereivel győzedelmeskedés hívői között vannak, míg a fegyveres babérokról és győzelmekről álmodók a fiatal népek közül valók? Óriási a száma a harcias népeknek, akik nyomtalanul eltűntek fényes győzelmek után a világ színpadáról. Egy-egy nagyobb archeológiai lelet váratlanul félrelebbenti néha a függőnyt egykori életük színpadáról és akkor látjuk, hogy fényes és gyászos harcok mellett békés civilizációjuk is volt, a mainál csak technikai találmányokban primitívebb. Megmaradni csodálatosképpen olyan népek maradtak meg, melyeknek világszemlélete és erkölcsi felfogása mint a kínaiaké, indusoké, zsidóké, a népeknek, az emberiségnek egymás mellett békés megértő életéről álmodott, ugyanakkor, amikor más népek körülöttük véres csaták győzelmét hajszolták. Buddha, Konfucius tanal, Mózes szociális törvényei és a zsidó próféták pacifista jóslatai a testvériségről és örök békéről olyan korszakokba esnek, mikor körülöttük véres hadjáratok voltak a népeket legfőbb kulminációi.

Dilettáns általánosítás volna ebből egy általános elvre következtetést vonni a népek fennmaradására nézve.

Van azonban tudományos nézet, mely ehhez közel áll. Volt Németországban egy tudós biológus, akit a háború ellen hirdetett tanai miatt várfogságra ítéltek a háború alatt. Börtönében egy könyvet írt, mely valahogyan kéziratban kijutott Svájcba és ezért Nikolai-t, a németet, Romain Rolland a jobb jövő emberiség »precursour«-jének, előfutárjának nevezi. Azt mondja Nikolai, hogy minden, ami gigantikus méretűvé vált, meghal a természetben. Az állatvilág ichtiosaurusaitól kezdve végig az egész természetben meghalt minden, ami óriási. Az életnek nivellálási tendenciái vannak. Így halnak ki szerinte az emberi társadalomnak természeti törvények uralma alatt álló nyilvánulásai is. A háború, a nemzetek közötti gyűlölködés és uszítás gigantikus méretűvé vált már, az emberi fajnak kiirtására törő kölcsönös »Drang« is óriási lett már, itt már csak a következő fázis, a háború és gyűlölet pusztulása következhetik, amit legjobban igazol az ellenkező tendenciának mindjobban előretörése, a pacifizmusnak, a népek megértésének azelőtt nem ismert általános vágya.

Utánunk jövő késő nemzedék fogja megmondani, igaz-e ez az ítélet. De a multa, az »öreg népek« történelmére úgy látszik nem egészen indokolatlan volna. A mai kínai nép a szomszéd mongolok gigantikus háboruitól és hódítá-

saitól ugyanannyit szenvedett, mint az indusok, mint az európaiak egy része. A mongolok eltűntek, legfeljebb részeik élnek, más népekkel elvegyült maradványok, mint összefüggő népi kultúra a békésebb multu leigázottaké maradt meg. A zsidók túlélték az őket rabláncra fűző és tizezrével elhurcoló győztes rómalak birodalmát.

Még nem találtuk meg azonban a feleletet a kérdésre, amelyből kindultunk. Nem lehet letagadni, hogy népek eltűntek, az érthető. A széjjelszóródás gazdasági életükben saját földjükön, de beállott náluk bizonyos időben olyan stagnáció, a nemzeti életnek, a kulturának és haladásnak útján, hogy tényleg elvénülésre lehetne következtetni. Honnan van ez mégis, ha nincsenek öreg és nincsenek fiatal népek?

Az eltűnt népeket vagy kipusztították, vagy földjükön elkergették, vagy széjjelszóródtak és beolvadtak más népekbe. Hogy az elkergett, kiirtott népek eltűntek, az érthető. A széjjelszóródás gazdasági, politikai, szociális okokból szintén érthető. Ellenben népeknél, amelyek saját földjükön megmaradva történelmük bizonyos pontján kulturális, gazdasági és politikai tengődés kétségtelen állapo-

tába mentek át, más magyarázatnak kell lennie. A nép, a faj nem tud megöregedni. Terméketlenség okából kihalni nem láttunk még népet.

Nem a nép, nem a faj öregszi, hanem a nép életformája, kulturformája lesz merevvé, öreggő. Egész kulturális és politikai életére ráül tradícióknak súlyos ömege és önként magára vett, régen üressé vált kulturformák kényszere. Mint például az indus katasztrófa, az abszolútus mandarium államnál, teokratikus monarchiánál. Erre mondja Goethe: »glücklich sind die Amerikaner, sie haben keine Schlösser«. Boldogok az amerikaiak, nekik nincsenek várkastélyaik. Elmarad az új, felrészítető felbuzdulások fiatalító hatása, életet és vérkeringést jelentő szabad szociális mozgalmak fluiduma, helyükbe tradíciók vas kényszere, diktatúrája lép és akkor lassanként meghal, terméketlenné lesz az, ami elhalni képes, a nép kulturális ereje a termelésre. Nincs többé feszítő erő, ami lökésekkel vagy lépésenként előreviszi, előttünk áll a senilitás képe. De senilis lesz nem a nép, hanem a közönségnek az a formája, melyben mint vaszoritóban él. Az eredmény azonban ugyanaz, mintha a nép öregedett volna meg: Nincs többé kulturális haladás.

Műveltségi vizsga Huszonharmadik óra

A mult órán (december 25-ikén) feladott kérdésekre a helyes feleletek a következők:

1. Ki írta?

Őszi vers

Őszbe csavarodott a természet leje,
Mindent egészszéggel látogató ego,
Rekettys tövébe, süppedő avarba,
Gyülemlik a hold, varju kavargva.

Arany: Toldi estéje
Balassa: Borivóknak
Kiss József: Rabasszony
Vajda: Őszi tájak

Hullatja levelét az idő vén fája
Az ég teteléről a juhászbojtárra,
Feketén bölingat az epertá lombja
Útve dtalutndi egy csekély halomba.

Arany: Buda halála
Petőfi: János vitéz
Arany: Családi kör
Arany: Toldi

Amerre én járok még a fák is sírnak,
Piros pipacsok és kék virágok nyílnak
Egy év nyulik végig meg se rezdül habja
S rd visszasüt a nap ádáz tusa napja.

Népdal
Petőfi: Kiskunság
Petőfi: Kiskunság
Arany: Bondi két apródja

Hej mostan pusztá dm igazán a pusztá
Elmeg a kutágas marad a kutja
A földön is harag, az égen is harag,
Süvölt a zivatar a felhős ég alatt.

Petőfi: A pusztá télen
Ady: Új törvényt Verbőczy
Petőfi: Csatában
Petőfi: A kutyák dala

Ó a szárnyas idő hirtelen elrepül
Segélni part felégy csillag sem kerül
Nincs már szimponia s zöld lugasok
[között]

Berzsenyi: Közeltő tél
Bajza: Söhajtás

A lemenő nap oly vad biborban ragyog
It-ott egy mogorva komondor csavarog
... Sírul a fűvön az új harmatozása,
S az én bánatomnak nincs vigasztalása

Berzsenyi: Közeltő tél
Petőfi: Élő halott

Most uralkodnak a viharok, a szelek,
Peregnek a fákról az őszi levelek,
Aztán eleszondesül a falusi világ,
S elrémülve tekint a temető redde.

Petőfi: Csatában
Petőfi: Kiskunság
Petőfi: Fűrdik a holdvilág
Endrődi: Gyöngye violánk

...Hallgatnak a hebek s hallgva lettenek
A fehér hóra le piros vérünk csepeg,
Ehull a virág el iramlk az élet
Alig hogy elindultam, már a révbe érek.

Petőfi: A pusztá télen
Lóvay: Mikes
Gárdonyi: A falu este
Berzsenyi: A temető

Tul ifjúságomon, tul égő vdgyimon,
Nincs semmi örömem, nincs semmi bá-

Vörösmarty: Késő vágy

Inatom
Ha majd dtfutottam göröngyös utamat
Aludjam és minél előbb a föld alatt.

Petőfi: Élő halott
Eötvös: Végrendelet
Petőfi: Élő halott

Valamennyi verssorról megállapította hogy kinek művéből való! Rózsa Tibor (Szubotica), aki a jutalmul kifizűtt három könyvet megnyerte.

A vers sorok egy részének eredetét Kun M. László (Vukujevci), Schaffer Árpád (Szombor) és Szöllösy Jenő (Bogyán) állapították meg.

1. Térjünk át az ismétlésre

1. A parlament legutóbb Zselykóvics Boskó bihási radikális képviselő mandátumát semmisítette meg.

körzeten a földek adás-vételét.

8. A Kyato Mokris nevű japán személyszállító hajó süllyedt el.

9. Csányi Endre vajdasági tanár írt könyvet Baudelaieréről.

10. Zagreb város költségvetése fél-milliárd dinár.

11. Sztaribecsejen tartottak kongresszusoszt a vajdasági állatorvosok.

12. Január tizedikén lesznek Szubotican a tisztviselőválasztások.

Mind a tizenkét kérdésre helyesen megfelelt: Izsák Elza (Pálics), Kun M. László (Kukujevci), Günther Ferenc (Bocsár), Eszes András (Szentá), Bodrik István (Szubotica), Szaghmeiszter Ernő (Szubotica).

A könyvjutalmat (Szaghmeiszter Ernő (Szubotica) nyerte meg.

2. Ki tudja megmondani?

1. Jókai »Aranyember« című regényében fordul elő a Senki-szigete.

2. A Peer Gyntet Ibsen írta.

3. Hamletet Arany János fordította magyarra.

4. Verdi írta a legdallamosabb olasz operákat.

5. Gróf Széchenyi Ödön volt török pasa.

6. Mendelsohn komponálta a »Szent-ivánéji álom« bevezető zenéjét.

7. Parrasszusi iskolának hívják azt a költői csoportot, melyhez Baudelaire tartozott.

8. A Karthausi szerzetesrend tagjai beszélhetnek hetenként csak egyszer egymással.

9. Az »Ars poetica« szerzője Horatius.

10. Ephialtes vezette Leonidasz serege mögé a perzsákat.

11. Bleriot az első sikeresen működő repülőgép megszerkesztője.

12. A kormány maradásának vagy lemondásának kérdését, helyzetkérdésnek mondják.

Mind a tizenkét kérdésre helyesen megfelelt Kónc Jucika (Topola), aki a könyvjutalmat is megnyerte.

Új kérdéseink

1. Ki adta ki a jelszót, hogy »törvénszék elé a háborus uszítókkal!«

2. Milyen büntetéssel sújtotta a beográdi bíróság a belügyminiszterium sikasztó főtisztviselőjét?

3. A pénzügyi törvényjavaslat hányadik paragrafusa intézkedik egyes egyetemi fakultások megszüntetéséről?

4. Melyik amerikai repülőneve szerepelt az eimult héten a világsajtóban?

5. Milyen eredménnyel végződtek Markovics Bogdán pénzügyminiszter londoni tárgyalásai?

6. Mennyibe fog kerülni a Népszövetség palotája?

7. Hol állapították meg, hogy az új államszövetségek magukban rejtik a jövő háborújának csiráját.

8. Hogy hívják az új jugoszláv filmszallagot?

9. Ki lett Emandi bográdi román követ utódja?

10. Mikor indulnak meg a francia-olasz diplomáciai tárgyalások?

11. Mikor akarja a francia kormány stabilizálni a frankot?

12. Milyen újabb fordulat történt Ferrad Draga bég bünporében?

3. Ki tudja megmondani?

1. Milyen melléknévük van a francia akadémikusoknak?

2. Ki Spanyolország diktátora?

3. Ki az a híres francia velész, aki a francia forradalom áldozata lett?

4. Mi a latin műneve annak a kifejezésnek, hogy »váratlan fordulat«?

5. Ki a magyar irodalomtörténet legnagyobb egyházi szónoka?

6. Hogy hívják az angolok az önkormányzatot?

7. Ki volt a leghiresebb olasz hegedűvirtuóz?

8. Ki az Ezcregyélszaka meséinek főhősnője?

9. Ki volt a háború kitörésekor az orosz külügyminiszter?

10. Melyik költői műben fordul elő Csóri vajda?

11. Az arab mondákban kicsoda az igazságos fejedelm mintaképe?

12. Hogy hívják azt a kerttet, ahol Krisztus a kinszenvedéseit megelőző éjjelt töltötte?

Tessék csak a egjobb

szőlőoltvány és gyümölcsfaoltvány

ültevényeket vásárolni mérsékelt áron!

Kérjen díjmentes árjegyzéket!

M. Djordjević

ozár - szőlőoltványtelepe NOVISAD

Postafiók 133. (Bácska) (Lerakat: Kisačka ul. 10. b.)

Alpeai gyógyútea

„PLANINKA“

felfrissíti és tisztítja a vért, megjavítja a rossz emésztést és a rendellenes működést. Étvágygerjesztő. Valódi osak a fenti védjeggyel lezárt 20 díjáros csomagokban. Kapható a gyógyszerárakban. Lerakat: HERZL drogéria, Subotica

Zongorák, Hegedűk, Csellók, Harmonikák, Fuvolák

legnagyobb választékban és legolcsóbban

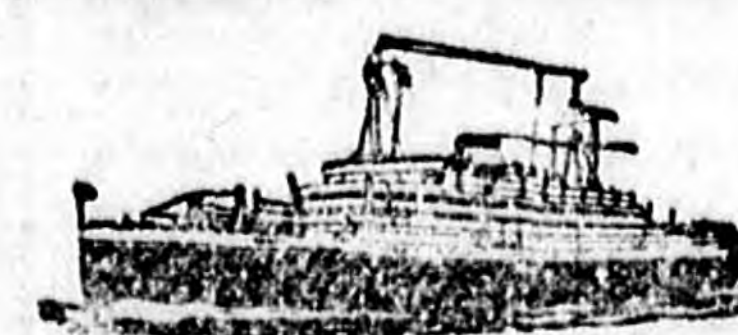
S. MACHNITZ hangszeriparteipén. Anusovičeva ul. 1. (Reliön-palota mellett.)

Sikerül a legújabb párisi modellek mintái megszerzennem és így módomban áll a legmodernebb oroszul szallag himzést és több variációban géshimzést, gyöngyözést és filitét készíteni, továbbá gépi és sablonpizirozás, gepapsurt, enlizést és gombbehuást a legolcsóbban készíteni. Vidékre postai ordultával. Géphimzés 40 dinártól

Gombosné, Ben Juliska Lebecheva ul. 1. (Anusovičeva mellett.)

Mandiner gumi

sz. Gerber Jakabné speciális szállítás és műhelye. Subotica, Anusovičeva ul. 22. (a át ház) 1122

Délamerikába és az

Egyesült Államokba express gőzhajókkal ingyenes felvilágosítással szolgál

CosulichLine

Beograd, Vilsonov 107.

Vajdaság egyik legnagyobb városában levő, jól bevezetett és rentábilis SZALLITÁSI VÁLLALAT részére TARS kerestetik. Szükséges tőke megállapodás szerint. Szakemberek előnyben részesülnek. Ajánlatok „Za 14748” jellegre Publicitas d. d. címre, Zagreb, Gunduličeva 11. kéretnek

REUMA

Köszönőlevél „Radio Balsamika” laboratorium Beograd

Kötelességemnek tartom közölni Önnek, hogy a RADIO BALSAMIKA gyógyszer teljesen kigyógyított reumából, amelyben évek hosszú során át szenvedtem. A gyógyulás hihetetlen gyorsan állott be. Örökké hálás leszek Önnek

Pt. Augusta (Ausztráli), 1927. július 26

NIKOLA LJUTICA

A Radio Balsamika gyógyszert készíti, drusitja és postal utóinvétellel szállítja Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika” laboratoriuma Beograd, Kosovska 43. A gyógyszer minden jobb gyógyszerárakban és drogériákban is kapható

12 58

A CENTRALNA BANKA K. Z. Subotica, Aleksandrova ul. 4

20-ik évtársulatában heti betétek

10 dinártól korlátlan összegig már jegyezhető! Biztos kamatjövdelem!

Kisgazdák és önálló iparosok kedvező feltételek mellett kaphatnak hitelt

Kézi zálogosztály! Állami sorsjegyarusítás Külföldi pénzek vétele és eladása

HYGEA

Spitzer Juliska SOMBOR Weldinger-palota

Készít mérték után 4-5 órán belül

haskötőket, csipőfüzőket, melltartókat stb.

Allandó nagy raktár bámulatos olcsó árban füzőkben, has- és sérvkötőkben, mell- és harisnyatartókban, havikötők és gummiharisnyákban

Gummi- és kötszerraktár, „Tetra” csecsemőkelengye

Ugyanitt ügyes utazónő kerestetik. Biztos jövdelem

K u t f u r á s t

valamint eliszaprosodott kutak tisztítását elvállalja vidéken is

Lonárt Lajos kutfuró

Subotica, Strossmajerova ulica 20. (H splao)

Saját készítésű légfűtéses fűtőtest praktikusabb és gazdaságosabb bármely más fűtőtestnél, mert a hő többször fordul meg az alkalmazott csövekben s ezáltal nagymennyiségű tüzelőanyagot takarít meg Matuska Márkus, Cara Dušana ul. 8

ELADÓ

A város fejlődésének gócpontjában új telepekkel körülvéve minden üzleti ágának (vegyeskereskedés vagy vendéglő) alkalmas

e l s ő r e n d ű u r i h á z mely áll 4 szoba, konyha, pincék stb.-ből, konyha- és gyümölcsösökkel más vállalkozás miatt szabadkézből eladó. Átvétel megegyezés szerint. Cím a kiadóban

KARTAG

Játékkártyagyár gyártmányai kiténőek, olcsók, könnyesen lakkozottak és moshatók. Kávés, vendéglő és trafikos üzemeknek consumrabatt. Kérjen ajánlatot!

„KARTAG” stovarište kod LIPOT GELER Subotica Iroda és raktár: Tegovača i Lud istrilja na Banka, Prokešepa ota, Kralja Petra-park (vasuti park)

V.lághirü valódi angol

„J. K.” Tea

kapható kicsinyben és nagyban egyedüli elárusító cégnél

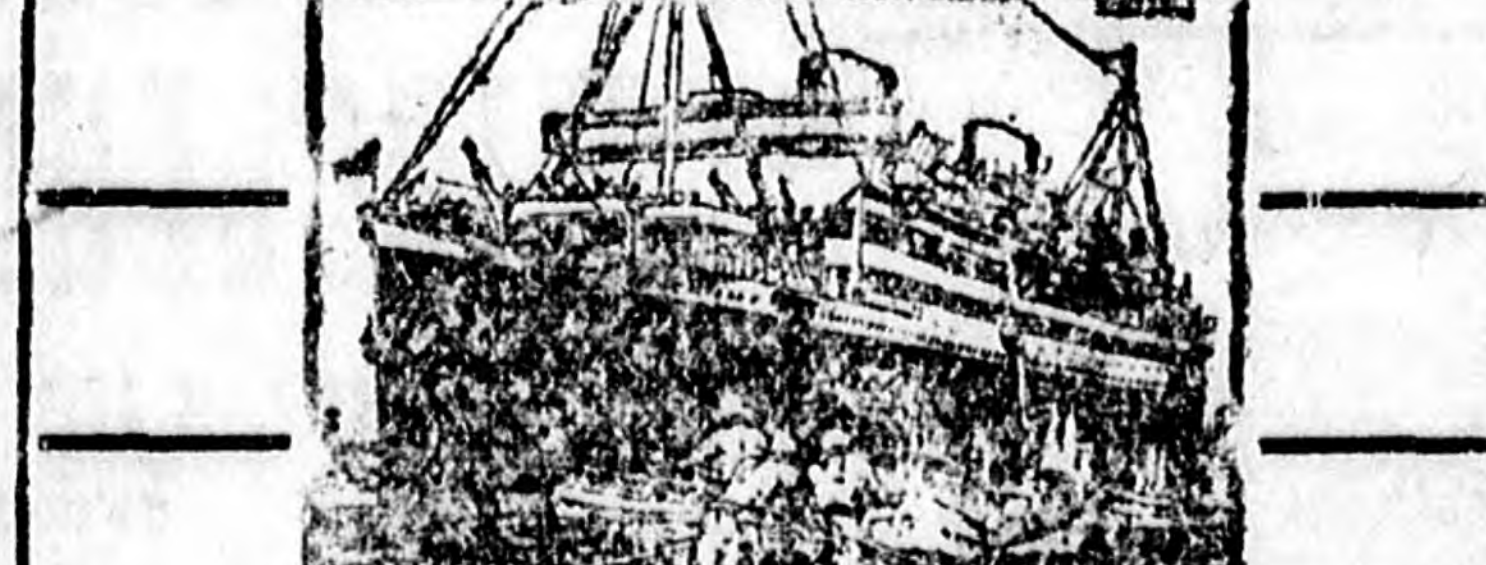
Neményi i Drug

SUBOTICA. Telefon 69

Szénát és szalmát

préselve bálákban, elsőrendü minőségben a legolcsóbban szállit

Ehrenreich Dezső Sombor

Angol Királyi Gőzhajózási Vonal ROYAL MAIL LINE

DÉLAMERIKÁBA Brazília — Uruguay — Argentina és CUBA — CHILE — PERU.

Minden felvilágosítás ingyen: Bečkerák — Oba a Princese Jelene 7. Beograd — Karadiordjeva 91. Sombor — Kralj Petra 55. Jovan Stefan. Osijek — Županijska 34. Drag. Blažević

Legelegánsabb divatcipők Subotican 1006 Koch Armin Jelašičeva ulica (Kiskápolna mellett) üzletében szerezhető be.

SIRKÖVEKET, temetői utóvéseket, valamint a kőfaragó szakmába vágó mindennemű munkákat legolcsóbban vállalja Pauk Gáspár kőfaragó, Subotica Somborski put: Gabonapisc. varo: 51

A legjobb varrógépek „Gritzner” és „Lilija” Alkatrészek és mindennemű varrógépfelszerelés Vezérképviselet: EM. FISCHER ZAGREB, Sudnička ul. 3/17 Kérjen árajánlatot!

Zongoravételek! Vigyázat! Zongorát vagy más hangszert csak szolid, megbízható helyen vásároljunk! Részletfűtésre is. Olvasóink figyelmébe ajánljuk Truppel Béla hangszerkészítő Noviad, legregibb és legnagyobb S. H. S. szaküzlet. 3790

Butorokat ebédli, háló, uri szobaberendezéseket, portálokat legelőnyösebben szerezhető be Domján Valentin butorüzemében Subotica, Zrinski trg 11

Előnyomdát

legújabb rajzokkal jól szortírozva legolcsóbban szállit Bleier Márk Első Jugoszláv Előnyomda Berendezési Gyára Senta 947

BÖZENDORFER zongora, STEINVEY, FÜRSTER világmárkák, Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Pallik, Stiasnyz, L. Edmund, Hoffmann. Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Aram Jugoszláviában legolcsóbbak és leghosszabb lejáratu részletek kaphatók. Kain hangszerkészítő, Subotica. Városháza. 10311

HADNAGY asztalosmester készít épületmunkát. Festett butorok Allandó raktára. Javításokat vállal. SUBOTICA 1575 Petrogradska ul. 6

Minden újdonságot elővashat havi 20 dinárért a modern kölcsonkönyvtárban Kifogástalan állapotban antiquar könyvek féláron kaphatók Antiquar könyvesbolt Subotica, Pašičeva ul. 7.

Komlótermelők! Legmodernebb és legjobb komlószárítóberendezéseket

gyártja Braća Goldner, Subotica Jugoviča ul. 20

Telefon szám: 134. Számos köszönőnyilatkozat a vevők rendelkezésére áll. Kérjen árajánlatot!

KOLLEKTIV HIRDETÉSEK **SCHMOLKA** HIRDETŐIRODA, NOVISAD

Bogojević gyógyszer-ész urnak, Skoplje.
Hosszantartó beteiségem alatt majdnem minden reumaellen szert megpróbáltam, de kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy jobbat, mint az Ön RUSKI MELEM gyógyszere, nem találtam, mert ez az egyetlen szer a csontfájdalmak s reuma meggyógyítására. Nem csak engem mentett meg a RUSKI MELEM, hanem azok is mind dicserik, akik az én ajálásra használták ezt. Mi mindannyian elismerjük ennek a gyógyszernek kiválóságát, amely sok-sok fájdalomtól szabadított meg bennünket: Dušan Glavački szállító, Stojan Čirić ezüldalutalajados Djordje Bošković azázados, Kaljević Jovana Stanojević tőkés, mindannyian piroti lakosok. A legmélyebb tisztelettel!

DRAGUTIN KOSTIĆ
lakatos, Pirot

Igen tisztelt kedves gyógyszerész ur — lenhálásban köszönöm az 5 doboz gyógyszert, amit nekem küldött és kérem, hogy a nyilvánosság útján közölje a következőket: 14 éves Stanica leányom hirtelen megbetegedett, a kezét fájlalta, megpróbáltunk minden gyógyszert, amiről csak hallottunk vagy ajánlottak, de egyik se használt. A baj már annyira elhatalmasodott, hogy a leányom sem ültöködni, sem vötközni nem tudott, a kezét egyáltalán nem tudta mozgatni, mindent nekem meg a feleségemnek kellett végezni. De amit az Ön RUSKI MELEM gyógyszerét kezdtek el használni, a kislány már az első tegy után jobban lett és ma már megint eleterős, egészséges és jókedvű lányom van, aki szorgalmasan folytatja tanulmányait. Mindenestre kérem azonban, hogy küldjön nekem alkalomadtán 12 doboz RUSKI MELEM-et, hogy szükség esetén kéznél legyen.
Kraljevo, 1923. március 26.

RISTA STAJIĆ
pékemester, Putnika ul. 40.

Reuma

akár akut, akár krónikus, csusz, isiás, nyílalás, csontfájdalmak, fej- és állcsontfájdalmak a legsikeresebben gyógyíthatók a RUSKI MELEM nevű szerrel, amit legjobban bizonyítanak az eddigi köszönőlevelek. Az eredeti doboz ára használati utasítással 25 dinár. Kapható minden gyógyszerházban és drogeriában.

Postán szállítja:

BOGOJEVIĆ ndvari gyógyszerháza, SKOPLJE

Uj motorkerékpárok

6000 dinártól felfelé
uj és használt, luxus és teherautók, valamint omnibuszok a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók

Specialis Autóműhely, Novisad

Sibinjanin Janka ulica 22 1.903

Vegyileg tisztított higiénikus ágytollat és pelyhet legjutányosabban szállít a Jugoszláviában egyedüli modernül felszerelt tollgyár

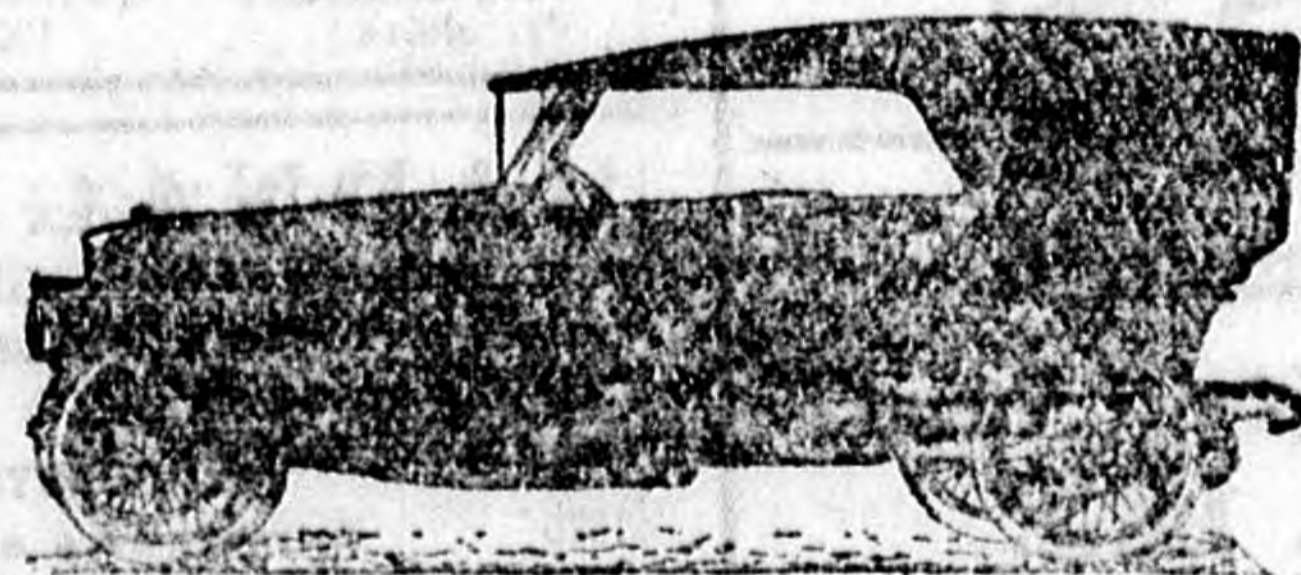

HOLLÄNDER R.T. SUBOTICA

Frankopanska ulica 1. — Telefon 4-44

Kérje I. számú árjegyzékünket!

Telefon: 25-86
Alapított: 1880-ban

Autó-karossériák

autobuszok, luxusautók és limousin-ok részére elsőrendű kivitelben, legolcsóbb árban. Karosszériáinkat gözölt és hajlított fából gyártjuk. Saját kárpitos- és fényező-műhely. Fényezés a legújabb amerikai fényezőgépekkel: Valentine-, Va paser- és Duco-módszer szerint. Többfajta kész autóbusz igen olcsó árban raktáron! Autómotorok javítása jótállás mellett. Saját autógarázsok

Első Jugoszláv Kocsi-és Karosszeria Gyár

Reich Mátyás és Fia
Novisad (Liman)

Részletfizetésre

adunk Önnek mindent, amire szüksége van, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

ruházati cikkeket,

textilárut, selym-árut, szövetet, stb.

Háztartási cikkeket:

bortort, szőnyeget, függőnyt, továbbá ókszort, órárt, evőeszközöt, szervizet, stb. stb.

Náthán Weisz i Sin

Novisad, Futoški put 42

Győződjön meg olcsó árairól és feltételeinkről!

Meleg gyapju-takarók

legolcsóbb bevásárási forrása:

Avram Schiff

zsák-, ponyva-, zsinog-nagykereskedő
Novisad

Sürgöny: * Telefon: Jutšif 2403

Vizmentes köpenyek kocsikok, bányamunkások, stb. részére

Kérjük t. vevőinket és az érdekelteket, hogy komlézsinog-szükségletüket idejében jegezzék el nálunk!

Hatüléses Mercedes-Benz jökarban levő

személyautó

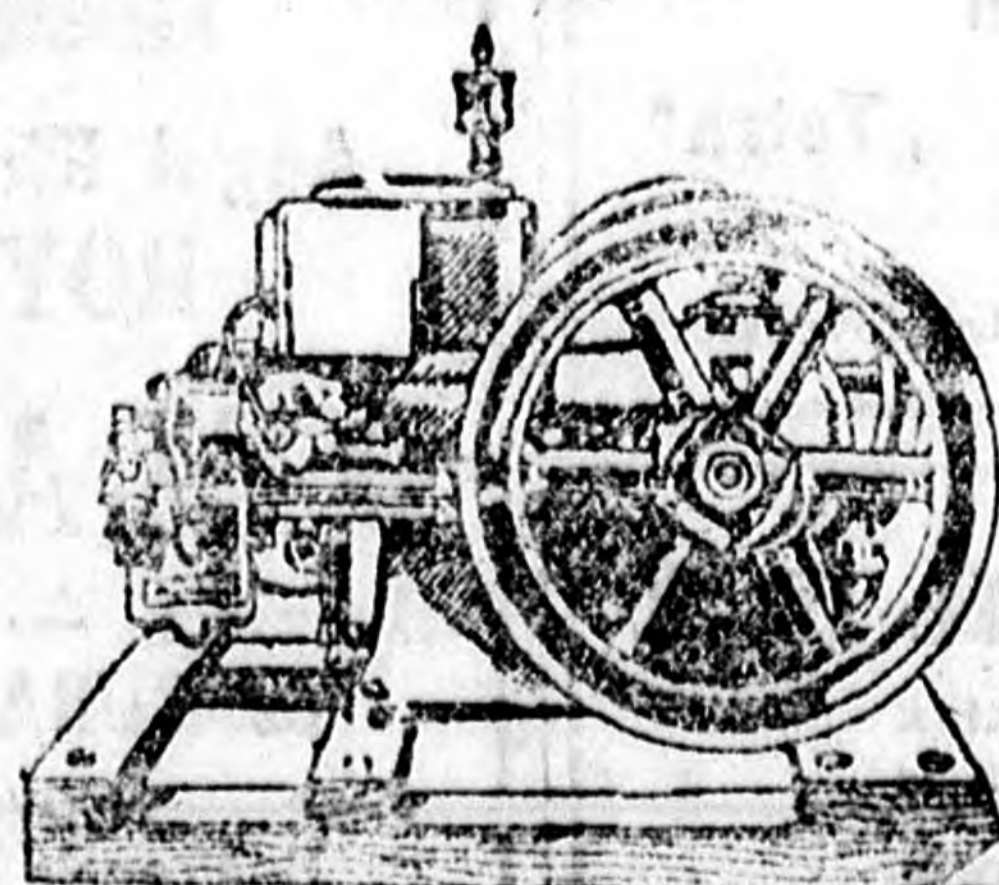
továbbá egy teljesen jókarban levő 5 tonnás Büssing és egy 3 tonnás Márta

teherautó

eladó. Érdeklödni lehet Bachinger autógarázsban Novisad, Sibinjanin Janka ul.

MASSEY-HARRIS PETROLEUM-MOTOROK

1 1/2 HP, 3 HP, 4 1/2 HP és 6 HP erősségben

Biztos és olcsó üzem gazdák és iparosok részére. Gondos szerkezet. Több példány már üzemben. Ismert és kedvelt

RECORD

Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaság
Novisad, Temerinska 6

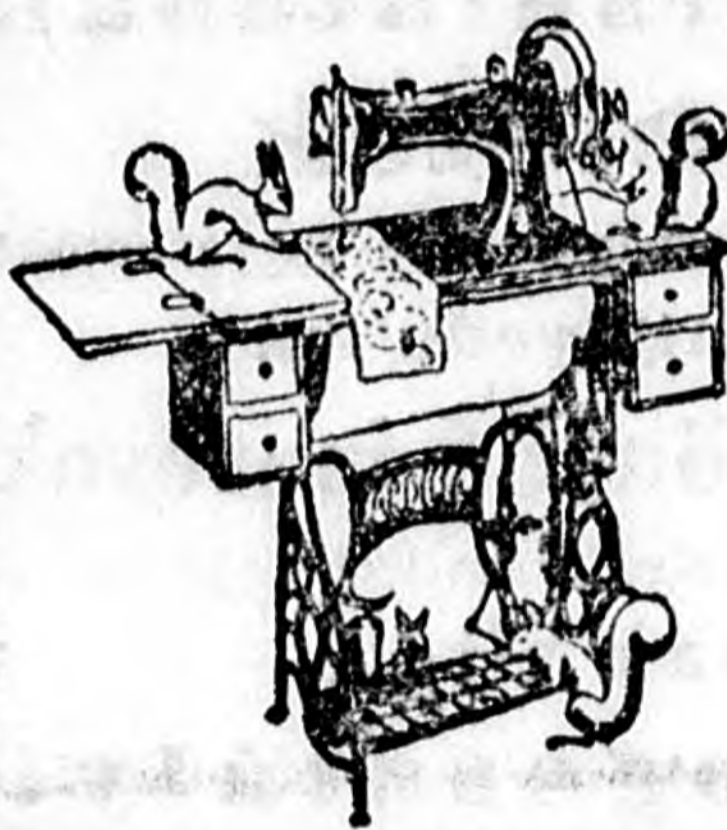
Mi is egy ragyogó boldog újévet kívánunk

Brill

OEHLER BLATTMANN

Tulajdonos: A. MEIER NOVISAD

A Bernhard Stöwer A.G. stettini világhírű varrógépgyár vezérképviselője

Minősége és szép kivitele utolérhetetlen!

Nyersbőrkereskedők és feldolgozóknak ajánlunk nyersbőrhez

»KAINIT«-ot

a legolcsóbb napi árban vaggontételekben is franko minden állomásra

Raktáron tartunk különböző takarmánycikkeket: szónát, szalmát, zabot, kukoricát, árpát és kendermagot. — Szappanfőzőknek zsirszódát legolcsóbban

DÉCSEI és KERTÉSZ, SUBOTICA — Telefon 172

Vigyázat! HANGSZERVÁSÁRLÓK

Zongorák, Pianinók, e akis elsőrendű gyártmányok Hegedűk, Harmonikák, Fe- és Rézfuvóhangszerek Gramofonok, világhírű „His Master's Voice” és „Columbia” angol gépek, legújabb felvételi angol és amerikai Táncémezek, ugyszintén híres Művész-lemezek nagy választékban kaphatók rész elfizetésre is

TRUPPEL BÉLA
hangszerkészítőnél
NOVISAD

Viszontelárusítónak árendemény. Fenti hangszerekről külön árjegyzékkel szolgálhatok

Összes katonai ügyekben

mint: szolgálai alóli felszabadításokban, áthelyezésekben, szabadságok kieszközlésében stb. stb. felvilágosításokkal és tanáccsal szolgál, kérvényeket fogalmaz és közbenjár

Hat. Enged. Katonaiügyi Iroda

Nikola Šumonja, nyugalmazott ezredes, volt hadkiegészítő parancsnok Novisad, Futoška 54

KOLLEKTIV HIRDETÉSEK **SCHMOLKA** HIRDETŐIRODA, NOVISAD

ALAP 1873

HERZ & SIN

SZALÁMI, FÜSTÖLTÁRU ÉS ZSIRADÉKÁRUGYÁR
BANATSKI KARLOVAC
 SZÁLLITJA A LEGJOBB
I. TÉLI SZALÁMIT
MORTADELLÁT BLOCK-
FORMÁBAN
 VALAMINT AZ ÖSSZES FÜSTÖLT-
 ÉS SZALÁMIÁRUT,
 ZSIRADÉKOT ÉS SZALONÁT.

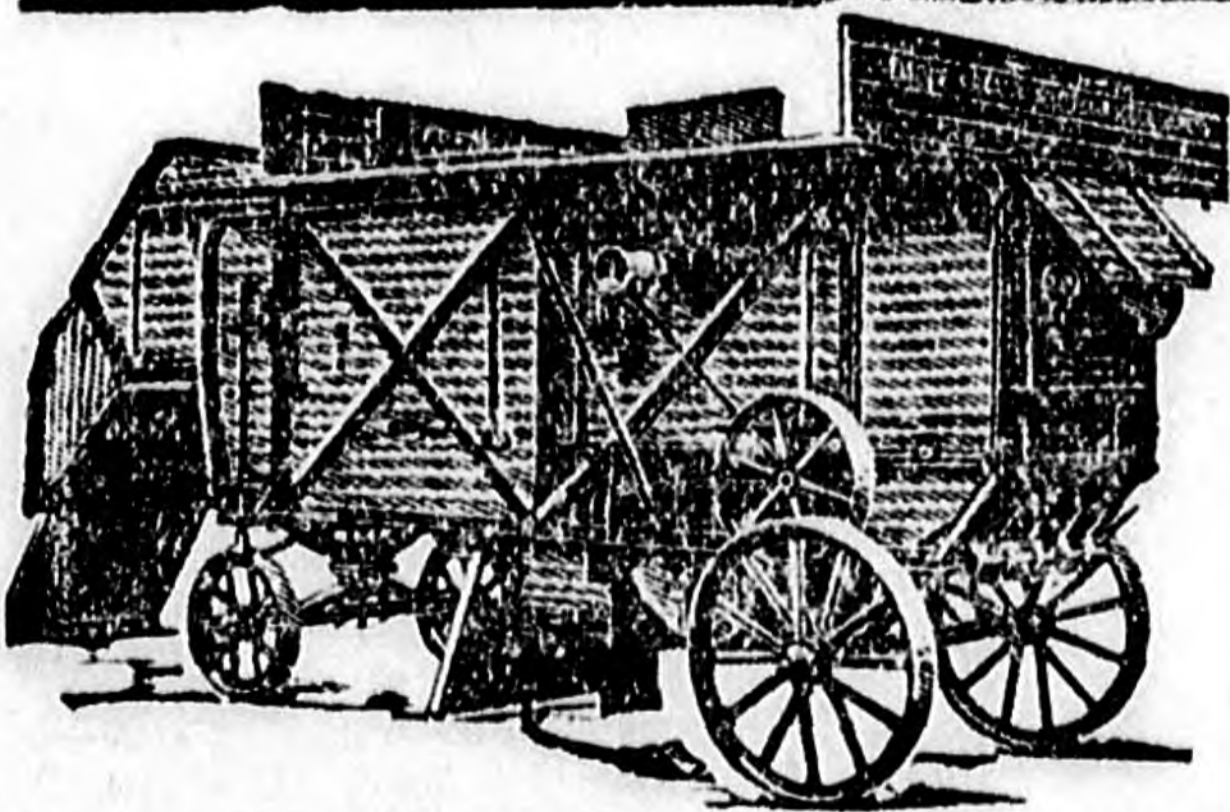
Fiók: BEOGRAD, Jevremova 35

Kiváló német gyártmányu
rádiókészülékek

és egyes alkatrészek gyári áron
 Kérje még ma legújabb illusztrált R. 6. sz. árjegyzékünket
RADIOBLAŽEK, BEOGRAD
 Jašićeva 11 Telefon 4185

AZ
Első Magyar Mezőgazdasági Gépgyár R. T.
BUDAPEST
 VEZÉRKÉPVISELETE

A
 legideálisabb
 traktorcséplő-
 gép

Az új
Golyóscsapágyas acélkeretes cséplőgép

amely meglepő teljesítményével a legkiválóbb cséplőgép lett
 A cséplőgép kizárólag kétsoros eredeti svéd S. K. F. golyóscsapággal van ellátva, amelynek egyedüli és kizárólagos előnye abból áll, hogy ezen csapágyak automatikusan hozzáillenek a tengely helyzetéhez és forgásához, miáltal a golyóscsapágy vagy tengelynek törése teljesen ki van zárva

Az összes cséplőgépek közül a leghosszabb és ezáltal a legtisztább cséplési eredményt és kiváló teljesítőképességet biztosít

Egyedülálló cséplőgépek, magánjárók és traktor-garnitúrák a legelőnyösebb feltételek mellett kaphatók

THEISZ FRIGYES, ZEMUN

Bezanijska u.

12767

Telefon 38

A legjobb és legtartósabb

**Varró-,
 Himző- és
 Stoppoló-
 Gépek**

Továbbá a legtökéletesebb

**Tejfölöző-
 Gépek**

a legjutányosabb áron kaphatók

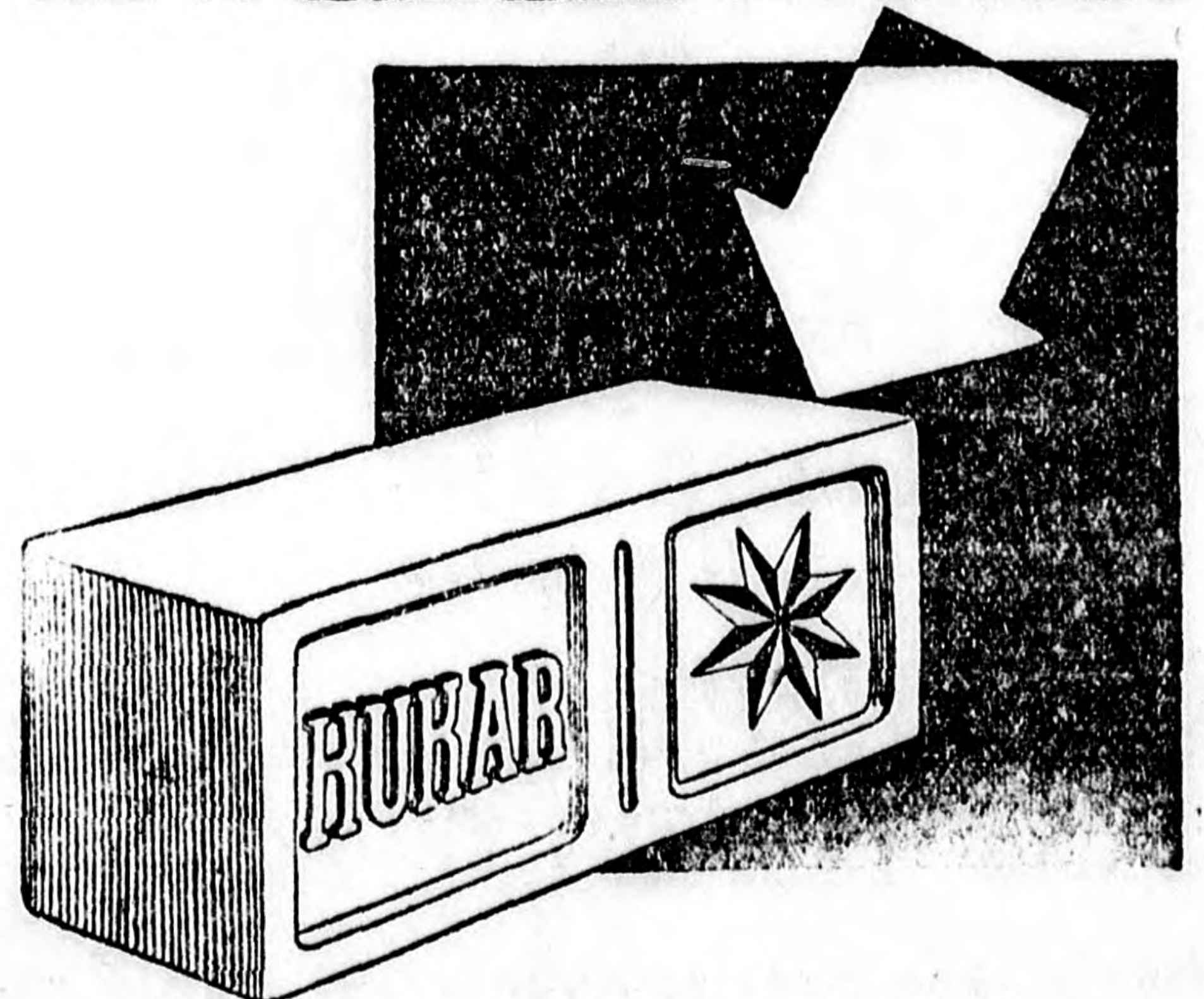

Theisz Frigyesnél

Bezanijska u. **Zemun** Telefon: 38

Győződjék meg róla és kérje árainkat!

Igy néz ki a
KUKAR SZAPPAN

Kérjen mindenkor a kereskedésben, ahol vásárol,

KUKAR CSILLAG SZAPPANT

és ne hagyja magát félrevezetni, ha bárhogy is dicsérnek más szappant. A legjobb minőség.

a legkiadósabb feltétlenül ártalmatlan

a **KUKAR CSILLAG SZAPPAN**

Mérlegképes könyvelő
 ki több évon át jogszámvai iparvállalatnál mint fő könyvelő működött magyar, német és szerb nyelvtudással, azonnali belépésre Novisadon állást keres. Megkereséseket „Fő-könyvelő” jelleg alatt Schmolka hirdetőirodába NOVISAD, Jevrejska 7. 12370

12541 **Nagy bélyeggyűjtemény** eladó
 Cím: Fernbach tanár Stara Kanizsa

RELIF-festéshez mindenféle anyag leg-
 jutányosabban kapható
Bröder és Kovács-nál
 Novisad Futoški put 43 12815

Tisztított diót
 5 kg.-os csomagokban franko csak Dia. 110—
 szállítok, továbbá narancs, olíva, gesztenye, dió, a ma, minden fajta, a legszolidabon aron csak
M. Tučić-nál
 Petrogradska ul. 2 12000

Gyenge férfiak-
 nak 10 dinár beklidése esetén bementve küldöm szabadalmazott aszénációs találmányomat ismerető könyvet. — Cím: **„Patent 608“**
 Címj (Kolozvár) 1622 1. sz. postafiókberlet.

Szerszámok és szerszámgépek
 fa és fém megmunkálásra
FÜRDŐSZOBABERENDEZÉSEK
MŰSZAKICIKKEK
 az összes iparágak részére
 Az összes fesz mérők (manometer) javítását vállalja

Vadász Béla, Novisad
 Futaki-ut 6, Telefon 22-96 12791
 Kérjen árajánlatot!

Szelep- és légsűrítőnélküli
Junkers-motorok
 vezérképvisellete

Dió Szilva Szilvaiz M á k
 Sugár Manórá, Subotica
 Telefon 47. 10431

BALTIC
 „Super 20“
 a rádiók királya
 a legjobb és legpraktikusabb újévi ajándék
„SVETLO“
 Villamos Vállalat
 SOMBOR 12573
 Kérjen árajánlatot!

„VULKAN” GARAGE - SOMBOR

Tulajdonosok: Zwirschtz Károly és Roder Dezső :: Torinói Fiat-automobil főképviselete

Megérkeztek a legújabb típusú csukott és nyitott autók.
Új árak és előnyös fizetési feltételek!

Összes Fiat-autóhoz állandó nagy alkatrész raktár, kedvező árakkal. — Továbbá FORD- és FORDSON-részek is kaphatók nagy engedelménnyel. Viszont-eladók jutalékban részesülnek.

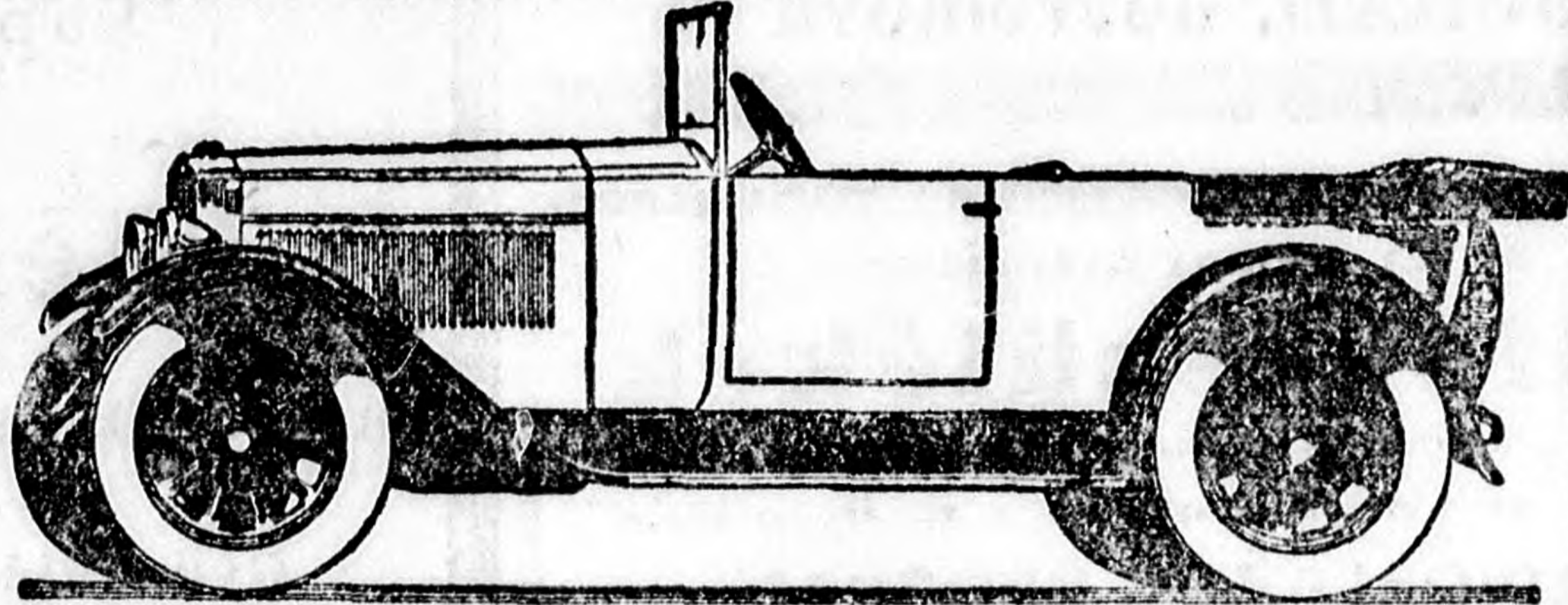
Nagy amerikai dugó Dupont fényező, kárpitos, kovács, autóbúszépitő- és javító-műhelyek. — MICHELIN-gummi egyedárusító helye.

„Standard” olaj- és benzín-lerakat.

Összes autó felszerelési cikkek és autóbúszkarosszéria-anyag nagy raktár.

Kérjen árajánlatot!

11395

Vadászok figyelmébe!

Mindennemű VADBŐRT, nyul-
 ist, rókat, górényt, vakondot,
 hősőgőt, azonkívül marha- és
 borjúbőrt állandóan vásárol
 készpénzért magas áron

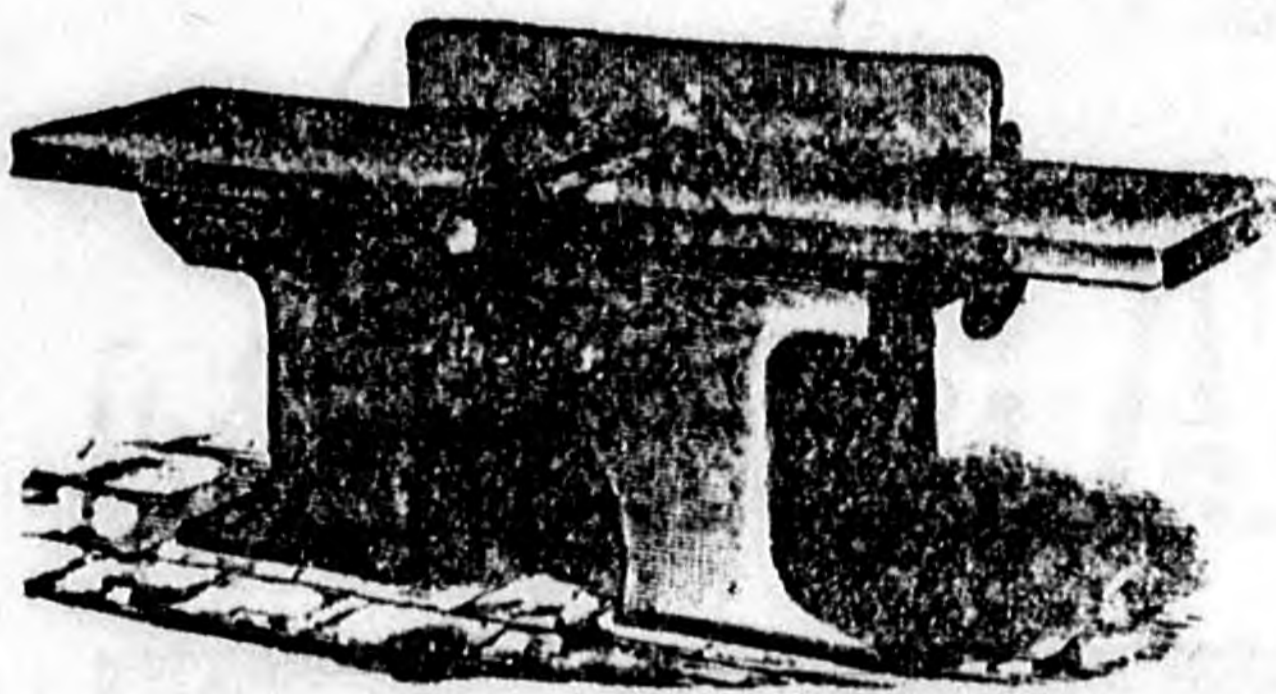
Mavro Deutsch
 nyers- és készbőrkereskedés
 Osljak I. Strossmayerova ul. 20
 Telefon 219. 11700

VESZEK:

ócskavasat
 ócskafémet
 szövethulladékok
 csontot és
 régi gépeket

Zoltán Engelsmann
 Oslobodjenja (Zentai) ut 138
 Telef. 516 - Autóbúsz közlekedés 10573

KIRCHNER nagyteljesítményű gépei nélkülözhetetlenek

minden fűrés- és asztalosüzemben butorgyárban és az összes fa megmunkálásoknál!

Legfontosabb munka Tökéletes eredmény
 Legnagyobb teljesítmény

Beépített elektromotorral szij nélkül hajtott
Fa megmunkáló gépeket
 30 éve gyártunk

KIRCHNER & Co. AKT. GES.

Alapítva 1878 LEIPZIG O. 28. Alapítva 1878

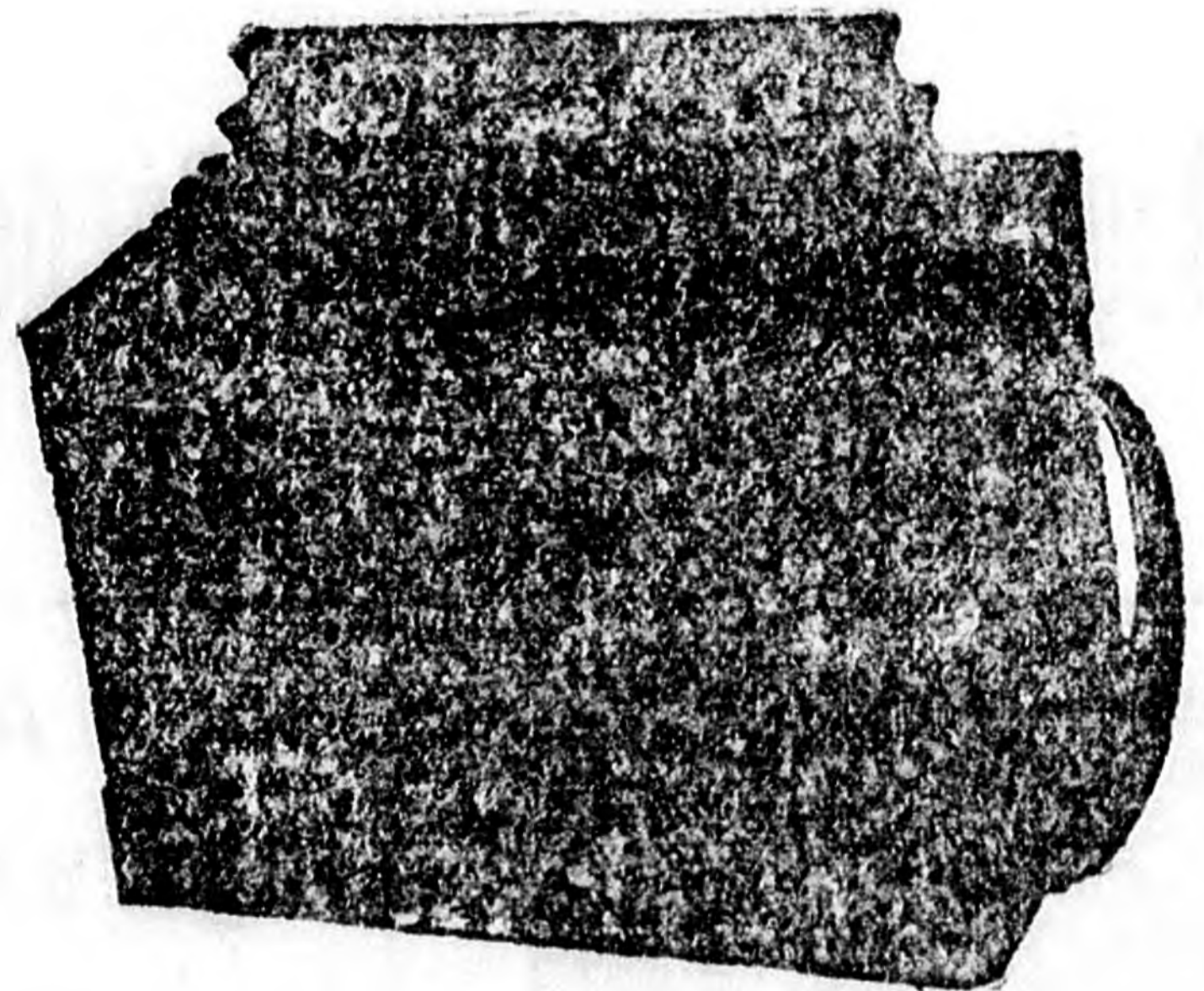
Ezideig több mint 350.000 gépet szállítottunk!

Fióközet és nagy géplerakat
 Jugoszlávia, Csehsz ovákia,
 Magyarország és Románia
 részére:

Kirchner Ernő és Tsa
 Budapest
 V., Koháry-utca 4
 Telefon: Teréz 226 85

Olcsó árak!
 Gyors szállítás!
 Előnyös fizetési feltételek!

Felvilágosítást nyújt:
JELLINEK JÓZSEF
 SUBOTICA
 Vilsonova uica 33 12892

Mindennemű beleket a szalámigyártáshoz

Hurokat és mindennemű hangsze-
 reket a legolcsóbb árakban ajánl

D. D. za Izradu Creva
 (Béllipar R. T.) Subotica

Telefon 229

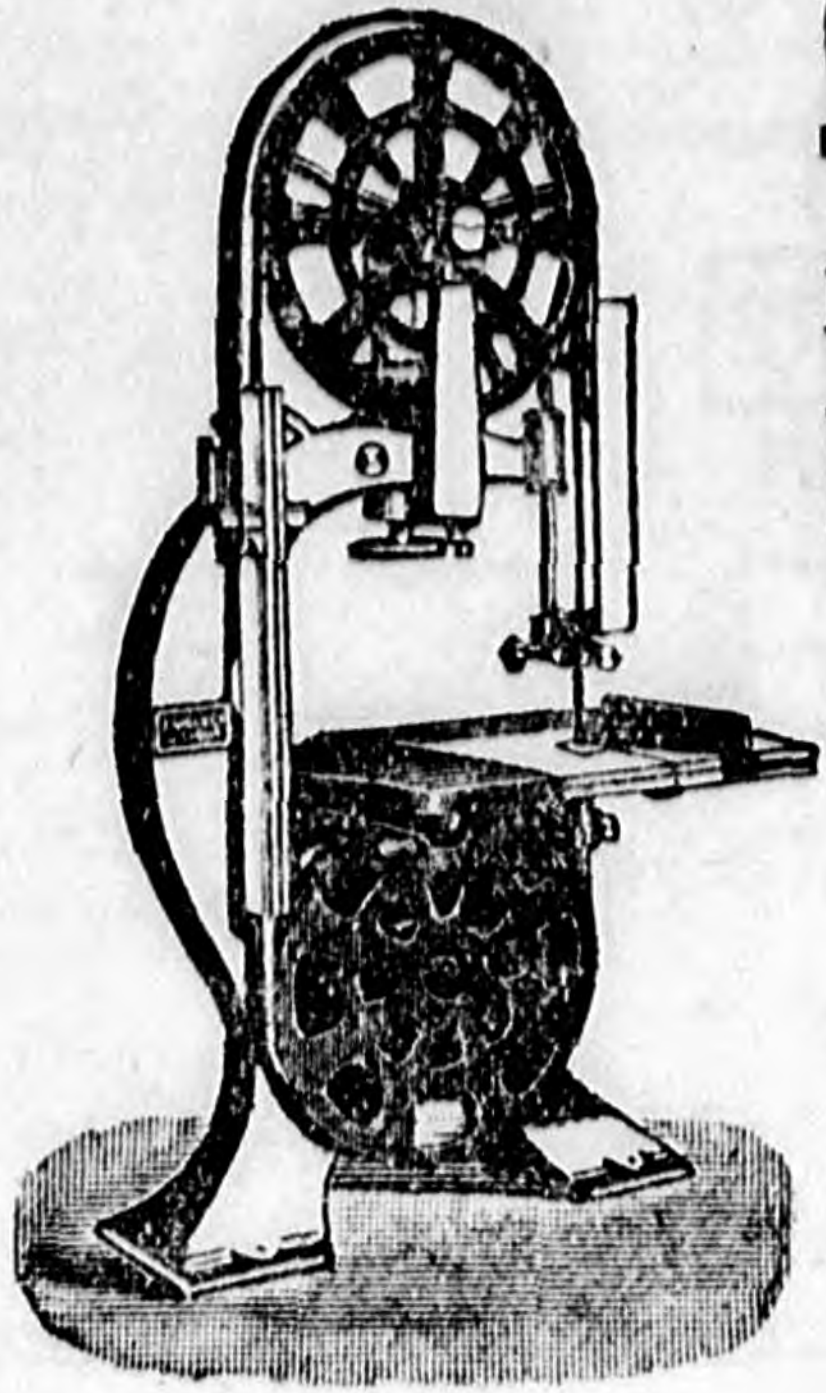
Az elismert

Wilhelm Lubich harmonikák

egyedüli képviselete az S. H. S. királyságban

4302

2 évi hitel!

Minden rendszerű

Famegmunkáló gép

(szijmeghajtásra és szij nélkül is)

Keretfűrészek

WELKER-WERKE

J. WACHSTEIN

WIEN, X/1., LAXENBURGER STRASSE 12

11946

Déli gyümölcsöt

ugymint:

narancsot, citromot, fügét, stb.

legolcsóbb napi árakon ajánl a közismert nagykereskedés

J. DRAGONER, Beograd

J. DRAGONER, Zagreb

J. Dragoner, Sušak

Kérjen árjegyzéket!

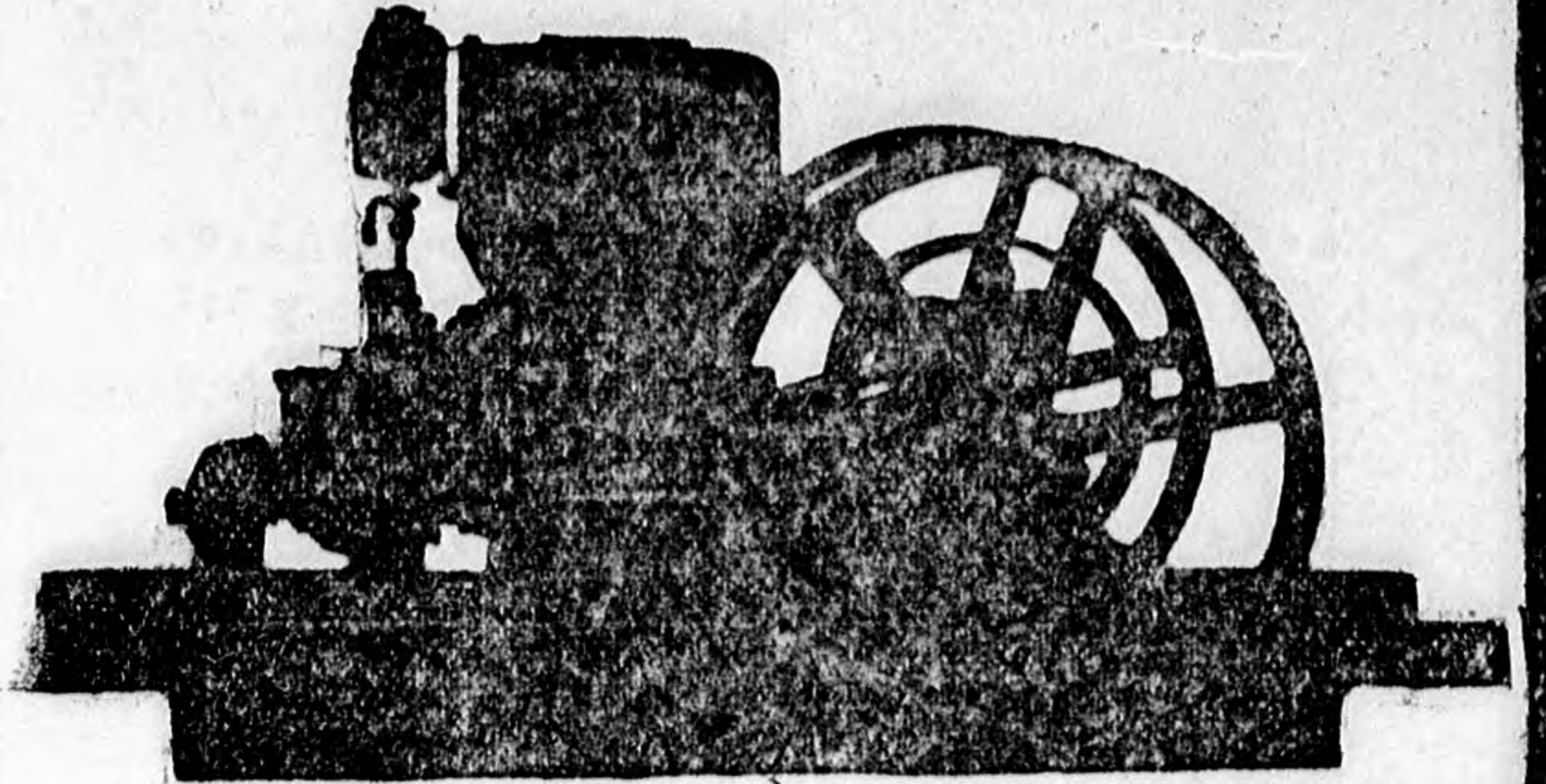
A Sušakról szállított áru 35% vasuti fuvardíjkedvezményben részesül

12372

Képvisező:

BERTALAN GOLDFAHN, SOMBOR

Ruston & Hornsby Ltd., Lincoln, Anglia

Petroleum motorok

Egyszerű
kezelés!

Nyersolaj motorok

1 1/2, 2 1/2, 4 és 6 HP

2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szivógáz-motorok

2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szilárd konstrukció, csekély tüzelőanyag fogyasztás!

Jugoszláviai vezérképviselet:

H. & Ch. VOEGELI, BEOGRAD

Knez Mihajlova 50

Telefonszám 4-19.

Sombori alképviselet

0005

Amor Ferenc, Apatinski put 44.

SUBOTICA SEVER D. D. Telef. 5-84
ELEKTROMOS GÉPEK GYÁRTELEPE

KEPVEISELOSEGEK:

Brandt i Kortman
BEOGRAD

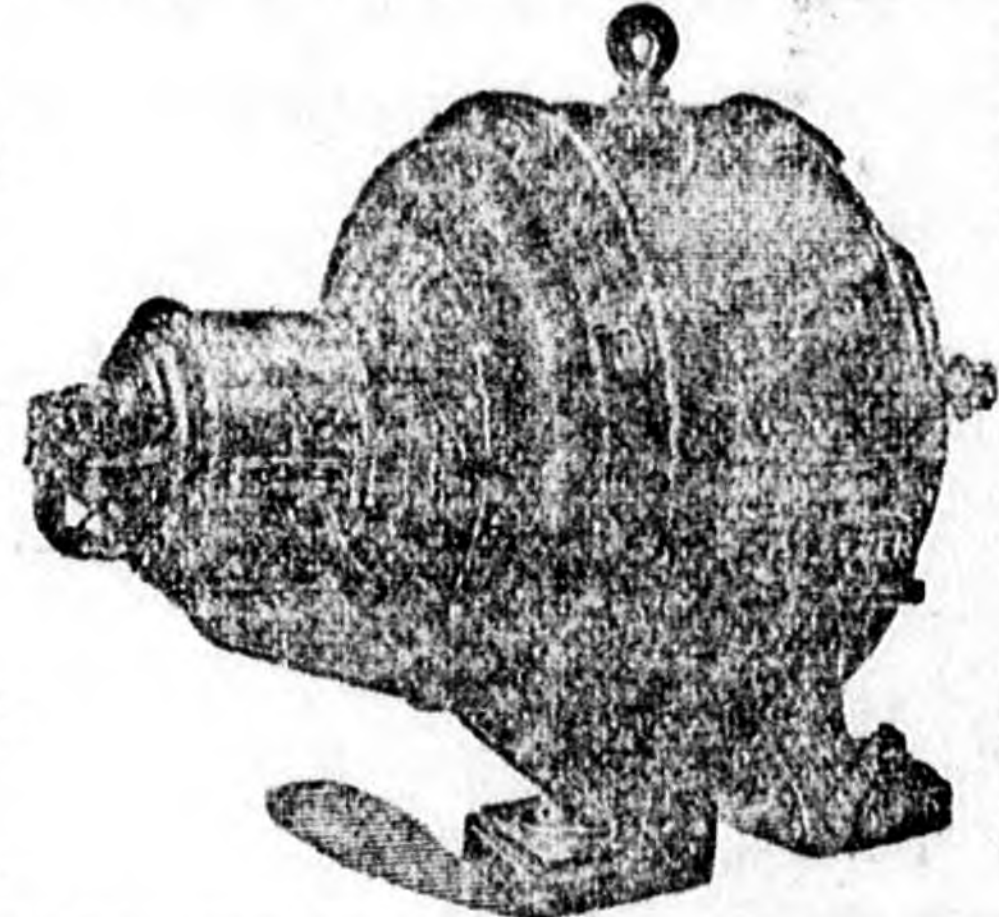
Skopljanska ulica 3

Ing. W. Cvetanović
NIŠ

Namenjina ulica 41

Ing. G. Mihajlović
NOVISAD

Voj. Bojovića ulica 27

Gyárt és javít:
Mindenféle elektromos gépeket és szerkezeteket.

Raktáron tart:
Motorokat, dynamókat, vas szigetelő tartókat, stb. elektromos cikket. 10890

Az általunk gyártott és javított gépekért egyévi jótállást vállalunk.

Ha pénzt előnyösen és biztosan akarja elhelyezni — forduljon a

Novisadi

Városi Takarékpénztárhoz

amely december 12-én megkezdte működését

Elfogad betéteket betétkönyvecskére és folyószámlára

Ad mindennemű kölcsönt legkedvezőbb feltételek mellett

Foglalkozik mindenféle banküggyel

Az összes betétekért és a takarékpénztár kötelezettségeiért Novisad város egész vagyonával felel

2858

Kereskedő, gyáros

ha azt akarja, hogy a jövő évben üzleti forgalma nagyobb legyen

szánjon rá időt

s az ünnepek alatt olvassa át a most megjelent

Reklám

elmű könyvet. Ara díszkötésben 360 dinár. Hatvan dináros havi részletizetésre küldi

MINERVA-NYOMDA könyvostálya, SZUBOTICA

240 dináros havi részletre

már kaphat elsőrendű keményfa hálósobát, hajlított széket, konyha-berendezést, íróasztalt és minden más bútort

BOTHE I EHRMANN D. D. ZAGREB LERAKATA
GUSTAV FISTER ml. SUBOTICA

VII. Fra Ješe trg 6

Barátok temploma mellett

11871

**Mosoda-
gépek**

leggazdaságosabb és legtekélyesebb kivitelben, mindennemű teljesítményre, meghajtási módra és tüzelésre. Ajánlatok és ismertetések ingyen

K. A. JOHN A. G.
Erfurt

Képviselet: Ing. L. Temkin Zagreb, Kukovićevo 10

12723

200

dinár négy darab festményvészeti könyv

Petrovi h: Ujkról és régiskról
Van Grgh levelei

Walden: Expressionizmus
Kállay: Uj magyar pliktura

Megrendelhető a BACSMEGYEI NAPLO könyvostályában

A mételeykór nem jelent főbbé veszélyt,
mert a

„DISTOL“

az összes mételeyt minden melléktünet
nélkül abszolút biztosan megöli.

Kis kapszula juh részére ciril **АНСТОН**
felirattal.

Nagy kapszula marha részére latin **DISTOL**
felirattal.

A DISTOL gyártása Marek professzor
receptje szerint a zagrebi állatorvosi
főiskola ellenőrzése mellett történik.

Olcsó, ki nem próbált utáztatoktól
és hamisítványoktól óvakodjunk!

Felvilágosítást nyújt ingyenes bélsár-
vizsgálattal.

„KAŠTEL“

TVORNICA KEMIJSKO-FARMACEUTSKIH PROIZVODA D. D.
KARLOVAC.

Selyemtüllők a legdivatosabb színekben
Színes strassok, strass- és selyem
virágok. Ruhadíszek. Kalapselymek
és bársoknyok minden színben
Veider-féle filatompok, dívánpárna bársonyok
Kalap- és kézimunka kellékek

Mavro Bányai SUBOTICA
városnépülése

TRE-TORN

hó- és sárcipők
világhírték

Vezérképviselő: **ROTH ARMIN** cipőkereskedés
Subotica

MEGNYILT

BÁR JÁNOS (azelőtt HEGEDÜS OSZKÁR)

rövid-, kötött-, szövött- és divatúru engros- és detallüzlete

SOMBOR, Kralja Aleksandra 1

Állandó nagy választékot tartok az
összes női- és férfi divatcikkekben

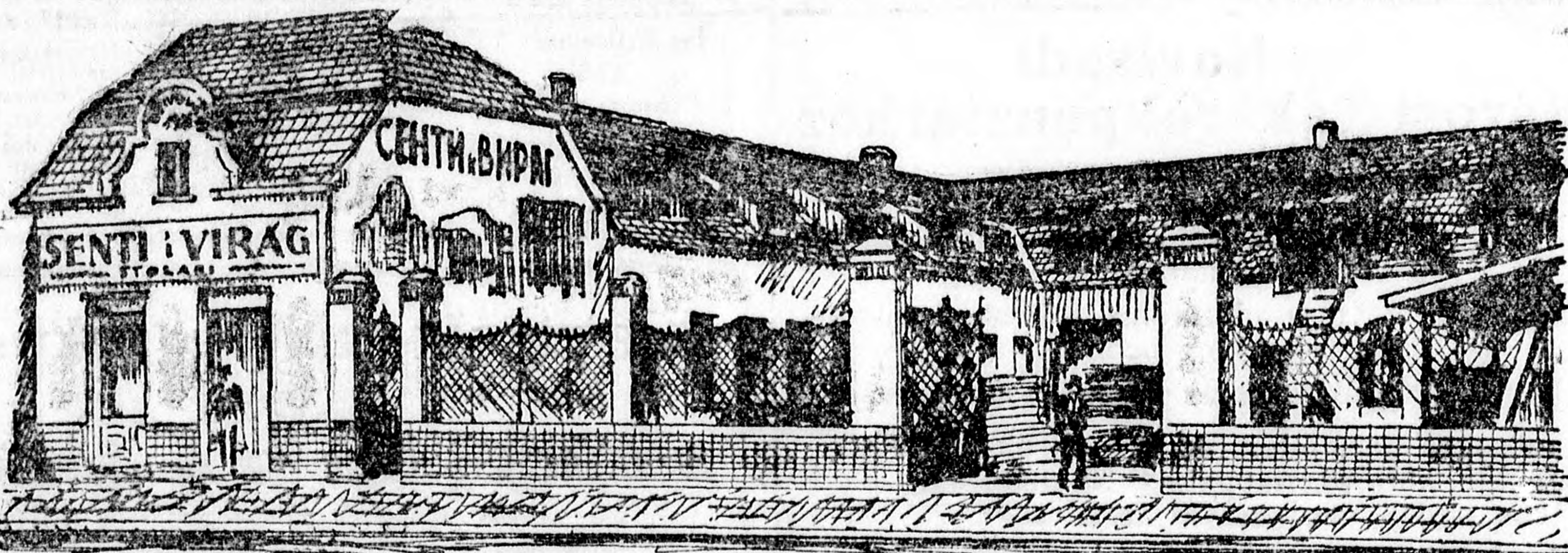
ugymint: férfi- és női fehérnemű, harisnyák,
zoknik, gyermekharisnyák minden kivételben;
gallérok, nyakkendők, selyemsálak, bokavédők,
kezyák stb.

12617

Csipke, díszek, gombok és mindenfajta női- és
férfi szabókellékekben állandó nagy raktárt tartok

Nagyon olcsó árak!

Sok újdonság! Szolid és pontos kiszolgálás!

Szenti és Virág épület- és műbutorgyára

Szobotica, Bene Sudarevićeva ulica 54-56. Telefon 3-83.

Ma már nincs szüksége arra, hogy silány puhafából készült butorral rendezze be hálószobáját, amikor sokkal olcsóbban szerezhetheti be butorszükségletét, garantált prima keményfaanyagból. Szolidágáról ismert cégünk megnagyobbított üzemében abban a helyzetben van, hogy mélyen tisztelt vevőinek meglepően előnyös reklámárakat szabjon.

Komplett magasfényezésű masszív keményfaháló csiszolt ovális tükörrel, jótállás mellett . . . . .

5.400 din.

Komplett magasfényezésű, funeros háló különböző kivitelben, berakásokkal, masszív rézvasalásokkal, jótállás mellett . . . . .

8.200 din.

Többszörösen kontrázott, magas fényezésű komplett sima háló, nagy csiszolt tükörrel, legmodernebb stílusban, jótállással . . . . .

12.200 din.

Suañit Károly verse düdögös és rimelen. -- *Cathy* Mianak ugyanez a hibája. Egyik versében sinecnek rimek *lirre* Margit verse jól indul, de a vége elromlott. *Köhl* Antikó: Nincsenek rimek. *Dudas* Lali: Az első két sor jó, de az utolsó három egy elronthatta a verset, hogy a két jó sor sem segíthet rajta. -- *Well* Antikó: Rimelen. *Orgovics* Iván: Ugyanez. *Rosenberg* Heddy: Verse ügyes, de még nem alkalmas a közönségre. *Deutsch* Magduskaak ugyancsak izentehete.

(Szabókannzsa)

Beküldte LOSONCZ RELLÉ

Jancsi Peth szemlélés
Kerítésen állás,
Faj mit látnak odúl
Hszek am vig cimborák
Egy szarommal, másikké karddal
Ódult nagy hűbora van,
Bátraké a dicsőség
A gyávkák halmak szeressék,
Szél van verve a csapad
A sok gyerekek mind kacag.

HABORU

(Szabotica)

Beküldte: LIFKA MILKE

Potballmeccset néz a három lurkó,
 Bándi, Laci és a kicsi Palkó
 Jó módú nénik, bácsik beszélnek,
 De a kis csibészek, kintről kukucskálnak.
 Bámulják a Szandot és a híres Bácskát,
 Magukat is közben atétának tartják.
 Flarangoztak régen, ebédidő elmúlt...
 Ottthon, Mama, Papa, mérgezőben dult-fult --
 Bándukolnak elkésve mindhármán haza,
 Frezlik, hogy várja őket papa nadrágszűjját!

FOOTBALL-MECCS

Football-meccset lát a lurkó,
 A kerítés mögött.
 Elragadta szenvedélye,
 Fölmászott a tetejére.
 Mászás közben szögbe akadt
 A nadrágja szára.
 Ordít vigan, rajta Siflis.
 Hurrá! győztünk!
 Jó kedvűen háza szaladt
 Nádpálca a mondhatója,
 Hogy mi történt odahaza.

Beküldte RONA TERIKE
 (Pancsevó)

TUL A RÁCSON

Két kis kakas tul a rácson,
 Összevesztek meg egymáson;
 Szembe néznek, ujjra állna
 Nagy mérgeesen telugrálnak;
 Egymás fejét csipik, marják
 Nem kimélik a taréját.
 Mind a kettő csupa vér lett,
 Ezt bámulja Jancsi, Dénes
 Lent a rácson, lent meg Miska
 Többet ér ez, mint hat vizsga.

Beküldte LÉDERER LÁSZLO
 (Dolnji Miholjác)

HÁROM LURKÓ

Zolti Jenő meg a Pista
 Mind kitünő futbalista.
 Ott a futbal a lábuknál,
 S kandikálnak be a lyuknál.
 Nini Pista föl is mászott
 Találjuk ki, hogy mit látott?
 Hát bizony ott nagy dolog volt,
 Éppen a Sand adta a gólt.
 A közönség nagyon tapsolt,
 Így hát tudjuk, futbalmecset volt!

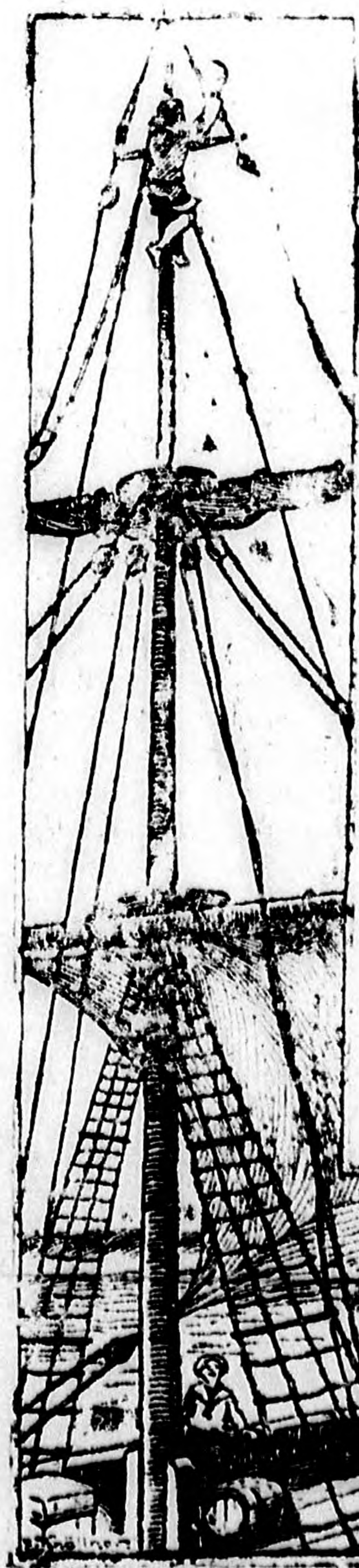
Beküldte KOVÁCS SZTRIKÓ ZOLTÁN
 (Szabotica)

...ált azokból, azután szótagolva hangosan elkiáltotta magát:
 -- Jó a méz.
 Ahg hogy a tantó ur elhallgatott, a tisztas másikk szél-
 ről, a fák közül világosan megisméltette egy hang a szavakat:
 -- Jó a méz.
 A tantó ur újra kiáltott:
 -- Bizony jó.
 És a visszhang újból megszólalt:
 -- Bizony jó.
 A tantó ur egymásután még többet is kiáltott és a vissz-
 hang mindent szépen visszamondott ugyanazgy, ahogy a tantó
 ur előbb kiáltott. A tantó ur megmagyarázta nekik, hogy
 ebben nincs semmi csudálatos, mert ha a hang utóbban aká-
 dályra talál, akkor éppen úgy visszaverődik, mint a golyó,
 melyet a falra dobunk. A falra dobott golyó is visszajön hoz-
 zánk és éppen úgy visszaverődik a kiáltott hang is, ha utó-
 ban akadályra talál. Ez az akadály lehet hegy, épület, a jelen
 esetben pedig sűrű erdő. No most próbáljatok ti kiáltani, majd
 megkíséletek, hogy a ti szavatokat is visszaadja a visszhang
 Muncurkó, tekintve, hogy te vagy a vizsgázó, hát te kiáltás elő-
 szót.
 En is odaállottam, ahol az előbb a tantó ur állott, szintén
 többször formáltam a tenyeremből és mielőtt kiáltottam volna
 arra gondoltam, hogy csináljak egy viccet. Azért forkom szá-
 kadából azt kiáltottam:
 -- Barlangosi nagy számar,
 Egy pillanatra rá hangzott az erdőből a visszhang:
 -- Barlangosi nagy számar,
 Minderki nevetett. Aztán a többiek kedvet kaptak a kiál-
 tozásra. És mert a tantó ur nem szólt ellene semmit, hát a
 többiek is izykekeztek viccesek lenni.
 Volt, aki így kiáltott:
 -- Diótörő, Nyafogó, a rántotta jár, de jó.
 És a visszhang visszabugta:
 -- Diótörő, Nyafogó, a rántotta jár, de jó.

Egy bácskai fiu
 viszontagságos utazásai az
 egész világon át

Irta Kubán Endre

Szam Havkensz nemsokára már
 szólni is tudott.
 -- Ugy látszik, hogy ránk találtak,
 ha nem tévedek.
 -- Nem téved, -- válaszolta az
 egyik férfi, -- de egyelőre maradjon
 nyugodtan, mert általmára van min-
 den megerőltetés.
 A dörzsölés és a konyak Palit is
 teljesen magához térítette és mélyet
 sóhajtott. Az idegenek tovább foglal-
 koztak vel és rummal, majd meg-
 mentőik egyike konyakba mártott
 kétszersülttel etette őket. Nemsokára
 annyira összeszedték magukat, hogy
 felülhettek.
 -- Hogyan kerültek maguk ide
 megkötözött állapotban? -- kérdez-
 te az idegenek egyike, aki a vezető-
 jüknek látszott.
 Szam Havkensz erre töredezve,
 lassan elbeszélte az apacsoknál tett

Végigjártunk elejétől végig az egész medvedalt. Csak éppen Cammogó Tóbiás és Kuncosoró Kajetan nem énekeltek. Még mindig rosszkedvük volt a potonok miatt, amelyeket a tanító ur az arcukra szőtt. Különösen Kuncosoró Kajetan volt elkéseredve, mert ártatlannak tudta magát. Hiszen ő nem is csinált semmit, csak éppen odatarotta a lülét, mikor Cammogó megcsapta neki, hogy mi a különbség a korbász és a szivárvány között. Haragudott Cammogó Tóbiásra és többször mondta is neki:

— Megállj, majd megkeserülöd te még azt, hogy miattad kikaptam a tanító urtól.

Nemsokára egy tisztásra értünk, ahol Zenebona Zebulon tanító ur kiadta a jelszót:

— Bocsok megállni!

Megállítottunk és a tanító ur magyarázott:

— Bocsok, figyeljétek. Ezen a tisztáson van a visszhang. Ha itt ezen a szelen megállunk és valamit hangosan kiáltunk akkor a visszhang a tulso végén visszaadja. Figyeljétek.

A tanító ur a két tenyercét a szája elé tette és többször csil-

Isten, tartsd meg a medvét,
ne vedd el a jó kedvét,
ne küldj reá ellenséget,
adj neki bő eleséget.

Ha megette a fene a többi, egye meg ezt is.
Mikor Sanyaru Zsófia felszedte a földtől a tojásból mind-
azt, ami megmenhethő volt, a tanító ur újra megszólalt:
Nyafogó és Diótörő most hazatakarodnak. Mi többiek el-
megyünk az erdőbe, ahol tudok egy jó helyet, ahol visszhang
van. Majd ott magyarázom nektek az igazi visszhangot. Te
pedig, Sanyaru Zsófia rögtön nekilátasz és felsikálod az isko-
lát, hogy ne lassam többet a padlón a rántotta maradványait.
Ugy is történt. Egy negyed óra múlva Diótörő és Nyafogó
kivételével már valamennyien messze jártunk az erdőben
és ment őzben vidáman énekelünk:

Isten, tartsd meg a medvét,
ne vedd el a jó kedvét,
ne küldj reá ellenséget,
adj neki bő eleséget.

látogatásukat és a két gazemberrel való találkozásukat, majd azoktól való megtámadtatásukat és megkötözésüket.

— Szerencsájuk volt, — mondta erre az idegen, — hogy mi az utolsó órában erre vetődöttünk, különben itt pusztultak volna el.

— De hogyan jöttek éppen ebbe a csalitosba? — kíváncsiskodott Szam.

— Ennek is meg van a maga története. Mi a pusztának, melyet itt nyugaton prairienek neveznek, rendőrei vagyunk és szanaszét portyázunk, hogy az elszaporodott tolvajokat és utonállókat összefogdossuk. Tegnap éjszaka kihallgattunk néhány csirkefogót, akik azt tervezik, hogy elmennek az apaesok földjére, elhajtják azok nyáját és a városban az állatokat mint sajátjukat eladják. Minthogy szavaikból kiyettük, hogy ebben az irányban akarnak menni, elhatároztuk, hogy eléjük jövünk alkalmas helyen elbuvunk és elfogjuk őket. Ez a bokr látszott a legalkalmasabbnak az elbujásra s azért elhatároztuk, hogy itt maradunk. Mikor aztán széthajtottuk az ágait, legnagyobb meglepetésre két megkötözött emberre bukkantunk. Minthogy fehetetlenek voltak önmagukkal, azonnal segítségükre siettünk és hála Istennek, még nem volt késő, mert megmenhettünk Szam Havkenszt és fiatal kísérőjét.

Szam Havkensz meglepetve kiáltott:

— Ön ismer engem, ha nem tévedek!

— Persze, hogy ismerem, hisz ön Nyugatamerika egyik leghíresebb vadásza. De nemcsak hírből ismerem, hanem már találkoztunk egyszer személyesen is. Amikor egy ízben ön és Old Schattedront megmentettek egy vonatot az utonállók támadásától, én is utasok között voltam.

Szam Havkensz és Kikics Pali szemlátomást nyerték vissza erejüket. S mikor valamivel később vacsora idején szűrtött fűrűhussal kínálták meg őket, evés után teljesen magukhoz tértek. Szam Havkensz kijelentette, hogy bár nincsen fegyvere, de azért maga is szívesen segítkezik a tolvajok elfogásában. Puskát nem tudtak neki adni, mert nem volt felesleges puskájuk, de adtak neki egy jó revolvert.

A rendőrök még megittatták lovaikat, aztán az egész karaván lefeküdt. Csak egy ember maradt ébren örnek és az volt a feladata, hogy a tábor folytonosan körüljárva ügyeljen, nehogy váratlan támadás érje őket.

Kérsem van, mi hiszem
Nemcsak az enyém
Ki nem érezne velem
Oly gyerek kevés!
A szülők kapnak helyenkint
Lapot vagy helet,
S mi a Habostortából
Csak egy szelét,
Bácsi kérem nekünk is
Kéne több szelét,
Nagyon szerények vagyunk
Nem kérünk helet!

Nyílt level! Bálázs bácsihoz!

Itt közlöm:

Léderer László: A nyílt levelet, amelyet hozzám küldöttél, csináltam a *Habostortá*, akkor pedig ti haragudtatok. Igaz? Ha én is szánkáznék, akkor nem lenne időm ahhoz, hogy meg-Bizony én is szívesen szánkáznék veletek, de én nem érek rá *bácsi*. — *Soós Zsófia:* Nagyon örülök, hogy jól mulattok *A Habostorta olvasóinak boldog új évet kíván a Bálázs*

ÜZENETEK:

A jutalmat *Bálay Etelka (Ódszaci)* nyerte meg.

Erdy Sándor, Remnich Ilonka, Haupt Stefiike és Józsika.
Lázarovich Pisti, Mark István, Hajdu Erzs, Diósi Dinka,
Ibolyka, Falkay László, Vig Csogi, Kirch Antl, Müller Lilike,
Babi, Kolos Gyurka, Kulcsár Pali, Jákli Kámi és Gizl, Kovács
Hodik Sándor, Soós Zsófia, Dudás Lali, Lszák Imre, Eskenásy
Laci, Pisker Feri és Zoli, Csalkás Magdi, Szebellédi István,
Etelka, Léderer László, Kenderesi Margit és Géza, Ziegler
ra Józsi, Papp Bócsi, Faragó Emil, Krakovszki László, Szalai
Hejlesen megírték: Komlos Csöppi, Koch Józsi, Lon-
Legutóbbi rejtvényünk helyes megfejtése: *Nagyapóink*.

A Habostorta verspályázata

A Habostorta legutóbbi verspályázatára nagy mennyiségben érkeztek versek, amelyek között akad egy-két ügyes pályamunka is, de a legtöbbje még gyenge. A jobbak közé tartoznak a következő versek:

BÁCSKA—SZAND

Három lurkó kiabál
Hogy a Jancsi mit csinál,
Ugy megvágta a labdát.
Szegény háló jajt kiált,
Nézd a Virág mit csinál
Veti magát, de már kár.
Most a bácska kezdi ám
De a Bátor szerel ám,
Lám a Siflis szemfüles
Kár, hogy Misi ideges,
De a labda nem pilien
Mert az Ördög hirtelen,
Ugy megvágta a labdát
Hogy a Bácska felkiált:
Jaj a meccsünk döntetlen
Megállj Kovács te hütelen,
De a bíró már füttyül
És a pálya kiürül.

Beküldte: KISS SANYIKA
(Szubotica)

NINI NINI MI VAN OTT!

Nini nini mi van ott!
Imre Jancsi mit lát ott?
Hát a Pista mit mutat?
Bizony egy szép kis nyulat,
A lülét hogy hegyezi,
Három lurkó neveti.

Beküldte FEKETE JANOS
(Maliudjos)

